Freydenberg Antal, ötvös

Sopronban 1738-ban Schmid és Rennauer nyomdaelárási perében tanú. Egy önöntőnek adtak el a betükészlet részét. Két font betüt adott el Schmid, de le lehet vonni a vételárból. 48.old

Csatkai Endre: A soproni nyomdászat a 18.század első felében 38.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György útja.

MDK

Freydhoffer, kádármester

1774 -ben fizették munkáiért.

Schoen Arnold: A budai szent Anna-templom. 2o9.-21o.l.
?

Freydenberg Antal

ötv.

l.

Kőmagyötvi

2014. 7.

Freyberger Klára

grafikus

Állatkerti plakátpályázaton 200 pengős dijat nyert madaras kompoziciója.

Ujság
1930.XI.9.

Freydenberg Antal

soproni ötvös

XVIII. sz

Bařanyné O. M.

573. l –

Az iparm. irányváltozása

M. Műv. tört. IV. K. d. n.

[illegible]
lakos a Zenti helyen lakik,
önálló jövedelemmel nem
rendelkezik, nagyontalan.

Budapest, 1945 évi VII. hó 19 napján.

XII ker. elöljáró.

A ker. elölj. szolg. ut. 253. sz mintája.

Budapest székesfőváros házinyomdája — 62170

Freydenberg Antal

ötvös Sopron

meghalt 1740. dec. 14.

Csatkörl.

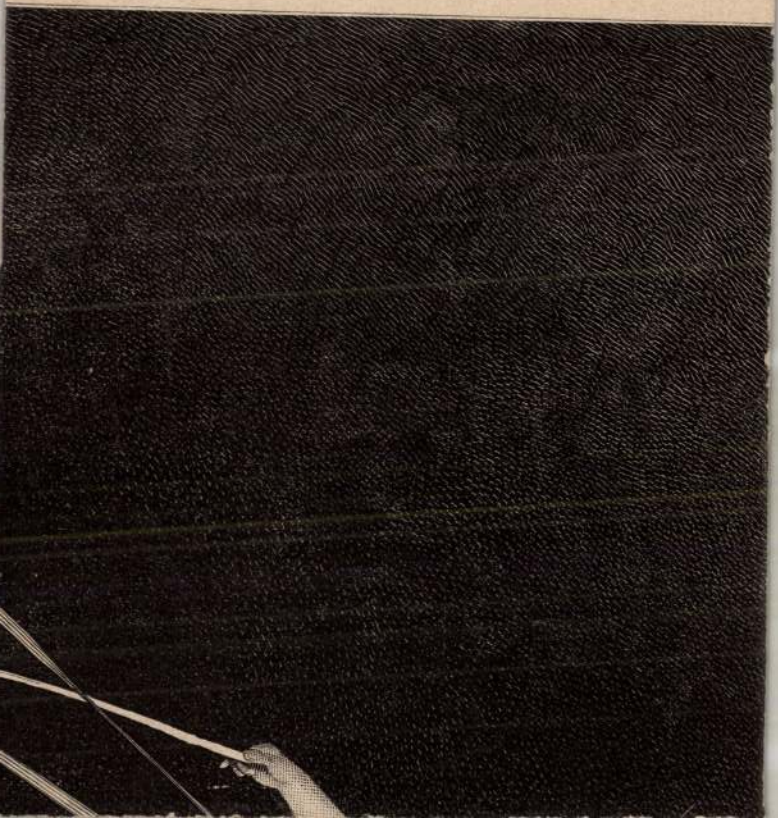

Freydenberg, Anton

ötvös, 1735 – 1741

Sopron

l

Csatsopronióto

17. l

Hivatal

Freydenberg Antal

ötvös

l.

Csatsopronistv

23. l.
38. l.

Freydenberg Antal

ötvös

Dercsényi – Csaskai

Sopron

191 – 192. l.

M. D. K

FREYER József asztalos

1774. Nyúl, r. k. templom, költségvetésében 117,– forinttal szerepel

Agghazy: Barokk szobrászat... Bn. 1959

I. 197. e.

II. 202. e.

Ø Freyding Francisco

annarvalos

l

Kapossy jegyzetek

312. l.

1912.

z arczképe.

lsá a látható írót és költőt, a ki

ellig ~~és~~ szembenéz~~ve van ábrázolva~~ és a kinek

szemöldöke és szeme barna, bajusza

Öltözete: ing mellfodorral, csokorra

hér nyakkendő, kivágott fehér mel-

e kabát.

6,4:20,3 cm. -- Lelt.sz. 1325. -- Jó-

ból átvétetett 1912 január 8-án (46-

rtetett 1912 január 9-én (46-912).

42

.n. 76-912.

lelt. 6947.

Freyding Ferenc

minasztalos

l.

Szm Egerszinv

3/2. l.

FREYBERG 1. FREYBURGER

Freyberger Klári

Makettekkel szerepelt a Jaschik-növendékek kiállitésán.

P.H.930.V.16.

Freyberger Klára

min cód.

AZ ÁLLATKERTI PLAKÁTOKRA pályázatot hirdetett a Székesfőváros. A beérkezett 291 mű közül a zsűri három munkát 400—400 P-ért megvásárolt kivitelre. Ezek készítői Jantschi Béla, ifj. Richter Aladár és Dohanek Nándor. 200—200 pengős jutalmat nyertek Haranghy Jenő, Freyberger Klára, ifj. Richter Aladár, Gauss László és K. Bartha Ferenc.

Magyar Iparmivészet

1930. 210-l

SZEGEDEN nagy ünnepségek keretében avatták fel az új egyetemi épületeket és a fogadalmi templomot. A mai Magyarországnak ezt a legnagyobbszabású építkezését, mely Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter támogatása révén a Berrich Béla, illetőleg Foerk Ernő tervei alapján készült, folyóiratunk egyik későbbi számában fog-

FREYBURGER, Joseph. pozsonyi farekassegéd

J. Freyberg, Hafnergesell, 3 hetes fia meghalt. (1791, 904 l)

J. Feiberg, Hafnergesell, 3 hetes lánya meghalt (1792, 1059 l)
J. Freyburger, Hafnergesell, 7 hetes fia meghalt. (1795, 1038 l)

—

Pressburger Zeitung
(Gauthon)

Freyer Mór

festő

l.

Mór Páris II.

85. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Freyer Mór

Budapesten a kimző gyárban mint tervező van alkalmazásban.

Értímusk 1900/1901

22. l.

Freyer Mór

festő

1895 - 99

Éimisk 1930. 83. l.

Freyer Mór
díszítő festő
100 frt államsegély

Értimisk 1897/98. 38. l.

100 frt államsegély

Értimisk 1898/99. 34. l.

Párisban tanul.

Értimisk 1899/1900. 24 l.

Jeles eredménnyel
végbizonyítvánnyt nyert.
200 k. államsegély

u. o. 39. l.

Freyer Mór

Falfestés Terve

Tanár Feichtinger

Repr.

Értimisk. 1902/3. 30. l.

~~Alsókosály h. n. V. 211.~~

FREYHEYL, J.

gyönyörű rakotó és empire kályhatervek
Bánffyéknak 1800 körül

AH 1995 97

M. D. K.

FREYHEIT József asztalos

1771. Pozsonyban meghalt 19 éves
korában

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
T. 197. l.

FREYHEIT, Johann, pozsonyi asztalosmester

J.F.,Tischlermeister,
† 59 éves korában 1775 szept.26.
[1775,81.szám, 8 l.]

Pr.Z.

FREYHEIT, Johann, pozsonyi avztalomester

J. F., Tischlermeister, † 59 éves korában, 1775 szeptember 26. (1775, 81. szám, 8 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

FREYHEIT, Joseph, pozsonyi asztalosmester

J.F.,Tischlermeister,

8 gyermeke megh. 1771, 93.szám, 4 l.
1789, 571 "
1791, 1100 "
1793, 592 "
1794, 719 "
1795, 1022 "
1800, 627 "
1801, 817 "

U.az ÷ 79 éves korában, Pozsony,
1824 jan.17, bélfekélyben

[1824,I.kötet 135 l]

Pr.Z.

FREYHEIT, Joseph, narancsi aratalomszedő

J. F., Tischlermeister, 11 éves lánya meghalt. (1771, 93. szám, 4 l)

—

J. F. bürgerl. Tischlermeister, 10 napos lánya meghalt. (1789, 571 l)

—

U. az, 6 napos lánya meghalt. (1791, 1100 l)

—

U. az, 2 hónapos lánya meghalt. (1793, 592 l)

—

U. az, 5 heti lánya meghalt. (1794, 719 l)

—

U. az, 3 heti fia meghalt. (1795, 1022 l)

—

U. az, 2 éves lánya meghalt. (1800, 627 l) /.

—

U. az, 10 hónapos fia meghalt. (1801, 817 l)

—

U. az, +79 éves korában, Pozsony 1824 január 17, bélfe-kélyben. (1824, I. kötet, 135 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

FREYHEIT, Karl, pozsonyi asztalosmester

K.F.,bürgerl.Tischlermeister,
34 éves felesége megh. 1813,II.köt.387 l.

Carl F.,bürgerl.Tischlermeister,
† 56 éves korában, Pozsony,
1814,jan.8. 1814, 59 l.

Pr.Z.

FREYHEIT, Karl, pozsonyi asztalosmester

K. F., bürgerl. Tischlermeister, 34 éves feleségét meghalt. (1813, II. kötet, 387 l)

—

Karl F, bürgerl. Tischlermeister, †56 éves korában, Pozsony, 1814, jan. 8. (1814, 59 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Freymann György

Kannagjártó

Kassa 1695

l. Arch. Ert. 1915.

148. l.

PA. Aranyozott ezüst.
ger Henrik tulajdona.

260. KUTYASZOBROCSKA. Bronz.
Német. XVI. sz. Egger Henrik tulajd.

isplasztikai kiállításából.

Freymann György rozsnyói kannagyártómester.

Archaeologiai Értesítő

1915., 148–149.

Kemény ~~Zoltán~~ Lajos: Műtörténeti adatok.

Freysager Gizella

l.

Művészi Zsar

1906. 109. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Bajcsy-Zsilinszky-utca 12. III. 2.

V. Visegrádi u. 24. IV. 4.

Freisager Gizella

iparmüvész

l.

Müvészi Ipar

1906. 91. l.

MONATH ISTVÁN
hirlap—bizományos
KOMÁROM

Európa

T. Kiadó hivatalának

Budapest

A világosi fegyverletétel. 1849. augusztus 13.– Körajz. Freysauf J.–

M. Tört. Képes. Kat. (1922). 14.

Die Waffenstreckung Görgey's am 13. Aug. 1849.– Lith. v. J. Freysauf, gedr. bei L. Mohn. Königsm. folio.

Lautg X. A. 653.

Th-B(O)

Freysauf J.

Nagy Zoltán jegyzete

FREYSAUF J. osztrák kőrajzoló az 1850 es években. Magyar vonatkozású kőrajzai: Die Waffenstreckung Görgey's am 13. Aug. 1849. Lith. v. J. Freysauf. Gedr. bei L. Molm, — Folio, — Lantos X. A. 653. sz. — A többit felsorolja Sz.-Szi. Lex. — (Keresztnevét nem tudjuk.)

BRINCKMANN A.E. MICHELANGELO ZEICHNUNG
4° Format, Leinen

BRIEGER Lothar DAS KUNSTSAMMELN. Eine
seine Theorie und Prax

CHINESISCHE KUNST von BACHHOFER. Mit 20

CHINESISCHE MINIATUREN - Aus dem Leben
Dame. Herausgegeben von
Gr. Folio, mit 12 orig. f
Stilgemässe Mappe

CHODOWIECKIS ZEITGENOSSEN - Buchkunst
derts. Illustriert, geb.

CORINTH Lovis DER ZEICHNER. Herausgeg
Mit 86 Bildtafeln 4° g

DAVID Gerard /genannt Meister Gerar
36 Kunstblätter, Folio,

DISTELI Maler Distelis Kalende
Illustriert, geb.

DOM-KUNSTGABEN Eine Reihe kleiner Küns
mit ganzseitigen künstl
BALDUNG Hans Grien
FEUERBACH Anselm
FRANCK Philipp
GRÜNEWALD Mathias
KALKREUTH Leopold
KAMPF Arthur
LEIBL Wilhelm

Freysauf, osztrák kőrajzoló az 1850-es években. Az 1848—49-iki hadjárat egyes jeleneteiről kőrajzot készített, mely Neumann L. T. kiadónál Bécsben jelent meg. E műlapon Haynau, Paskievics és Schlick arczképein kívül a következő haditények vannak megörökítve: Schlick tábornok Kápolnánál, a moóri ütközet, Buda ostroma, a borgói csata, a temesvári ütközet, a tokaji kapitulácziő, a kápolnai csata, Győr ostroma, Komárom ostroma és a szöllősi ütközet.

Tört. Képcsarnok műtárgyainak leíró lajstroma. Budapest, 1907. 156. l.

Hadjárat. T. 1246. II.

A középütt látható F.Z.M. BARON HAYNAU- und F.M. FÜRST PARKIEWITSCH-et, kik táborkarukkal a csapat előtt lovagolnak el, fölül F.M.L. Schlick bei Kapolna, és Tokay d. 22 Jänner 1849; balra Moor d. 29 Decbr. 1848, Sturm auf Ofen d. 21. Mai 1849, Russ Borgo d 2. Juli 1849; jobbra Kapolna d. 26. Febr. 1849, Sturm auf Raab d. 4. Juni 1849, Komorn d. 2. Juli 1849; alól pedig Temeswar d. 9. August 1849 és Szőlosz d. 13. August 1849 feliratú kisebb képek veszik körül. Felirata:

SCENEN
aus dem ungarischen Feldzuge 1848 und 1849.

alól balra: Gez. u. lith v. Freysauf
jobbra: Gedr. b. J. Höfelich.
legalól balra: WIEN, bei L.T. Neumann.
jobbra: Eigenth d. Verlegers m. Vorbehalt gegen Nachdruck.

I Kny., alányomással, mér. a vk. 52 : 45.5 cm.

Freysauf J., osztrák Körajzoló az 1850-es években. Magyar vonatkozású Körajzainak felsorolása Szi-Szi. I. 532. Ezeken kívül:

Die Waffenstreccung Görgey's am 13.Aug.1849.Lith.v.J.Freysauf,gedr. bei L.Molm.kőnyom.fol.

Lantos X.Aukciója 653.sz.

Freysauf J.

Világos. T. 4015.

A középtérben a balra fordulva álló lovon ülő Görgey kardját nyujta Rüdiger orosz tábornoknak. Mindkettőjöket kiséretök veszi körül. Az előtérben a fegyvergarmadára a honvédek zászlóikat rakják le. A háttérben pedig a honvéd és orosz csapatok vannak felállitva. Felirata:

DIE WAFFENSTRECKUNG GÖRGEY'S
bei Szelloz am 13. August 1849.

alól balra: Lith. v. J. Freysauf.
jobbra: Gedr. bei L. Mohn.
e fölött: J.F.
legalól balra: Wien bei L.T. Neumann.
jobbra: Eigenthum des Verlegers mit Vorbehalt gegen Nachdrucks.

Kny., alányomással, mér. a vk. 30: 43.4 cm.

47-93-269.

A világosi fegyverletétel.

Balra a kifáradt magyar sereg van csatarendbe felállítva s jobbra Rüdiger csapatai vannak. Középütt a lóháton ülő Görgei kardját nyujtja a vele szemben lévő orosz tábornoknak s a két vezért kisérete veszi körül. Az előtérben középütt dobot s garmadába rakott fegyvereket veszünk észre, hová a három zászlótartó honvéd egyike lobogóját teszi le. A fegyvergarmadán innen két orosz dzsidás áll. Feliratai a

kép alatt két sorban: „Die Waffenstreckung Görgey's bei Szelloz am 13. August 1849."

alól balra: „Lith. v. Freysauf"
jobbra: „Gedr. bei L. Mohn."
s legalól balra: „Wien bei L. T. Neumann"
jobbra: „Eigenthum des Verlegers mit Vorbehalt gegen Nachdruck."

Könyomat szürke alányomással, vonalkeretben.
Méretei a keretet véve 30: 43.5 c/m.

Ltsz: T. 4015.

454.
47/93 N° 269
1.—

Freysauf

osztrák kőrajzoló

L.

Szendrey - Szentiványi

532. l.

Gubitza Kálmán VII. 166.

MDK

Freysauf festöm

a világosi fegyverletételt ábrázolta. a külföldi közepes művésztársaihoz hasonlóan, azoknál jobban.

Ambcsata. 126.l.

Freysauf J.

litogr.

l.

Mag NM. Cent

98. l.

Budapest, 1999. aug

Nagyságos

R e v i c z k y I

FREYSAUF, J.: litegrafus M.D.K.

/ XIX. sz. első fele/

Világosi fegyverletétel /litografia/ 1849. repr.

Cennerné Wilhelmb Gizella:Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 328.l.

J. Freysauf

litográfiája: „Julius Slayman br. és I. F. Paszkevics herceg." 706. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

FREYSEISEN FRANZ,főaranybeváltó/Freyseysen,Freyszeisen,Freyszeisen/

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1768.évekből említik a személyzet fizetését.Ebből összeállítható az alkalmazottak névsora.

FREYSEISEN FRANZ/Freyseysen,Freyszeisen,Freyszeiszen/, főaranybeváltó, 1748-1762. 42.old.

HUSZÁR LAJOS:Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

FREYSEYSEN FRANZ,főaranybeváltó/Freyseisen,Freyszeisen,Freyszeiszen/

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1768.évekből emlitik a személyzet fizetését.Ebből összeállitható az alkalmazo-ttak névsora.
FREYSEYSEN FRANZ/Freyseisen,Freiszeisen,Freyszeiszen főaranybeváltó, f1748-1762. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958.

FREYSZEISEN FRANZ, főaranybevált, Freyseisen, Freyseysen

A körmöci pénzverde személyzate:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1768.évekből emlitik a személyzet fizetését. Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.

Pelöti

40 db

Vész

FREYSZEISZEN FRANZ,főaranybeváltó/Freyseisen,Freys-
eysen,Freiszeisen/

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1868.évekből
említik a személyzet fizetését.Ebből összeállitható
az alkalmazottak névsora.
FREYSZEISZEN FRANZ/Freyseisen,Freiseysen,Freyszeisen/
főaranybeváltó, 1748-1762. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768.
években 32.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó,Bpest.
1958

FREYSZEISEN FRANZ,főaranybeváltó/Freyseisen,Freyseysen,Freyszeiszen/

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1868.évekből emlitik a személyzet fizetését.Ebből összeállitgató az alkalmazottak névsora.
FREYSZEISEN FRANZ/Freyseisen,Freyseysen,Freyszeiszen főaran-beváltó, 1748-1762. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest.
1958

FREYSEISEN GEORG, Főaranybeváltó, /Freyszeisen,
FREYSeiszen/

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1768.évekből emlitik a személyzet fizetését.Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.

FREYSEISENGEORG/Freyszeisen,Freyseiszen/,főaranybeváltő-segéd 1757-1763.III.20.-Főaranybeváltó 1763. III.20.-1768. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest.

1958

FREYSEISZEN GEORG,főaranybeváltó,/Freyseisen,
Freyszeisen/.

A körmöci pénzverde személyzete:
A.M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1768.évekből emlitik a személyzet fizetését.Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.
FREYSEISZEN GEORG/Freyseisen,Freyszeisen/,főaranybeváltó-segéd 1757-1763.III.2o.-Föaranybeváltó 1763.III.2o.-1768. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó,Bpest.
1958

FREYSZEISEN GEORG,főaranybeváltó/Freyseisen,Freyseiszen/

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatok 1748-1768.évekből említik a személyzet fizetését.Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.

FREYSZEISEN GEORG/Freyseisen,Freyseiszen/,főaranybeváltó-segéd 1757-1763.III.20.- Főaranybeváltó 1763 III.20.-1768. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest.
1958

FREYSING FERDINÁND (kőműves)

Várady J.* Dunántúl ref. templ. 1

Diósgyőr, 2000

139.o.

ebből a mü-
es festő, na-
rész is.

akaparóban *)
Kutyakaparó
című költe-
idején emlék-
Gerl Árpád
ét szép olaj-
inak, amelyet

lója és legharcosabb mozgatója. Balla Borisz, mintegy fél évvel ezelőtt Bécsbe költözött, hogy ott forrjon, alakuljon ki végleges formában uj misztikus regénye, amely előre látható, hogy nemcsak a magyar, hanem az európai irodalomnak is egyik irányadó munkája lesz s vele lezárul irójának *Sturm und Drang-periódusa*, hogy eljusson a már érett, tiszta remekműig ...

---

szolgált ka-
ony. Mivel
-emlékműve
u megoldás.
— és hangja

ilchstrasseban
m tudta meg-
ltottam mind-
zóval siettem,
ol a Tejut" —
nagyon zokon
em, az amott

Kényszerzubbony áhitata uszik a levegőben. Gyakorlati tanács hallatszik ... „Vegye el a pénzt, jól jár"... A kofa észbekap, de már késő. Itt a rendőr. A jogorvoslat nem ismer egyszerü megoldásokat. A jegyzőkönyv készül és amig bediktálják az adatokat, látom, hogy egy hordár kajánul nevet... „No magának sincs esze — ugratja a kofát — most se pénz, se posztó. Mehet a bíróságra. Hány délelőttje fog elveszni? Nem lett volna jobb a készpénz?" Az asszony már kék. Körülötte röhögnek. Más baján könnyü! Ilyen, hiába, az utca és nem változtat rajta az sem, hogy mimózák bukn

Freysing János Antal, tiroli származású udvari építész. II. Rákóczi Ferencz 1694-ben szerződtette, működését azonban nem ismerjük.

Márki Sándor dr.: II. Rákóczi Ferencz. Budapest, 1909. II. 318, 488. l.

Freysseysen, l. *Freiseisen.*

Freysing János Antal

épitész

L.

Szendrey - Szentiványi

532.

Gombkötő-cs czizmadia-czéh, pesti,
remekei VII. 30.

Freysinger István

l.

Tragor vácmúvészei

147. l.

Életrajzát lásd

Tragor: Vác multja
és jelene
Vác 1928

Dr LUX KÁLMÁN
OKL. ÉPITÉSZ
BUDAPEST, X. SZABÓKY U. 40.
TELEFON JÓZSEF 40-93.

Nagytekintetü

Kladek János kassai épi
tézte hozzám, hogy a sztrop
levö ideiglenes fedél munká
ránt tegyek javaslatot. Kér
sztropkói plébános úrhoz a
laszt nyertem, melyből kifo
hogy Kladek János részére a
tóztassék.

Freysleben Márton

pincélgjártó

1461. polgárjogot...

nyert Kassán

o Kemő

Kassai 272. l.

fegyvergyártókról AE

1905

20 BRABO, ALBERT: A

Freysseysen, l. Freiseisen

L.

Szendrey-Szentiváneyi

532. l.

Gyufatartók VII. 148.

FREYSTADL a. FREISTATTLER

FREYSTATTLER, Georg, pozsonyi asztalosmester

G. F., bürgerl. Tischlermeister, 1 élve fia megmaradt. (1777, 103 szám, 8 l)

—

G. Freystadl, bürgerl. Tischlermeister, † 64 éves korában, 1797 november 13. (1797, 1252 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Freysing Antal

Moórról, 1804-ben 17 éves

bása

Fleischer Bés 43. l.

hatna, hiszen ez lenne az igazi szent háború. Két időpontban különösen sok francia hagyta el hazáját. Az egyik az 1556. év. Ebben az évben egyesek Magyarországra mennek, mint például Henri de Guise, sőt maga Brantome is részt akart venni a török háborúban, de már Velencében értesült Szolimán haláláról s így lemondott tervéről. Magyar szempontból azonban a francia utazások második időpontja fontos, mert ezt már nemcsak egyes emberek ötletszerű felkerekedése jellemzi. A polgárháborúk lezajlása után jelszóvá lett Magyarországra menni a török ellen. Ez az idő a század legvége, a XVII. század eleje és a felszabadító hadjárat a törökök ellen. A franciáknak a magyarországi török hadjáratokban és Buda ostromainál való szereplése külön kutatást igényel.[61]) Hasonlóképen az olaszok, spanyolok, továbbá az északi népek Magyarországra való özönlésének kérdése sincs még megvilágítva. Hiszen még pontos névjegyzéke sincs összeállítva a Buda ostromainál szereplő idegeneknek és így csak hozzávetőleges feleletet tudunk adni arra a kérdésre, hogy mit kerestek Magyarországon a nyugati nemzetek fényes nevei.

MDK

Freytag L. Zoltán

Majálisdomb, vf.

Szigliget látképe, vf.

Lábdi kápolna, vf.

XC.Csopert kiállitás Ket.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freytag Zoltán

Kék völgy, repr.

Rónay K.:A Balatonfüredi Müvésztelep kiáll. a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. 21 sz.

MDK

Freitag L.Zoltán, festö.

Sziklás táj.	Vizfestm.
Zebegényi táj.	Vizfestm.

Nyiregyházi Müv.Hetek. 1940.máj.4.-töl jun.3.-ig.
Képzömüv. Kiáll. tárgymut. 6.l.

MDK

Fraytag L. Zoltán

Kéki völgy, of.

Badacsony Gulácsról, vf.

Szigligeti táj, vf.

XC.Csopert kiállitás kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freitag Zoltán, festő

Szomory Dezső: N.Szal.csop.kiáll. Az Est,

1938. máj. 14.

MDK

Freytag festőm.

d.m: A balatonarácsi és tatai müv.telep tagjai a N.Szal.-ban. Magyarország, 1934. máj. 14.

MDK

Freytag L. Zoltán

Badacsony, vf.

Badacsony ősszel, vf.

Balatonpart Szigligetnél, vf.

XC.Csoport kiállítás Kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freytag E.Zoltán festőmüv.

Kőbánya a Balatonnál, vf.

Csoportkiáll. a N.Szal.-ban. Pesti Hirlap, 1938. máj. 15.

Bajót (Komárom)

Beránvár, ~~[illegible]~~ prehisztorikus
helye Pé~~f~~löldszentkereszt mell

(Esztergom vármegye. MV és V. Dep. [illegible]

MPK

Freytag Zoltán

9 festő csop.kiáll. a N.Szal.-ban. Esti Ujs. 1938, máj. 14.

M.D.K.

Freytag Zoltán

"Szigliget környéke" c. festményének repr.-
ját hozza a lap Petrovics Elek: "Festők a Balatonon" c. beszámolójának keretében.

Szinházi Élet. Bp. 1938. nov. 19. XXVIII. évf.
48. sz. 16-19. lap

Freytag Zoltán

Balaton ünnöndigat kapott

Pesti Napló 1938 IV. 24

Freytag Loltán
feltő

M.D.V

A nagymarosi Művelődési
Házban rendezett tárlaton
részt vett.

Fáthy János: Nagymaros 66
Művészet, 1967. február – 44 kap

Freydag Zoltán

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

NU 1939. V. 7.

Freytag L. Zoltán

Szerepelt az O. M. Idegenforgalmi Hivatal kiállításszorozatán.

N. M. 1939. XII. 19.

M.D.V.

Freytag Loltan
festő

A művész hosszú ideig
külföldön élt, s a 30-as
évek elején tért haza. —

Bauer Jenő: Krónika
Művészet, 1967. június-36 lap

Freytag Zoltán
Zebegényi táj

Uj magyar aquarellek, Tamás Gal. CXI. kiáll.

Freytag Zoltán
Csendélet

Könyves Kálmán 1o4. kiáll. 192o-as évek.

MDK

Freytag Zoltán

Balatoni műv.telep ... Pesti Napló, 1938, ápr. 24.

MDK

Freytag E.Zoltán festőm.

Csop.kiáll. a N.Szal.-ban. Pesti Napló, 1938, máj. 15.

MDK

Freytag E.Zoltán

Csopaki szőlők, vf.

Gulács hegy, vf.

N.Szal. 88.csop.kiáll. 1938. máj. 12 l.

MDK

Freytag E.Zoltán

Csopaki présház, vf.

Csopaki völgy, vf.

N.Szal. 88.csop.kiáll. 1938. máj. 12 l.

MDK

Freytag E.Zoltán

Csopak, vf.

Kőbánya a Balatonnál, vf.

Tihany, vf.

N.Szal. 88.csop.kiáll. 1938. máj. 12 l.

M.D.K.

Freytag L. Zoltán

"Kéki völgy" c. olajképét müteremkiállitásról bemutatja a lap.
Repr.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. juni 25. II. évf. 26. sz. 84. lap.

.D.K.

MDK

Freytag Zoltán - Andrássi Kurta János

kiáll. Tamás-Gal.

Spectator: Képzőművészet. Budapesti Szle, CCLVIII. 194o, 165-75.

Freytag Zoltán festőművész

A Fényes Adolf Teremben nyilik meg a művész kiállitása junius 25.-én, -közli a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juni. 19.
XV. évf. 25. sz. 2. lap

Freytag Zoltán

Csirók, olaj, 40 x 60 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957.
kat. szerk. Kisdéginé Kisimi Irén.

9.

XDK

Freytag Zoltán

olaj:

Piros asztal

Mai magyar festészet kiáll. Kobiex, Galéria

Freytag Zoltán

Kiállított festmények:

Dömöri utca, olaj, 70×90 cm.
Szobabelső, -"-, 50×70 cm
Virágok, -"-, 60×50 cm.
Csendélet madárral, olaj, 50×35 cm.

70 művész kiállítása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

3. lev.

Freytag Zoltán

kiállított festménye:

Csikók, olaj, 40x60 cm.

Tavaszi tárlat. A Művészarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Mirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

9. l.

MDK

Freytag L.Zoltán

Gyenesdiási lelátás, o.

Gulácshegy, vf.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Freytag Zoltán

A "Nagymaros 1966. " c. kiállitáson szerepelt az idős mester munkája is.

Vigilis 1966 X. 705.l.

MDK.

Freytág Zoltán

Kiállitási kritika

Müvészt 1967 juni.p.38

MCK.

Prevtég Zoltán

Kiállítási kritika

Művészet 1967 június p.3

Freytag Zoltán

MDK

Csikók, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

M.D.V.

Freytag Zoltán
festő

A Fesik Klubban rendezte
kiállítását. Mintegy szár
lapra terjedő hollandi gyűj-
teményét mutatta be.

Baum Jenő: Krónika
Művészet, 1967. junius - 36 lap

MDK

Freytag Zoltán festőm.

Lovak, o.

Enteriör, o.

Beszélgetők, o.

Freytag Z. kiáll. csók i. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

olajfestmények:

Piros csendélet

Csikók

Meredek utca

Freytag Z. Kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

olajfestmények:

Csendélet

Szobasarok

Madaras csendélet

Freytag Z. kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

olajfestmények:

Bikák II.

Kanca és csikó

Gitározó

Freytag S. Mágli. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

Filodendron, o.

Ülő nő, o.

Nő gitárral, o.

Freytag Z. Kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőn.

Csendélet sárga virággal,o.

Nagymaros, o.

Kertek, o.

Freytag Z. kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

olajfestmények:

Csendélet napraforgóval -

Halas csendélet

Dunapart

Freytag 2. kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

olajfestmények:

Fák

Csendélet, zöld teritővel

Sétány

Freytag Z. Kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

Freytag Zoltán festőm. MDK

Házak, o.

Belső tér, o.

Nagymarosi táj, o.

Freytag Z. Kiáll. Cuók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

Biciklista, o.

Csendélet kék kancsóval, o.

Zöld csendélet, o.

Freytag Z. kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

Csendélet, zöld székkel, o.

Piros asztal, o.

Csendélet, o.

Freytag Z. kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

Zenélő nő,o.

Lovas,, o.

Pirosruhás nő, o.

Freytag Z. kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

olajfestmények:

Tihany

Bikák

Leányok

Freytag Z. Kiáll. Csók I. Csl. 1963. okt.

MDK

Freytag Zoltán

Szobasarok, o.

Szegedi O.Képzőm. kiáll. Szeged 1964

Freytag L.Zoltán

Gyenesdiási lelátás.
Olj.f.85x64.5 vászon.Ltsz:5269.Sign 40.

Gulácshegy.
Vizf.39x28.5 papir.Ltsz:4014.Sign.938.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Budapest 1952.

Freytag Zoltán

Második nem egészen nyilvános kiállitásán 62 kollázsot mutat be. Humor, groteszk.

Kompozició - repr

Major Máté:Freytag Zoltán montázsai - részlet a megnyitóból.

Rajztanitás 1967 IV. 31.1.

MDK

Freytag Zoltán

T.D: Balatoni képkiáll. a N.Szal.-ban.
Esti Ujság, 1939. máj. 11.

MDK

Freytag L. Zoltán

Csobánc, vf.

Gulács II. vf.

Tóti hegy II. vf.

XC.Csopert kiállitás kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freytag L. Zoltán

Szigligeti dombok, vf.

Szigligeti rét, vf.

Tóti hegy, vf.

XC.Csoport kiáll.kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freytag L. Zoltán

Szentgyörgyhegy Gulács felől, vf.

Szegedi Róza háza, vf.

Fa, vf.

XC.Csoport kiáll.kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freytag L. Zoltán

Szigligeti vár, vf.

Kilátás Edericsről, vf.

Bobitás hegy zöldben, vf.

XC.Csoport kiállitás Kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freytag L. Zoltán

Tóti hegy III.,vf.

XC.Csoport kiáll.kat.N.Szal.1939.máj.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Freytag Zoltán
FOTO
1961 JUL

FOTOCOLLAGE

1021

A budapesti Fészek Művészklubban a tavasszal — régi hagyományokat feleleventve — intim kamarakiállításon mutatta be Freytag Zoltán kitűnő festőművészünk újabb, collage technikával* készült meglepő montázsait.

Freytag Zoltán festőművész kompozícióinak az a közük a fotográfiához — és ezért foglalkozunk vele —, mert a montázsok létrehozásában majdnem kizárólagosan fényképek nyomdatechnikai úton előállított reprodukciói vesznek részt. Nem az eredeti fotók. Ezeket a művész fekete-fehér és színes minőségben különböző fotoalbumokból, mindenféle nyomtatványokból, képes folyóiratokból, divatlapokból stb. vagdossa ki. A nyomatok természetesen csak építő elemekként (forma, szín, textúra) jutnak szóhoz a művész szándéka szerint, néha csak úgy, mintha „festék" volna, tehát mint *színfoltok*, néha az ábrázolt *tárgy* eredeti jelentésében (asztal, óra, ház stb.), olykor egyszerre mind a két jelentésben, tehát mint szubjektív *tartalmat kifejező szín*, és mint funkcionális tárgy (pl. *rózsa*, mint virág és *vörös* színe, mint a forrongó indulat, heves vágy kifejezése).

A kivágott nyomatokból, mint építő elemekből, a fehér karton síkján a művész új képi szintéziseket hoz létre, lényegében szürrealista vagy absztrakt szerkezetet, melyben a színek, az ábrázolt tárgyak és egyéb formai elemek új relációkba kerülve új módon fejezik ki a konstruktív szellem esztétikai, leginkább azonban etikai ítéleteit a tapintható és a kitapinthatatlan valóságról.

Nem célunk itt műbírálatot írni Freytag Zoltán ragasztott montázsairól, csupán nézőként megállapítjuk, hogy kompozíciói rendkívül szellemesek, ötletben kifogyhatatlanok és különösen a színes nyomatú konstrukciók mozgatják meg erősen a szemlélő képzeletét. Líra és szatíra, öröm és kétségbeesés, vád és tiltakozás szólal meg a pikturális fotomontázsokban. Freytag nem felfedezője ennek a szerkesztés- és kifejezésmódnak, hanem megújítója, reformátora és a kizárólagos fotonyomat felhasználást illetően egyedüli művelője nálunk ennek a műfajnak.

A collage-ok technikailag annyiban egészen újak, hogy Freytag *egyetlen vonalat nem húz kézzel a képen, egyetlen festékfoltot nem helyez rá.* Maga festette, színezte papírfelületeket se használ. Az általa kiválasztott és felhasznált fotonyomatok olykor a maguk nemében is módfelett kifejezőek és *változtatás nélkül* kerülnek a collage-képre, minthogy fedik elképzelését.

Az ilyen fotonyomatokból ragasztott kép művi megteremtése sem egyszerű és gyors — nem beszélve a művészi ihletről és az ötlet kiérleléséről. Néha hónapokig kell várni, kutatni mindenféle nyomtatványokban, míg talál az ember egy olyan nyomatot, amilyenre a kompozícióban *feltétlenül* szükség van. Számos mű azért marad befejezetlen, mert hiányzik hozzá egy „tégla", fototipográfiai idom, egy meghatározott színfolt, dekorációs vagy térképző elem.

Szegedi Emil

FREYTAG ZOLTÁN: KOMPOZÍCIÓ

* Festészeti irányzat, amely az ábrázoláshoz a festéken kívül a képre ragasztott textildarabokat, papírszeleteket és más kisebb tárgyakat is alkalmaz montázsszerűen.

Pillantás a világűrb

Mindig többet és megbízhatóbban tudni — ez a törekvés végigkíséri az ember fejlődését. Az emberiséget foglalkoztató problémák között első helyen álltak és állnak azok, amelyek Földünkre, a Nap körül keringő bolygókra, egész galaktikánkra vonatkoznak.

Már 1839-ben — rögtön a fényképezés feltalálása után — tréfás formában utaltak arra a lehetőségre, hogy egy léggömbről felvételeket lehetne készíteni Földünkről.

Húsz évnek kellett eltelnie, amíg a párizsi fényképész; Gaspard Felix Tournachon, közismerten Nadar *(1820—1910) gondolata a megvalósulás stádiumába jutott. Fáradságos és költséges kísérleteket folytatott. Elgondolásait szabadalmaztatta. Nagy nehézséget okozott az akkori nedves kollodium-lemezek használata, melyeket tudvalevőleg közvetlenül a felvétel előtt kellett preparálni.*

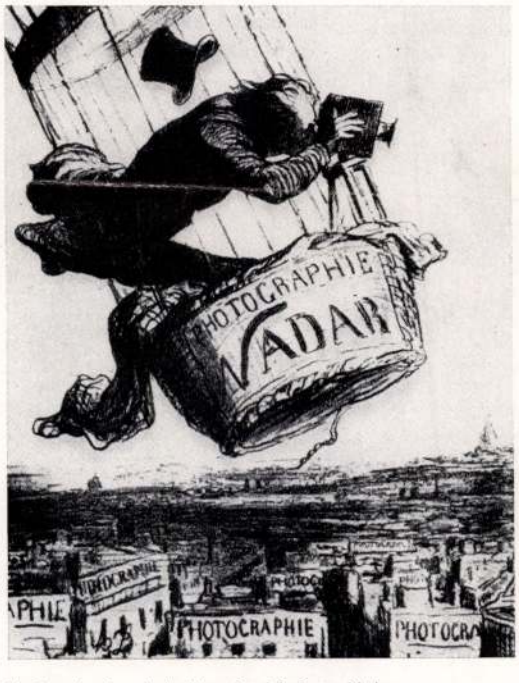

H. Daumier francia karikaturista készítette Nadarról ezt a rajzot, amelyen Daumier szerint Nadar a fényképezést a művészetek magasságába emeli.

Nadar nemcsak mint festő, író és fényképész tevékenykedett, hanem mint léghajós is. 1858-ban sikerült 300 m magasságból kollodium-lemezre az első légi felvételt elkészítenie Párizsról, a l'Arc de Triomphe környékéről.

Freytag Zoltán

Freytag Zoltán festőművész kiállitása. Bp, Fészek Klub. - Ism: Bauer Jenő, Müvészet, 1967.8.évf.6.sz.38.l. - Major Máté, Rajztanitás, 1967.9.évf.4.sz.31.l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája / Müvtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l.

90. l.

Freytag Zoltán,festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár Oeuvrejéből, melyet hagyatékként a Múzeumnakszándékozik juttatni, három festményt adományozott.224.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Freytag Zoltán
Őzek

Könyves Kálmán 103. kiállítás. 2 1.

sima aranyozott ezüst kenyéros

6. Kanna ón, öntött és vert, henge
lel, tagolt lapitott fedelén
rös kiöntővel. Magyar, XVIII.
cm, talpátmérője 13.2 cm.

Irodalom: Mocsáry I. 292, 294
bolt. Vasárnapi Ujság, 1864,
Lajos-Gyimesy Károly: Evangél
381 l. /képe 181, 185, 189, 5

Kossuth Lajos-u-72.

Ház, magasföldszintes, r
lettel, fogsoros ablakszemöld

Kollégium (Vo

2. Petőfi Sándor-u.26. (Kastély.)

Története: A kastély első épi

MDK

Freytag Zoltán festőm.

olajfestmények:

Csendélet gyümölccsel

Zsemnye

Sárga csendélet

Freytag Z. kiáll. Csók I. Gal. 1963. okt.

Balladen illustrieren mit d
Handlung, undzwar so, dass
stische seelische Zustand,
tont wird, welche Eigenscha
lichste hält. Der Autor exp
auf Grund bisheriger Forsch
wurden, und indfolge welche
für keine wirklichen Ballad
den Enstehungsort der jewei
feststellen zu können, mach
nimmt die durchschnittliche
verschiedenen Völkern zum A
sen die Länge der gerade zu

Freytág Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 NOV 5

NAPLÓ

Veszprém

FREYTÁG ZOLTÁN FESTŐMŰVÉSZ

tárlatát Bajczi Gyula, a városi pártbizottság titkára nyitja meg november 5-én, szerdán délután 5 órakor a Képcsarnok Vállalat veszprémi kiállító- és üzlethelyiségében.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ
Veszprém

1969 NOV 13

1021

Freytag Zoltán

Kedd, 1969. november 18.

Kísérletezni sosem késő

Freytag Zoltán festőművész tárlata Veszprémben

Még pár napig gyönyörködhetnek a modern művészet barátai — a *Képcsarnok Vállalat veszprémi kiállító- és üzlethelyiségében* — Freytag Zoltán olajfestményeiben. Életöröm sugárzik szinte mind a 24 képről. Pedig küzdelmes utat járt meg a nagyműveltségű művész.

Pályája biztatóan indult: a Graz-i akadémián kezdte, Bécsben, Berlinben folytatta művészeti tanulmányait és Münchenben — Hans Hofman növendékeként — fejezte be. Párizsban, Itáliában, Korzikán, Dalmáciában és a görög Kréta szigeten éveket töltött. A Képzőművészek Új Társaságának nemcsak egyik igérete volt Budapesten a 30-as években, hanem európai színvonalon festő és gondolkodó tehetsége is. S a külföldi élmények elégedetlenségre sarkallták, hiába szerepelt New York-i és svájci kiállításokon is.

A háború hosszú időre megbénította. *„1957 körül jut el odáig, hogy — mintegy futószalagon — értékesíthető csendéleteket festhet,* — amint ez egy időben az árnyékosabb oldalra került piktoraink kenyere lőn minálunk Pannóniában" — írja *Zolnay László* 1964-ben, a Csók Galériában rendezett tárlata kapcsán.

Hogy mégsem lohadt le, sőt *hatvanegynehány éves korában buzog igazán kutató szenvedélye*, azt veszprémi bemutatkozása is igazolja. Szinte sugallják Freytag Zoltán olajképei: *kísérletezni sosem késő.*

Az ecset mesterét ismertük meg benne, aki ifjabbkori szín- és hangulatélményeit most érleli meg. Leginkább a természetből merít. Témái változatosak, akárcsak kifejező eszközei. Az absztrakciót eszköznek és nem célnak tartja. Amit absztrahálva ábrázol (Fák, Vörös táj, Belső tér), annak is közvetlen köze van a valósághoz. Ihletője *a nagymarosi és a tihanyi táj* is.

Merész színkeveréssel eleven — már-már zenei — hangulatot áraszt: a pirosan izzó tulipánokkal, rózsákkkal, a fátyolos vízi csendéletekkel, különösen pedig a figurális kompozíciókkal (Pirosruhás nő, Lovak). Expresszív hatású *Ülő nő*-je, *Gitározó*-ja, *Beszélgetők*-je tovább fokozza érdeklődésünket.

Képei harmonikusan komponáltak, élénk ritmusúak és tagoltak, retorikusan nagyvonalúak. Sziporkázó színekkell vall leginkább — hol drámai erővel, hol gyöngéd líraival — az élet sokszor észre sem vett, gyönyörködtető szépségéről.

A *Művészet*-beli méltatójával egyetértésben:

„A festő hallatlan, néha nyers dinamikája a statikus képtérbe mintha bevarázsolná a mozgást, az időt. És itt már valóban műfaji határokat dönget. A képek statikájában a lefojtott idő mozgását érzékelteti, mégpedig nem nyakatekert mozgás-fázis ábrázolásokkal, hanem a festőiség klasszikus eszközével, színek, fény-hullámzások képketrecből felszabadított játékával".

Freytag Zoltán gyűjteményes kiállítását is örömmel látnánk Veszprémben.

r. i.

Kitűnő szórakozási alkalom! Hazai és külföldi bárital különlegességek, tánczene a hévízi
RÓZSAKERT ESZPRESSZÓBAN
Nyitva naponta 23, szombaton 02 óráig. (217)

Nagy játékvásár

a KOMFORT
Kereskedelmi Vállalat

játékboltjaiban

Veszprémben, Pápán, Ajkán, Balatonalmádiban, Várpalotán, Keszthelyen, Hévízen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Freytag Zoltán

1021

Csütörtök, 1968. december 5.

Gáz van

Gáz van — ezt a kifejezést szokták használni a teenagerek, amikor nem mennek rendben a dolgok. Így az a különös helyzet állhat elő, hogy például gáz van akkor, amikor nincsen gáz.

Rövid idővel ezelőtt a Magyar Nemzetben cikk jelent meg *Rémmese a gázról* címmel, mely szerint a Gázművek és a Javszer együttműködése nem megy minden zökkenő nélkül, s erre — szó szerint értve a dolgot — az ügyfelek „fáznak rá". A cikk megírásakor úgy véltem, egyedi esetről van szó, vagy legfeljebb szórványos esetekről. Később némi elképedéssel vettem tudomásul — az olvasók felháborodott leveleiből —, hogy habár öntudatlanul, de *a tipikust* örökítettem meg — több olvasó saját kálváriájára ismert.

Ugyanekkor azonban a Fővárosi Gázművektől is érkezett levél, mely szerint *„a megjelent cikkben sok téves adat lett közölve"*. A helyesbítés szerint, a kedves fogyasztó (cikkünk hőse) tulajdonképpen saját magára vessen, hiszen hat alkalommal „szállt ki" az adott címre a Gázművek műszaki ellenőre előzetes értesítés után, s minden alkalommal zárt ajtóra talált. Munkáját így elvégezni nem tudta, továbbá a Javszer nem adott megrendelést a gázmérőóra felszerelésére. A levél végén közli a Fővárosi Gázművek, hogy ha „hősünk" befizeti a gázmérő felszerelésének összegét, úgy a befizetéstől számított három napon belül az áhított gázórát felszerelik.

E sorok kézhezvétele után azonnal megkerestük kálváriát járt hősünket, *Nagy József* ötvösművészt.

— Valóban megtörténhetett, hogy egyik vagy másik alkalommal nem talált meg a műhelyben a Gázművek műszaki ellenőre — mondta —, hiszen a lakásom nem ott van, s így az értesítéseket nem kaptam a megfelelő időben kézhez. A Javszer, amelyről úgy véltem, a dolgot érdemben intézi, tudott a lakáscímemről. Az ajtó — ismétlem — lehet, hogy zárva volt, de *a műhely kulcsát mindig a házfelügyelőnél hagytam.* Megtörtént persze az is, hogy a Gázművek értesítése után egész napomat a műhelyben töltöttem, de *az ellenőr nem jött.* Fogalmam sincs, hogy az úgynevezett Megrendelés a Javszer hibájából nem jutott el a Gázművekhez, vagy valami más történt — fogalmam sincs, mert annak idején *a két hivatal kölcsönösen egymáshoz utasított,* kölcsönösen egymásra hárította a hibát. Most végül az újságcikk megjelenése után a Javszer elismerte, hogy valóban *nem küldték tovább a megrendelőlapot.*

Ehhez csak annyi hozzáfűznivalónk van: aligha lehet feladata a sajtónak, egyik vagy másik vállalat munkájának rendszeres ellenőrzése, de feladatai közé tartozik *az emberek érdekeinek* állandó védelme. A Gázművek és a Javszer munkája szoros közelségben van az életünkkel, az emberi munkamegosztás során dolgozóikra nélkülözhetetlen feladat hárul, tevékenységük alapvető szükségletekkel kapcsolatos, tűz, meleg nélkül az ősember sem élhetett. Így hát csöppet sem lehet csodálni, ha hiányosságaikra felettébb érzékenyek vagyunk, különösen decemberben, amikor konok szelek fújnak. Ezzel az alapvető igénnyel nem szabad visszaélni semmiféle „szakembernek", semmiféle hivatalnak, még akkor sem, ha nincsenek konkurrensei.

Tudok olyan esetről — *életveszélyes gázszivárgás* —, amikor három hónap sem volt elég ahhoz, hogy kicseréljenek egy hibás készüléket... De hadd idézzünk inkább néhány levélből:

„Alulírott Baranyai László Budapest, XI., Temesvári u. 6. II. e. 8. kérem segítségüket hogy folyó év júniusától folyó fürdőszoba bojler és hősugárzó felszerelési ügyem szerencsésen véget érjen. Fenti munkák elvégzésével júniusban bíztam meg a Fővárosi Gázműveket, a Gázművek ezen megbízást a Fővárosi Javító Szerelő Vállalat gázirodájához adta át. A költségek befizetésétől számított négy hét után a Javszer a munkát elvégezte. *Többszöri sürgetésre a vállalat meója a kiértesített napon nem jelent meg.* Sürgetésemre október 8-án a meó megjelent, de a saját részlege által készített munkát *nem vette át.* November 26-án újból értesítést kaptam, hogy a meó átvétele ezen a napon végbemegy. De a meó újra nem jelent meg. Reklamációmra közölték, hogy igenis, a kiértesített napon megjelentek, de a lakást zárva találták. *Ezen állításuk valótlan,* mert feleségemmel együtt a jelzett napon munkaadónktól szabadságot kérve reggeltől a meó megjelenését vártuk. Június óta a fürdőszobát nem tudjuk használni."

„Arról nem beszélek, hogy milyen kálváriát jártam addig, míg az 1965-ben vásárolt gázparapet kályhát végre 1968. július 15-én felszerelték, csak arról, hogy ezután következett a meójárás: „vacak meló"..., de a Javszer nem javította ki, meg rosszul javította stb. Végre a Gázművekhez fordultam, s a Gázművek 120 forintért pótolta a hiányokat. Ezután újabb meó szeptember 24-én *és nem történik semmi.* Nem, mert nem fizettem ki a Gázműveket...: Felmutatom a nyugtát...: „Na, jó, de nincs meólap." Október 31-én befizettem 25 forintot, hogy jöjjön ki új meós. November 8-án ki is jött, *és ismét nem történt semmi.* November vége van és még mindig nem tudok fűteni. Reklamációmra válasz: „Azt hiszi, hogy ön az egyetlen gázfogyasztó? Más dolgunk is van!" Rossz nyelvek szerint a meósnak kellett volna adnom 100 forintot, már meglenne a gázóra. Hol élek én, hogy ezt nem tudom? Megvallom, én ezt nem tanultam meg az iskolában, elmaradott szegény 70 éves öregasszony vagyok..." (Dr. Harangi Lászlóné, II., Áldás u. 4.)

„Egy fél évvel ezelőtt bejelentettem a Gázműveknél, hogy a gázórámnál *szivárgás* van. Kijöttek a szerelők, a szivárgás helyén meggyújtották a gázt, aztán kipp-kopp, néhány kalapácsütés az ólomcsőre, s ezzel a dolog el volt intézve. A gáz nyugodtan tovább szivárgott. Egy idő múlva ismét jelentkeztem a panaszommal... Harmadszor is bejelentettem a gázömlést, a szerelő kijött, meggyújtott egy szál gyufát, lángra kapott a szivárgó gáz. „Van puha szappan?" — kérdezte. „Van" — mondtam. Ő pedig bekente a csövet a szappanpéppel, mire a lángocska kialudt. A munkalapjára rávezette, hogy *az órát ki kell cserélni.* Türelmesen vártam, heteken át, de *nem történt semmi.* Október 11-én pár hétre elutaztam a Duna-kanyarba. A közelmúltban hazatérve ellenőrizni akartam konvektorom fogyasztását, ekkor derült ki, hogy az óra nemcsak büdösít, hanem áll is, a pipereszappan olyan hatásos szer, hogy nemcsak a gázömlést, hanem még az órát is megállítja. A türelmes munkalap pedig, amelyen az áll, hogy az órát ki kell cserélni, nyilván téli álomra szenderült valahol a papírok útvesztőjében." (Freytag Zoltán festőművész, II., Trombitás u. 12.)

Nos, úgy gondoljuk, ennyi elég is. Mit szól ehhez a két érintett vállalat?

Bizonyára számos alkalommal megtörténik, hogy rövid idő alatt megfelelően intézik el tennivalóikat. *De ezek az alkalmak minket nem érdekelnek, mert a jó munkavégzés szerintünk természetes.* És ha gyakran találkozunk bürokráciával, halogatással és közönnyel e munka végzése közben, mégis kénytelenek vagyunk arra gondolni: gáz van... S logikai sorrendben ezután az a gondolat következik, meg kell szüntetni a szivárgás okait — de nem kenőszappannal.

k. a.

Regionális vízmű

a Velencei-tó környékének ivóvízellátására

A *Velencei-tavi Intéző Bizottság* szorgalmazására a *Középdunántúli Vízügyi Igazgatóság* elvi megoldása alapján a VÍZITERV átfogó tanulmányt készített a tó környékének ivóvízellátására. A tanulmány szerint *az 1980-ig terjedő időszakban körülbelül napi 11 500 köbméter ivóvízre lesz szükség a Velencei-tó környéki települések ivóvízellátására.*

Geológiai szakvélemény szerint ilyen nagy mennyiségű vízbeszerzésre nincs lehetőség a környéken. Helyi vízbeszerzésből csak mintegy napi 3000—3500 köbméter ivóvízről lehet gondoskodni. A tanulmányterv szerint a további vízmennyiséget *az ercsi kavicsterasz vizének a Velencei-tóhoz történő vezetésével regionális vízmű útján lehet biztosítani.* Az *Ercsi Cukorgyár* ugyanis a gyártáshoz napi 8000 köbméter, ivóvíz minőségű vizet vesz ki a kavicsteraszból, erre a cukorgyártási idényben, október 1-től március 31-ig van szüksége. A Velencei-tó környékének ivóvízellátására pedig éppen a kieső időszakban, tehát április 1-től szeptember végéig jelentkezik a csúcsigény, az üdülési évad miatt. A Velencei-tó környéki települések állandó lakosságának őszi és téli vízszükséglete a helyi vízbeszerzési forrásokból kielégíthető.

A tanulmány gazdaságossági számításokat is végzett, és ennek eredményeként az érdekeltek minden háztartás után egy egységnyi hozzájárulása 3500 forint, amely összeg havi 30 forintos részletekben is törleszthető. Ez az érdekeltségi hozzájárulás nem fedezi teljesen a költségeket, azonban az állam, elsősorban az *Országos Vízügyi Hivatal* a vízügyi alapból, valamint a tanácsi szervek támogatást nyújtanak a társulatnak, amely Agárd, Gárdony, Gárdonyfürdő, Velence, Velencefürdő, Kápolnásnyék, Sukoró, Napad, Pákozd és Dinnyés települések vízellátásának megoldására alakul.

A társulat az érdekeltségi hozzájárulásokból megépíti a helyi vízművet, elosztóhálózatot és körülbelül kétszáz méterenként elhelyezett utcai közkutakból szolgáltat vizet. A vízmű üzemeltetését a Fejér megyei tanács, a Velencei-tavi Intéző Bizottság és az Országos Vízügyi Hivatal megállapodása szerint a *Balatoni Vízművek* gárdonyi üzemvezetősége végzi.

A VÍZITERV készítette tanulmányt valamennyi illetékes szerv magáévá tette és ennek eredményeképpen indult meg először Gárdony és Agárd ivóvízellátására, a társulat szervezése. A szervezés eredményes volt és megalakult a *Velencei-tavi Regionális Vízmű Társulat*, amely öt, illetve hat ütemben kívánja 1973 végéig megépíteni a Velencei-tó egész környékének ivóvízellátására a vízművet.

Az első ütemben Gárdony és Agárd egy részét látja el a társulat ivóvízzel. Az első ütem építkezése már a befejezéshez közeledik, de a társulat ideiglenes jelleggel *már 1968 július elsejétől szolgáltatott vizet.* Az első ütem költségvetés szerinti beruházása 10,8 millió forint. *Megkezdték már a második ütem, a Velence és Kápolnásnyék egy részének ivóvízellátására szolgáló hálózat és a műtárgyak tervezését, illetve kivitelezését.* Ezt a munkát legkésőbb 1970 végéig fejezik be. Ennek költsége 11,5 millió forint. A további ütemek építkezését 1973 végéig kívánja a társulat befejezni, mert a tervek szerint ekkorra fejeződik be állami beruházásból a regionális vízmű építése, amely Gárdonyig, illetve Napadig vezeti el az ercsi kavicsterasz vizét. *Végső soron több mint száz kilométer hosszú csőhálózat épül.* A társulat beruházásainak összege előreláthatóan 60 millió forint.

Az ivóvízellátás megoldásával egyidőben szükséges a szennyvíz elvezetéséről is gondoskodni. *Agárd határában megépült a szennyvíztisztító telep, valamint az agárdi strandig a fő-vízgyűjtőcsatorna szennyvízátemelővel.* A főgyűjtőcsatornát egészen Velencéig építik meg a következő évek folyamán. A főgyűjtőhöz csatlakozó mellékgyűjtő csatornák építési költségeiről ugyancsak társulati formában kívánnak gondoskodni, hogy az üdülők, vendéglátóipari üzemek, de a magánosok is bekötés útján elvezethessék a szennyvizet.

(környei)

Ungvári Tamás

A BEATLES

regény (4)

Hamburgban már az első este tisztázta munkaidejét a Beatles. Tizenkét órát kellett a klubban tartózkodni, hat órát játszani. Egy másik zenekar váltotta őket. Lennon úgy emlékszik vissza erre az időre, hogy néha már fájt az éneklés, a fáradtság kaparta a torkukat. Stuart pedig alig tudta nyitva tartani a szemét. Ő fedezte fel, milyen izgatószerrel lehet éjszaka fennmaradni. Amúgy is folyton éhesek voltak, így hát szinte kapóra jött, hogy a forgalomban levő fogyasztótabletták kellemes mámort és furcsa éberséget biztosítottak. Vöröslő szemmel, reszelő torokkal dolgoztak tehát az Indrában két hónapig. Milyen sikerrel, azt éppenséggel az Indra sorsa bizonyítja. A Reeperbahnon ritkán fordult elő, ami ezúttal a Beatlesszel történt. Az Indrát csendháborításért csukták be. Különös eset, némi elégtétellel tölthette el a fiúkat. Kivált, hogy ekkor végre elkerültek a Kaiserkellerbe, abba a nagy mulatóba, amelyet Bruno oly büszkén megmutatott nekik érkezésük estéjén.

Igaz, itt még többet kellett dolgozniuk. Szédültek a fogyasztótablettáktól és az éhségtől, kivéve Pete Bestet, a dobost, aki nem szokott rá gyógyszerre, italra. Napirenden voltak a veszekedések, Lennon erőszakos természetét megsínylette az érzékeny Pete és a mindig szomorú, mindig zárkózott Stuart. A közönség mégis Stuarthoz vonzódott a leginkább, meg a nyíltszívű George-hoz. Ők sohasem veszekedtek a váltózenekarral, a Rory Storm's-szal; soha azzal a ritkáshajú, kackiás fiatalemberrel, aki a váltózenekar dobosa volt és gyűrűket hordott az ujján. Lennon nem szerette ezt a gyűrűs ujjú fiatalembert, aki Ringo Starr-nak nevezte magát. Nemsokára azonban Lennon is megbékült velte, talán azért, mert a Rory Storm's zenekar számos hivőt térített meg a pop-zenének.

Stuart és a Beatles történetébe itt lép be két német fiatal, Klaus Voormann és Astrid Kirchherr.

Klaus egy doktor fiaként született Berlinben, de Hamburgban tanult grafikusnak, később fényképésznek. Így találkozott a huszonkét éves Astriddal. Egy házban laktak. Klaus reklámgrafikákat készített néhány helybeli magazin számára, Astrid pedig egy fotóművész segédjeként dolgozott. A fiatalok alighogy megismerkedtek, egymásba szerettek, s ahogy a szerelmeseknél lenni szokott, gyakran veszekedtek. Klaus dühében moziba indult, de a lépcsőn szaladtában a ház alagsorából különös zajongás ütötte meg a fülét. Mozi helyett tehát a zajos pincehelyiségbe lépett be, egy mulatóba, ahová Astridot amúgy sem vinné el. A színpadon éppen a Beatles váltózenekara, a Rory Storm's játszott. És a rosszkedvű, veszekedéstől fáradt Klaus egyszeriben a beatzene hódolójává szegődött.

Hajnalban ért haza. Veszekedés, kibékülés. Klaus esküdözött, hogy ártatlanul szóra-

Freytag Zoltán

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963 OKT 30

PESTMEGYEI HÍRLAP

1021

— **Freytag Zoltán festő-művész kiállítása** nyílik 1963. október 31-én, csütörtökön délután fél hatkor a budapesti Csók István Galériában. Az ünnepélyes megnyitón beszédet mond Fischer Ernő festőművész, főiskolai tanár.

Freytag Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 NOV

MAGYAR NEMZET

1021

Freytag Zoltán képei a Csók Galériában

Sűrűn nyíló kiállításaink között figyelmet érdemel Freytag Zoltánnak a Csók Galériában rendezett tárlata. Egyéni hangú, kísérletező kedvű egyéniség, aki a világ változásaihoz akarja hozzáilleszteni stílusát. Konstruktivista jellegű tájképein arra készteti a nézőt, hogy a lényegre: egy-egy város, utcarészlet, partvonal legfőbb vonásaira figyeljen. Szellemes női portréin, újszerűen megfogalmazott csendéletein ugyanez a törekvés uralkodik. Derűs, optimista művészet az övé. Legtöbb képén színeinek elevenen lüktető játékával szól hozzánk. Olyan festményei, mint a merészen megszerkesztett Ház a vízen, a kedvesen lírai Beszélgetők, a sejtelmes Fekete utca és még néhány képe megérdemli az elmélyedést. Talán csak csendéletein érezzük az ismétlődést és az önidézést.

(g)

Freytag Loring

...ainkkal, ba
...ainkkal vagyunk együt
akik nagy harcunkban, mun
kánkban, *a szocialista társa*
dalom felépítésében valóba
az első sorokban járnak.

— A Dunai Cement- é
Mészmű építésén dolgozó em
berek természetesen nagyor
különbözőek. Még nemzetisé
gi eltérés is van, mert hiszer
német emberek is dolgoztak
itt évszámra, a magyarokka
együtt, dolgoztak idősek és
fiatalok is. Ennek az üzem-

hat lapja volt ennek a vários-
nak. Ez a *koncentrációs fo-*
lyamat az egész amerikai saj-
tóra jellemző. Míg fél évszá-
zaddal ezelőtt 2600 napilap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Freytag Zoltán

MAGYAR NEMZET

1963 OKT 30

△

Freytag Zoltán festőművész képeiből kiállítás nyílik csütörtökön délután a Csók Galériában.

Theodor Heuß

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1961 OKT 30

NÉPSZAVA

Freytag Zoltán

— FREYTAG ZOLTÁN festőművész alkotásaiból csütörtökön kiállítás nyílik a Csók Galériában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Freytag

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

Zoltán

1984 NOV 1

Freytag István festőművész kiállítása

Csütörtökön este a Csók István Galériában ünnepélyesen megnyitották Freytag Zoltán festőművész kiállítását. Az ünnepségen Fischer Ernő festőművész, a Szegedi Állami Tanárképző Főiskola tanára mondott beszédet, s ismertette a bemutató anyagát.

kolának minden[illegible]
tenie a fejlődést.

Fehér Miklós elnökségi tag a „Bükk—Mátra útjain" túramozgalomról emlékezett meg. Kérte, hogy ezt a mozgalmat ne engedjék ellaposodni, majd javasolta: kérjék fel a közeli megyéket útjelzések festésére. **Hortobágyi Fe-**

Freytag Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 NOV 6

NAPLÓ
Veszprém

Freytag Zoltán tárlata

1021

Tegnap délután Veszprémben, a Képcsarnok Vállalat kiállító- és üzlethelyiségében *Bajczi Gyula*, a városi pártbizottság titkára megnyitotta Freytag Zoltán festőművész 24 csendéletből és figurális kompozícióból álló tárlatát.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Budapesti Rundschau

1953 FEB -9

1021 Freytag Zoltán

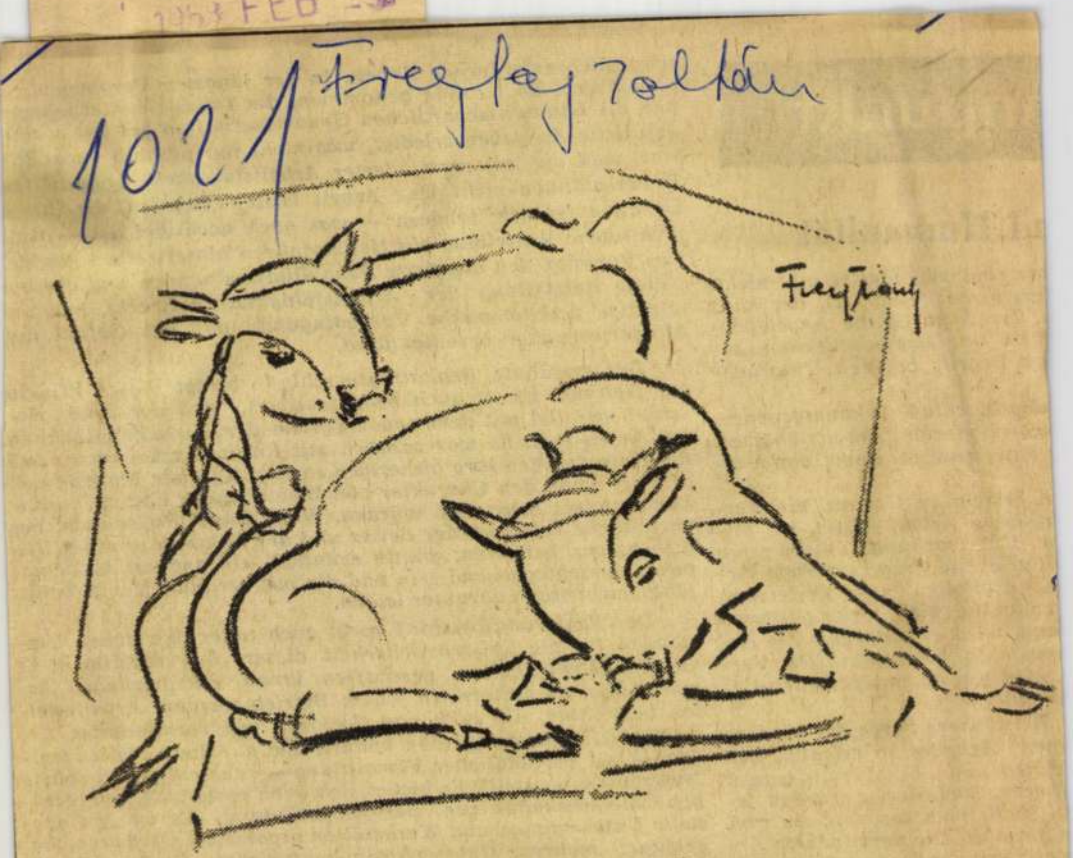

Zoltán Freytag: Ruhende Kühe

nnpunkt

nd Humanität

nz eindeutig und es gibt nichts ert arbeitsfähig ist, der kann . Trotzdem ist die Angelegen- t im Interesse von zehntausen- er Begriff bei den Unterneh-

ungsbeschluß bekanntgegeben, verminderter Arbeitsfähigkeit einer ganzen Reihe von Ver-

n besteht in Ungarn die Ver- hysische Arbeit leistet, bei sei- n Untersuchung unterworfen b er die in Frage stehende Ar- nand infolge einer Verletzung endgültig, nicht unter gewissen ann, wird er aufgrund des Ar- eitsfähig betrachtet. (Die Ver- wird von einem speziellen Or- tachtet.)

die schwere Sorge der für ihre nen Arbeiter so erledigt, daß chlich und hilfsbereit, irgend berwiegenderweise wurden je- n mehr vom sozialen, als vom s gewählt. Die verminderte Ar- allgemeinen in dem Sinne auf- niger leisten können als durch-

schnittlich erfordernde
haben also, im Grunde
und die Landwirtschaf
politische Aufgaben er
war, weil die mit verr
Erwerbstätigen nicht j
Gehalt entsprach, sond
eine solche Anstellung
Der Vorgang, den die A
völlige Herstellung de
wichtige psychologisch
Minderwertigkeit beseit

Der erwähnte Regierungsbeschluß bringt dieses Prinzip zur Geltung. Es ist auch beachtenswert, daß der neue Beschluß parallel mit dem neuen System der Wirtschaftslenkung ins Leben tritt. Es war nämlich mit Recht anzunehmen, daß die Unternehmen ihre bisherigen sozialpolitischen Maßnahmen (die oft schon den Charakter von Wohltätigkeit hatten), in Zukunft anders beurteilen würden. Wenn diese Maßnahmen das persönliche Interesse der Leiter und der Mitarbeiter eines Unternehmens berühren, würde eventuell ein anderer Gesichtspunkt ausschlaggebend sein und die mit verminderter Arbeitsfähigkeit würden darunter leiden.

Der Regierungsbeschluß sorgt auch unter den neuen Umständen für die Existenzsicherheit dieser Erwerbstätigen. Es werden Möglichkeiten geschaffen, ihnen entsprechende Arbeitsstellen zu sichern. In jedem Betrieb werden Arbeitsstellen bezeichnet, die auch von Personen mit verminderter Arbeitskraft bekleidet werden können und auf diese Stellen werden — mit verbindlicher Vermittlung — ausschließlich solche Menschen eingestellt. Es bieten sich auch materielle und rechtliche Möglichkeiten zur Berufsumschulung. Es werden spezielle Unternehmen und Werkstätten organisiert werden, wobei eventuell mehrere Unternehmen kooperieren. Diejenigen, die ihres Gesundheitszustandes wegen überhaupt keine Arbeit verrichten können, erhalten staatliche Unterstützung.

MDK

Freytag Zoltán, festö

Csikók. Olaj.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 9.1.

mdk.

Freytag Zoltán festőművész

kiállítása a Csók Galériában.

Mozaik: Freytag Zoltán
Nyíregyháza, 1963, okt. 30.

M.D.K.

Freytag L. Zoltán

236. Gyenesdiási lelátás. Olajf. 85x64.5 vászon.
237. Gulácshegy. Vizf. 39x28.5 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 16., 17.l.

Freytag Zoltán festő M.F.K.

Kiállitása a Csók Galériában.

Városkp, .utcarészlet, női portrék.

Háza vizen.

Fekete utca

/g/Freytag Zoltán képei a Csók Galériában

Magyar Nemzet 1963. november 6. 4.l.

Freytag Zoltán, festő MDh

A Csók Galériában kiállítása nyílik okt. 31-én.

—: Hír 10.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 29.

Freytag Zoltán festő M.D.K.

Kiállitása a Csók Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 30. 4.1.

Freytag Zoltán MDK

Dömösi utca, of.

Szobabelső, of.

Virágok, of.

Csendélet madárral, of.

7o művész kiáll. Ernst.Muz. 1957. dec.

is az ellenreformáció győzelmére.

ul de /Porto Rico, 18o7. ápr. 25?--

MDK.

Freytag Zoltán

Nagymaros 66 kiállitás meghivója

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Freytag Zoltán

ÚJ SZÓ (Bratislava)

1964 MÁJ - 1

1021

Freytag Zoltán (MNK):
Piros ruhás nő.

Fiatal életek indulója

Apáink mindig robotoltak,
hogy lenne enni kevés kenyerünk,
bús kedvvel, daccal, de dologban
az isten se törődött velünk.

De felnőttünk már valahára,
kik nem tudjuk, mi az vígan élni,
és mostan vashittel, jó bátorsággal
sorsunk akarjuk fölcserélni.

Tudjuk, apánkkal gyávák voltunk,
nem volt jogunk se, csak igazságu
Most nincs, ki magállat az élet-út
de, ha akad, nyakára hágunk.

FREYTAG ZOLTÁN

160

160 ◆ FREYTAG ZOLTÁN
(1901–)

Csendes délután

50 × 70 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Freytag
Hátoldalán kiállítási címke
Kikiáltási ár: 160 000 Ft

157

158 ◆ KARL KAUF
(Neulachov

Keleti város

18 × 32 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: H. Carnier
Kikiáltási ár: 120 (

FREYTÁG Zoltán
Új Művészet 1933.5
t. 20.p.

Freytag Zoltán: Lámpás csendélet, 1931, olaj, vászon, 80×80 cm

expresszionista képei a legerősebbek. A két háború között készült művei is expresszívek, de már elektikusabbak: dekoratívabbak, és a kompozíciókon újklasszicista motívumok is megjelennek. Ezt a stíluskeveredést érezzük a *Lovas* című, egyszerre színes, könnyed, mozgalmas, ugyanakkor klasszicizáló alkotásán is. A textilmintákat idéző kékes háttér előtt, ágaskodó, kékes, sárgás, pirosas paripát látunk, hátán fehér szobortorzó lovassal, míg a kompozíció szélét egy ugyancsak fehér szoborszerű női félakt díszíti.

A kiállított anyag jelentős hányadát képezik a római iskolás művészek alkotásai. *Kákay Szabó György* és *Kontuly Béla* ismert önportréit (*Önarckép,* 1933, *Önarckép,* 1932) a szoborszerűség, a plaszticitás, az érzelemmentes tárgyszerű előadásmód jellemzi. Kontuly Béla *Proletárfiú*ján (1935) a Neue Sachlichkeit hiperrealizmusát a novocento időtlen metafizikájával vegyíti. *Pándy Lajos* merész rövidülésben ábrázolt, fejét piros párnán nyugtató szoborszerű aktja pedig mintha *Felice Casorati Dél* (1922) című, két fekvő aktja egyikének kivágata lenne. Természetesen e bravúros kompozíciós megoldást már az újklasszicista művész is átvette, mégpedig *Mantegná*tól. A merész rövidülésből ábrázolt aktok tehát nemcsak az olasz, hanem a római iskolás művészeknek is kedvelt témái, hiszen Pándy mellett *Molnár C. Pál* is festett ilyeneket.

A katalógust összeállító és a munkákról elemzéseket író Gálig Zoltán, utalva *Franz Rob* posztexpresszionizmus kifejezésére, a kiállításnak *Az expresszionizmus után* címet adta, ezzel is hangsúlyozva a bemutatott művek expresszionista indíttatását, és csak az alcímben említi az újtárgyiasság és az újklasszicizmus terminus technikusokat. Természetesen nyilvánvaló, hogy a korszak magyar művészetének jellegét elsősorban a Gresham-kör posztimpresszionista és a Római Iskola újklasszicista stílusa határozza meg. Mint Genthon írja, éppen a harmincas évek közepén megjelent könyvében, *Az új magyar festőművészet történeté*ben: „Mai festészetünk legértékesebbjei megegyeznek abban, hogy a posztimpresszionizmus és az újklasszicizmus nagy euró-

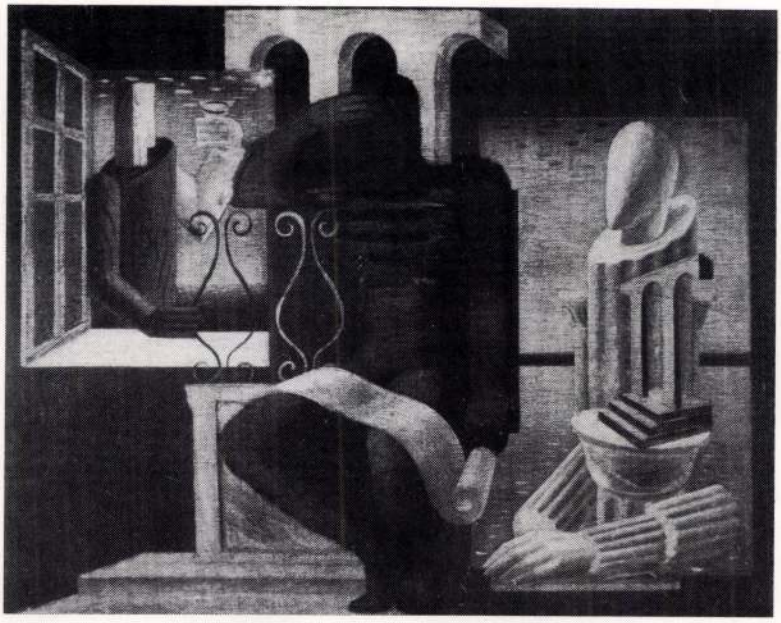

Martyn Ferenc:
Női alak tengerparti tájban, 1928,
olaj, vászon, 80×98 cm

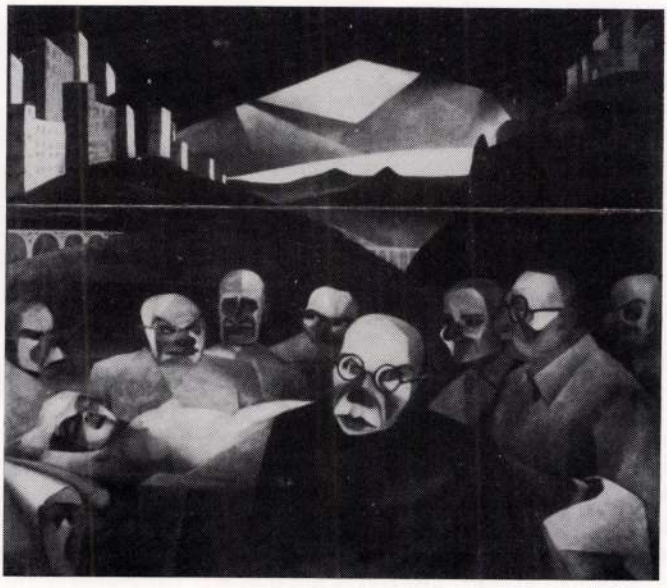

Sassy Attila:
Operáció, 1933,
olaj, vászon,
108×125 cm
(Fotók Tahin Gyula

pai áramlatai között foglalnak helyet." A kiállítást viszont éppen az teszi izgalmassá-érdekessé, hogy összegyűjti és bemutatja a posztexpresszionista képeket, illetve azokat az elfeledett és kevésbé karakteres műveket készítő kismestereket, akik alkotásai nélkül nem kapunk teljes képet a két háború közötti magyar festészetről. Természetesen a kijelölt cél ellenére is sokszínű az anyag: legtisztábban Rauscher György, *Schiller Géza* és Sassy Attila művei kötődnek az expresszionizmushoz, Aba-Novák Vilmos, Gábor Jenő, Kákay Szabó György, Kontuly Béla, Pándy Lajos bemutatott alkotásai az újklasszicizmushoz kapcsolódnak, míg Martyn Ferencéi a metafizikus festészethez, Gyenes Gitta és Bartoniek Anna képei pedig art decósak, mint ahogy azok a festészeti anyagot jól kiegészítő rajzok, Molnár C. Pál, *Gross Bettelheim Jolán, Medgyes László* művei is.

Végezetül meg kell említeni, hogy az 1992-es évben két olyan tárlatot is láthattunk, amelyek új szempontokat vetettek fel, ismeretlen vagy kevésbé ismert alkotásokat mutattak be, árnyaltabbá téve a két háború közötti magyar művészet képét. Az egyik közülük a Miskolcon megrendezett, a nagybányai művészetet 1944-ig nyomon kísérő *Nagybánya,* a másik pedig a Szombathelyi Képtárban bemutatott, *Az expresszionizmus után* című tárlat volt.

□

Műveiben a német expresszionizmus belső erőinek sodrása keveredik a párizsi iskola differenciáltabb forma- és tartalomvilágával. Így jút el a forma és szín forradalmán keresztül a tartalom forradalmáig, a nagy szintézisig, hogy végül a megtisztult eszközökön keresztül eljusson az emberig.

Egyetlen képe sem nélkülözi az élmény intenzítását és ez szükségképpen erősen hangsúlyozódó kontrasztokban jelentkezik művein. Alkotásait erőteljes tagoltság, eleven ritmus, tömörség jellemzi, taglejtése mindig retorikus, nagyvonalú. E nagy belső lendület, aktivitás sohasem ragadtatja kilengésekre, nem válik bőbeszédűvé, vagy komorrá, vagy dekoncentrálttá. Műveit a tempós célratörés, ökonómia, optimizmus jellemzi. Izgalmas faktúrába viruló színvilág és erőteljes formák rendeződnek. Ritmusérzéke sohasem hagyja cserben még akkor sem, ha a mű feltehetően a rendezkedés, vagy építkezés folytán megfontoltabb magatartást kívánna is.

Úgy látom, hogy Freytag Zoltán a kiállított utolsó műveiben még jobban elmélyíti eddigi eredményeit és lehetővé teszi számunkra, hogy lejussunk embervoltunk legmélyebb rétegeibe. Úgy érezzük, hogy helyes úton és eredményesen keresi a feleletet azokra a nagy kérdésekre, amikkel a gondolatsort az elején elindítottuk. Műveiben az időszerű, a történeti vonatkozások mögött ott sejtjük az idő felettit, az örök emberit. Egy szuggesztív művészegyéniségen keresztül kaptunk választ a képzőművészet korszerűen felvetett kérdéseire, ráeszmélve, hogy ebben is embervoltunk keresi a megoldást a „természet és ember" nagy problémájára. A művészet mindig is, mióta emberré eszméltünk, vetülete volt ennek a nagy küzdelemnek, melyet a természettel emberi boldogságáért vívott. Ezért tudjuk e műveket is úgy látni, átélni, mint emberlétünk, eszmélésünk részeit, elfogadni útitársunknak és útmutatónknak, mint az igazabb, a jobb életért küzdő ember a társadalom dokumentumait.

FISCHER ERNŐ

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE:

1.	Csendélet	olaj
2.	Szobasarok	„
3.	Madaras csendélet	„
4.	Csendélet gyümölccsel	„
5.	Zsennye	„
6.	Sárga csendélet	„
7.	Fák	„
8.	Csendélet, zöld terítővel	„
9.	Sétány	„
10.	Piros csendélet	„
11.	Csikók	„
12.	Meredek utca	„
13.	Csendélet napraforgóval	„
14.	Halas csendélet	„
15.	Dunapart	„
16.	Tihany	„
17.	Bikák	„
18.	Leányok	„
19.	Bikák II.	„
20.	Kanca és csikó	„
21.	Gitározó	„
22.	Zenélő nő	„
23.	Lovas	„
24.	Pirosruhás nő	„
25.	Csendélet, zöld székkel	„
26.	Piros asztal	„
27.	Csendélet	„
28.	Biciklista	„
29.	Csendélet, kék kancsóval	„
30.	Zöld csendélet	„
31.	Csendélet sárga virággal	„
32.	Nagymaros	„
33.	Kertek	„
34.	Lovak	„
35.	Enteriör	„
36.	Beszélgetők	„
37.	Filodendron	„
38.	Ülő nő	„
39.	Nő gitárral	„
40.	Házak	„
41.	Belső tér	„
42.	Nagymarosi táj	„

F. k.: dr. Balázs Istvánné
63,7130 Pátria Nyomda, Bp. — 400 péld.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25

1963. október 31-től november 17-ig

freytag zoltán

festőművész

kiállítása

Az igazságot nem lehet úgy mondani, hogy aki megértette, felfogta, el ne higyje. A szépséget sem lehet úgy formába önteni, hogy aki látja (hallja, olvassa) és megértette, felfogta vagy megérezte, öröme ne legyen, el ne higyje annak igazságát.

Ezt szeretném mottóként e katalógus margójára írni. Ezt az általános igazságot szeretném konkrétté tenni Freytag Zoltán művészetét ismertetve. Világossá téve, hogy művészetében az igazságra törekvés program volt és hogy e magatartás áthatotta a művészt és műveit egyaránt. Hangsúlyozni, hogy művei nem szeszélyből születtek és kerekedtek messzi útjukra. Nem játékos kísérletek csupán, hanem egy küzdelmes művészélet következetes és bonyolult, de szükségszerű belső törvényei folytán kaptak formát és tartalmat.

Freytag Zoltán művészi pályája több mint negyven évre tekint vissza. Egész pályáját végig kíséri az a nagy küzdelem, amelyet a XX. század Európája vív önmagával, gazdasági, politikai, kulturális vonalon egyaránt. Új csomópontok keresésén, új nézőpontok kialakításán fáradozik, hogy új értéknormák szerint felmérhesse mindazt, amit eddig létrehozott. De keresi az új kiindulási pontokat is. Ezért veti fel és fogalmazza meg újból az emberi lét nagy kérdéseit, — a régit és mindig időszerűt —, az „ember és természet" viszonyát, melyre az egyre inkább vertikális irányban gyorsan mozgó tudomány is készteti. Ebben a törekvésben kap új karaktert kultúra és művészet egyaránt. A geocentrikus világképet és életérzést sürgetően tágítja kozmikussá és nagy erőfeszítéseket tesz ennek művészi megfogalmazására is.

E kor művészének új nagyságrend alapján kell tisztáznia a „realitás" fogalmát művészi síkon is. Felismerni, hogy a „realitás" fogalma tágabb, mélyebb, mint ahogy azt eddig hittük és értelmeztük és hogy az eddig ismeretlen „igazságok" megértése csak azon múlik, milyen nagyságrend és nézőpont alapján áll. Így lettek az eddigi határvonalak feltételesek és viszonylagosak.

Ilyen szemlélet kialakítására természetesen csak olyan művészek vállalkozhattak, akik felismerték annak igazságát, hogy a művészet örök mozgásban van (nem is egyirányú) és hogy a művészetre végzetes, ha beleszorítják a hivatalos illendőségbe, a konvencionális meddő középszerűségbe, mert az, aki egy forradalmi világban úgy tesz, mintha minden rendben volna és simán menne a maga útján és csak ismételnie kell az idejétmúlt, formailag csiszolt, tartalmilag közömbös szóvirágokat, az gátolja a haladást. A jó művészet mindig egyúttal forradalmi művészet is.

Freytag Zoltán művei világosan mutatják és igazolják, hogy ő vállalta a művésznek e nehezebb, de magasabbrendű életét. Törvényszerűen járja végig az utat a „természettől" a „tiszta formák" világáig, mindig a valóság talaján állva. A felület optikai valóságától (a pillanatnyiság, az elfutó valóságtól) a valóság mélyebb, állandóbb törvényszerű összefüggéséig. Felismeri azt az alapigazságot, hogy a mű is olyan, mint a világ; törvényei vannak, de világgá csak akkor válik, ha az esetlegességek kaotikus birodalmát renddé alakítja át. Az ember csak így tud élni benne és általa. A művészet hivatását is éppen abban látja, hogy a művésznek fel kell ismerni a természet azon nagy vágyát, hogy újra teremtse, rekonstruálja önmagát. Felismerhetővé tegye igazságait, törvényeit. A művész a tárgyi világ jelenségeinek adott organizmusát felbontja, mondanivalója szellemében újra szervezi. Így fordítja le a tartalom és forma dialektikáján keresztül a valóság elvontabb igazságait konkrétra, érzékelhető valóságra.

Freytag Zoltán nem absztrakt művész, de absztrakt kultúrával rendelkező. Nem jut el a tárgytalan és jelentés nélküli művészetig. Ettől megóvta őt józansága, logikai és érzelmi világának organikus rendje. Éppen ezért a nagy klasszikus hagyományok továbbra is dominálnak festészetében még akkor is, ha művei különböző arányokban és ötvözetekben mutatják a szellemi, érzelmi és képzeleti elemeket. Nem mutat hasadási pontot sem a naturalizmus, sem a logikai konstruktivizmus, sem a fantazmagóriák világa felé.

Vallja, hogy a legszubjektívebb művész is a társadalom megbízottja, azáltal, hogy az addig ismeretlen, elmondatlan élményeket a látszólag elszigetelt szubjektumból a közösségbe árasztja át. „Az élményeknek, benyomásoknak és érzelmeknek a művész szubjektivitása révén történő társadalmasítása, sohasem a múlt közösségéhez való visszafordulás, hanem olyan differenciált és nagyfeszültségű közösséghez való odafordulást jelent, amelyben az „egyén" hangja nem vész bele a mindent elnyelő „uniszónóba" — mondja Ernst Fischer. Minden valódi művészi alkotás megszünteti az emberi valóságnak egyedi lényekre és közösségekre való tagozódását.

Életrajzából kitűnik, hogy az életében lezajlott nagy társadalmi mozgások tempója és művészi kibontakozásának üteme azonos. Ezért kényszerül a második világháborúban hadifogság, betegségek hosszú sora, anyagi gondok és különféle kényszerfoglalkozások miatt csaknem tizenöt évi hallgatásra. A meddő évek után újra kialakítja magának művészi életformáját. Az itt kiállított képek is az utóbbi évek termése. Freytag Zoltán mindig benne élt a korban, korával együtt lélegzett és gondolkodott. Ebből adódtak nagy belső összeütközései, szükségszerű útkeresései is. Művészi fejlődésében ennek ellenére mindenütt felfedezzük a törvényszerűséget is, ahogyan és amilyen sorrendben folytatja tanulmányait, — Graz, Bécs, Berlin, München (Hans Hoffmann), Párizs, majd Görögország és Itália. Ahogyan és amilyen sorrendben a kifejező eszközök és témák variálják egymást, a csendélettől, a tájon keresztül a figuráig. Egyre mélyebbről ható erők érvényesülnek nála, hogy elnyomják, háttérbe szorítsák azt, ami azóta értékrendjében csökkent, felületivé vált és így nem lett alkalmas egy mélyebb tartalom hordozására.

Freytag Zoltán

Fk. dr. Balázs Istvánné – 3375 fnyv I

KÉP CSAR NOK

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

FREYTAG ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1963 OKTÓBER 31-ÉN,
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

MEGNYÍTÓ BESZÉDET MOND:

FISCHER ERNŐ
FESTŐMŰVÉSZ
FŐISKOLAI TANÁR

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA,
BUDAPEST V, VÁCI UTCA 25

M.D.K.

Freytag Loltán
festő

A Csók galériában tartott
tárlatot. – „Piros ruhás nő"
(repro)

Lohnay László: Freytag Loltán kiállítása a Csók galériá-
ban

Művészet, 1964. április – 38 kap

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETO
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 SEP 25

DAILY NEWS

Zoltán Freytag

1021

In Art Gallery

Zoltán Freytag – stages in a painter's life-work

'The Past'

'Hello Dali'

The first major exhibition in 14 years of paintings by Zoltán Freytag, now in his 76th year, gives an opportunity to present a comprehensive vista of the life-work of the artist.

The artist's career can be divided into periods, marking his struggle both as an artist and a human being for self-realization, and for the fruition of his artistic approach. In each of these periods, the artist took his bearing, and found new alignments to nature, history, culture, art.

The works on show include some pictures from his earlier crops, included in the display for the sake of orienting the viewer, to show him that the artist's development shows an integral structure, underlyning which there is a definite direction and concept. Throughout his work, Freytag has been in search of truth, that is to say the formulation of a truth that was meaningful for his work. He was engaged in this search amid the chaotic conditions of earlier periods of this century.

It can be stated with assurance that the work of Freytag is profoundly pervaded by a human-centred ethical motivation. This underlies his whole world outlook, and his pictures genuinely reflect his indefatigable struggle vis-ã-vis a world that was becoming empty. alien, dehumanized.

On viewing his works, one's vista is enlarged because his world forms a complex whole with laws of its own, with which one can become familiar and conversant.

In the art of our century, we have witnessed the unfolding of abstraction, which went from strength to strength and occasionally showed unfettered proliferation. We also witnessed the dying away, or even complete disappearance, of the naturalism and realism that harked to back to the last century. Freytag's approach reflects a struggle both against narrowing-in naturalism and over-intellectualized abstraction. Freytag calls one's attention to the need for artists to maintain their intimate links with man, nature, and life. He seeks his balance by endeavouring to say something new about man, society, the world.

tance

**ser Arafat said in a tele-
ouncil declaration on the
to return to their home-**

speech, diplomatic sources here said the United States has been acting as an intermediary between Lebanon and Israel over the pacification of the south.

Artillery fire crashed around the villages of southern Lebanon again Friday but ground fighting has slackened to a comparative lull, travellers from the area reported.

Right-wing Christians and their Israeli allies traded shells with Palestinian commandos and Lebanese leftists, the travellers said.

IPU call against apartheid

New York, Sept. 23 (TASS) — The United Nations pecial committee against apartheid made a call for videning the campaign of nternational action aimed t liquidation of the disraceful system of apartheid nd racial discrimination.

A message of chairman f the committee Leslie Harman, Nigeria's permanent epresentative at the United fations, to the 64th conerence of the Interparliaentary Union in Sofia xpresses the conviction iat parliamentarians of all ountries can make a valuble contribution to the inworld must do their utmost to implement the declaration adopted by the world conference for action against apartheid that was held last August in Lagos, the message says.

It is a duty of governments and peoples of the world to make urgent measures to put an end to any military and nuclear cooperation of some western countries with the South African racialist regime, to isolate the apartheid regime in the economic and other spheres and to give political support and material assistance to the oppressed peo-

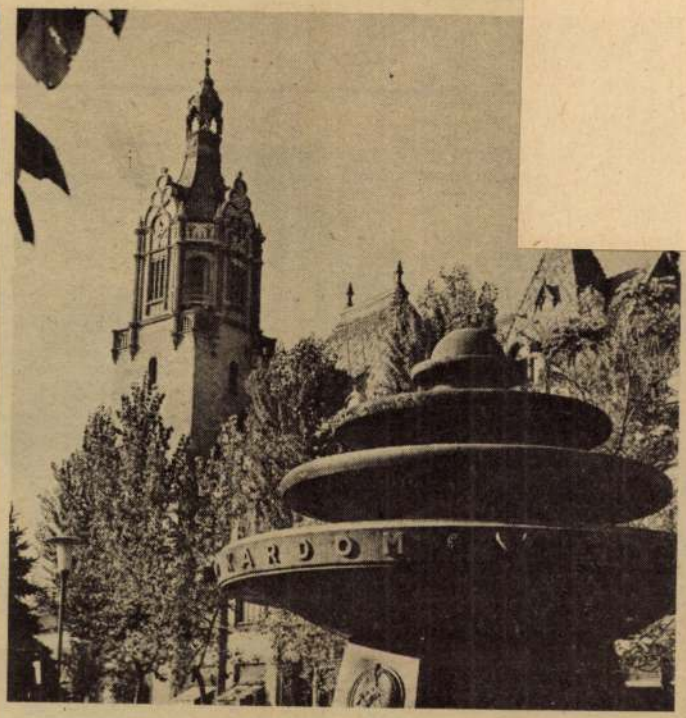

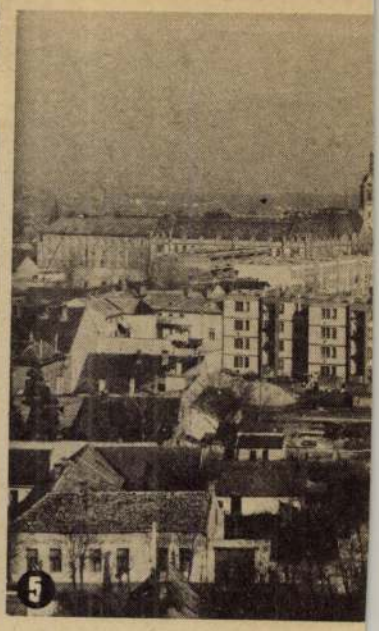

KISKUN-FÉLEGY-HÁZA

Kiskunfélegyháza is one of the famous towns of the Great Hungarian Plain. It was once the seat of the "Kiskun Lieutenancy," the office of the chief lieutenant of the region appointed by the king to supervise the affairs of the "kun" (Cuman) people, who have settled in Hungary in the period of the Árpád dynasty (13th century). Sándor Petőfi, the 19th-century classic poet, spent his childhood years here. The town has many old peasant houses and other historical associations relating to life in the Great Hungarian Plain. In this past few decades, it has also become the industrial centre of the region and today it has modern industries as well as housing estates.

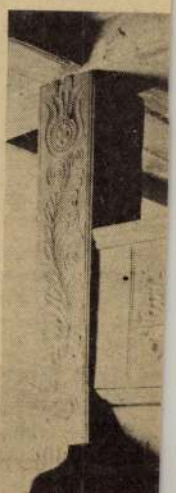

1. **The ornamental fountain in the town centre, with the Town Hall in the background**
2. **Sándor Rózsa, a famous 19th-century Hungarian highwayman. This picture in the prison museum shows him in old age**

Freytag Zoltán festő

Kiállítása a Múzeumokban

Bp. 1977. szept. 2-25

– katalógus a könyvtárban –

Freytag Zoltán

A Mücsarnokban Freytag Zoltán festőművész kiállitását szeptember 2.-tól,

A Fényes Adolf Teremben Gerle Margit keramikus kiállitását szeptember 2.-tól,

a Studió Galériában Záborszky Géza festőművész kiállitását szeptember 18.-ig lehet megtekinteni, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. szept. 3.
XXI. évf. 36. sz. 8. lap.

Freytag Zoltán

Számos kiállításon vett részt a művész. Az utolsó egyéni kiállítása 1963-ban volt.

---Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. szeptember - 48. oldal.

Freytag Loltán

Freytag Loltán most 76 éves, tanulmányait Kolozsvárott végezte. A mostani tárlat 1963 óta készült műveit reprezentálja.

---Kiállítási naptár.
Vészet, 1977. szeptember - 48. oldal.

Freytag Loltán

Freytag Loltán festőművész kiállítása a Műcsarnokban megnyílt.

---Kiállitási naptár.

Művészet,1977.szeptember - 48.oldal.

Freytag Zoltán, festő

L.: Ősz András

A hétvégi kult.progr. 9.

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 10.

Freytag Zoltán, kritikus

L.:Gerle Margit

-:A hétvégi kult. programból 9.

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 17.

Freytag Zoltán, jest.

L.:Ősze András

P.Szücs J.:Őszi modernek 7.

Népszabadság Bp. 1977 szept. 2i.

Freytag Zoltán, festő

A művész most 76 éves, – Tsemyén és Nagymaroson alkot. Kitűnő színérzék és gondolati mélység jellemzi munkásságát. Kunt Erzsébet hasonlóan széles gesztussal, nagy lendülettel fest. „Sebzett madár" – „Matriarchatus" – „Várakozás" c. művei (emlitve), – Kiállítását a Műcsarnokban rendezték.

Losonci Miklós: Őszi tárlatmjitány.

Pest Megyei Hírlap, 1947. szept. 7.

Freytág Zoltán, festő

Kiállítás.

Akvarelleimmel a Rendelet hajómodellel, majd Rendelet c. képeivel kapcsolatban.

Rózsa Gyula: Rendeletekről, két nézetben 13.

Népszabadság, Bp. 1973. április 30.

Freytag Zoltán

1972 augustus 29-én

2266 Ft ért szerepelt eladó

lépe a Képcsarnok Vállalat Csontváry

termében

Kritika 1972 november

7. old.

Freytag Zoltán.

A Csontváry-terem Csendélet-kiállításán szerepeltek művei, melyeken kagyló, hajómodellt szerepeltet. (emlétve).

Sasonci Miklós: Pest megye tájai a vásznákon.

Pestmegyei Hírlap, 1973. ápr. 28.

Freytag Zoltán festő

Az író kérdésére azonnal válaszol: „Nagymaros a világ legszebb helye". Mindezt görögországi élménnyel a tarolyában és harmincéri nagymarosi vendégség tapasztalatával mondja. Képei győznek meg szavai igazságáról.

Losonci Miklós: Téli napok a nagymarosi alkotóházban.

Pestmegyei Hírlap, 1945. jan. 9.

Freytág Zoltán

A Képcsarnok vállalat Csontvárj termében vásárolhatott képet a művésztől a látogató.

A hallgatás érthető /Gábor-Nagy, a "heti zsüri" vitához/

Látóhatár 73 máj 158. old.

Freytag Zoltán festő

A vasárnap megnyílt tárlat felvonuttat-
ja azon alkotókat, akik ezen a vidék-
ken születtek, vagy véglegesen itt teleped-
tek meg. A művész képe szerepel a tárla-
ton.

Losonci Miklós: Képzőművészeti szeregszemle
Nagymaroson.
Pestmegyei Kirlap, 1975. jún. 3.

Freytag Zoltán, festő-

L: Gerle Margit

_: Képzőművészeti világhet 1.

Esti Hírlap, Bp. 1977. júl. 18

1459 FNYV 1

Freytag Zoltán, festőművész

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

FREYTAG ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
GYURKOVICS TIBOR
KÖLTŐ

1977. SZEPTEMBER 2-ÁN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR

MŰCSARNOK
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

Freytág Zoltán festő
a VI. magyarosi nyári tárlat aug. 20-án nyílt meg, melyen szerepel képe.

Losonci Miklós: Kiállításterméből.
Pest Megyei Hírlap, 1945. aug. 26.

FREYTAG ZOLTÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár gyüjtemények vétele, vagy ajándékozás révén gyzdagodik, ill. esteenként vasarlások útján gyarapodik. 1968-tól 1973-ig kb. 1500 garabbal nőtt a gyüjtemény anyaga. Ezekből képek jegyzéke. Festmények:
25.sz.- FREYTAG ZOLTÁN: "LÁMPÁS CSENDÉLET", c.müve.-v.o. 80+80 cm.-Ltsz: 70.417.-IV. tábla.-299.old. Fekete repr.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975.

FREYTAG ZOLTÁN festő
, 1901

Grázi, bécsi és berlini tanulmányok után MÜnchenben végzett Hans Hofman növendékeként. Ezt követően néhány évig Párizsban dolgozott, majd olasz- görög, és dalmáciai tanulmányutakat tett. A harmincas években a KUT tagja, első tárlatát a Tamás Galériában rendezte meg. Hosszu hallgatás után 1963-ban a Csók István Galériában jelentkezett gyüjteményes kiállitással, majd 1967-ben a Fészek Klubban, 69-ben Veszprémben állitott ki. - Festészetében a német expresszionizmus dinamikája keveredik a párizsi iskola differenciáltabb forma- és tartalomvilágával. MÜveit erőteljes tagoltság, eleven ritmus, nagyvonalu szerkezet jellemzi; érdeklődése egyaránt kiterjed a csendélet, tájkép és figurális kompozició terÜletére. Kollázsaiban a fantázia kap tág teret.

Freytag Zoltán

a debreceni Medgyessy-teremben eb-
ben az évben Virágcsendéletek címmel
aug. 19-ig rendezvénye bemutatót, melyen
a művész alkotásai is szerepel.

Hajdu-Bihari Napló, 1946. aug. 19.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

FREYTAG ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

GYURKOVICS TIBOR
KÖLTŐ

1977. SZEPTEMBER 2-ÁN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR

MŰCSARNOK
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

1459 FNYV 1

MDK

Freytag Zoltán

Dioszeghy M.: A magyar fajankó müvészi feltámadása Budapesten. B.H. 1936. ápr. 12.

Freytag Zoltán.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1939-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Freytag Zoltán.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő művész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Fraytag Zoltán

Kéki völgy, repr.

Rónay K.: A Balatonfüredi Művésztelep kiáll. a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. 21.

Freytag L.Zoltán.

1940-ben a Tamás Galériában kiállitották müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Freytag Zoltán.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1938-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Freytag Zoltán

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton. Bp. 1942. 80.lap

Freytag Zoltán

"K.U.T." kiállításain a Nemzeti Szalonban szerepelt.

PN. 934. IV. 15.

Freytag L. Zoltán

"KUT." kiállításán a Nemzeti Szalon-
ban szerepelt.

Freytag L.
Zoltán három érdekes munkája, különösen a *Maszk* című, amelyben a jól megfigyelt csendélet mögött erősen érezhető a természetfeletti tartalom.

PH. 934. IV. 15.

Freytag

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban képével szerepelt.

PÓM. 934. IV. 15.

Freytag L. Zoltán

"K.U.T." kiállításain a Nemzeti Szalonban képével szerepelt.

MH. 934. IV. 17 -

Freytag Zoltán

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban képeivel szerepelt.

NU. 934. IV. 17-

olcsó
izléses
modern
keretek
A TAMÁS GALÉRIÁBAN
V. AKADÉMIA UCCA 8.

BIRÓ MIKLÓS NYOMDA

A TAMÁS-GALÉRIA
CVII. KIÁLLÍTÁSA

FREYTAG L. ZOLTÁN
FESTŐMŰVÉSZ

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

TAMÁS GALÉRIA
V., AKADÉMIA UCCA 8

ÁRA 20 FILLÉR

FREYTAG L. ZOLTÁN KÉPEI:

	Ára P
1. Szentgyörgyhegy	280.—
2. Gulács	280.—
3. Szegedi Róza ház	280.—
4. Szigligeti vár	280.—
5. Tóti hegy	
6. Szigligeti rét	280.—
7. Sümeg	280.—
8. Szigligeti dombok	
9. Vulkanikus hegy	280.—
10. Balatonpart Szigligetnél	280.—
11. Badacsony ősszel	
12. Badacsony	280.—
13. Csobánc	280.—
14. Badacsony Gulácsról	300.—
15. Vulkanikus táj	
16. Majális domb	280.—
17. Szigliget	220.—
18. Bóbitás hegy	
19. A Duna Szobnál	280.—
20. Malomvölgy (Zebegény)	280.—
21. A Duna Visegrádnál	300.—
22. Öregfa a börzsönyi hegyekkel	
23. A Duna Dömösnél	
24. Fák a Dunánál	220.—
25. Börzsönyi hegyvidék	
26. A Duna Zebegénynél	300.—
27. Köd a Dunán Nagymarosnál	250.—
28. Zebegényi táj	
29. Sziklás táj	200.—
30. Visegrád	180.—

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS SZOBRAI:

	Ára P
1. Sarlós nő (Kőbe faragva)	2500.—
2. Magvető (Bronzba öntve)	1600.—
3. Eltévedt lovas (Bronzba öntve)	1800.—
4. Bivaly (Bronzba öntve)	500.
5. Imádkozó asszony (Kőbe faragva)	400.—
6. Merengő (Kőbe faragva)	400.—
7. Szabó Dezső (Bronz)	500.—
8. Dr. Zolnay László (Gipsz)	Magántulajdon
9. Férfi portré (Bronz)	„
10. Történelmi képek, domborm. (Gipsz)	1500.—
11. Hazafelé bronzbaöntve	130.—
12. Fájdalom „	150.—
13. Mózes „	250.—
14. Danaida „	150.—
15. Tékozló fiú „	300.—
16. Gondolkozó kőbefaragva	300.—
17. Lovas kompozició domborm., kőbef.	1000.—
18. Paraszt tánc „ „	800.—
19. Küzdelem „ „	1300.—
20 Gyermeket itató asszony „ „	800.—

BIRÓ MIKLÓS NYOMDA

Céd

A TAMÁS-GALÉRIA
CVII. KIÁLLÍTÁSA

1940 jan

FREYTAG L. ZOLTÁN
FESTŐMŰVÉSZ

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

TAMÁS GALÉRIA
V., AKADÉMIA UCCA 8

ÁRA 20 FILLÉR

Freytag L. Zoltán
festő

FREYTAG L. ZOLTÁN KÉPEI:

	Ára P
1. Szentgyörgyhegy	280.—
2. Gulács	280.—
3. Szegedi Róza ház	280.—
4. Szigligeti vár	280.—
5. Tóti hegy	
6. Szigligeti rét	280.—
7. Sümeg	280.—
8. Szigligeti dombok	
9. Vulkanikus hegy	280.—
10. Balatonpart Szigligetnél	280.—
11. Badacsony ősszel	
12. Badacsony	280.—
13. Csobánc	280.—
14. Badacsony Gulácsról	300.—
15. Vulkanikus táj	
16. Majális domb	280.—
17. Szigliget	220.—
18. Bóbitás hegy	
19. A Duna Szobnál	280.—
20. Malomvölgy (Zebegény)	280.—
21. A Duna Visegrádnál	300.—
22. Öregfa a börzsönyi hegyekkel	
23. A Duna Dömösnél	
24. Fák a Dunánál	220.—
25. Börzsönyi hegyvidék	
26. A Duna Zebegénynél	300.—
27. Köd a Dunán Nagymarosnál	250.—
28. Zebegényi táj	
29. Sziklás táj	200.—
30. Visegrád	180.—

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS SZOBRAI

	Ára P
1. Sarlós nő (Kőbe faragva)	2500.—
2. Magvető (Bronzba öntve)	1600.—
3. Eltévedt lovas (Bronzba öntve)	1800.
4. Bivaly (Bronzba öntve)	500.
5. Imádkozó asszony (Kőbe faragva)	400.
6. Merengő (Kőbe faragva)	400.
7. Szabó Dezső (Bronz)	500.—
8. Dr. Zolnay László (Gipsz)	Magántulajdon
9. Férfi portré (Bronz)	„
10. Történelmi képek, domborm. (Gipsz)	1500.
11. Hazafelé bronzbaöntve	130.—
12. Fájdalom „	150.—
13. Mózes „	250.—
14. Danaida „	150.—
15. Tékozló fiú „	300.—
16. Gondolkozó kőbefaragva	300.—
17. Lovas kompozició domborm., kőbef.	1000.
18. Paraszt tánc „ „	800.—
19. Küzdelem „ „	1300.—
20 Gyermeket itató asszony „ „	800.—

Nemzeti Szalon 1939
90. coop. Mádl

FAY LORÁNT

47.	Fiatal fák, olajf.	400.—
48.	Kilátás Tihanyra, olajf.	450.—
49.	Arácsi szőlőföldek tavasszal, olajf.	400.—
50.	Balatonpart Arácsnál, olajf.	450.—
51.	Virágok, olajf.	450.—
52.	Az arácsi öreghegy oldala, olajf.	450.—
53.	Nádas, olajf.	200.—
54.	Tavasz, olajf.	400.—
55.	Nyugodt Balaton, olajf.	150.—
56.	Badacsonylábdi hegyi táj, olajf.	350.—
57.	Tavaszi fák Tihany felé, olajf.	200.—
58.	Arácsi hegyoldal, olajf.	350.—
59.	Csendélet, olajf.	150.—
60.	Nyári délután az arácsi hegyoldalon, olajf.	400.—
61.	Rácsos kapu, olajf.	300.—
62.	A nyár Arácson, olajf.	450.—

FREYTAG L. ZOLTÁN

63.	Kéki völgy, olajf.	1000.—
64.	Badacsony Gulácsról, vízf.	300.—
65.	Szigligeti táj, vízf.	300.—
66.	Csobánc, vízf.	250.—
67.	Gulács II., vízf. I-III	200.—
68.	Tóti hegy II., vízf.	mgt.
69.	Szigligeti vár, vízf.	mgt.
70.	Kilátás Edericsről,, vízf.	300.—
71.	Bobitás hegy zöldben, vízf.	mgt.
72.	Majálisdomb, vízf.	mgt.
73.	Szigliget látképe, vízf.	300.—
74.	Lábdi kápolna, vízf.	250.—
75.	Badacsony, vízf.	300.—

fordítás

76. Badacsony ősszel, vízf. 250.—
77. Balatonpart Szigligetnél, vízf. 250.—
78. Tóti hegy Csobánc felől, vízf. 250.—
79. Szigligeti szőlőhegyek, vízf. 250.—
80. Várhegy Szigligeten, vízf. 250.—
81. Szigligeti dombok, vízf. 300.—
82. Szigligeti rét, vízf. mgt.
83. ~~Tóti hegy~~, vízf. mgt.
84. Szentgyörgyhegy Gulács felől, vízf. 200.—
85. Szegedi Róza háza, vízf. 300.—
86. Fa, vízf. mgt.
87. ~~Tóti hegy III.~~, vízf. 250.—

GAÁL FERENCZ

88. Mólóépítés Balatonfüreden, olajf. 350.—
89. Fürdő lányok a Balatonon, olajf. 650.—
90. Balaton, olajf. 300.—
91. Csopaki szüretelők, olajf. 600.—
91/a. Balaton szeles időben, olajf. 950.—

HALÁPY JÁNOS

92. Aratás Balatonfüred mellett, olajf. 350.—
93. Füredi parton, paszt. 250.—
94. Mosás Füreden, paszt. 260.—
95. Balatonfüredi körmenet, paszt. 360.—
96. Papos körmenet Dunántúl, paszt. 350.—
97. Füredi borhéten, paszt. 200.—
98. Estefelé Dunántúl, paszt. 300.—
99. Tihany felé, paszt. 300.—
100. Balatonfüredi csónakos, paszt. 320.—
101. Füredi propelleren, paszt, 150.—
102. Füredi uszodában, paszt. 180.—
103. Kislányok füredi vasárnapon, paszt. 200.—

Freytag Zoltán

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Freytag Zoltán merészebb, mint Picasso, sőt Chiricón is túl van, viszont *Jándi* Dávid fürdő mezítelenjei között még lilaszínűek is vannak, fénynek és világításnak finom egységében és harmóniájában. A *Nagybányai piac* is nagyon kedves. Az ember Csók Istvánt s Iványi Grünwaldot keresné e vásznon, a sziluettek tömegében! S végül, balról is Vilt Tibor, utoljára, egy *Siremlék* reliefjével.

Meg kell nézni ezt a kiállítást és szeretni és pártolni. S megérteni benne a fiatalok nagy vágyait s művészi törekvését.

Est 934. IV. 15.

Ujság 1940 jan. 13

erdő
továl
tanfo
ben.
gyűlt
gok
mind
folya
közga
nek a
képző
A
roni
nagy
dotta.

1940. jan. 13.

— **Freytag Zoltán és Andrássy Kurta János kiállítása.** A régóta pihenő Tamás-Galéria ennek a két művésznek kiállításával nyitja meg az uj esztendőt. Mind a kettőnek képességeit méltányoltuk már legutóbbi kiállításuk alkalmával, Freytag Zoltán egyéni technikáju és a természetet egyéni módon ábrázoló festő. Eredetien működő képzeletében a természet látványai fantasztikussá alakulnak. Vissza-visszatérő témája a Balatonon tuli tüzhányós tájék, Badacsony, Szigliget bazaltkupos világa. Ezt az önmagában is érdekes tájat Freytag még érdekesebbé teszi kevésszinü vizfestményein. Előadásában van valami tárgyilagos férfiasság, amely nem enged a netán jelentkező emóciónak. Apró foltokban rakja fel fakó hatásura kevert szineit. Szineinek ez a fakóra és kopottasra redukálása, ha a művész nem igyekszik szinkészletének felfrissitésére, könnyen modorosságban végződhetik. — Andrássy Kurta János szobrászi tehetsége tavaly óta is szépen fejlődött. Sarlós női alakjának ülő mozdulata jól megoldott, s ruhátlan nője minden nézetből kedvezően hat. Igen izes az alak megmintázása. Kevésbbé teljes munka egy ősmagyar vitéznek lovas alakja. Ennek a szobornak is vannak szerencsés tulajdonságai, de a ló két elülső lába fából valónak hat. Néhány kisebb szobor szintén kedvező fogalmat ad Andrássy Kurta képességeiről, csak ugy mint reliefjei. Néhány szépen megmintázott és kifejező fej a művész emberábrázoló tehetségének beszédes tanusága. (e. a.)

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében megjelent dr. Szily Kálmán m. kir. titkos tanácsos, államtitkár beszélt, utána dr. Somogyi-Thurner Mihály, Sopron sz. kir. város polgármestere üdvözölte a Nyári Egyetem résztvevőit és végül Róth Gyula, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánja szólt a megjelentekhez. Az előadások augusztus hó 1-én reggel

Freytag Zoltán

A hallgatóság a tanulmányi és turisztikai kirándulásokon erősen résztvett. A tanulmányi kirándulásokat és a Nyári Egyetem estélyeit dr. vitéz Bokor Rezső egyetemi magántanár és műegyetemi meghívott szakelőadó rendezte. Az estélyek szép sikere a dr. Sopronyi-Thurner Mihályné elnöklete alatt működő 44 tagú hölgybizottság szervezőmunkájának is köszönhető. A sok kirándulás közül az eszterházit (a hercegi kastély megtekintése), a czenkit (a Széchenyi-szoba és a relikviák megtekintése) említem meg. Nagy hálával tartozunk azokért az engedélyekért, amelyek a kirándulásokat lehetővé tették és azért a szíves fogadtatásért, amelyben kiránduló csoportjainknak része volt.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy a Nyári Egyetem 1938. évi tanfolyama teljes sikerrel járt, megfelelt a műegyetem magas színvonalú tradícióinak és az 1937. évi nagysikerű első tanfolyammal szemben is örvendetes fejlődést mutat. Ezt a sikert előadóink buzgalma és hivatottsága mellett dr. Czettler Jenő egyetemi ny. r. tanárnak, a Nyári Egyetem tanulmányi bizottsága elnökének sok fáradozása, dr. Márffy Ede és dr. Tárczy-Hornoch Antal egyetemi ny. r. tanár, valamint dr. Romwalter Alfréd egyetemi c. ny. rk. tanár, a tanfolyam

Freytag L. Zoltán

— **Freytag L. Zoltán képei és Andrássy Kurta János szobrai a Tamás Galériában.** Érdekes találkozását látjuk a *Tamás Galéria* uj kiállitásán két olyan művésznek, aki egészen ellentétes eszközökkel és eredményekkel körülbelül ugyanazt a művészi meggyőződést hirdeti: a természet, a festői élmény átköltését szigoruan konstruktiv formák között és ezzel együtt bizonyos nemzeti, faji hang megszólaltatását, ugy a mondanivalókban, mint a kifejezésben. *Freytag L. Zoltán*, az akvarell nem tulságosan gazdag lehetőségeinek egészen ujszerü kiaknázásával, meglepő rajz-, forma- és szinlehetőségeket talál balatoni és dunai tájak megszólaltatására. A „magyar empire" szinnyomatainak ódon *tájhangulatait* valami sajátosan különös összhangban tudja kizenditeni a francia szürrealizmus lelkével és igy tájai mintegy természetfeletti valóságukban szólnak hozzánk, de mégis a magyar táj ismerős hangján. A táj *teste* él ezekben a vizfestményekben, a természet szerves épitkezése, egyenletes ritmusa, — még csak változatos *lelkét* kell megtalálnia a művésznek, hogy legérdekesebb természetábrázolóink közé sorolhassuk. *Andrássy Kurta János* szobrai agyagban, kőben, bronzban adják ugyanezt a szervességet, épitő erőt és ritmust. Elsősorban pedig a formák mélyen magyar lelkét. *Történelmi képek* és *Küzdelem* cimü dombormüvei és *Eltévedt lovasa*, komoly, komor erejével és nyugalmával, fiatal szobrászaink első sorában jelölik ki Andrássy Kurta János helyét. *(f. j.)*

Pesti Hirlap

1940. januar 16.

JAJCZAY JÁNOS

Freytag L. Zoltán

Egy festő, egy szobrász a Tamás-galériában

Kettejük közül a szobrász *Andrássy-Kurta* János a mélyebb, komolyabb, bár kevésbbé kiforrott tehetség. *Medgyessy* Ferenc tanítványa volt és a mester hatása még erősen meglátszik rajta. Igaz, hogy ez a hatás javára válik. A fiatal szobrász jól megtanulta, hogy miként kell egy emberi vagy állati testet tömören, egyszerűen megmintázni. Világos körvonalú és értelmes tagozású alakjait a Medgyessyvel egyivású, kissé vaskos és parlagi arányú klasszicizmus jellemzi. De egyéni vonások is mutatkoznak már. Andrássy-Kurta a plasztikai tömeg gazdagabb, mozgalmasabb szerkezeti tagozására hajlik. Kimagasló műve az „Eltévedt lovas", ez az ősi nomád világot idéző, természetből sarjadt, izmos pogány jelenség. Kiállító társa, a festő *Freytag* L. Zoltán nagyobbrészt balatonvidéki tájképekkel szerepel. Jó érzéke van a táj építménye és dekoratív jellege iránt, de stílusa tetszetős, sematikus modorrá, némi japános izű stilizálássá merevedett.

Kállai Ernő

Jelenkor. 1940. febr. 1.

nő: A nagyjenő-tüskevári páloskolostor.
, 128 L, Budapest, 1936.
rkas: Uj épitès. Molnár Farkas munkái
. /Kny. Tér és Forma./ Haránt 8 o, 76 K
apest, év nélkül.
rkasék lakása. /Kny. Tér és Forma./ 4 o,
Budapest, év nélkül. /193⁰./
ranciskus: Notitia cornu Leelis Jászbe-
rvati. 16 o, 2 K, 29 L, Pest, 1803.
rág: Szárnyasoltárok a bártfai Szent-
lomban. 8 o, 12 K, 56 L, Bpest, 1932.
gmond: Munkácsy Mihály. 8 o, 12 K, 48 L

amuel: Die Pfarrkirche der angeb. Conf.
zu Herrmannstadt. 8 o, 1 K, 14⁰ L,
1859.
ván: A vajdahunyadi vár épitési korai.
arország Müemlékei./ 2 o, 124 K, 32 L,
1913.

Freytag L. Zoltán

festő

koll. kiáll –

Tamás Galéria 107. n

1940. jan.

Hivatalpól

Budapest

Kinomiskek

1/2522

1. szám

Ft. DOBRENTEI-LÉK

A FŐVÁROSI KÖZMŰNKÁK TANÁCSÁTÓL

I., DÖBRENTEI-TÉR 4.

2252/1. szám

Műemlékek t. Országos Bizott

BUDAPEST 17. 10 FILLÉR

Budapest

VI. Állatkert

Freitag S. Zoltán

MDK

Zebegényi fa, vizf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Freitag S. Zoltán MDK

A Balaton Gyenesdiásnál, vizf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Freytag Zoltán.

munkái magyar gyűjtőknél

(te.): Magy. Posztimpresszionisták. II. kiáll.

P. H. 931. XI. 6.

Freytag Zoltán

szerepel a kiállításon.

A magy. postaimpresszionisták II. kiáll. a
E. K. 931. XI.

Freytag Zoltán festőművész

Magyar Posztimpresszionisták kiállitása "Könyves Kálmán" Arany János utcai termében - képével vesz részt.

Pesti Hirlap 1931.X.

Freytag Zoltán festőművész

Magyar Posztimpresszionisták kiállitása - Könyves Kálmán r.t.Arany János utcai kiállitási termében - képével vesz részt

Nemzeti Ujság 1931.X.2.

Freytag L. Zoltán MDK

Fa, olf.

Műcsarnok 1940/41 A magyar művészetért c.kiáll

MDK

Freytag L. Zoltan

Fa, olaj

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.19 - 1941.Jan.12 7.1.

Freytag L.Zoltán festő.

Földgömb. Olajf.
Maszk. Olajf.
Görög táj. Olajf.

KUT. 1934.ápr. /N.Szal./

MDK

Freytag Zoltán festőm.

Kut kiáll.N.Szal. Nemz.Ujs.1934.ápr.17. 11.l.

MDK

Freytag Zoltán

Földgömb, of.
Krétai emlék, of.

Árv. Közl. 1940.dec. 7.rk.sz. 96.sukc.

21 l.

MDK

Freytag Zoltán

Pekáry Istvánnal a Newyorki kiállitásra "A magyar kánaán" c. fára festett képet készitette.

Cikk: A magyar kánaán./Képpel/

Pesti Napló képes mell. 1939.ápr.2.

MDK

Freytag Zoltán, festö

Lábdi kápolna. Vizf.

Szigligeti táj. "

A Vall. és Közokt.Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M. Szépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp.1941. Kat. [illegible].1.

MDK

Freytag Zoltán festőm.

Spectator: Képzőművészet. Magyarorsz. a képzőmüv.-ben, N.Szal.kiáll. Bpesti Szemle, 1940, ápr.sz. 174-180 l.

MDK

Freitag S. Zoltán, festö

Zebegényi fa. Vizf.

Műcsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj. 16-ig. Kat. 2o.l.

MDK

Freitag S.Zoltán, festö

A Balaton Gyenesdiásnál. Vizf.

Műcsarnok.IV.Képzőműv.kiáll."A Magyar Művészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 21.1.

MDK

Freytag L. Zoltán

Tóti hegy Csebánc felől, vf.

Szigligeti Szőlőhegyek, vf.

Várhegy Szigligeten. vf.

XC.Csoport kiáll.kat.N.Szal.1939.máj.

MDK

Freytag L. Zoltán

Balatoni festők a N. Szalonban. Pesti Hirlap. 1939. máj. 9.

MDK

Freytag Zoltán, festö

A Duna Szobnál. Vizf.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M. Szépmüv.Muz.-ban. 1938 julius 1.-augusztus 1.-ig. Bp.1941. Kat.9.1.

MDK

Freytag Zoltán

Szomory Dezső: Képzőműv. uj társ. a N. Szalonban. Az Est, 1934. ápr. 15. 12 l.

MDK

Freytag Zoltán

Magy. Iparm. 1939. 96.1.

EDK

Freytag E.Zoltán, festöm.

összefoglaló, ütemes alakitásában sok az elnagyolt, nyers vonás.

Kállai Ernö: /cikk cime levágva/.
Nemz.Szal. LXXXVIII.csop. kiáll. -
Korunk Szava. 1938. jun.1./11. sz./ 359.l.

Freytag Zoltán

A nagymarosi Művelődési Házban a nyári tárlaton részt vett Szentgyörgyi Kornél, Butalaki László, Dobrovits Ferenc, Vén Emil, Freytag Zoltán, Berky Viola, Mácsay István, Károlyi András

Magyar Hirlap 1973/224/6

Bőjár: Kiállításról kiállításra

Freytag Zoltán

Bajor Gizi műtárgy-sorsolással egybekötött műteremlátogatásai ícvén anyagi támogatásban részesült.
(Hivatkozás a 8 órai Újság 1939. XI. 20-i számára.)

D.J.: Bajor Gizi, a művészetbarát; Müpüjtő, 1971/3. sz. 49. l.

Freytag Zoltán

Méltatás

K. Kovalovszky Márta: Fehérvára gyűjtemények
Művészet, 1978. október – 12. lap.

Freytag Zoltán

Freytag Zoltán

festő. Gödre (Baranya megye). Rákosipusztai puszpóki ~~[illegible]~~ bérlő fia volt. Hul. 1904, kömb. 6 gimnáziumot végzett, kivette apai és anyai jussát, Párisba ment és festeszettel foglalkozott. Montenegrói és albániai tájképeket festett. Utóbb letört, betegen jött haza Párisból. Majd megnősult, jelenleg Kentendrén el. Dörre Tivadar köztére

A vízhalomban állitott ki.

ifj.

Freytag L. Zoltán

Szegedy Róza Kaza

Badacsonyban

c. képe

(Szépm. Mur)

repr.

Keresztury D.

Balaton. 1940 66 l.

Officina

Makói városi Könyvtár

VIII. 232

Freytag L. Zoltán

l.

MAGYAR IPARMUVESZET

1940.57. l.

Freytag J. Zoltán

cred
2

(V-ó) A Tamás Galé-
ria kiállítása.
Magyarország. Esti lap.
1940. jan. 16.

Freytag L. Zoltán

Maszk c. kepe
repr –

HoMHu II. 6-7. Sz.
36. l.

11065

arczélben látható és díszes
illon. Felirata:

R BEGVS

RISCVM QVID IACTA ACHILLE
MAIOR AD ISTE FVIT.
CAS VEXARE COHORTES
EST LIBERA FACTA MANV.

: 13.2 cm.

6

Freytag L. Zoltán

festő

kollektív kiáll. a Tanács-

galériában:

Magyar Kultúrszemle

1940. 2. sz. 48. l.

Freytag Zoltán

Kód

Pest, 1940. január 16.

Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula urnak

a M.OB. titkára

Budapest

IX. Högyes E. u. 10.

Freytag L. Zoltán
festő

cród
–
Elek Artur:

Tizenhárom festő
balatoni képei.
Ujság 1939. máj. 7.

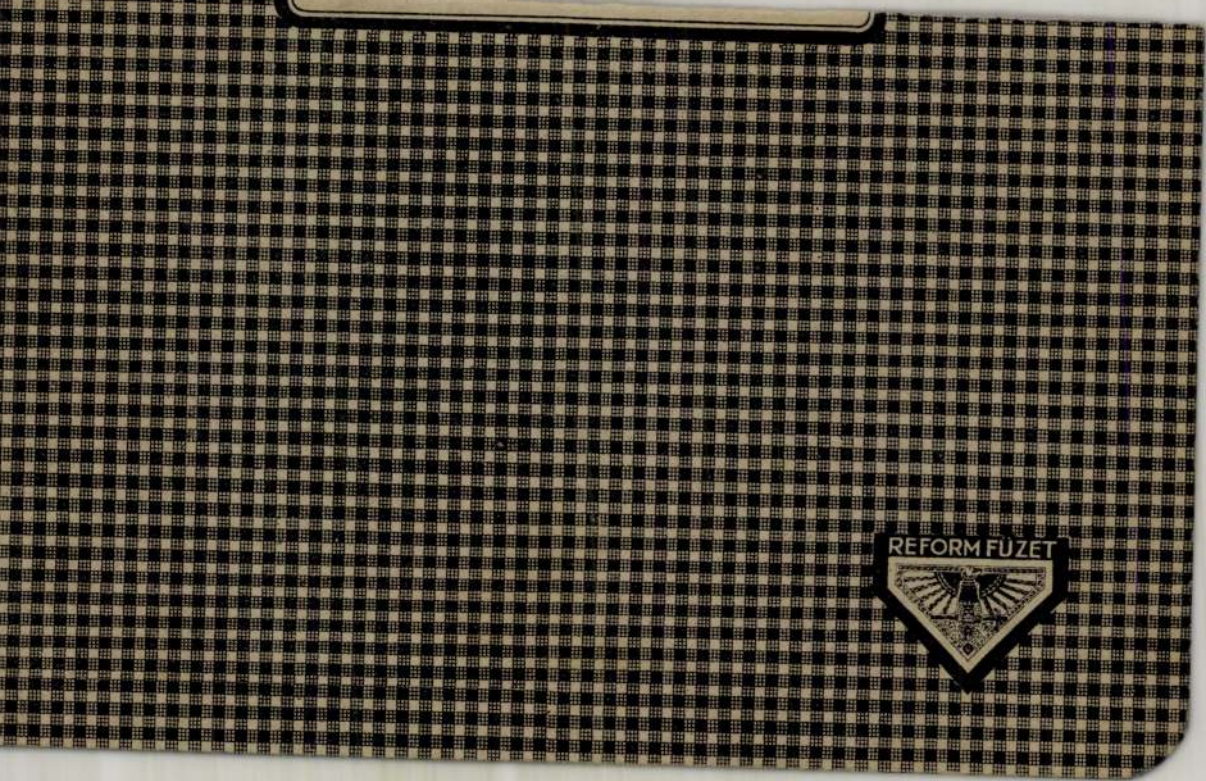
REFORM FUZET

Freytag Zoltán

Kállay M:

A. KUT kiáll. a
N. Szal-ban

NU. 1934 ápr 17

Freytag L. Zoltán

Lód

Kállai Ernő: Egy festő, egy szobrász a Tamás-galériában.

Jelenkor. 1940 febr. 1.

Koll. Kiáll.

ván: Les monuments de l'architecture
8 o, 28 K, 34 L, Paris-Bpest, 1920.
ván: Erdély nevezetesebb müemlékei./Kny.
8 o, 38 K, 50 L, Budapest, 1929.
hály: Emlékeim./ F. Lestyán Sándor./
99 L, Budapest, 1921.
Michael: Erinnerungen. Die Kindheit./F.
8 o, 1 K, 161 L, Berlin, 1897.
Souvenirs. Préface par Bayer d'Agen.
L, Paris, 1897.
hály képei. 8 o, 142 K, 158 L, Buda-
lkül.
Magyarország keleti vármegyéiben. 4 o,
Budapest, év nélkül.
: A buda-vizivárosi Szent Flórián-ká-
14 K, 85 L, Budapest, 1936.
drich: Die kirchliche Baukunst der ro-
tyles in Siebenbürgen./Kny.Jahrbuch der
.Commission./ 4 o, 29 K, 48 L, Bécs, 1858.

Freytag Zoltán (László)

Főv képt

Tájkép, of

Szépm. Muz.

Szentendrei részlet, of

8 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

P 154 — [illegible] Egy[illegible]

[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~

HALÁSZ ISTVÁN
butorkereskedő és [illegible]
Budapest, VIII. [illegible]
Telefon: 134-187.

KRAUSZ LAJOS, VI. GR. ZICHY JENŐ-U. 26

Freytag E. Zoltán

festő

1937 ben balatoni
öztöndiggal festette az
alábbi képeket

lásd

Nemzeti Szalon

1938. máj

88 coop. kiáll

35 – 42. sz

JEGYZÉKE

FREYTAG L. ZOLTÁN

96	Földgömb	olajfestmény	800.—
97	Maszk	olajfestmény	500.—
98	Görög táj	olajfestmény	600.—

Nemzeti Szalon 1934
Kut ajor

A

K. U. T.

KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

FREYTAG L. ZOLTÁN

37. A Duna Szobnál, vízf.
38. Dunakanyar Visegrádnál, vízf.
39. Öreg fa börzsönyi hegyekkel, vízf.
40. A Duna Dömösnél, vízf.
41. Malomvölgy Zebegényben, vízf.
42. Visegrád, vízf.

Nemzeti Szalon

Magyar tájak
1939. dec.

FREYTAG L. ZOLTÁN

Balatonpart Gyenesdiásnál. Vízfestmény.

JEGYZETEK

Művészeti Hetek Pécs

1941

JEGYZETEK

Freytag Zoltan

Koppmagy graf 150 éve

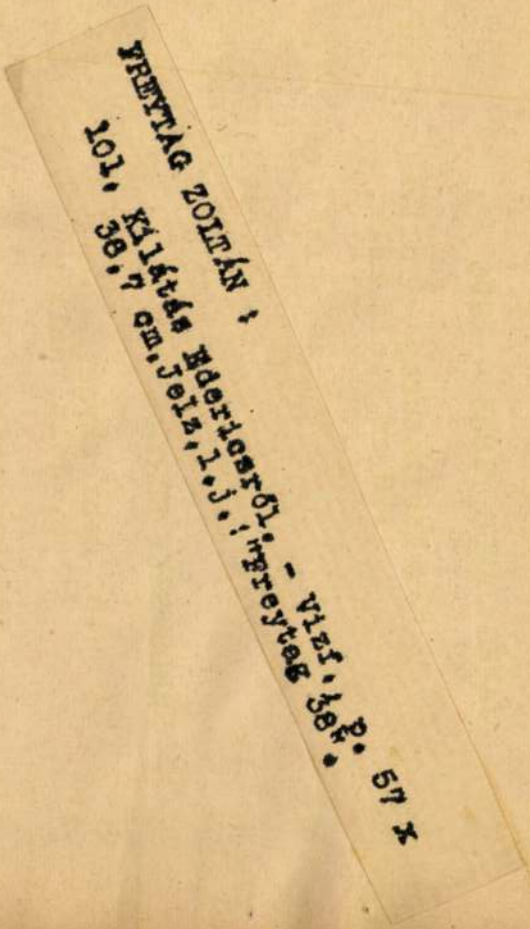

62. Sebesült tiszt az 1848/49.szabadsag-harcból. - Cer.rajz,lem.p.méret 28.7 x 40 cm. Jelz.nélk.

JANKÓ JÁNOS /1833 - 1896 / :

63. Karikatura. - Tollrajz,p.méret 16.3 x 11.8 cm. Jelz.nélk.

JENNY ALAJOS / XIX.sz. első fele / :

64. Mithologiai jelenet. - Olajf.,v.méret 79 x 63 cm.Jelz.l.b."Jenny p.817".

KARLOVSZKY BERTALAN / 1858 - 1938 / :

65. Beniczkyné. - Olajf.,fa,méret 10 x 12 cm. Jelz. nélk.

66. Duzzogók. - Olajf.,fa,méret 79.5 x 99 cm. Jelz.nélk.

Freytag Zoltán

Festő

Svájci magy. kiáll.

Kat. 1944

26. l.

Freytag Zoltán

Kultuszminisztérium, vásárlásaimak kiáll (Szépmű Muz) 1938 jul. – 1940. aug.

Lábdi kápolna, Szilágyi táj, vízf.

Freystadtl Alajos

üvegfestő. 1885-ben egy szép renaissance stilü ablakot, mely-ek tárgya egy cinerekkel diszitett Madal ír alatt álló Pannonia, ring a hatterben Budapest / egy rezre latszik állítottan Hispanisch egy concisus templom ablakc is ki volt állítva. F. az 1880-as evekben Hannoverben ett. lyod.

Az Ejszaki Ipar 1885.

265. l. (Az üvegfestés az országos kiállitáson)

amig egyéb magyar vonatkozása nincs nem kopolhető

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

MDK

Lovag Freystädtler Jenő

Bronzéremmel tüntették ki a párisi világkiállitáson. /Olcsó és diszbutorok./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

FREYSTADL 1. FREISTATTLER

Pr.Z.

VEJSTADE I. FREDSTATTELSE

Pr.E.

FREYSTATTLER, Georg, pozsonyi asztalosmester

G.F.,bürgerl.Tischlermeister,
10 éves fia megh. 1777, 103 szám,8 l.

G.Freystadl, bürgerl.Tischlermeister
† 64 éves korában, 1797 nov.13.
[1797, 1252 l.]

Pr.Z.

FRIBERTH MÁTYÁS, gombkötőinas

37.-Korporics György, gombkötő műhelyében tanúltak: Czumpf György, 1745. jún. 1-1750. máj. 27.-Friberth Mátyas, 1752. okt. 20-1756. okt. 3.-Bödi Pál, 1760. júl. 26-1761. marc 1./megszökött/.-Kappel Márton, 1763. jun. 12-1766. máj. 24. Stampf György, felsz. 1753. máj. 7.- 404. old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Kőszegi gombkötőmesterek és műhelyek a céh keletkezésétől megszünéséig 395. old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6. 1971-72. Szombathely. 1975

Fric István, naiv festő

□ FRIC ISTVÁN naivfestő kiállítása január 26-án nyílik a XIII. kerületi Pártbizottság székházában. A tárlat egy hétig tekinthető meg.

2.

-: □ Fric István

Esti Hírlap B.p. 1982 jan. 22.

FRICART, Marianna, külföldi festőnő

M. F. Portraitmalerin in Ofen, kinek művei Magyarországon ismeretlen, most Itáliából visszatért és megbízásokat elfogad a Kentur-utca 205 sz. ház második emeletén. Hirdetés. (1825, 1113, 1125, 1138.1)

Preßburger Zeitung
(Gerhart)

n. dk

Frichkó

Friélkö mester

budai polgár mint kamaraispán a szomolnoki és körmöci kamarákat igazgatta

Szegő Lajos. A Budai Rézverés Történte a Középkorban Pest 1958, I.S.K.

Frick Göra
ács

Cserkúti A: A pécsi
ácsok céhe.

Pécsi Napló
1913 nov. 30.

1803

Nagpallon

Frick János, bádogos,lakatos

A Pécsett müködött legjelentősebb kisiparosok adattára
1889-ben szül.1906-ban szabadult.Segéd Bpesten,Mohácson
1919-ben alapitja Pécsett üzemét.1 segéd,1 tanonc.163.o

B.Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi Kisipar történetéből az 1930-as években 149.old.

A Jan.Pann.Múz.Évkönyve, XIX. 1974. Pécs

Frick József

építész

l.

Vaits Sándor

alatt

Jegen,
~~orszem~~ balra fordulva, a karban tartott
bizerelésben
nábrázolva. Mögötte gulába rakott fegyvereket, dobot
térben pedig a hegyes vidéken különböző fegy-
naság táborozó. A égbolt felhős. Feliráta a kép

RISCHE GRENADIER.

geben v. M. Trentsensky in Wien.

tei a vonalkeretnek 77·7 : 56·5 cm.

(szines)
(kny.)

2 – 343/98.
8 – 714. és 715

Frick József

Frick József okl. építészmérnök,
VIII. Kálvária-tér 18. 345-095

Bptávb 1940 szept.

4 1942. jan

Frick József

építész.

Szül. Arad 1900.

Oklevelet nyert 1925.

Képzőművészeti Főiskola

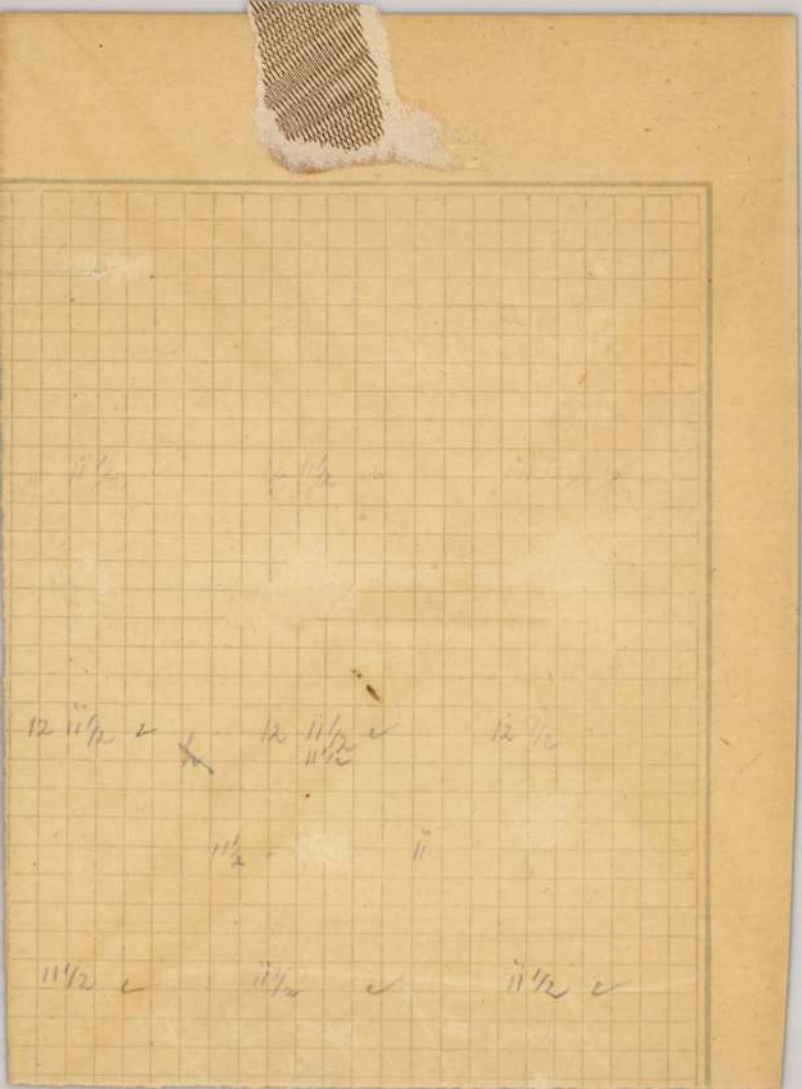

FRICK József építész M.P.K.

volt aradi építész 96 éves korában Budapesten elhunyt

Halálozás

Magyar Nemzet 1962. október 9.6.1.

MDK

Frick József építész

Művészet, 1941. 39. sz. 47. l.

MDK

Frick József és Vaits Sándor építészek

az alábbi pályázaton tervüket megvásárol-
ták

Becz Jenő: Tervpályázatok. Páduai Szent Antal
rk. plébániatemplom a Bosnyák téren. Művészet 1941.
39. sz. 47.l.

M.D.K.

Frick József, építész

terve 700 p.-ös megvételben részesült a Bosnyák-téri rom. kath. templom pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

máj. 21. sz. 4. old.

.K.D.

Frick József

építésmérnök

1941-ben a rákosvárosi Páduai szent Antal templom terv-pályázatán pályamüvét megvették-

Halász Közép 1941

121. l.

PEST
919 JUL 24 N9
5

VI.

AZ 1941. ÉV TERVPÁLYÁZATAI.

A XIV. KER., NAGY LAJOS KIRÁLY-ÚTI PÁDUAI SZENT ANTAL PLÉBÁNIATEMPLOM.

A Rákosváros római katolikus vallású lakosságának lelki szükségleteit kielégítendő, a törvényhatósági bizottság közgyűlésének határozata alapján a polgármester 1941. február 25.-i határidővel nyilvános tervpályázatot hirdetett egy 3000 személy befogadását biztosító új plébániatemplom terveinek beszerzésére. A beérkezett 24 pályatervet a bírálóbizottság 1941. március 5. napján bontotta fel és a tervek átvizsgálása után 1941. április 9. napján úgy döntött, hogy az első díjat *Rimanóczy* Gyula építészmérnöknek adja ki. A második díjat egyhangú határozat alapján *dr. Lechner* Jenő és *ifj. Lechner* Jenő, a harmadik díjat *Körmendy* Nándor építészmérnök nyerte el. A bírálóbizottság javaslata alapján megvásárolták *Vasváry* László és *Müller* Antal közös tervét, továbbá *Brestyánszky* Tibor, *Antal* Dezső, *Vaits* Sándor és *Frick* József építészmérnök tervét. Dícséretben részesült *dr. Lechner* Jenő és *ifj. Lechner* Jenő közös terve, valamint *Gyulányi* István és *Rimanóczy* Gyula terve.

A polgármester a bírálóbizottság egyhangú döntése alapján a templom terveinek elkészítésére vonatkozó megbízólevelet az első díjat nyert *Rimanóczy* Gyula építészmérnöknek adta ki.

A XIV. KER., MÁLYVA-TÉRI POLGÁRI ISKOLA.

A városszéli települések népességének gyarapodásával kapcsolatban előállott iskolahiány enyhítésére a székesfőváros közönsége több újabb tanintézet megépítését vette tervbe.

Az elmult esztendő folyamán e terv végrehajtásaként tervpályázatot tartottak a *XIV. ker., Mályva-téri polgári fiú- és leányiskola* épületére.

A Páduai Szent Antal plébániatemplom tervpályázata.
Rimanóczy Gyula I. díjas pályaműve.

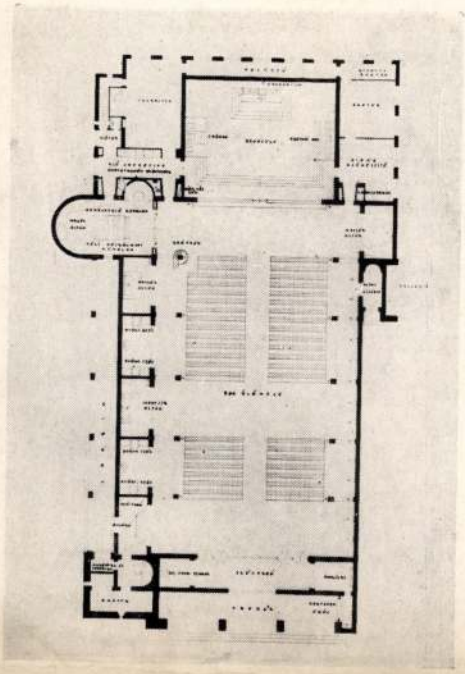

A Páuduai Szent Antal plébániatemplom tervpályázata.
Rimanóczy Gyula I. díjas pályaművének alaprajza.

Fricsi angyali üdvözlet

Jánosnak.

Kampis Antal

MAGYAR M. VESZET
1936-268 t.

Fricsi kastély

képei repr.

Lechner Jenő. Tanulmányok a lengyelországi és felsőmagyarországi reneszánsz építésről.

MMÉE közl. 1913.

428, 429. l.

SELIGMANN ALBERT FRANZ. A SZENT CSALÁD.

Fricsi kastély

Képe repr.

Magyar művelődéstört

III. k. 528. 654. l.

XVIII. Jh.

1558. FALI SZŐNYEG, gobelins: Biedermeier. 220×180 cm.

1559. SZUMAK-SZŐNYEG, tükr madarak. Sirasz, XIX. sz. –

1560. JORDESZ-SZŐNYEG, piros és sávos kerettel. XVIII. sz

1561. GOBELIN, rajta a szépség füzérek közt allegorikus al Triumphwagen darstellend.

1562. KIRMÁN-SZŐNYEG, tükré palmettás rajzu sötétkék ke

1563. AFGÁN-SZŐNYEG, kesken Afganteppich. XIX. Jh. 18(

1564. PERZSARAJZU SZŐNYEG persischem Muster. 220×14(

1565. SZAMARKAND-SZŐNYEG, kandteppich. XX. Jh. 210×

zu kerettel. (A keret alsó része hiányzik.) Flämisch,
ch sitzende Männer und Frauenfiguren in antiker
tergrund zwei Figuren. Die Bordüre zeigt schwarzen
Bordüre fehlt.) Flämisch, A. XVII. Jh. 375×285 cm.
Illusztr. XXXIII. tábl.

alapon ciprusdisz, piros alapu indás kerettel. XIX.
380×190 cm.

os diszitéssel, tüllhálós kitöltéssel. Brüsszel. — Breite

kampós rajzu kerettel. XVIII. sz. — Jordes-Teppich,

on rozetták és kis állatok. XIX. sz. — Shirasteppich,
XIX. Jh. 223×565 cm.

lila, piros, zöld és fekete hurkos himzéssel és pikke-
X. sz. — Zwei Stickereien. Südungarn, XIX. Jh.

pon fekete, piros hurkos himzéssel. Dél-Magyarország
. Südungarn XIX. Jh.

4. számhoz. — Zwei Stickereien, ähnlich zu No 1544.

5. számhoz. — Zwei Stickereien, ähnlich zu No 1545.

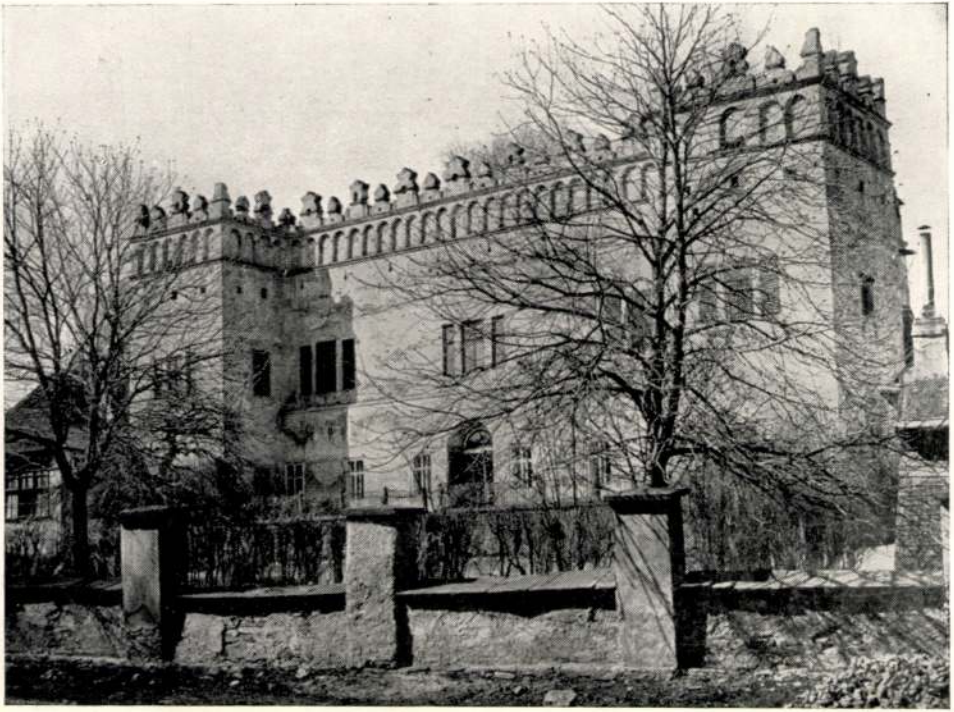

18.) Facciata del castello di Frics 1623.

Fricsi kastély

kepe vesz.

Szutórisz Frigyes:

Sárosvármegyei

album.

Eperjes é. n.

27. l-

1558·20
83·04
1475·16

Friesi Kastély

l.

Divald Magyarország

200, 201. l.

Nyelvkel

Fricsi vár kastély

Myskovszky Viktor
cikke 2 képpel
Nagy Magyarkép
II r. 313 – 315 l.

Fricsi vk. pléb. templom

(Sáros vm)

Báró Splenyi Gábor
és neje báró Ghillány
Julianna szerentéke
1809. (Alakos)
Mestere ismeretlen –
Képe repr. –

Emlkassaiegyhm

I 337. l. –

Fricsi kastély sgraf fitói

Arch. Ért 1891. 38-41. l.

1077. SZERZETESALAKU TINTAT
in Form einer Mönchfigur. Fa

1078. NÉGYZETES TÁLCA, fajáns
Fayenceplatte mit Uferlandsch

1079. TÁLCA, keménycserép, piros
kezet fog, alul VERGLEICH
um 1830.

1080. TEÁSKÉSZLET, keménycseré
csésze aljjal. Angol, XIX. sz. k
kumme, 6 Schalen mit Unter

1081. ÁLLÓ LÁMPÁS, Satzuma,
XIX. Jh.

1082. VIRÁGÁLLVÁNY, terrakotta

1083. DISZTÁL, majolika, várostro
fakeretben Urbino módorában
Holzrahmen. Manier Urbino.

1084. DISZTÁL, majolika, az előbb
nyozott diszü fakeretben. Urb
083., mit Scene. Manier Urbi

1085. KÉT NAGY VÁZA, u. n. Sa
alakkal. Japán, XIX. sz. — 2

SZ. — FAYENCE.

060—1139.

s rokokódiszitéssel. Holics, XVIII. sz. m. f. — Kanne, w. H. XVIII. Jh.

dalán két ovális keretben virágdisz. Alvinc, XVIII. sz. t Zinndeckel. Alvinc, XVIII. Jh.

l kék szinben ülő nőalak. Erdély, XVIII. sz. — Krug, en, XVIII. Jh.

tén elől férfialak karddal. Erdély, XVIII. sz. — Krug, el. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

ől két fa közt férfialak pohárral. Alvinc, XVIII. sz. — inc, XVIII. Jh.

gitározó nőalak. Alvinc, XVIII. sz. — Krug, Fayence

l táncoló férfi korsóval és pohárral. Alvinc, XVIII. sz. Alvinc, XVIII. Jh.

NTOR — KARCAG. Modern. — Kleine Vase, Steingut.

ágdisszel és vágtató csikóssal. Körmöcbánya, XIX. sz. n. Blumendekor und Csikósfigur. Kremnitz, XIX. Jh.

Friesi Madonna

1490 - 1500

Repr.

Kampkörepkfarbr.

206 - l

Fricsi kastély

sgrafitós homlokzata
1623-30.

Hankiss 202. l.

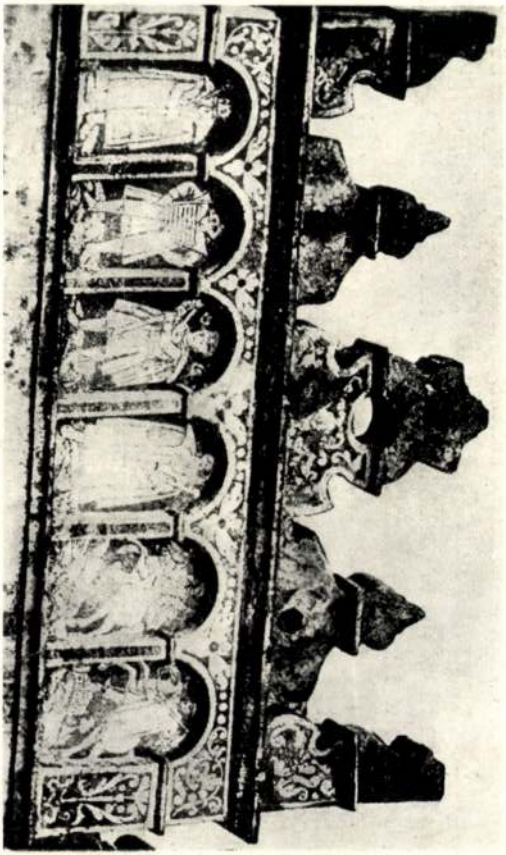

Amikor szűkreszabott téren kell számot adnunk valami történeti fejlődésről, mint valami kikerülhetetlen koordináta-rendszer rajzolódik elénk az a kettős szükségesség, hogy egyrészt a fejlődés folytonosságának kérdését vessük fel, — függőleges tengelyként, — másrészt összefüggését állapítsuk meg más, párhuzamos, »szinkrón« fejlődésekkel.

Sok magyar kutató, nagyrészt helytelenül alkalmazott analógiáktól félrevezetve sajnálkozott azon, hogy a magyar művészet története »csupa újrakezdés«. A keresztyénség fölvétele eszerint véget vetett volna a keletről hozott, pogány magyar művészetnek ; a tatárjárás pontot tett volna a román építészet és szobrászat fejlődésének végére, a török hódoltság elvágta a gazdag magyar renaissance természetes folytatását s í. t. Ehhez járulnak tetszetős kiegészítésül a magyar művészsorsok analógiái, akik ritkán ülhettek bele kényelmesen jól »bevezetett« mesterek dús örökségébe : mindig újra meg újra meg kellett harcolniok az újért.

Fricsi kastély

Makoldy József rajz.

Repr.

Karcragmagyállam

75. l.

1905 Jan 12

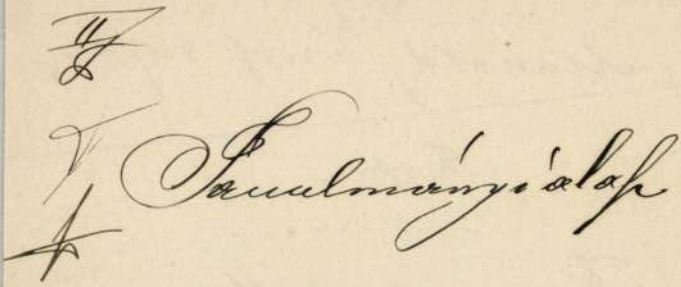

Fricsi Antal

porcellángyártó
legény
a miskolci
Butykay és
Biszterszky fajánsz
és porcellángyár-
ban dolgozott 1839.
ben.

Szendrei. Miskolc
város tört. IV-
733. l.

T Bp. 1911.

Fries

Angyali üdvözlet angyala
hársfa, festett

Régi Művészet M.N.G. 1974.

Frics József

nyomdája

l.

Kettősnyomatok

268. l.

Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 771—772. l. — Maszlaghy II., 205. szám. — Lepold—Homor 97. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

FÜGER, FRIEDRICH HEINRICH (osztrák festő, 1751—1818) KÖVETŐJE

Eleanora császárné

Miniatűr, pergamen, 18×12 cm.

FÜHRICH, JOSEPH VON (osztrák festő, 1800—1876)

Krisztus átadja Szent Péternek a kulcsokat

Vászon, olaj, 95×78 cm.
Jelezve lent jobbra: Jos. Führich pinx. AD. 1848., 2. 1891.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 45. szám. — Esztergom, III., 1876., 13. szám. — Rényi 24. l. — Körösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 773. l. — Maszlaghy II., 211. szám. — Esztergom vármegye... é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich PA, 249. l. — Décsi: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931.,

MDK

Frics József

ny. művezető

1859-ben került a debreceni v. nyomda élére. „Frics alatt a nyomda a modern zakkövetelmények zsinvonalára emelkedett" Jelenleg is a nyomda vezetője.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói Grafikai Szemle 1893 évf 3 z. 39 l.

MDK

Fries Jozsef.

nyomdász

félzázados emlékünnepe Debrecenben.

1842 tavasz, 1847 ben Kosma V. nyomdájában kap kondiciót. Pozsonyban, majd 48 ban Pesten találjuk Nemzetőr. Pákozdi es schwechati ütközetben vez részt 1849 jan sig Kossuth Hírlapjánál működik, majd a Közlönynél nyomdász. Megőrizte Kossuth utolsó hadi tudosítását.

Faragó: A munka ünnepe

Grafikai Szemle 1895 évf 12 z 200 l.

MDK

Fries József
könyvnyomtató

lett. Fodor utoda 1859ben akit többzöri kerelmére végre nyugdíjazták. Ekkor a nyomda felzerelése már megfelelt az ujabb idők követelmenyeinek.

n. m. Háromszázötven esztendő
Grafikai Szemle 1911. évf 11 z. 250 l

MDK

Frics József
tipografus

fejlesztette a debreceni nyomdát korszerűvé

Elek István: A hagyományok útján

Magyar Grafika 1957. pő éf. 7-8 sz 289 l

M. D. K

FRICS József ugomdász

A debreceni ugomda vezetője

1859–1899

Benda Kálmán – Irinyi Károly: A 400 éves debreceni ugomda Bp. 1961. 165. l.

168. l.

D Fricsi Gábor

arkangyal szobor

l.

Szépm. Mur. Erk

IX. XVIII. tabla

FRICK, Mathéas, pozsonyi kőmüvesegéd

M.F., Maurergesell, 14 napos lánya meghalt.
(1803, 607 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

Fricker József MDK

lakatos

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött

72.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Fricker József MDK
lakatos

Zsolnay Vilmos születésének /1828/ századik évfordulójának emlékére 1939-ben díszes vasrácsos kaput állitott fel a gyár Szomor László terve alapján, a gyár lakatosai, Fricker József és társai kovácsolták.

73.o. 3. jegyzet.

NIKELSZKY GÉZA: A ZSOLNAY-GYÁR MÜVÉSZETE;
Pécs. 1959.

Fricker József

korongos

MMK

1951-ben "É r d e m e s M u n k á s" az államosított Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál.

78.o. 51. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Frickh Mátyás
komáromi kömüvesmester XVII.sz. vége

Ceresola Kalcher Mártonnal elinditotta a ferencesek esztergomi épületcsopertjának felmérését, de a komáromi kömüves céh tiltakozott és Frickh Mátyás céhbeli mestert pártfogolta.
Ceresola erre abbahagyta az esztergomi munkát.

56.o.

Schoen Arnold: Ceresola capo maestro budai korszaka.

Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 56-60.o.

MDK

MDK

SCHOEN ARNOLD: Geresela capo maestro budai Korabka.

Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 56-60.o.

Gyalokay János, turóc kapitány

VII. 149

Frick Miksa

münchemi szobrász

L.

Szendrey - Szentiványi

532. l.

...ulon, pálmáktól körülvett tojásdad
...llett a talapzaton bombákat, buzogá-
...dot látunk. Göndör parókájának fürt-
...k, bajuszt és szakált nem hord. Véri-
...kendőjének csipke vége elől lelóg. Feli-
...inernek meghagyott helyétől megsza-

...ns ... Adam von Schöning
...hl: zu ... Brandenburg General
...ngarn, ... wider den Erbfeind = mit =
...ndes ... Kriegs = Heer.

...a vonalkeretnek 17.8 : 14.1 cm.

...72.

...uphleuchtendes Kriegs Helm. Nürn-
... Lochner. 1688. II. r. 370.

Frick, Max

müncheni szobrász kiszi-
tette az alábbi mauzoleum
öntés plasztikai díszet,
a sarcophagokat, a
bejáratot őrző angyalokat
stb. Fenti volt az épít-
kezés vállalkozója. A
mauzoleum Berndl
Richár tervei szerint 1903-
4-ben épült Krasmahor-
ka váraljan

irod

Sulyovszky István

Andrássy Francisca
Mausoleum. (Bpest,
1904.)

Frick Miksa, müncheni szobrász. Gróf Andrássy Dénesné krasznahorkai mauzoleumának gipszmodelljét készítette és a mauzoleum szobrászati munkáit végezte.

Mihalik József: A krasznahorkai várban létesített Franciska ereklyemúzeum leíró lajstroma. Kassa, 1912. 21. l.

Fridreich, l. *Frigyes.*

Frics.

Kastely

1630,

MME Kozl

1913: 422, 423.

424: l. 427. l.

428, 429 l.

Fricsi Kastély

Erdély 1940.

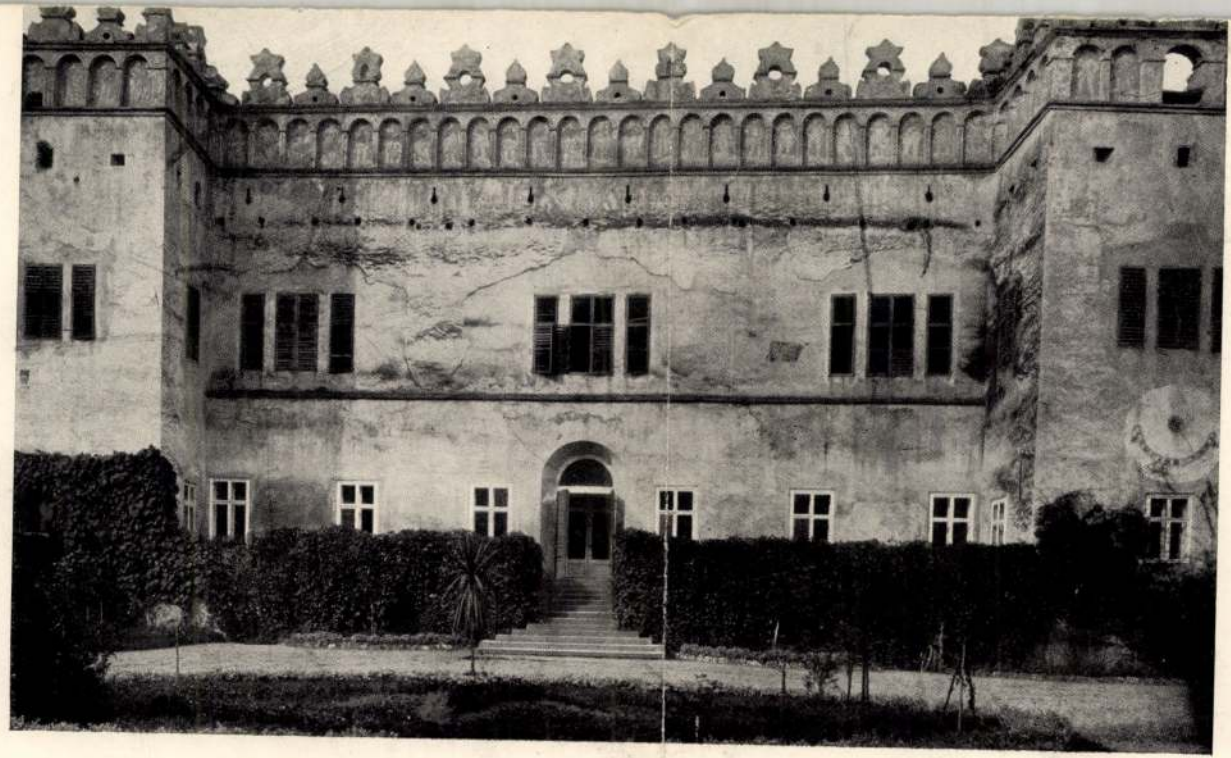

t: A

~~PRÁZSMÁRI TEMPLOMERŐD. XVII. SZ.~~

FRICSI KASTÉLY A SZEPESSÉGEN. XVI. SZ.

t: A

G IV.

25 it tábla

Fricsi Kastély

erőd

Rados Jenő dr.
Magyar Kastélyok -
214. C

MAGYAR KA

Fricsi várkastély

Rados Jenő dr.

Magyar kastélyok

10. — FRICS ⚜: Várkastély, főhomlokzat
Schloss, Hauptansicht — Château, vue principale — Castle, main view
(1630.)

11. — FRICS ⚜: Várkastély, pártázat
Schloss, Zinnenkranz — Château, créneaux — Castle battlements

Budapest. IV.

Flöggés Endre u. 12.

M. O. B.

Fricsi kastély

Háry Gyula rajza

Repr.

Om V. 161. l.

36. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, SZEPTEMBER 8.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utcza 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — — 20 korona. Félévre — — — 10 korona. Negyedévre — — 5 korona.

A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

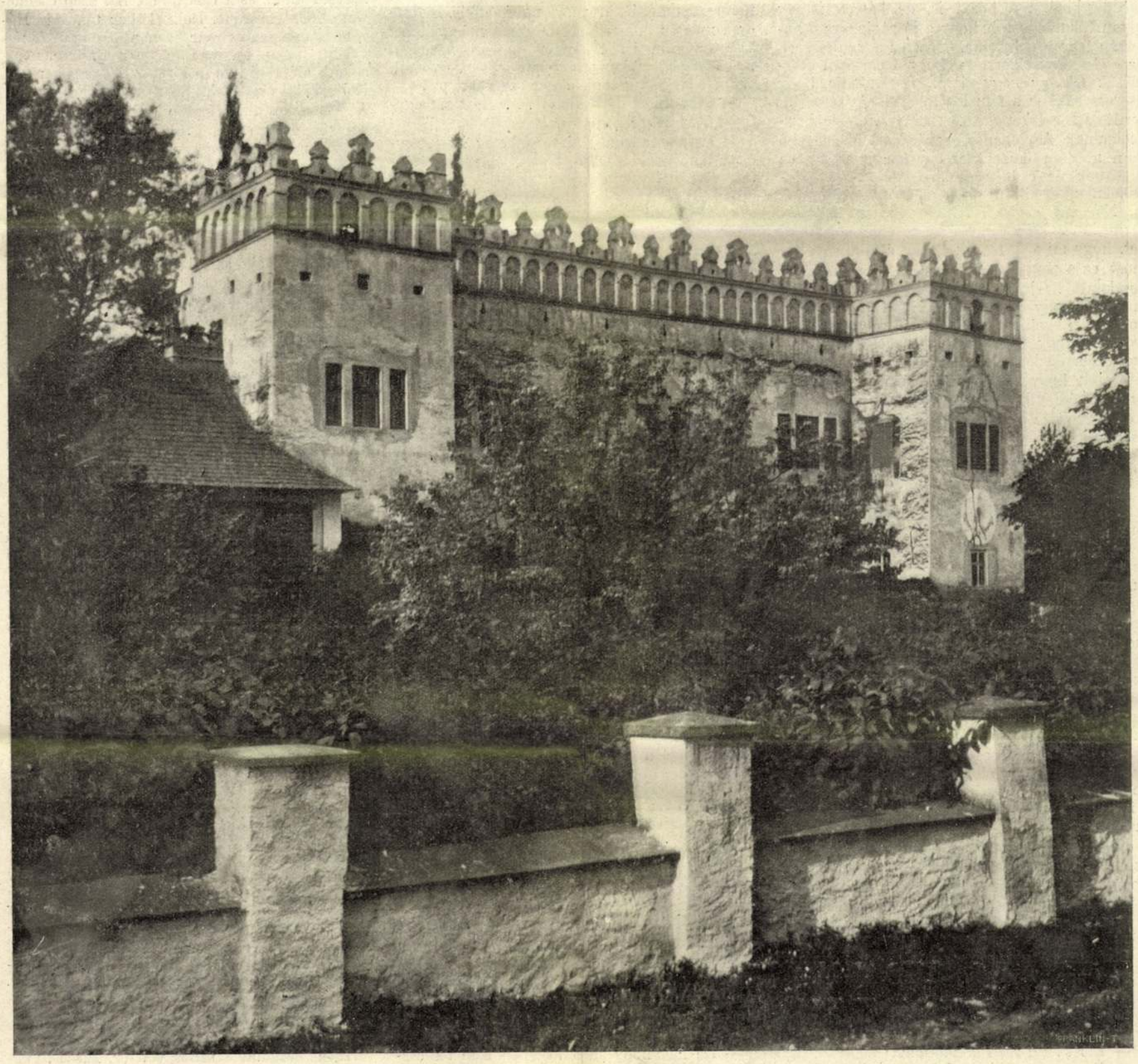

RÉGI SÁROSMEGYEI KASTÉLYOK: BÁRÓ GHILLÁNY IMRE FRICSI KASTÉLYA. — Balogh Rudolf fölvétele.

ROZSDA

Irta Szende-Dárday-Olga

— En már megvacsoráltam a mamánál, ha megengeded, idefenn maradok.

— Ah, igazság, az anyádnál voltál. Na hogy van? Jól? Az derék. Holnap meglátogatom. Eredj, szaladj át a szobámba, nézd meg, nem-e jött posta.

Rita elsietett s egy pár ujsággal s egy verébfej betűs levéllel jött vissza.

— Ah, a derék Csermák bácsi Ardódról . . . Vajjon mit ir?

Flóra néni feltépte a levelet. Olvasás közben az areza mindjobban felderült.

— Ah, igazán okos ember ez a Csermák; hallgasd csak, milyen pompás eszméje támadt. Tudod ugy-e, hogy mennyit töprengtem azon, hogy miként intézzük el az ünnepi lakoma kérdését. A kastély évek óta lakatlan, bizony nehéz lett volna annyira rendbehozni, hogy vendégeket láthassak benne. Pláne nagy urakat. Püspököt, főispánt. Gyurcsina plebános azt akarta, hogy gyerünk át mindnyájan Cserénybe, s majd ő ád nagy ebédet a plebánián. De hát ez képtelenség. Ardódon van templomszentelés s mi Cserénybe menjünk ünnepelni. A jószágigazgató felajánlotta ugyan a cselédségét s féligmeddig kinálta a házát is, de hát az is egy olyan fületlen gomb, hogy a jószágigazgató házában legyen a lakoma. Most ez a Teufelskerl, ez a Csermák, kieszelte, hogy a parkban állíttassak fel egy nagy sátrat. Ő elvállalja, hogy összeeszkábálja a falu legényeivel. A sátorban teríttessek a lakomára. A tiszttartó cselédei felszolgálnak. A plebános szakácsnéja főz. Odébb lenn a réten összeütnek egy pár nyers asztalt s főznek nagy bográcsokban gulyást a falubelieknek, a kik a réten aztán tánczolhatnak is. No, mit szólsz? Nemde ez egy pompás eszme! . . . Mennyit törtük mi már az eszünket, hogy mitévő legyek azzal a lakomával, s most ez a pompás ember megszabadit minden gondomtól! Irjál csak hamar gyermekem Csermáknak, hogy intézkedjék. Adjál neki «plein pouvoirt!» Gyönyörű ünnep lesz ez, gyönyörű! Ird meg, hogy azt a sátrat a rét feletti terraszszerű emelkedésre állitsák fel, onnan azután láthatjuk, hogy hogyan mulat a nép s a nép is gyönyörködhetik bennünk. Istenem, de szerencsés vagyok! Egy puszit tudnék adni az öreg Csermáknak!

Flóra néni kiperdült. Rita elmosolyodott. Az öreg Csermák talán fiatalabb volt Flóra néninél.

Másnap Flóra néni öltözködés közben odavetette, hogy Hertensteinné meghivta őt dejeunerre.

— Téged is meghivott gyermekem, de hát én tudom, hogy szivesebben töltöd az idődet az anyádnál, nem igaz? Hát azt mondtam neki, hogy gyászban vagy és nem mégy sehová. Délután látogatásokat teszek, este a szigeten vacsorálok Bardócziékkal, hát egész nap szabad vagy. Csak egy pár komissiót irtam fel ide, azokat végezd el. Add reám a lila pongis ruhámat, abban maradok egész nap. Nem kell többet öltöztetned engem. Csak este csomagolj aztán, holnap tizkor indulunk.

Rita rendkivül megörült a nem remélt szabadságnak. Első gondolata az volt, hogy elmegy ebédelni az anyjához. De eszébe jutott Agatha s igy elhatározta, hogy csak a délután folyamán megy hozzá.

Elővette hát Flóra néni komissió-czéduláját és elment a városba. Útközben bosszankodott, hogy ugyan miért nem kérdezte meg anyjától Cserey Boris czimét. Boris volt az egyetlen, a kit szivesen felkeresett volna régi barátnői közül.

Elvégezve nagynénje megbizásait, ép egy ékszerész kirakata előtt állott, midőn valaki hatalmasan rácsapott vállára.

Rita megfordult és Cserey Boris friss, nevető arczába nézett.

— Boris! Ép reád gondoltam!

— En ugyan nem gondoltam reád, de annál jobban örülök, hogy egyszerre csak itt látlak. Hogy kerülsz Pestre? Mesélj, hogy megy a dolgod? Van időd? Jer velem egy kissé.

— Időm az ma kivételesen van bőven. Nagynéném dejeunerre van hiva s nem jön haza estig.

— Hol ebédelsz? Anyádnál?

— Nem . . . nem jelentettem neki tegnap, azt mondtam, hogy csak estej övök. Akkor már egyedül lesz, — szalasztotta ki Rita önkéntelenül a száján.

— Értem, Agatha, — nevetett Boris. — Mondok neked valamit. Gyere hozzám. Nem kapsz valami fényes ebédet, de utána magamfőzte török kávét és egy jó czigarettát.

— Hozzád? — kérdé Rita meglepetve.

— Ja vagy úgy . . . te nem is tudod . . . Hát nézz reám . . . Én független nő vagyok. Saját keresményemből élek. És egészen jól élek. Emlékszel, megmondtam, hogy mihelyst férjhez adják Tillát, én megyek és hozzáfogok valamihez. Tilla férjhez ment elég jól — én pedig mentem. Boldogult édesanyám után maradt egy pár ezer forintot kiegzekváltam otthon és azzal nyitottam egy kozmetikai intézetet. Tudod manicure, hajmosás, arczmassage és efféle. Eleinte csak magam dolgoztam, de most már van két kisasszonyom is. Ha nem derogál neked a mesterségem, akkor jere velem. De ha derogál, akkor sem haragszom, akkor szervusz, pá!

— Már miért derogálna? . . . Roppant együgyünek tarthatsz engem.

— Sajnos, a tapasztalat rengeteg ilyen együgyü emberrel ismertetett meg engem. Közöttük első helyet foglalnak el saját családom tagjai.

— Családod?

— Igenis, a családom. Teljesen bojkottáltak. Nem tudják elviselni azt a szégyent, hogy egy cserháti Cserey leány maga keresse meg a kenyerét és pláne tyúkszemvágással, a hogy ők kedvesen elnevezték a foglalkozásomat.

— Lehetetlen!

— Annak látszik, ugyebár, de sajnos, mégis úgy van. Mostohaanyám, azt hiszem, őszintén örül, hogy kinn vagyok a házból. Szegény édesapa szűklátkörű ősgentry fejébe persze szintén nem fért bele ez a hajmeresztő tény. Gyuri fivérem, a fizetéstelen joggyakornok úr hétszámra vacsorál inkább szafaládét, mint hogy tőlem egy kanál levest elfogadjon.

— Emlékszel, — csevegett tovább Boris, miközben a két leány karonfogva elindult az ő lakása felé, — emlékszel, mikor búcsúztál tőlünk, akkor megmondtam, hogy csak megvárom, a mig Tilla megcsinálja a «nagy szerencséjét», mert nem akarok neki ártani. Azóta Tilla tényleg megcsinálta a «nagy szerencsét». Hozzáment lovag Kartaly Árpádhoz. Igen gazdag földbirtokos. Apját még Kartelesz Izidornak hivták, s annak idejében jelenlegi szép birtokát apa legjobb barátaiból uzsorázta ki. Apa is, Tilla is mindezzel számot vetettek. Apa megölelte a vén Karteleszt, kezet csókolt a vén Kartelesznénak. Tilla pedig visszakérte leveleit Laczi kusinjétől, a ki két évig volt mestere az intenziv flirt művészetében, s minden nagyobb felindulás nélkül mondta el a szendén az arczára boruló fátyol alatt a holtomiglan-holtodiglant.

Másnap bejelentettem apámnak szándékomat, s nagykorúságomra hivatkozva, kikértem kicsiny anyai jussomat. Láttad volna azt a megbotránkozást!

De én nem törődtem mindezzel. Fogtam a pár ezer forintomat s megnyitottam a salon de cosmétique-met. Küldtem mindenfelé csinosan rajzolt elegáns reklámkártyákat, hirdettem az ujságokban s mondhatom, hogy établissementom — ez szebben hangzik, mint üzlet, ugy-e? — igen jól megy.

— De hát hogy jutottál épen erre az eszmére?

— Oh, véletlenül, egészen véletlenül. Egyszer közös barátnőnknél, Hattay Blankánál ültem, mikor ő épen toilettet csinált. Egy helyes kis fekete zsidó leányka nyesegette, kefélgette, fényesitgette Blanka körmeit. Blankát kihivták egy perczre a szobából s én unalmamban elkezdtem a kis zsidólánykával diskurálni. Megkérdeztem tőle, hogy nehéz-e megtanulni az ő mesterségét, és hogy jövedelmező-e? A kis feketeség azt felelte, hogy igen könnyű és kellemes munka, — hogy mint alkalmazott az ember nem igen szerezhet vele sarokházat, de hogyha valakinek van egy pár szabad ezrese, melyet arra fordithat, hogy szalont nyisson s a szükséges műszereket, készülékeket, a melyek a vibracziós masszázs, villanyos hajmosás stb.-hez szükségesek, beszerezze, akkor valóságos aranybányává válhatik ez a mesterség. Mme Kolinska, az ő princzipálisa, nézete szerint nem valami ügyes és szemtelenül drága, s mégis egyre bőviteni kénytelen az üzletét.

Szöget ütött a dolog a fejembe. A mint észrevettem tehát, hogy Tilla sikeresen evez végczélja felé, s nekem otthon mihamarabb semmi keresnivalóm sem lesz többé, hát szép csendesen elmentem mme. Kolinskához tanulni. Három hónap múlva már fizetést kaptam. A negyedik hónapban már üzletet nyitottam, nemsokára elcsalhattam a kis fekete borzast mme. Kolinskától segédnek. Sokat köszönhetek neki. A kis szemfüles fruska egész sereg üzleti trükköt lesett el és árult el nekem. Az igaz, hogy kundsaftjaim nagy részét eleinte bizonyos szánakozó kiváncsiságnak köszönhettem. Sorba beállitottak kedves ismerőseim, lemagáztak s odanyújtották feher mancsaikat, hogy nyirbáljam meg a körmeiket. Megtettem. Szép nyugodtan hegyesre nyiszáltam karmaikat.

Rita egy ideig szótalanul haladt Boris mellett s lopva nézett a délczegen járó egészséges leány csinos, okos arczába.

— Irigyellek, hogy ily ügyesen és erélyesen meg tudtad vetni egzisztenciád alapját. Közülünk kevesen lettek volna képesek reá . . . Mit is tudsz a többiekről? Aligha lesz valami különös változás életükben, nemde?

— Csodálatosmód még a mi stagnáló kis társaskörünkben is történt némi változás . . . De most megérkeztünk. Jerünk fel. Majd ebédnél feltálalom neked az összes ujdonságokat.

Boris az egyetem-utcza egyik csinos új házának kapujára mutatott, a melyen ott volt az aranybetűs tábla, hirdetve, hogy Cserey Boris 9—12-ig és d. u. 4—6-ig rendel kozmetikai intézetében.

Felmentek az első emeletre s megálltak egy szintén hirdetéses táblával ellátott ajtó előtt, melynek rézkilincse és kis csapóablakai úgy ragyogtak, mint a szinarany.

Csöngetésükre egy tisztán öltözött szobaleány nyitott ajtót.

— Tegyen még egy teritéket az asztalra, — parancsolá Boris, — ő nagysága velem ebédel.

— Hát most nézd meg a birodalmamat. — Boris kinyitott egy ajtót, a mely egy csinos, izlésesen butorozott kicsiny szalonba vezetett. — Ez a várószoba. Ez — itt a szomszéd szobába vezető ajtót nyitotta fel, — ez a műhely, laboratórium vagy rendelőszoba, a hogy akarod.

Középnagyságú világos szoba volt ez, tele mindenféle ragyogóan tiszta gépecskével, készülékkel. A lefüggönyözött ablak előtt állt egy óriási zöld plüsskarosszék, mellette apró asztalon mindenféle ollócskák, csipeszek stb. A fal mentén üvegszekrények, benne flaconok, skatulyák, szelenczék. Parfümök, pouderek, manicure készletek, stb.

— Ez meg az én privát lakosztályom, — nevetett Boris, feltárva a következő ajtót.

Tágas kétablakos szoba volt ez, izléses, világos szövetdrapériával kétfelé osztva. Egyik fele

MDK

Fricsovszky cég

A kassai zárdatemplom szentélyének külső fala elé állitotta a városi hatóság, 1929.szept.19.-én a kassai Fricsovszky cég által megújitott Szentháromságszobrot, amely azelőtt a déli külvárosban, az egykori szt.János temető előtt állott.

Wick Béla dr: Adatok a kassai domonkosok történetéhez. Kosice 1932. 43.l.

Fricsovszky Vince

kassai nobrán

Kővary Szilárd festő
sírkőve fenti mű-
helyében készült
és a kassai nem
Rozália temetőben
van felállítva.

B: kassa régi
Wick temetők 58. l.

templ. i ~~kriptái~~ és sírcsoltkai
I. kosice 1928

rendelkezik. Ezek egyrészt latin nyelvü feliratuk, másrészint lekopott, letöredezett voltuk miatt, némán és érthetetlenül tekintenek a szemlélő felé. Pedig aki szavukat megérti, annak ezek az epitaphiumok sok-sok megbizható, kőbevésett, hiteles adalékot nyujtanak korukról, koruk élet- és kulturviszonyairól, az akkor élők életfelfogásáról, világszemléletéről, gondolat- és érzésvilágáról és más egyebekről.

Ezért vállalkoztunk a feladatra, hogy e köveket is megszólaltassuk s — a mennyire lehetséges még — tartalmukat is föltárjuk.

Síremlékeink jelentékeny része a szabadban az időjárás változandóságainak kitéve s e vidéknek e tekintetben kedvezőtlen éghajlata miatt, évről-évre romladoznak s mai helyükön a teljes elpusztúlást, belátható időn belül, el nem kerülik. Legfőbb ideje lenne ezért, hogy az illetékes körök e müemlékek megfelelőbb elhelyezéséről

Fricsovszky

Kőfaragó

Kassa 1929

l.

Wick Béla dr: Adatok a kassai domonkosok történetéhez. Košice, 1932.

43 l.

~~Liberia II. 147.~~

PUDLEINER ADOLF
épület- és műlakatos
KASSA
Pesti-út 3. szám.

RIGÁSZ ÉS SCHMIDT
VIZVEZETÉKI ÉS CSATORNÁZÁSI
VÁLLALAT, ÉPÜLET- ÉS
MŰLAKATOSOK
KASSA, FŐ-UTCA 76. SZÁM
Műhely: Deák-Ferenc-utca 45. szám.

MŰLAKATOS-MESTER ::: ..... RESATKÓ REZSŐ KASSA, SZEPSI-ÚT 16. SZÁM ::: MŰLAKATOS-MESTER .....

NAGYVÁRAD

AGÁRDI ISTVÁN MÁZOLÓ és BUTORFESTŐ
NAGYVÁRAD, Emke épület

CSEPREGA MIKLÓS ácsmester és építési vállalkozó
NAGYVÁRAD, Kálvária-utca.

DEUTSCH K. I. ÜVEG-, PORCELLÁN ÉS LÁMPAÁRÚ NAGYKERESKEDÉSE
NAGYVÁRAD
ZÖLDFA-UTCA
Sürgönycím: DEUTSCH ÜVEG
INTERURBAN TELEFON 71. sz.
Postatakarékpénztári számla 2758. sz.

BUCHNER BÉLA

vasműves ▪ épület- és műlakatos, vízvezeték, csatornázás, fémcsiszoló és galvanizáló vállalata

KASSA
FŐ-UTCA 54. SZ.
▪ Telefon 300 sz. ▪

FRANKOVSZKY ISTVÁN

ASZTALOS

KASSA
TATÁR-U. 10.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK

VIZVEZETÉK, KÖZPONTI FŰTÉS ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA

KASSA, FŐ-UTCA 54.

FRICSOVSZKY VINCE

KŐFARAGÓ ÉS SIRKŐRAKTÁRA

KASSÁN, PESTI-ÚT 27. SZ.

Nagy választék **siremlékek**, syenit, gránit, tiroli, sziléziai és vörös **márványfajokból**, valamint **természkövekből.**

Rendelés folytán nagyobbak is készíttetnek.

Készít: építkezési munkálatokat, uti kereszteket, keresztelő medenczéket, emléklapokat, **sírszegélyeket**, vasrácsozatokkal vagy a nélkül, **vaskereszteket stb.**

Kőfaragó munkák jutányos árban elfogadtatnak.

RABITZ, GIPSZ ÉPÍTÉSI KÜLÖNLEGESSÉGEK.

HOLOMÁNYI ISTVÁN
:: építő-mester ::

Telefon-sz. 379.

NÉMETH GYÖRGY
:: építési vállalkozó ::

Közös építési irodájok: **KASSA** Bubics Zsigmond-u. 3.

Elvállal új építkezéseket, épületek átalakitását, épülettervezést legjutányosabb árakon.
Állandó raktár építési anyagokban.

Ipar- ▪ ▪ ▪ telep Zoltán- ▪ ▪ utca 12. sz. ▪

Készit mindennemű RABITZ templomboltozatokat, födémeket, egyszerű és kettős válaszfalakat. Belső diszitéses GIPSZ munkákat stb.

Magyar Épitőművészet
1908. 12. 7.

Fricsovszky Vincze jelen szám-
láját van szerencsém elintéris tez
végett, a Rákóczy tarhofegyok
felülvizsgálata dé terjesztend.

1906. Nov. 30. Szekely

Fricsovszky Vince
Magyar hóferegy

Kiszelejtezett erét

Fricsovszky Vincze

kőfaragó és sirkőraktára Kassán, Pesti-ut ..... sz.

Nagy választék
SIREMLÉKEK,
SYENIT,
GRANIT,
TIROLI,
SZILÉZIAI
ÉS VÖRÖS
MÁRVÁNY-FAJOKBÓL,
valamint
TERMÉS-KÖVEKBŐL
20 koronától
1600 koronáig.

Rendelés folytán nagyobbak is készittetnek.

Készit:
ÉPITKEZÉSI
MUNKÁLATOKAT
uti kereszteket,
KERESZTELŐ
MEDENCÉKET
EMLÉKLAPOKAT
SIRSZEGÉLYEKET,
vasrácsozatokkal vagy a nélkül
VASKERESZTEKET stb.

Kőfaragó munkák jutányos árban elfogadtatnak.

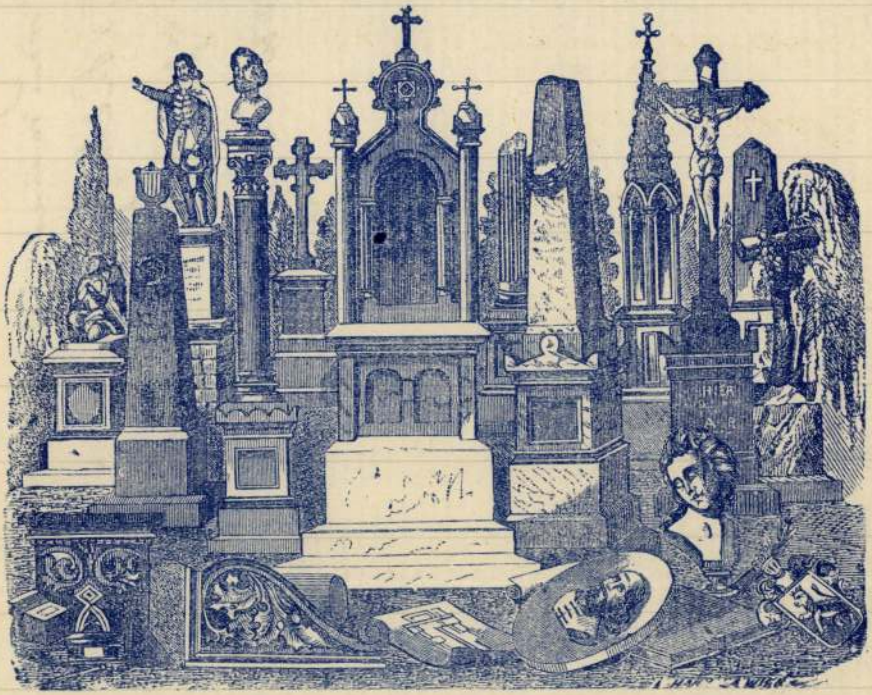

Kelt Kassa, 1906 November 27

Tekintetes Nagyságos Sztehho Ottó
müemlék tánar úr
Budapest

Van szerencsém becses sorai mal a számlámat beköldeni méltosztaszék javámra köndeni.

Maradok kivalló Tisztelettel
Fricsovszky Vincze

Fricz

kömüves

1505 – 1523

l.

Házi. Soprontöst.

II. r. 5. k.

464. l.

MDK

Fricz Max, Óbuda.

festő

Kaposy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1820-ban. Műv. Írt. 1952. 1. sz. 138 l.

Fridbauer Béla

festő. 1921-ben kitoloncolták Olon-
omágból, ~~B~~nátjával, Fridbauer
tánló nolrámal, aki nivrokona.
Ék Sándor ~~Berlinben~~ Bécsben találhozott vele,
Komjátéknál.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K.,
246 l., képes.

150. l.

Fridbauer László

nohán. 1921-ben kitolon colták ~~Ném~~-
Oberszonágból, barátjával, Fridbauer
Béla festővel, aki névrokona. Ék
Sándor ~~Berlinben~~ Bécsben találkozott vele. Kom-
játéknál. ~~Hüt~~

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K.,
246 l., képes.

150. l.

M.D.K.

FRIDECKY (FRIDETZKIJ) Antal festő

Garas XVIII. k. 218. l.

Friedeczky Miklós

építész.

Szül. Pozsony 1899.

Oklevelet nyert 1926.

Műegyetem F. l.

36. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, SZEPTEMBER 8.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utcza 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre 20 korona. Félévre 10 korona. Negyedévre 5 korona.

A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

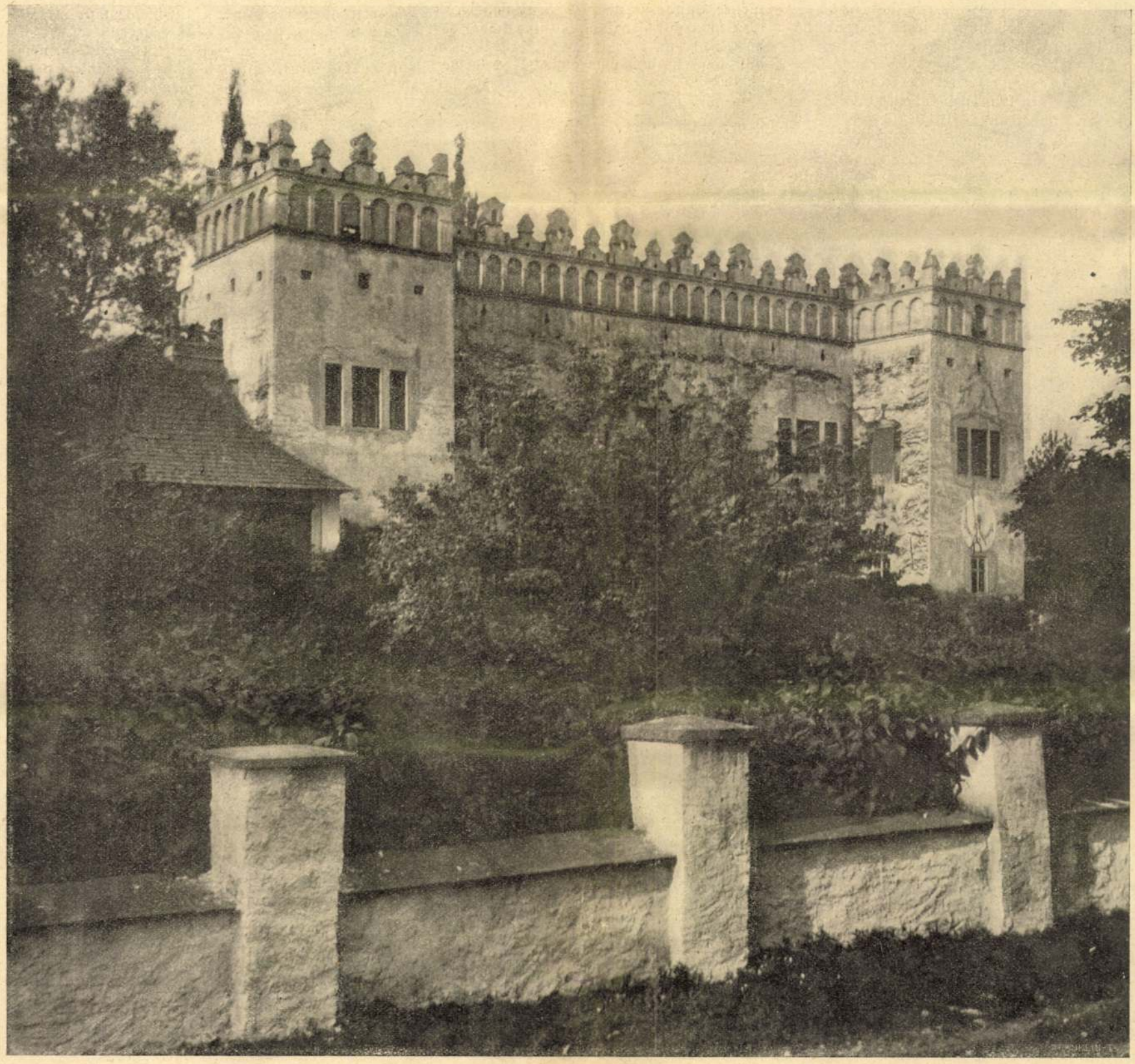

RÉGI SÁROSMEGYEI KASTÉLYOK: BÁRÓ GHILLÁNY IMRE FRICSI KASTÉLYA. — Balogh Rudolf fölvétele.

ROZSDA

Irta Szende-Dárday-Olga

— En már megvacsoráltam a mamánál, ha megengeded, idefenn maradok.

— Ah, igazság, az anyádnál voltál. Na hogy van? Jól? Az derék. Holnap meglátogatom. Eredj, szaladj át a szobámba, nézd meg, nem-e jött posta.

Rita elsietett s egy pár ujsággal s egy verébfej betűs levéllel jött vissza.

— Ah, a derék Csermák bácsi Ardódról . . . Vajjon mit ir?

Flóra néni feltépte a levelet. Olvasás közben az arcza mindjobban felderült.

— Ah, igazán okos ember ez a Csermák; hallgasd csak, milyen pompás eszméje támadt. Tudod ugy-e, hogy mennyit töprengtem azon, hogy miként intézzük el az ünnepi lakoma kérdését. A kastély évek óta lakatlan, bizony nehéz lett volna annyira rendbehozni, hogy vendégeket láthassak benne. Pláne nagy urakat. Püspököt, főispánt. Gyurcsina plebános azt akarta, hogy gyerünk át mindnyájan Cserénybe, s majd ő ád nagy ebédet a plebánián. De hát ez képtelenség. Ardódon van templomszentelés s mi Cserénybe menjünk ünnepelni. A jószágigazgató felajánlotta ugyan a cselédségét s féligmeddig kinálta a házát is, de hát az is egy olyan fületlen gomb, hogy a jószágigazgató házában legyen a lakoma. Most ez a Teufelskerl, ez a Csermák, kieszelte, hogy a parkban állíttassak fel egy nagy sátrat. Ő elvállalja, hogy összeeszkábálja a falu legényeivel. A sátorban teríttessek a lakomára. A tiszttartó cselédei felszolgálnak. A plebános szakácsnéja főz. Odébb lenn a réten összeütnek egy pár nyers asztalt s főznek nagy bográcsokban gulyást a falubelieknek, a kik a réten aztán tánczolhatnak is. No, mit szólsz? Nemde ez egy pompás eszme! . . . Mennyit törtük mi már az eszünket, hogy mitévő legyek azzal a lakomával, s most ez a pompás ember megszabadit minden gondomtól! Irjál csak hamar gyermekem Csermáknak, hogy intézkedjék. Adjál neki «plein pouvoirt!» Gyönyörű ünnep lesz ez, gyönyörű! Ird meg, hogy azt a sátrat a rét feletti terraszszerű emelkedésre állítsák fel, onnan azután láthatjuk, hogy hogyan mulat a nép s a nép is gyönyörködhetik bennünk. Istenem, de szerencsés vagyok! Egy puszit tudnék adni az öreg Csermáknak!

Flóra néni kiperdült. Rita elmosolyodott. Az öreg Csermák talán fiatalabb volt Flóra néninél.

Másnap Flóra néni öltözködés közben odavetette, hogy Hertensteinné meghivta őt dejeunerre.

— Téged is meghivott gyermekem, de hát én tudom, hogy szivesebben töltöd az idődet az anyádnál, nem igaz? Hát azt mondtam neki, hogy gyászban vagy és nem mégy sehová. Délután látogatásokat teszek, este a szigeten vacsorálok Bardóczi-ékkal, hát egész nap szabad vagy. Csak egy pár komissiót irtam fel ide, azokat végezd el. Add reám a lila pongis ruhámat, abban maradok egész nap. Nem kell többet öltöztetned engem. Csak este csomagolj aztán, holnap tizkor indulunk.

Rita rendkivül megörült a nem remélt szabadságnak. Első gondolata az volt, hogy elmegy ebédelni az anyjához. De eszébe jutott Agatha s igy elhatározta, hogy csak a délután folyamán megy hozzá.

Elővette hát Flóra néni komissió-czédulájat és elment a városba. Útközben bosszankodott, hogy ugyan miért nem kérdezte meg anyjától Cserey Boris czimét. Boris volt az egyetlen, a kit szivesen felkeresett volna régi barátnői közül.

Elvégezve nagynénje megbizásait, ép egy ékszerész kirakata előtt állott, midőn valaki hatalmasan rácsapott vállára.

Rita megfordult és Cserey Boris friss, nevető arczába nézett.

— Boris! Ép reád gondoltam!

— Én ugyan nem gondoltam reád, de annál jobban örülök, hogy egyszerre csak itt látlak. Hogy kerülsz Pestre? Mesélj, hogy megy a dolgod? Van időd? Jer velem egy kissé.

— Időm az ma kivételesen van bőven. Nagynéném dejeunerre van hiva s nem jön haza estig.

— Hol ebédelsz? Anyádnál?

— Nem . . . nem jelentettem neki tegnap, azt mondtam, hogy csak estej övök. Akkor már egyedül lesz, — szalasztotta ki Rita önkéntelenül a száján.

— Értem, Agatha, — nevetett Boris. — Mondok neked valamit. Gyere hozzám. Nem kapsz valami fényes ebédet, de utána magamfőzte török kávét és egy jó czigarettát.

— Hozzád? — kérdé Rita meglepetve.

— Ja vagy úgy . . . te nem is tudod . . . Hát nézz reám . . . Én független nő vagyok. Saját keresményemből élek. És egészen jól élek. Emlékszel, megmondtam, hogy mihelyst férjhez adják Tillát, én megyek és hozzáfogok valamihez. Tilla férjhez ment elég jól — én pedig mentem. Boldogult édesanyám után maradt egy pár ezer forintot kiegzekváltam otthon és azzal nyitottam egy kozmetikai intézetet. Tudod manicure, hajmosás, arczmassage és efféle. Eleinte csak magam dolgoztam, de most már van két kisasszonyom is. Ha nem derogál neked a mesterségem, akkor jere velem. De ha derogál, akkor sem haragszom, akkor szervusz, pá!

— Már miért derogálna? . . . Roppant együgyünek tarthatsz engem.

— Sajnos, a tapasztalat rengeteg ilyen együgyü emberrel ismertetett meg engem. Közöttük első helyet foglalnak el saját családom tagjai.

— Családod?

— Igenis, a családom. Teljesen bojkottáltak. Nem tudják elviselni azt a szégyent, hogy egy cserháti Cserey leány maga keresse meg a kenyerét és pláne tyúkszemvágással, a hogy ők kedvesen elnevezték a foglalkozásomat.

— Lehetetlen!

— Annak látszik, ugyebár, de sajnos, mégis úgy van. Mostohaanyám, azt hiszem, őszintén örül, hogy kinn vagyok a házból. Szegény édesapa szűklátkörű ősgentry fejébe persze szintén nem fért bele ez a hajmeresztő tény. Gyuri fivérem, a fizetéstelen joggyakornok úr hétszámra vacsorál inkább szafaládét, mint hogy tőlem egy kanál levest elfogadjon.

— Emlékszel, — csevegett tovább Boris, miközben a két leány karonfogva elindult az ő lakása felé, — emlékszel, mikor búcsúztál tőlünk, akkor megmondtam, hogy csak megvárom, a mig Tilla megcsinálja a «nagy szerencséjét», mert nem akarok neki ártani. Azóta Tilla tényleg megcsinálta a «nagy szerencsét». Hozzáment lovag Kartaly Árpádhoz. Igen gazdag földbirtokos. Apját még Kartelesz Izidornak hivták, s annak idejében jelenlegi szép birtokát apa legjobb barátaiból uzsorázta ki. Apa is, Tilla is mindezzel számot vetettek. Apa megölelte a vén Karteleszt, kezet csókolt a vén Kartelesznénak. Tilla pedig visszakérte leveleit Laczi kusinjétől, a ki két évig volt mestere az intenziv flirt művészetében, s minden nagyobb felindulás nelkül mondta el a szendén az arczára boruló fátyol alatt a holtomiglan-holtodiglant.

Másnap bejelentettem apámnak szándékomat, s nagykorúságomra hivatkozva, kikértem kicsiny anyai jussomat. Láttad volna azt a megbotránkozást!

De én nem törődtem mindezzel. Fogtam a pár ezer forintomat s megnyitottam a salon de cosmétique-met. Küldtem mindenfelé csinosan rajzolt elegáns reklámkártyákat, hirdettem az ujságokban s mondhatom, hogy établissementom — ez szebben hangzik, mint üzlet, ugy-e? — igen jól megy.

— De hát hogy jutottál épen erre az eszmére?

— Oh, véletlenül, egészen véletlenül. Egyszer közös barátnőnknél, Hattay Blankánál ültem, mikor ő épen toilettet csinált. Egy helyes kis fekete zsidó leányka nyesegette, kefélgette, fényesitgette Blanka körmeit. Blankát kihivták egy perczre a szobából s én unalmamban elkezdtem a kis zsidólánykával diskurálni. Megkérdeztem tőle, hogy nehéz-e megtanulni az ő mesterségét, és hogy jövedelmező-e? A kis feketeség azt felelte, hogy igen könnyű és kellemes munka, — hogy mint alkalmazott az ember nem igen szerezhet vele sarokházat, de hogyha valakinek van egy pár szabad ezrese, melyet arra fordithat, hogy szalont nyisson s a szükséges műszereket, készülékeket, a melyek a vibracziós masszázs, villanyos hajmosás stb.-hez szükségesek, beszerezze, akkor valóságos aranybányává válhatik ez a mesterség. Mme Kolinska, az ő principálisa, nézete szerint nem valami ügyes és szemtelenül drága, s mégis egyre bővíteni kénytelen az üzletét.

Szöget ütött a dolog a fejembe. A mint észrevettem tehát, hogy Tilla sikeresen evez végczélja felé, s nekem otthon mihamarabb semmi keresnivalóm sem lesz többé, hát szép csendesen elmentem mme. Kolinskához tanulni. Három hónap múlva már fizetést kaptam. A negyedik hónapban már üzletet nyitottam, nemsokára elcsalhattam a kis fekete borzast mme. Kolinskától segédnek. Sokat köszönhetek neki. A kis szemfüles fruska egész sereg üzleti trükköt lesett el és árult el nekem. Az igaz, hogy kundsaftjaim nagy részét eleinte bizonyos szánakozó kiváncsiságnak köszönhettem. Sorba beállitottak kedves ismerőseim, lemagáztak s odanyújtották feher mancsaikat, hogy nyirbáljam meg a körmeiket. Megtettem. Szép nyugodtan hegyesre nyiszáltam karmaikat.

Rita egy ideig szótalanul haladt Boris mellett s lopva nézett a délczegen járó egészséges leány csinos, okos arczába.

— Irigyellek, hogy ily ügyesen és erélyesen meg tudtad vetni egzisztencziád alapját. Közülünk kevesen lettek volna képesek reá . . . Mit is tudsz a többiekről? Aligha lesz valami különös változás életükben, nemde?

— Csodálatosmód még a mi stagnáló kis társaskörünkben is történt némi változás . . . De most megérkeztünk. Jerünk fel. Majd ebédnél feltálalom neked az összes ujdonságokat.

Boris az egyetem-utcza egyik csinos új házának kapujára mutatott, a melyen ott volt az aranybetüs tábla, hirdetve, hogy Cserey Boris 9—12-ig és d. u. 4—6-ig rendel kozmetikai intézetében.

Felmentek az első emeletre s megálltak egy szintén hirdetéses táblával ellátott ajtó előtt, melynek rézkilincse és kis csapóablakai úgy ragyogtak, mint a szinarany.

Csöngetésükre egy tisztán öltözött szobaleány nyitott ajtót.

— Tegyen még egy terítéket az asztalra, — parancsolá Boris, — ő nagysága velem ebédel.

— Hát most nézd meg a birodalmamat. — Boris kinyitott egy ajtót, a mely egy csinos, izlésesen butorozott kicsiny szalonba vezetett. — Ez a városzoba. Ez — itt a szomszéd szobába vezető ajtót nyitotta fel, — ez a műhely, laboratórium vagy rendelőszoba, a hogy akarod.

Középnagyságú világos szoba volt ez, tele mindenféle ragyogóan tiszta gépecskével, készülékkel. A lefüggönyözött ablak előtt állt egy óriási zöld plüsskarosszék, mellette apró asztalon mindenféle ollócskák, csipeszek stb. A fal mentén üvegszekrények, benne flaconok, skatulyák, szelenczék. Parfümök, pouderek, manicure készletek, stb.

— Ez meg az én privát lakosztályom, — nevetett Boris, feltárva a következő ajtót.

Tágas kétablakos szoba volt ez, izléses, világos szövetdrapériával kétfelé osztva. Egyik fele

RÉGI SÁROSI KASTÉLYOK ÉS TÖRTÉNETEK.

Sárossal foglalkozni utóbbi időben határozottan divattá vált. Szinyei Pál ecsetje kis megyénk felé fordította az ország figyelmét s az emberek kiváncsian érdeklődnek annak a tájnak benső világa iránt, melynek balzsamittas levegője a Szinyei-Merse Pál csodaképeiből feléjük árad. Ebben az érdeklődésben, — szerénytelenség nélkül mondva, — némi rokonszenvet merek Sáros iránt felfedezni, s belőle bátorságot meriteni, hogy régi dolgokról, öreg kövekről mesélve, Gascognenak csúfolt kis megyénket régi, patinás formájában mutassam be.

Idegenek előtt visszásnak tünhetnék fel ezen vállalkozásom, s hirtelen itélettel irásom minden sorára, betűjére az elfogult dicsekvés izléstelen vádját süthetné rá, én azonban nem idegeneknek, hanem csakis azoknak irok, kik a sárosiakat ösmerik, szeretik a csodás összetartásukat méltányolni tudják. A fénysugarakat, melyek Sáros históriájából felénk tündöklenek, az idegen úgy sem látja meg, hiszen távol van tőlünk, vendégszeretetünket nem élvezte, köztünk nem lakott. A ki azonban mélyebben foglalkozik megyénk belső világával, komoly, igen fontos érveket talál a mellett, hogy a sárosiaknak ezt az összetartását, megyéjükhöz rajongással határos ragaszkodását őszintén megbecsülje s annak Sáros határain is túlterjedő jelentőségét elismerje. Évek hosszú sorának kell azonban elmulnia, a mig egy indigéna meg tudja érezni a kedélynek, a szeretetnek azt a — nevezzük *plain air* — hangulatát, mely érthetővé teszi a mi tájunk csodás erejét, azt a delejes erőt, mely a ragyogó paloták s legtündöklőbb élet közepéből is visszavonz bennünket a mi egyszerü, de nekünk semmi mással fel nem érő s össze nem hasonlítható öreg sárosi otthonunkba. Talán ennek a Sáros iránti benső rajongásnak ereje adta Szinyei Pál kezébe is az ecsetet, s varázsolt vásznára olyan levegőt, olyan szint, olyan illatot, melynek párja nincs a földkerekségen, s a mely előtt önként hajtá meg az elismerés zászlaját az érzéssel biró király, az úr, s az együgyű paraszt.

Ősi kastélyok mohos falai, félelmesen komoly ősapák, s magasra fésült rizsporos hajú ősanyák ijesztő mereven ránk bámuló arcképei között öreg, kormos kandallók pattogó lángja mellett hallgatom azokat a régi-régi históriákat, melyeket esőverte őszi délutánok s hófuvásos téli esték mélabús hangulata csal azoknak a kihaló félben lévő, a régi jó világból itt-ott még csodálatosképen visszamaradt, furcsa módis, de aranyos szivü öreg emberek kedvesen beszédes ajkára.

Volt nekem egy öreg, nyolczvankét esztendős nagynéném, nagyapámnak volt a nővére, a ki nyolczvanas éveiben is frissen, üdén, a legapróbb részletekre kiterjedő tájékozottsággal magyarázta, bontogatta azokat az összevissza bogozott rokoni szálakat, melyek a régi időkben a felvidék egy-egy megyéjének familiáit keresztül-kasúl fonták, s tették úgyszólván egy családdá ezt a mi kedélyes sárosi köztársaságunkat.

Ő mesélte nekem azokat a búsan szép s félelmesen érdekes megtörtént históriákat, melyeknek gyermek-eszem előtt olykor hiányosnak látszó részleteinél, ifjú korom ébredező kiváncsiságára, levéltárunk sárgára fakult régi papirjai, s a megyénk történetével foglalkozó öreg, s újabbi könyvekből nyertem kiegészitő felvilágositást. Borongós meséim méltó környezete, e históriák sárosi szinpadának mintegy stilszerű kulisszái legyenek azok a történelmi emlékekkel körülzsongott öreg kastélyok, melyek hazánk történetébe vágó adataink részletes elbeszélésére s méltatására ugyan sem elegendő térrel, s azonkivül e ragyogó kor megirására méltó erővel s tehetséggel sem rendelkezem, azonban az emlékezés szeretetteljes melege bátorságot önt belém, hogy ez öreg kastélyokkal foglalkozva, a velük összefüggő történetek elmesélésével életrekeltsem az ősi falak hallgatag kőtömegét.

Mint borongós bús emlékoszlopok magaslanak, régi kövekből, régi divat szerint épült sárosi kastélyaink fölé azok a csonkára fogyott, kurucz idők ragyogó korára emlékeztető sárosi várromok, melyek dicső idők pusztulásnak indult régi emlékeinek fentartására, ápolására s őrzésére intenek bennünket. Legyen mai czikkem is egy lelkes, bár omladékony oszlop, mellyel öreg megyénk pusztuló emlékromjait alátámaszthatom, életüket ha csak egy héttel is, meghosszabbíthatom.

Ennek a sárosi kastélykörnyezetnek képekben való megörökítése, s az ennek nyomán felébredt, régi idők emlékezetébe ringató hangulatnak, — *egyelőre csak bemutatóul* — való visszatükrözésére, minden sárosinak igaz büszkesége, *Berzeviczy* Albertnek «*Régi Emlékek*» czimű, költői lendülettel, csodaszépen megirt könyve kölcsönözte nekem az első gondolatot. Igaz lelkesedéssel emlékszem meg e kedves, nekem igen kedves könyvről, melynek minden során, minden betűjéből kiérzem a meleg szeretetet, Berzeviczy Albertnek őszinte ragaszkodását ehhez a mi sárosi rögünkhöz s ahhoz az öreg házhoz, melyben Sáros megyének ez a nagy fia született, s melyben ifjúsága legszebb, soha vissza nem térő éveit töltötte. A XVII. században épült, kőoszlopos «*altánával*», s a «*rundellának*» nevezett toronyszobával övezett, nemes egyszerüségében is klasszikusan szép berzeviczei kuria, Sárosvármegye egyik legrégibb családjának ősi fészke. II. András király idejében, 1209-ben, nagy szerepet játszott már a család első megállapitható őse. Rutker utóda *Rikolf*, a kiről egykorú okmányok *Comes Ricolphus de Scupes* néven emlékeznek meg, s a ki törzsatyja a ma virágzó *Berzeviczy*, s a XVI. században kihalt *Tarkeőy-Tarczay* családoknak. Rikolf fiai: Kokos és János, 1288-ban új donácziót kapnak, s a *Comes et Dux Thaeculae* nemzetségből származó *Dobay* Péter királyi ember, a szomszéd *Balthamező*, *Dobó*, *Palocsa* és *Tharkvelő* urai jelenlétében, a szepesi káptalan plénuma előtt iktatja be őket a nagykiterjedésü tarczai uradalomba. Itt találom első együttes szereplését a *Berzeviczy* és *Dobay* familiáknak, melyek ősfáinak lombosodó ágai azóta tizenkilencz generáczión keresztül számtalan esetben fonódtak egymásba, s fakasztottak új rügyet ez öreg, de még ma sem korhadt családfákon. Fenyőkoszoruzta domb választja el Berzeviczét a szomszéd Darócz községtől, mely a XVII. századtól a Berzeviczy család tulajdonát képezte, s leányágon jut később a Szmrecsányi familia birtokába. Darócz ma is az elterjedt ősi Szmrecsányi család meghitt fészke, melyet a Berzeviczy familiának bárói ágából származott utolsó sarja, báró Berzeviczy Mária s férje, Szmrecsányi Ödön, bűbájos paradicsommá varázsoltak.

Kevesen tudják, hogy rejtett völgyek szerény ölén meghúzódva, Sárosban van az ország két legszebb parkja. Az egyik a képviselőház hajdani alelnökének, Bánó Józsefnek osztópataki, a másik a Szmrecsányi család daróczi parkja.

Sáros megyének legrégibb s egykor legnagyobb szerepet játszó vára, a nagynevű Hodossy Imre leányának, Pulszky Géza özvegyének birtokában lévő *Sárosvár*. Valószinű, hogy a magas hegycsúcsra még a rómaiak idejében épült sziklafészek, az észak felől beütő szarmaták (lengyelek) ellen védelmi pontúl, s a honfoglalás idejében Árpád vezér népének első lakhelyéül szolgált.

Nevezetesebb várak még: a pécsújfalusi hegyek csúcsán, a XI. században épült *Pécs-Újvár* vagy *Henighvár*, melytől a megye egykori *Ujvár* vármegye nevét vette, s melyet csak 1400-ban cserélt fel a mostani Sáros névvel. A Poprád folyó jobb partján épült *Palocsai-vár*, a XIII. század óta szereplő *Tarkővár*, az okmányainkban 1350. év óta emlegetett, ma már romjaiban sem létező *Berzeviczy-vár*, a Nekcsei, lipóczi Keczer, Dobay, Vajday, Somosy és Rozgonyi családok kezén megfordult, s a Rákóczi Ferencz-féle felkelés idején végleg elpusztult *Lipolcz* (Lipócz) vára, a két különböző helyen épült *Sóvár*, a Merse-család által 1262-ben újraépített *Szinye-Lipócz* vár, mely Bánkbán s később a Keczer és Szinyei-Merse család birtokába jutott.

Érdekes monda füződik a *zborói* várnak Rákóczi kézre való átszármazásához. A mohácsi vész után I. Ferdinánd megfosztja a Tarczay családot a zborói birtokától s főkapitányának Serédy Gáspárnak adományozza azt. Boldogan és büszkén uralkodik Serédy Gáspár, a XVI. századbeli magyar főurak leghatalmasabbjainak egyike, regényes fekvésű zborói várában, s gyakran látja vendégül Sáros-vár nagytekintélyű urát, *Rákóczi Jánost*. Rákóczi régen vágyik a szép Zboróra, s tréfa-móka közben 16,000 friss veretü aranyat ajánl fel Serédy Gáspárnak a várért. Az ajánlatba a vár ura szinleg belemegy, azonban lehetetlennek látszó feltételhez köti az eladást. 1565 márczius 3-ikához egy évre, egy azon évbeli veretü arannyal kell Rákóczinak a vételösszeget lefizetnie. Serédy nyugodt lélekkel várta, vagy tán el is felejtette a szokatlan feltételhez kötött alkút, s a következő év márczius 3-án, a fényes kisérettel várához közelgő Rákóczit maga is lóháton, a Bártfa és Hosszúrét között elterülő síkságon teljes pompával várta. Ezüsttel kivert, nehéz vasládákban hozta eléje Rákóczi a friss veretü, egyenlő évszámú aranyak súlyos tömegét, melyet egy hatalmas kőlapon sajátkezüleg olvasott le a két dynasta főúr. Mindinkább torzuló arczczal, szorongó szívvel vette át az utolsó aranyat Serédy Gáspár, s kezével kedvelt vára felé végső búcsút intve, jajkiáltás nélkül holtan bukott az aranyak csillogó tömegére. E szomorú emlékezetü helyen, özvegye, Mérey Anna kápolnaszerű kőoszlopot emeltetett. Az oszlopnak a zborói vár felé néző oldalán most is tisztán látható még a lovas alakja s alatta a felirás: *Hic est Serédy Gáspár.*

Legszebb, s talán müépitészeti szempontból legértékesebb a báró Ghillány Imre *fricsi* kastélya. A csodás szépségü szgrafittókkal szegélyezett 300 éves kastély az egyetlen, melynek eredeti formáján sem az idő, sem az emberek, igen gyakran izlést s művészeti érzéket nélkülöző szeszélye nem változtatott, s a maga érintetlen szépségében hagyta hátra az emberi szem és lélek gyönyörködtetésére. Eredetileg nagy vizárok vette körül a kastélyt, s az emeleti helyiségbe kötélhidon lehetett csak feljutni. A kastélyt *Berthóty* Bálint s felesége *Palochay* Julianna 1605-ben kezdték épiteni és csak huszonöt év mulva, 1630-ban fejezték be. Egyetlen leányukat, Viktóriát, *Ghillány* Domokos vette nőül s igy került e müremek, s van ma is, a Ghillány-család bárói ágának birtokában.

Érdekesen szomorú, megyénk legszebb fekvésü, utolsó csonka ormával a mulandóság gyászos emlékéül égbe meredező *Kapivárnak* regényes története, s még történeténél is búsabb végzete. Hosszas hányattatás után, 1712-ben, Kapy Gábor özvegye Gergelaky Éva újra felépittette s lakhatóvá tette férje büszke őseinek sokat szerepelt sziklavárát. Munkája gyümölcsét azonban sokáig nem élvezhette, mert a vár felépitése után három évre, önmagának kellett azt ismét elpusztitania. Az 1715 évi országgyülésen hozott törvények az összes magyarországi várak megsemmisitését határozták el, s Kapivára felgyujtása és elpusztitásának hóhér munkáját a vár saját aszszonyára, Gergelaky Évára bizták. Megtört szivvel tett eleget Kapy Gábor sok csapást ért özvegye a gyászos megbizatásnak, s a pompázó vár alján fekvő kapifalvi kastélyának ablakából, nemes vonású arczán végig omló könnyzápor közt nézte végig a láthatárt elborító füstoszlop és lángnyelvek közepette, élete legszebb munkája, minden reményének pusztulását.

Kopott könyvnek sárgult levelén olvasom: «... *azóta, miként sok más, egykor fényes kényúri lakhely, Kapivár is vércsék és baglyok tanyája, s ma is magasan felnyúló bástyája, a magyar nemesség eltünt hatalmának gyászos árnyalata.*»

Dr. Dobay István

AZ ALSÓ-SEBESI GRÓF WENGERSZKY-KASTÉLY ŐRTORNYOS KAPUJA.

KŐSZEGHY SÁNDOR KAST

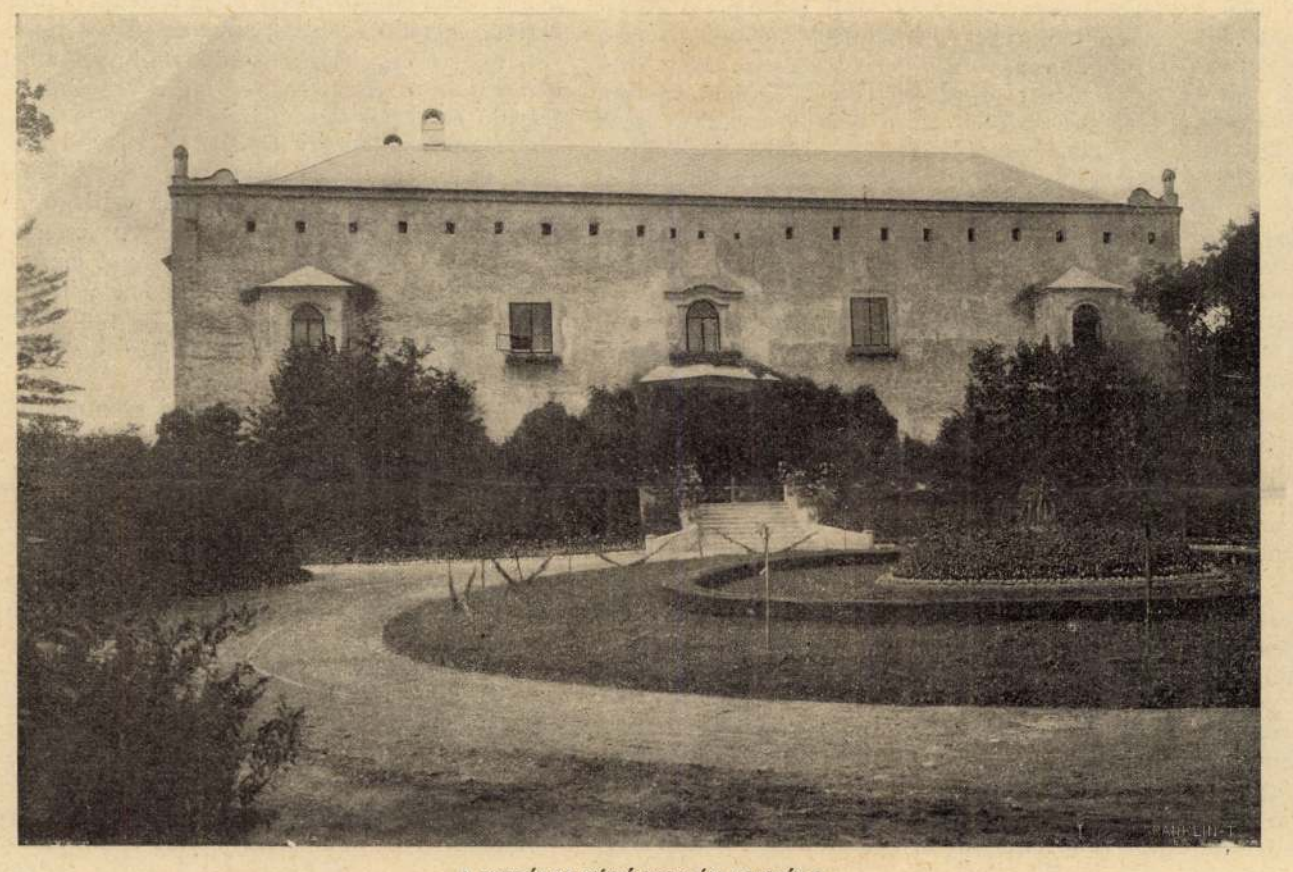

A DEMÉTEI BÁRÓ USZLÁR-KASTÉLY.

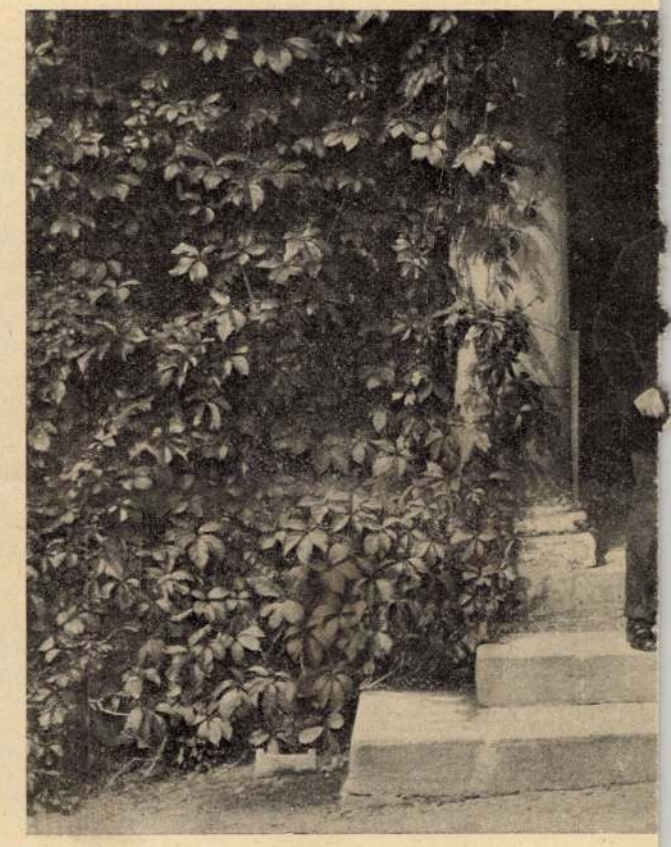

BERZEVICZY ALBERT BERZEVICZEI ŐS

A FINTAI GRÓF DESSEWFFY-KASTÉLY.

A DOBÓI DO

REGI SÁROSMEGYEI KAST

…YA SZINYE-ÚJFALUN.

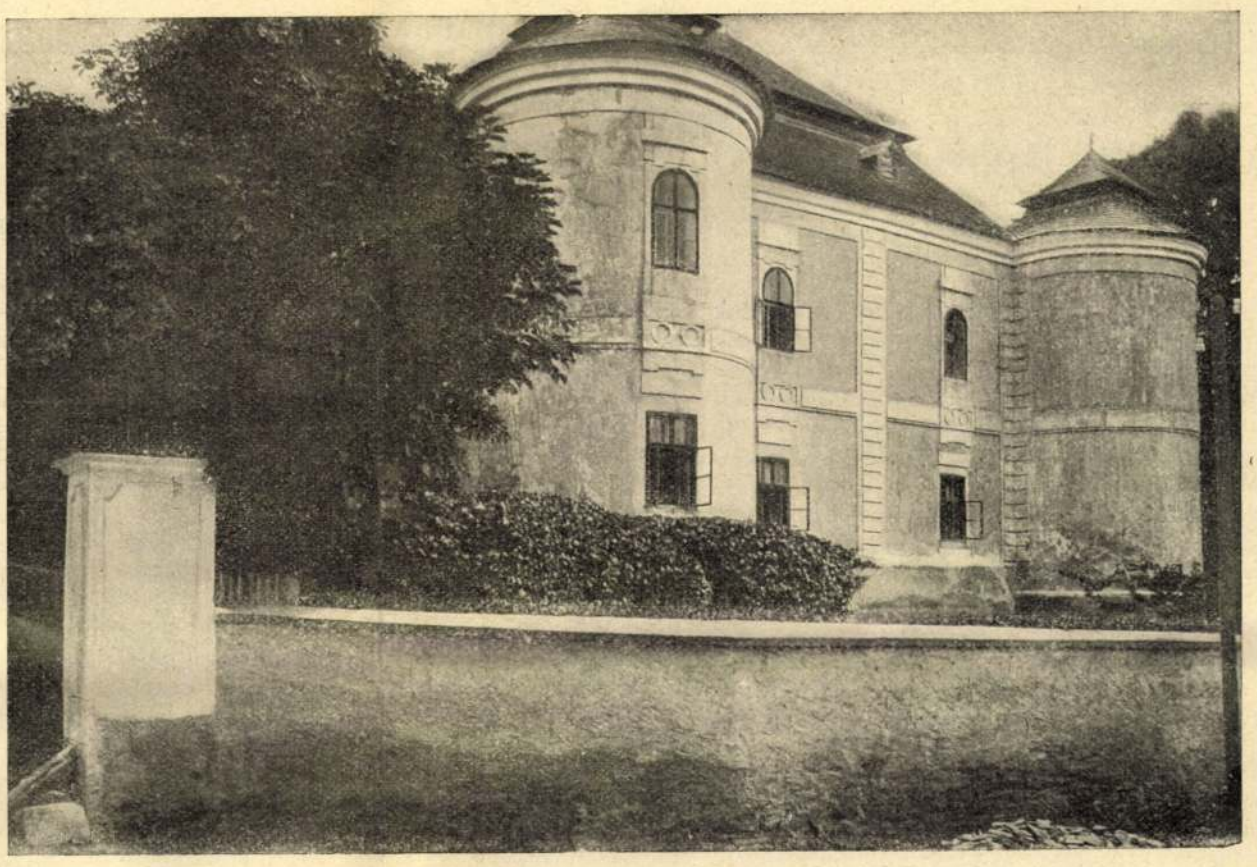

BORNEMISZA LAJOS KRIVÁNYI KASTÉLYA.

…I KASTÉLYA TORNÁCZÁN UNOKÁIVAL.

SEMSEY BOLDIZSÁR KASTÉLYA DEMÉTÉN.

…AY-KASTÉLY.

GRÓF DESSEWFFY EMIL HANUSZFALVI KASTÉLYA.

…TÉLYOK. — Balogh Rudolf fölvételei.

AZ OSZTRÁKOK ELSŐ KISÉRLETE ARAD VÁROS ELFOGLALÁSÁRA.

Dr OLÁH GYULA VISSZAEMLÉKEZÉSEIBŐL A SZABADSÁGHARCZ IDEJÉRE.

Arad város elfoglalását nagy fontosságunak tartotta a bécsi kormány, még pedig nem csak sztrategiai, hanem még sokkal inkább politikai szempontból. Mikor a temesvári és az aradi várnak parancsnokait megnyerték az osztrák kormány részére, akkor a legfontosabb politikai feladat az volt, hogy Arad várost is foglalja el és szállja meg az osztrák katonaság. Ha ez sikerül, akkor a szász lázadás a temesvári várra, az oláh lázadás az aradi várra támaszkodva, Magyarországnak jóformán egész déli és keleti része az osztrák kormány birtokába jutott volna.

A szerb lázadás akkor már csaknem az egész Bánságra kiterjedt. Ezeket a lázadókat fegyverrel, ágyúkkal, lőszerekkel a temesvári vár látta el, azonkívül segítették őket a határőrvidéki ezredek. Janku Avram és Axente Szevér oláh lázadói Hunyad-, Zaránd- és Alsó Fehér vármegyékben dúltak és pusztították a magyarságot. Ezek az oláh lázadók többször megkisérlették az aradvármegyei oláhság fellázítását is és az aradvármegyei oláh községek majd egyik, majd a másik pontján ki is tört egy-egy lázadás, de azokat az Arad város nemzetőrei mindig elnyomták és így az aradvármegyei oláhság nem tudott Janku oláh lázadóival egyesülni.

Ha az osztrák katonák bevonulhatnak Aradra, itt a nemzetőrséget lefegyverezik és berendezik az osztrák katonai uralmat, akkor az aradvármegyei oláhságot könnyű lett volna egyesíteni az erdélyi lázadó oláhokkal s ha Arad város az osztrákoké s aradi várból felfegyverezik az arad- és krakóvármegyei oláhokat, akkor az osztrákok kezére jutott volna csaknem az egész Bánság, továbbá Erdély nagy része, Arad és Csanád vármegyék egész Szegedig. Mert a mely osztrák sereg Aradot elfoglalta volna, győzedelmesen és jóformán kardcsapás nélkül vonulhatott volna fel egész Szegedig, az útközben levő községek és városok egész a Tiszáig sehol sem tudtak volna ellentállani.

Jól tudták azt az illetékes osztrák katonai hatóságok és jól tudta a bécsi osztrák kormány, hogy Arad város egy nagy vidéknek a kulcsa és el is határozták, hogy Arad várost egy osztrák sereg meg fogja szállani. Csak abban tévedtek, hogy a maguk erejét túlbecsülték, az Arad város helyőrségét képező nemzetőröket és önkénteseket pedig lenézték, jóformán semmibe vették és azt hitték, hogy legfelebb csak egy kis utczai csetepaté lesz, mely után ők, a «reguláris katonák», azt a «csőcseléket» szétkergetik, elfoglalják a várost, lefegyverzik lakosságát és szervezik benne az osztrák katonai kormányzatot.

Arad városnak ilyeténképen való megszállása október 3-ikára volt megállapítva és úgy tervezték, hogy a Bánság felől, tehát a Maros hídján keresztül jön Blomberg dzsidásezredes a maga ulánus ezredével és ugyanakkor érkezik Aradhoz Leiningen osztrák ezredes egy zászlóalj sárga hajtókás «Leiningen»-ezredbeli gyalogsággal Erdély felől. Ilyen két oldalról való támadással akarták a várost, ha lehet csak egyszerű bevonulással, kardcsapás nélkül, de ha ez nem lehet, egy kis utczai csata után elfoglalni.

Blomberg dzsidásaival október 2-ikán az Arad közelében levő kisszentmiklósi lovassági laktanyába vonult. Csakhamar megtudta ezt Scheinert Nándor, Arad város derék rendőrségi főkapitánya, maga is tiszt az aradi lovas nemzetőröknél; de megtudta azt is, hogy a dzsidás ezred Aradon keresztül akar vonulni. Ezt bejelentette Máriássy János őrnagynak, az aradi haderő parancsnokának. Mindenki tudta, hogy az átvonulás czímén Blomberg tulajdonkép Arad várost akarja elfoglalni. Azért Máriássy azonnal riadót doboltatott és az összes haderőt fegyverbe állította.

A riadó a város egész lakosságát izgalomba hozta. Csakhamar megtudta mindenki, hogy a nemetek el akarják foglalni a várost és nemcsak a nemzetőrök, az önkéntesek és a polgári tüzérek, hanem azt lehet mondani, a város összes férfinépe sietett a főtérre, a kinek puskája, vagy kardja volt, azzal fegyverkezett fel, de a kereskedő- és iparossegédek, a kik még nem lehettek nemzetőrök, kihegyezett vasrudakkal is jöttek, úgy, hogy az a tágas főtér csakhamar megtelt a város védelmére kész fegyveres néppel.

Máriássy János és Gaál László őrnagyok megtették a kellő rendelkezéseket. Blomberget és dzsidásait Új-Arad felől várták. A Maros hídján kellett nekik átjönni s azért a sereg birtokában levő mind a hat ágyút a hídfőnél állították fel. Az ágyúk mellett egész csapat polgári tüzér állt s el voltak készülve, hogy a dzsidásoknak a hídon való átjövetelét meg fogják akadályozni. Az ágyúk fedezésére gyalog és lovas nemzetőrök állottak csatakészen. Gondoskodtak arról is, hogy ha az ulánusok mégis áttörnének, az utczákban a kellő ellenállást találják s a pirospántlikások a Hídutcza és a Szép-utcza házaiban voltak elhelyezve, hogy az ablakokból tüzeljenek; a Főtéren pedig ott álltak az aradi s a bihari nemzetőrök és a békési önkéntesek: ezeken kívül pedig a város lakosai közül igen sok fegyveres polgár. A nemzetőrök és az önkéntesek tisztjeikkel együtt sorakozva álltak a Fő-tér hosszában; a többi fegyveres polgár mögöttük csoportokban helyezkedett el. A fegyveresek mindannyian a tér közepét foglalták el, a házak mellett való úton a közlekedés szabad volt és mi, serdültebb fiúk az egész idő alatt jártunk a Fő-tértől a hídig és onnan vissza s vártuk a fejleményeket.

A dzsidások nem mutatkoztak, de megjött a hír, hogy Blomberg ezredes vezetése alatt elhagyták a kisszentmiklósi laktanyát, Új-Aradra vonultak és ott a piacztéren sorakozva állnak.

Egyszer azután nagy mozgolódás támadt a fegyveres nép között. Máriássy őrnagyhoz az a hír érkezett, hogy Mikalaka felől a radnai úton nagy csomó osztrák gyalogság érkezik. Máriássy lovas tisztet küldött eléjük azzal az utasítással, hogy kérdezze meg, hova mennek és tudassa a csapat parancsnokával, hogy ha a várost akarják megszállani, vagy ha az aradi várba akarnak bevonulni, ő ezt az egész haderejével meg fogja akadályozni.

Az érkező katonaság a Leiningen gyalogezrednek egy zászlóalja volt gróf Leiningen ezredes vezetése alatt. A Máriássy által küldött tiszt a vármegyeházán túl, a mostani arad-csanádi vasút palotája irányában találkozott velük. Előadta Máriássy izenetét és Leiningen ezredes azt felelte, hogy ők Temesvárra mennek s Aradon csak át akarnak vonulni. De az ezredes arról a helyről látta a Fő-téren álló temérdek fegyveres embert, látta, hogy azok ötször-hatszor annyian vannak, mint az ő csapatja s azért a Máriássy válaszának megérkeztéig megállította a zászlóalját.

Máriássy erre lovas küldönczöt indított Berger várparancsnokhoz azzal a kérdéssel, hogy a Leiningen ezredes által vezetett zászlóalj a várba megy-e? De csakhamar hír érkezett arról, hogy Leiningen is küldött a várba egy parlamentairt, a ki csónakon ment át a Maroson s valószinüleg azt az izenetet vitte Bergernek, hogy a magyar sereg nagy erővel sorakozik s így a támadás nem tanácsos. Berger azt a választ adta Máriássy küldönczének, hogy Leiningen ezredes nem az aradi várba megy csapatával. A hídfőnél álló nemzetőrök látták, hogy a Máriássy küldönczének kijövetele után kevéssel egy lovas katona sebes-vágtatva ment a várból Új-Aradra. Valószinüleg azt az izenetet vitte báró Blomberg ezredesnek, hogy a tervezett támadást nem fogják végrehajtani. Berger válaszára Máriássy megengedte a Leiningen-zászlóaljnak az Aradon való átvonulást.

Én láttam ezeknek a sárgahajtókás Leiningen-bakáknak a nemzetőrök és az önkéntesek sorfala előtt való elvonulását. Ott álltam az aradi nemzetőrök közelében. A fegyveresek sorfala a templomtól egész a Szép-utczáig tartott s a sorfal mögött nagy sokaság állt. Elől jött lóháton az ezredes a segédtisztjével, az után következett a zenekaruk s úgy jött századonkint a zászlóalj. Gaál László reguláris és azonkívül tisztességtudó művelt magyar ember volt s azért midőn a zászlóalj zeneszóval közelgett, fegyverrel való tisztelgést vezényelt és ugyanazt vezényelték a többi parancsnokok is; de mikor Gaál László látta, hogy az ezredes a tisztelgésre nem szalutál, hallottam, a mint harsány hangon vezényelte: «Figyelj!» «Igazodj!» «Lábhoz!» «Pihenj!» Utána ugyanazt vezényelte a többi parancsnok is és megszünt a tisztelgés. Elvonult a zászlóalj a magyarok sorfala előtt a nélkül, hogy valami figyelemben részesültek volna.

Mikor a zászlóalj a Maros hídján átal ért, ott sorakoztak. A várból Berger tábornok várparancsnok és egy csomó tisztje kijöttek; kis idő mulva jött Új-Arad felől Blomberg dzsidás ezredes néhány ulánus tiszttel, ott találkoztak a balparti hídfőnél, — a jobbparti hídfőnél pedig állottak az aradi nemzetőrök. Ezek nemcsak látták, de szigoruan megfigyelték mindazt, a mi a Maros tulsó partján, a balparti hídfő közelében történt.

Együtt voltak ott a magyar szabadság és Arad város esküdt ellenségei: báró Berger tábornok várparancsnok, gróf Leiningen, báró Blomberg és Siliár ezredesek; együtt voltak és hosszan tárgyaltak; kétszer is odajöttek közvetlen a hídfőhöz és mutogattak át Arad város felé. Azok, a kik a jobbparti hídfőtől nézték őket, úgy látták, hogy legjobban magyarázott a többieknek báró Blomberg dzsidás ezredes, a honosított magyar mágnás, a ki ezredével több évig lakott Aradon és így a város helyrajzi viszonyait teljesen ismerte.

Az értekezés és tárgyalás befejeztével Berger tábornok szemlét tartott a Leiningen-zászlóalj felett s midőn ez megtörtént, két század Leiningen-baka dobszóval bevonult az aradi várba, a többi pedig katonai zenével ment Új-Arad felé. Tehát báró Berger tábornok is, gróf Leiningen is hazudtak, mert ime a Leiningen-bakáknak egy tetemes része az aradi várba vonult be, pedig azt hazudták, hogy Temesvárra mennek.

De akármit tárgyaltak ott a balparti hídfő mellett, ravaszul kigondolt tervük dugába dőlt. Az aradi helyőrségi nemzetőrök és önkéntesek, különösen az aradi nemzetőrök, polgári tüzérek és a riadóra összesereglett fegyveres polgárok harczkészsége és bátor fellépése meghiusította szándékukat és Arad város polgárainak szabadságszeretete megakadályozta azt, hogy az osztrák elfoglalja Arad várost.

Abból a hosszas tárgyalásból, a mit Berger, Blomberg, Leiningen és Siliár a balparti hídfő mellett tartott, mindenki azt következtette, hogy a támadást még meg fogják újítani s azért Máriássy őrnagy ezen feltevés szerint tette meg rendelkezéseit. A Maros vonalán előörsök álltak, az önkéntesek és nemzetőrök készenlétben a Fő-téren táboroztak, a házakban pedig az egész éjjel minden ablak ki volt világítva, így védekezett a város egész helyőrsége a netalán bekövetkező éjjeli támadás ellen.

A város összes lakossága egész éjjel ébren volt, nagy tömegek járkáltak a Fő-téren, de a kik nem mertek nappal támadni, éjjel sem támadtak. Reggel Blomberg beküldött egy csomó ulánust az aradi várba, maga a többi dzsidásával Új-Aradon helyezkedett el, Leiningen ezredes is a zászlóaljból vele maradt bakáival tovább ment Temesvár felé. Arad polgárai azt hitték, hogy a fenyegető veszedelem elvonult felettük, pedig még az után következett a nehéz megpróbáltatások hosszú korszaka.

———

Fridél Lajos, grafikusmüvész 3.) Folytatás (vég)

Lusonci Miklós: Áttekinthető kabinettus: Fridél Lajos grafikái.

„Április", tusrajz, 22 × 29.5 cm, 1988. (repr.)

Müvészet, 1989., 4., 58-old.

FRIDEL Lajos

kiáll: Egerben

ism: FARKAS András: Ami a vonal mögött van. Fridel Lajos grafikái = Hevesi Szemle, 1989/4. 84–85. ill.

XX. 12. 45. a / Merkusch

Alföld 44.évf. 2.sz. 1990

néja, a szép Palásthyné, egykori tanítvány. De ő soha - a Szép - még álmában sem közösült velem, mármint a magáéban. A máséban meg hogy kivel, kivel nem, mit, hogyan, mikor és hányszor - azért a szép Palásthyné nem felelős.

S míg a többiek összehunyorogtak velem a maradék szemükkel, ami mosolyuk oszladozó füstje volt, én a föld alá süllyedezve törültem le az álom mézét a szájam sarkából. A gyalázat ábrándulati ébredése volt az igazmondó becsület sarkövi éjszakáján.

(Álom: 1981. május 15-e).

- Ne. Az az. Ott, a flaskáriumunk párkányán. Csupa aranymütyür, egyelek meg, kis szamaram, szép, ugye?!

Kurta oldalpillantást vetettem az óra aranypendelyes angyalára, de különösebben nem érdekelt: ennek az én nagy nyomorúságomnak a végigszenvedése volt egész napos elfoglaltságom.

- Aztán tudod-e: úgy fütyül, mint a gőzmozdony, ha elüti a ... nem is nézed.

- Mit üt el?

- Nem is akarod hallani?!

A legrosszabb következett, a lelki haddelhadd. A hangtalan sírás; a test görcsbe rándulo lekornyadása. Az arc ráncos szétterpedése a jóvátehetetlen keserűség krampuszábrázatává. Olyan ez a pofázmány, mint mikor az ember egy meszely vitriollal jól megkevert ürmöt vedel. Hangtalan sirvákolással kiáltottam világgá búbánatomat a szőnyegeknek, a törpepálmáknak, a flaskárium zöld üvegajtajának:

- Engem nem vesz emberszámba senki! Nem akarják elhinni, hogy én igenis meglettem. Egy meglett emberrel ezt csinálni! Nem hagynak fizetni. Brühürhü-üüü!

- Jaj, szegény bolondosom, kicsi bubám. Gyöngyvirágom, tubagerlém. Bogárkám.

Nem értettem sem azt, amit mondott, sem azt, hogy mondta vagy csak értette. A többi elmosódott, mintha sikamlós-halas úszkálás lett volna valami halkan zubogó, pezsegő akváriumban, ahol a teljes megengesztelődés és legkegyelmesebb megvigasztalódás üdvöz pillanatában egy sikoly nyomta el - s azt is, csakis egy ilyen sikoly nyomhatta el, a szép Palásthyné sikolya, az én lónyerítésemhez hozzásimulóban -, hogy az aranyangyalos francia kastélyóra nyargaló gőzmozdony módjára a feldübörgő híd örömére: délután öt órát fütyült.

Ha most valaki azt találná mondani, hogy ott csúsztam el azon a dinnyehéjon, s akkor veszítettem el azt a langaléta szüzességemet, hát nem tudnám meghazudtolni. Így avatott be engem a szép Palásthyné a szerelembe, soha nem mondtam el a mamámnak, de ő se a volt tanárnője-barátnéjának; csak egymásnak meséltük még sokszor, fáradhatatlanul, amikor Gézuka bácsi a bolgárkertészeteket járta. Erre az én dinnyémre emlékeztet ez a gyönyörű is, a tányéromon; de mindenki tányérján, valamire mindenkit emlékeztet a maga dinnyéje.

Megilletődött csend támadt. Mintha felérezték volna, hogy mind ilyen, s nincs is másmilyen, csak *amor mirificus*. A semmítőszéki elnökné strucclegyezője mögé rejtette sóvár mosolyát, és nem szólt; vagyis hogy mire elhatározta volna, már megbánta, hogy mondja:

- Hogy mi nem lesz egy dinnyéből, édes istenem, micsoda romantikus történet.

A hozzá tartozó férj hamiskásan ráduplázott:

- Több annál! Micsoda *oneiromantikus* történet! Egy dinnyéből.

- S utána? Mondja! Még sokáig?

- Innen lett a dinnyemérgezésem.

*

Epilógus. S amint az már keretes történetben lenni szokott, mindenki habkönnyű volt a boldogságtól. Életnek hazudós hepiendje! Csak én feszengtem közöttük elnehezült szívvel és nyomoromat egy semmitmondó pojácamosoly meszeltes álcája mögé bújtatva. Sínylettem kitalálókám szégyentelenségét. Azt, hogy ekkora hazugságban maradtam magammal szemben, s ilyen nyakló nélkül elhazudom magam, ha az álombeli szájjártatókám elragad. Mintha csak a kikaparni való magja lett volna igaz az egészből, a dinnye látása-evése, leveszürcsölése nem: volt egy anyám, és annak volt egy barát-

ideje kibontakozni ebből a lehetetlenségből. Ha magad elé tudnál képzelni egy L betűt, merrefelé indulnál rajta? Szóval ennek a régi kérdésnek a metamorfózisa a jelenlegi L betűs játék. Egyetlen tudat külön bolondériája. A meglepő, hogy Hajnalka el tud igazodni benne. Szemügyre veszi a hotelszoba szőnyegének a kockáit, és ugrándozva elindul. Pár lépés után Gergely nyakába csimpaszkodik. Errefelé, egyenesen errefelé, ismétli kissé rekedten, mintha a hosszú barangolástól kifulladt volna. Hajnalka értő játszótársnak mutatkozik, Gergelyt mégis bosszantja a leegyszerűsítő megoldás. Ha jól értettem, gyerekkorodban sohasem játszottál, állandóan rágógumit árultál. Igen, azt játszottam, hogy rágógumit árulok. De játszottam mást is. Egyik bácsikám, amikor már nagyon öreg volt, leköltözött a hegyekből, s pár évig velünk lakott. Tőle tanultam meg napernyőt készíteni. A napernyőket is éjjel árultad? Éjjel. Nappal készítettük. S mikor aludtál? Olyankor, amikor nem készítettük, és nem árultuk. Gergely az úttestre mered, s utólag szeretne megbocsátani Hajnalkának. Mert akkor, az után a mondat után órákig nem szóltak egymáshoz. De hát mire, kire haragudott? Miért kell komolyabban venni az életet, mint amennyit az nyújtani képes? Miért baj, hogy Hajnalka sem Thailand földrajzát, sem történelmét nem ismeri? Az Amerikai Egyesült Államok elnökének a nevét azonban tudja. Persze, ezt a pasziánszozó tengerésztől tanulhatta. Gergelytől is tanulhatna egyet-mást, de Gergelynek már nincs kedve senkit se tanítani. Egyszer egy lánynak, akit nagyon szeretett, el akarta magyarázni a világot, s amikor azt hitte, az a másik is érti, a lány egy török birkapásztorral kereket oldott. Alighanem a magyarázattól ijedt meg, nem akart ilyen összetett világban maradni. Elmagyarázni semmit se érdemes senkinek. Mindenki olyan, amilyen. Hajnalka iskolába se járt, mégis tudja, ki az Egyesült Államok elnöke. Napernyőt is tud készíteni. Gergely egyetlen épkézláb virágot sem tudna a napernyő selymére festeni. Hajnalka az L betűs játékot játszaná tovább, a szőnyegen egyensúlyoz ismét, nyilvánvalóan Gergely felé indul, aki unja már a játékot. Most miért szomorodtál el? Gergely nem válaszol, a szomorúságához akar ragaszkodni. Hajnalka nem hagyja annyiban. Szomorúnak lenni nem érdemes. Aki szomorú, az nem tud örülni. Az nem igaz. Gergely szeme megvillan. Csak a szomorúak örülhetnek. Ritkán, de csak nekik sikerül. Akik folyton örülnek, azt se tudják, mit csinálnak. Nekem örülsz? Nem. Gergely makacsan néz maga elé. Elmenjek? Hová akarsz menni? Sehová. De ha nem akarod, hogy itt maradjak... Egy hetet még csak kibírunk. Többet is. Sok hetet. Hajnalka tapsikol a kezével. Vajon hányig tud számolni? Ezt is egyszer ki kellene deríteni. Valójában Gergely is kevesli azt az esetleg még együtt töltendő hetet. Azért akar Hajnalkába belekötni, hogy azután ne fájjon annyira az elválás. Csak ehhez annak a kiderítése is hozzátartozna, volt-e a találkozásuknak egyáltalán valami értelme. Ebben a mulandó életben mit jelent egy találkozással több vagy kevesebb? Az elválás az más. Az eggyel több fölösleges fájdalom. A pattayai sikátorok tarka emberáradatában a kifőzdékből áradó furcsa szagokban eloszlanak, felszívódnak ezek a túl elvont megfontolások. Kéz a kézben Hajnalkával. Melyik a kedvenc színed? Melyik is? A piros, a zöld, a sárga. Gergely egyetlen színt szeretne hallani, de Hajnalka tarka hangja tarkaságokba kapaszkodik. Tudod, a napernyőre is ezekkel a színekkel festettem a pillangókat. Néha kékkel is. A sárga szín nálunk az irigység szimbóluma. Ezzel persze itt nehéz érvelni, hiszen a buddhista szerzetesek ruhája is sárga, akik lemondtak a földi javakról, és pléhtányérba koldulják az ételt, és nem is a gazdag turistáktól, hanem szegény földieiktől. Meztelen koponyájuk mégis olyan megelégedettséget sugároz, mint Hajnalka tarka kacaja. Mitől olyan megelégedettek, mi az, ami olyan megnyugtató? A megsemmisülés? A megsemmisülésben való újjászületés? Az újjászületések láncolatának a megsemmisülésbe érő békéje? Nálunk most havazik. Valószínűleg havazik ilyenkor. Tudod, mi az a hó? Hajnalka bizonytalan fintort vág. Fehér és az égből esik. Ja, ilyet már láttam filmeken. Tudod, mihez hasonlít? Az olasz nyárfák sziromesőjéhez, amikor a nyári szél szét-

kergeti a bolyhos virágokat. Ez az utolsó előtti nap. Valamit mondani kellene egymásnak. Hajnalka hallgatása ingerlő, dühös szavakat csihol. Te még óriás szalamandrát se láttál. Szőröstül-bőröstül le tud nyelni egy kutyát, talán egy disznót is. Nálatok persze nem kell szalamandra, mert ti magatok eszitek meg a kutyákat. Hajnalka nem ellenkezik, mosolyog. Ezért a mosolyért is hálásnak kell lenni. Ha elmegyek, mi marad belőlem? A kutya meg az óriás szalamandra. Háromheti együttlakás után kevés. Holnap délután indul Bangkokból a gépem, utoljára meglátogathatnánk még a fagylaltbárt, ahol azt a hatalmas fagylalttálat ettük. Csakhogy a cukrászda fagylaltgépe nem működik, nincs áram. Az egész város cigánykereket hány, visongatva szaladgálnak az utcán a thai lányok, egy amerikai tengerészflotta érkezett. A hadihajók kint horgonyoznak a tengeren, szabad szemmel is látni. És egymás után érkeznek motorcsónakon a tengerészek. Virágcsokrokat dobálnak feléjük a lányok, nyakukba csimpaszkodnak, Hajnalka fekete hajában orchideaszirom. Ott állnak kéz a kézben a cukrászda előtt, amelynek nem működik a fagylaltgépe. Hajnalka kis keze egyszerre csak kiszabadul Gergely szorításából. Fut, fut egy amerikai tengerész felé. Ki lehet az, akitől a pasziánszt tanulta vagy valaki más? Gergely egyedül marad, üres tenyerével a levegőt simogatja. Hány éve történt? Nem mindegy? Szürke bérháznak fut a tér. A Caligula bár kényelmesen elférne benne, mindössze az első emeletéig érne. Ha közben nem változna kígyóvá a bár. Havazik. Fehér madár- és egércsontok kopognak a járdán.

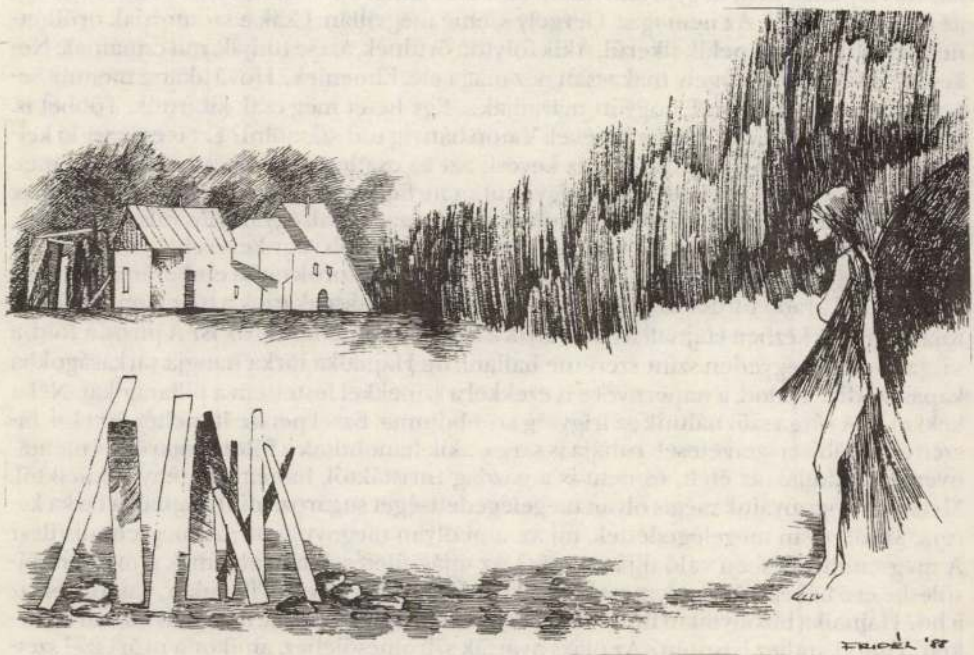

jobb ha akarattya mögött bukkan ki tehát néhány feslett
bokor mögül a vasúti töltés autó is megteszi jól hallhat
ó kattogása között de nincs kegyelem és a bakony után jön
a lapály s ez mindjárt kivezet a folyóhoz alpok barokk pom
pája egy kis afrika mely feltüremlett ide és ezt már nem is
a könyvből tudom melyben az ajándékba kapott pelikánnal iz
galmamban átrajzoltam 44 karácsonyán a földrészeket

és visszafordulván a dalok ama útjára fogok érkezni amelyet
már korábban említettem só fagyott ki a nap sugaraitól verve

ballada a korareggeli borotválkozás hívságáról

minden reggel ha megjelenek
a tükör ittasan visszanéz
lapját roncsolom akár a téren
szembogaramból száll a kelevéz

rõpítem remélve hogy az egyszer
majd csak a felületre ragad
ismétlem mozdulatom mondhatatlan
s a szakállam szappanhabot havaz

legfeljebb vissza mindig mélyebbről
ha pattan és az íve sem mindig egyenes
sũvít tulajdon csontom beleroggyan
orrnyereg áll s a koponyatetõ
se lesz holnap ugyanaz

imádság

herceg

minden reggel csak mélyebbre ás
és ezért hát ez a gondos
nemtitkolhatóan fontos
profi szép bebalzsamozás

milyen jó

milyen jó hogy nem láttalak megöregedni
melleid lelógnának már a térdedig
narkóhiánytól dideregnél bortól hevülve
mátkaságod alatt hogy elittam eszem

milyen jó hogy nem láttalak megöregedni
nem voltál velem sem az első sem a második
szívrohamban sem amikor már pedig próbál
gatták rajtam a huzatot [nem volt csíkos]

milyen jó hogy nem láttál megöregedni
riadt sápadt fickó amint papírjai
között matat és két nyelven dadog ar
ról amit nem lett volna szabad túlélni

e barátja halálát ott és akkor a nehezen
megbocsátható városban a köveken melyeken
mi is jártunk kézenfogva vágytól izzadt hó
naljakkal és tudtuk és a többiről talán

Buda visszavétele

- Évforduló -

Aufklärung a néptelen falu
hullarészeg a neonfényben
ki ez? Chopin az antiszemita?
Hölderlin a náci előfutár?
Kanizsa? Rozgonyi?

A restaurált Budavár
tornyán vijjog az ércmadár
nyugat felé nyugat felé?
lezárt szemhéj a láthatár

folynak a részeg könnyei
nem nem soha az üres árok
eszébe jut rémült gyerekkad
s az öreg ringyó színes arca
nagy merev mosoly balra balra

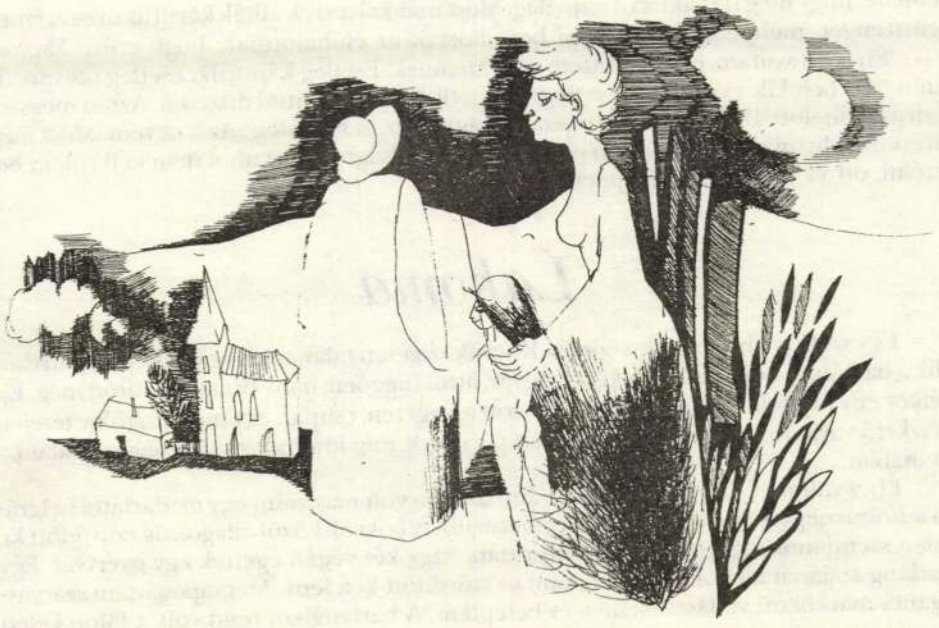

KABDEBÓ TAMÁS

Ithakában...

Ithakában már Télemakhosz uralkodott. Ulisszesz megözvegyült, útra kelt. Hajótörést - hányadszor? - szenvedett. Evezőjébe kapaszkodva mentette idős életét. Aztán, mint egy zászlórudat, fölverte az evezőt Szmirna? Rodosz? vagy Dublin főterén. A helybeli halásztársaság bevette tagnak, majd nyugdíjat szavazott meg neki. Ült a mólon, pecált, s ha nem kaptak a halak, ősz mellszőrét fonogatta és mesélt. Egy kisfiú hallgatta. Ő szedte neki a csalit. Homérosznak hívták.

A veremlakó

Micsoda kaparászást hallottak volna a veremben, ami mély volt, mint a múmiák sírja. Lemásztak páran, kötélhágcsókon, aztán mindig többen. Lépcsőket is vájtak, hogy a mászás könnyebb legyen. Már százak álltak ott, amikor kötelet hurkoltak a koporsóra. Ezren, amikor kiemelték. Tízezren, amikor felfeszegették a koporsó fedelét. Mintha mozdult volna a tetőtől talpig befáslizott test. Egyesek visszarettentek, és a mögöttük állók tyúkszemére léptek. Nem lehetett tudni, ki sziszegett jobban: a tyúkszemesek vagy a vermelt élőhalott, kinek óvatosan göngyölgették gyolcsait.

- Mióta van itt? - kérdezte valaki.
- 1956 óta - felelte valaki más.
- És még él? Hát látja...
- Maga téved... Ez az élőhalott 443 éve fekszik itt. Időnként fölemelték a verem fedelét: 1704-ben, 1848-ban, 1918-ban, aztán lecsukták megint.

Az élőhalott nem tudott lépni még. Csont és bőr volt, mint Lázár, kezét a szeméhez emelte, hogy meg ne vakítsa a napvilág. Most már százezrek állták körül az üres vermet, ginszenget, méhpempőt és tokaji bort hoztak az élőhalottnak, hogy erőre kapjon.

Én is ott voltam, és nem hittem a szememnek. Esetleg káprázik. Esetleg ott van, de mindjárt belökik a verembe. Esetleg eltemetik megint, ezúttal díszesen. Aztán megszólalt az élőhalott: Barátaim! Igen, igen, én vagyok az. *A szabadság.* Az a nevem. Most meg szeretnék hízni egy kicsit, aztán elmennék szabadságra. Mert ahol nem kell rólam beszélni, ott vagyok leginkább jelen.

Lakoma

Egy szélfútta holdvilágos éjjelen Kücsük szigetén találtam magam. Itt összesűrűsödik a balkán, ki bolgár, ki török, ki magyar, attól függően, hány órakor szólítod meg. Éjfélkor egy meztelen lélek sem mutatkozott a szigeten, csupán egy mocsári tölgy tetején fészkelő varjú mesélte el lidérces álmát párjának, míg lomha vizák csobbantak alant a Dunában.

Éhes voltam, és fáradt. A tarisznyámban sem volt más, mint egy madárlátta belgrádi autóbuszjegy és két halcsont gallérmerevítő. A bokrok közül világosság szűrődött ki, talán szentjánosbogár-táborhely volt ottan, vagy két végén égettek egy gyertyát. Egy barlang szájánál találtam magam, onnan szűrődött ki a fény. Megtapogattam szarvasagancs markolatú vadászkésemet, és beléptem. A barlangban rend volt, a falon keleti

szőnyegek, jatagának, egyik falán vaskos cserépcímer, mely két sódar között disznófőt mutatott, a disznó széles pofáján a K. J. monogrammal. A világosságot egy Davy-lámpa szolgáltatta, melyet egy stalaktitra akasztott gazdája.

„Hahó - kiáltottam -, van itt valaki?" Hahóhahó hahó vanitvanitt laki aki - mondta a visszhang, mert a barlang első terméből teremsor nyílott, mindegyik színültig töltve visszhanggal. Éhségem legyőzte szorongásomat, és bolyongni kezdtem. Minden teremben volt valamiféle világítás: mécses, olajlámpa, lampion, gyertya, és minden teremben ott lógott a disznós cserépcímer K. J. monogrammal.

Az utolsó előtti teremben lószőr zsámolyon egy férfi ült, királyi jelenség. Bíborpalástját smaragddal kirakott öv fogta össze. Egy, a földön heverő farkasbőrön szótlanul helyet kínált. „Ön tehát K. J.?" - rebegtem. A férfi fenségesen bólintott, és elmémben az előkelőbbnél előkelőbb nevek kergették egymást: KARAGYORGYEVICS JORGE és KERESZTESSZENTERZSÉBETI JOHANN volt ezek közül a két legegyszerűbb.

Beléptünk a leghátsó terembe, hol az asztalok rogyadoztak a földi jóktól. Füstölt sonkák, pácolt fácánok, gyöngytyúkkal töltött pulykák, aszpikban remegő kecsegék s az asztal közepén egy égő krampampuli. Leszeltem az illatos kenyér serclijét, a tálban mosolygó disznófő fülét, mert az a gyengém, a pulykának egy falatot a melliből, a fácán combját. KI ESZI MEG EZT A HUSZONNÉGY FŐRE IS ELÉG ÉTELMENNYISÉGET? - tűnődtem.

A gyomor örömeitől elálmosodtam, elszenderedtem, ott, azon nyomban a farkasbőrön húzva reggelig a lóbőrt. „Reggeli" - rázott fel fenséges házigazdám. Az asztalhoz járultam ismét, mely csaknem üres volt, azokat a falatokat kivéve, melyeket előző este megettem. A nagy fehér abroszon ott árválkodott a disznó füle, a fácán combja, a pulyka mellehúsa. S a sercli.

„Csak..." Csak mi? Tátott szájjal bámultam fenséges házigazdámra. „Csak azt akartam mondani, hogy Kovács János vagyok, egykor hentesüzletem volt Szófia magyar negyedében. Egy ideje azonban mágiával foglalkozom."

BARÁNSZKY LÁSZLÓ

Tihany alpha

föllép a vágy is abban aki a látvány révén emlékezik
most talán a térkép a nevekkel lehatárolt nagyon precíz
mintha a NAGY ATLASZ és nem a kogutowitz persze per se
hanem a HAMMOND VILÁGTÉRKÉP kinagyított részleteivel
és ezt már majdnem ferihegytől

el lehetne kezdeni szigorúan a turista számára egy
élvezhető nagykanyar balra ha lenéznél akkor éppen a
folyó a vár a lukács és kivehető még a rózsa domb &
persze szent gellért hegye [röviden a gellérthegy]
dús bokraival a citadella és az egész halvány párába fog
va mintha a markó család kollektíve amnéziás lett volna
visegrádot illetően és elfelejtette volt saját geográfiáját

megmaradtanak az egész picinyke hegyek és a balaton hát
ez lenne tihany de nem hiszem vagy inkább mégis tulajdon
képpen egészen hihető itt az apátság [alapító levele
jelen pillanatban pannonhalmán] és az óvár sok állkapocs
sarjadt itt nyakatlan mezítelen karok bolyongtak váll
nélkül magányos szemek kószáltak homlokuktól fosztva

a csúcshegy romjai déli dübörgésben ehelyt szántottuk
aphrodité barázdált berkeit a falak nélküli refugium *ban ég*
ezer liberator mind a fehérvári hadi útra menet és a visz
szaáradó vér folyamaiban járok az emberektől az értelem
nevet mari hajadban törölközöm és minthogy ők voltak a
legfinomabb dolgok összeütköztek hulltukban

az örvényesi villagazdaság a félsziget déli öblére néző
en terül el. a latifundium *központjában középfolyosós mű*
hely valamint két részből álló nagy kiterjedésű feltehető
en sarokrizalitos központi épület és fürdő jelentős rész
letekkel oszlopokkal kőrácsokkal terazzo- és mozaik marad
ványokkal együtt

sekély lilás vörös víz többnapos hal hasa celofán
ba burkolva nehéz elfogadni hogy valamikor keszt
helyre ezen

a gazdaság már a II. század folyamán létezett de az épület
együttes végleges kiépítése a IV. század elejére tehető. va
lószínűleg ekkor alakították át az ergastulum *ot a rabszolg*
ák műhelyét keresztény basilica *vá*

FRIDÉL Lajos festő

Hevesi Szemle 1989.2.sz. 88. p. EGER

A Hevesi Szemle és a Megyei
lődési Központ galériája rend űve-
az MSZMP Heves Megyei Biz esében,
Oktatási Igazgatóságán Fridé ottságának
kotásaiból nyílik kiállítás mál Lajos al-
tárlat 25-éig látogatható. jus 8-án. A

Fridél Lajos

grafikus

ét
be
és

FRIDÉL LAJOS grafikusművész kiállítása tegnap nyílt meg Budapesten a Várban, a Korona cukrászdában. A tárlat október 16-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1988. szept. 21.

FRIED PÁL

Aukción:

Pal Frie: Kauernde Mädchen.
Pastell auf Papier, 34x39 cm.Sign.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
460. Kunstversteigerung, April 1982
Kat. Nr.56. Sö 20.

FRIED PÁL

Aukción:

Pal Fried: Mädchen mit entblösstem Oberkörper. - Pastell auf Papier. 51x42 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum,
462. Kunstversteigerung, Okt.1982.
Kat. nr. 67. S.21.

Fridetzki Anton

valóminüleg Preindl pstólegaje volt és P. megüresedett helyre aspirált, annal 1747-ben betöveltezett helála után.

v. Fitz, Csánár, Papp, Szárszfehérvár

43.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

DAY GYÖRGY KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1967. JÚLIUS HÓ 15-ÉN, SZOMBATON DÉLBEN 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

TOLNAI GÁBOR
AKADÉMIKUS MOND

67 7 — FNyV 14 — 5534

Friedel György

pánczélderékgyártó

1614–1618 - Kassa

lásd

o Kemo

274. l.

151. WAROQUIER, HENRI DE: Spanyolország.

MDK

Fridericus
Könyvkötő

1666-ban kk. mester Kassai

÷ Kassai könyvkötők

Grafikai Szemle 1910 évf 64 l. 81 l.

FRIDERY, Michael, pozsonyi ~~[illegible]~~ ácstalos-mester

M. F., bürgerl. Tischlermeister, 5 napos fia meghalt.
(1820, I. kötet, 490 l)

—

U. az, +54 éves korában, Pozsony, 1847 február 11.
(1847, 140 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

I. 109

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Fridl Carolus

Foglalkozás: festő

Szárm.hely: Nagyjaka (Pozsony vm.)

Hitfelekezet: R-k. Csal.állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1770. IV.

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

FRIDL FERENC

pesti ötvös mester a XVIII. század MÁSODIK felében

Budapest régiségei XIX. évf. 1959 237. l

Fridl Károly

a székesfejérvári nagyobb
nejtanoda rajzmestere.

Tanügyi Nevtár

1845. 67. l.

Athanáz pk.

Görög
Atanáz
Izraelita
Ijar 17

Csütörtök

3

Sz. ker feltal.

Protestáns
Irma
Görög
Timót, M.
Izraelita
Lag Beom.

Péntek

4

Monika, Flór.

Protestáns
Flórián
Görög
Pelágia
Izraelita
Ijar 19

Szombat

5

V. Pius p.

Protestáns
Gotthard
Görög
Iréne
Izraelita
S. Emor 4 P.

1934 **Május** 31 nap

18-ik hét

Nap kelte 4 óra 48 pk. — Nyugta 19 óra 16 pk.

MATHIAS FRIDL, asztalosmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/1,2/,2:IV.,1:V. 264.old .asztalosmester

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA: István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

4.379-1917.szám.

III.

Mult évi december hó 11-én tartott rendes üléséből 632. szám alatt és 1914. évi október hó 27-iki rendes üléséből 748. szám alatt kelt fölterjesztéseire értesitem a t. Orsz. Bizottságot, hogy Wágner Rudolf és Fridli Sandor, hadbavonult bizottsági épitésvezetők részére a javaslatba hozott és nevezettek 3 havi illetményeinek megfelelő 990 korona, kettőjük részére tehát összesen 1.980 korona segélyt engedélyezem.

Budapest, 1917. január hó 30

A miniszter helyett:

államtitkár.

A

Műemlékek Országos Bizottságának

Budapest

Fridli Sándor

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
110 1917 szám
Érk.: 917 év febr. hó 14. n.

Fridli Sándor

építész.

Szül. Győr 1880.

Oklevelet nyert 1905.

Műegyetem 7 l.

12½ 3.

11½

12½ 2 3

12½ 2

13½

.13

13½ 2, 5, 10

13½ 2, 3, 5, 10, 20

11½

38.50

Muz. és Kvt. Ert.

Fridli Sándor, műépítész VIII-132

Fridli - Sándor

Fridli Sándor

gyulafehérvári építész

Möller István irányítása mellett végezte 1904-től az alábbi székesegyház restaurálását.

Léstyán József: Rövid útmutató a gyulafehérvári székesegyház megtekintésére. Gyulafehérvár, é. n. 23. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 DEC 20

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Fridél Lajos

1021

Fridél Lajos: Dombok

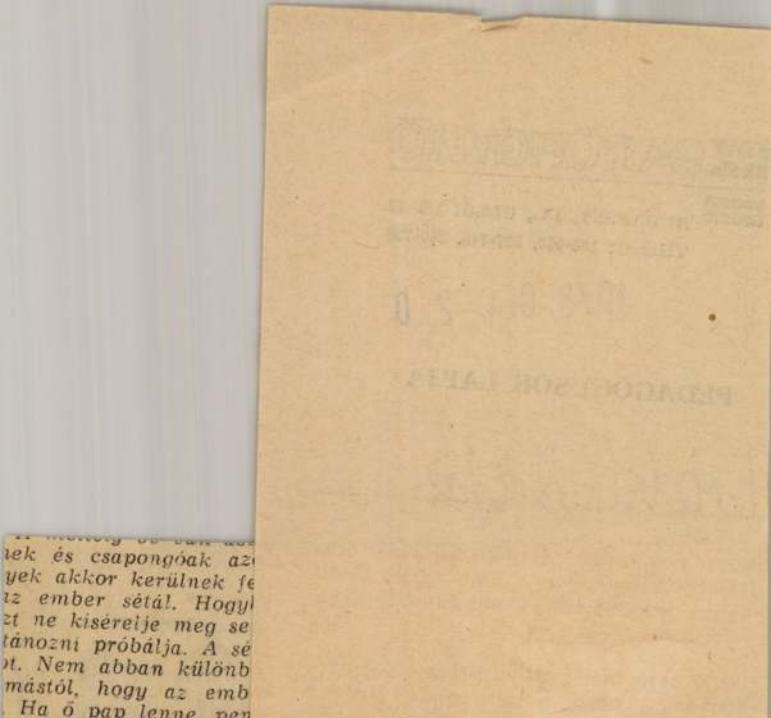

ben. Először is: kibírta. „Oly korban" született, amikor ez valami. Ez az ő számláján is valami. Aztán még csinált ezt is, azt is — valahogy, és szerkesztett egy csomó könyvet. Kihúzta belőlük a hiábavaló indulatokat, és belelopta a magáét, melyekről azt hitte: nem hiábavalók. Egyeztette bennük a többesszámokat, az alanyi és a tárgyas ragozást, megkereste bennük az állítmányt, bele-

Fridél Lajos, grafikusművész 1.) Folytatás
Losonci Miklós: Áttekinthető labirintus. Fridél Lajos grafikái.

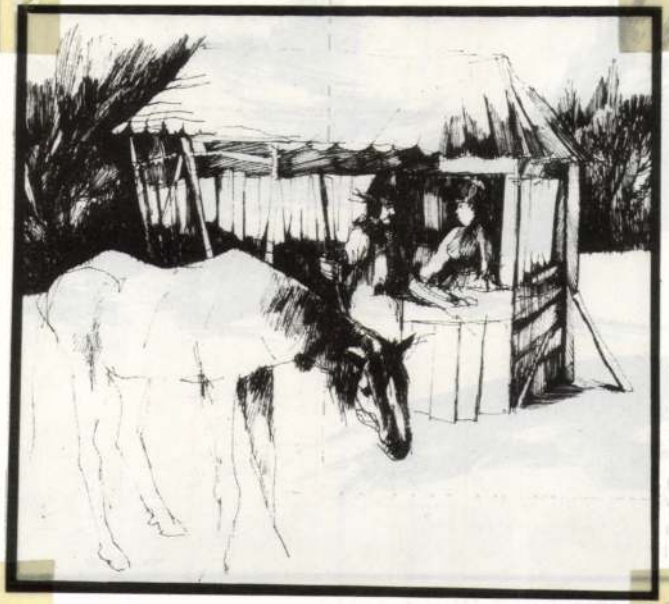

Fridél Lajos: Vásárban, tusrajz, 18 × 19 cm

Művészet, 1989., 7., 54 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FRIDÉL LAJOS

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1981 FEB 20

1021

Fridél Lajos: Téli táj

PEDAGÓGUSOK LAPJA

SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Pedagogusok

Sajtja szept 20

FRIDÉL LAJOS

1021

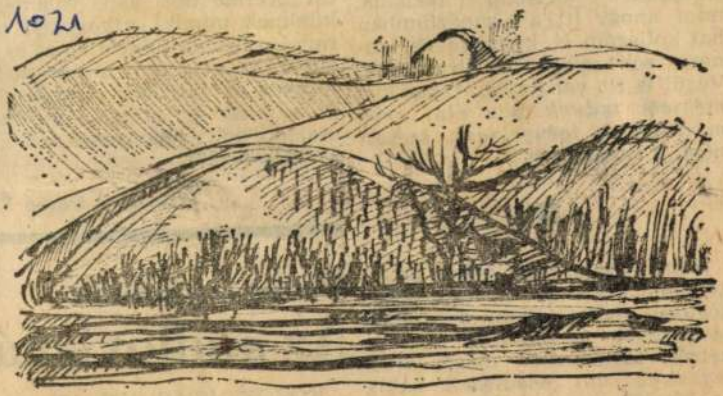

Fridél Lajos: Szomolyai dombok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fridél Lajos

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1981 AUG 25

1021

Fridél Lajos: Falusi házak

átfűtött nagysz
kítását miért
műsorra akkor,
tananyagban sc

A *negyedik* [illegible]
mányai között híre sincs a még 1977-ben megjelölt Az öreg hölgy látogatása című műnek. „Csupán" az alábbiaknak: Brecht: Kurázsi

jük, hogy az iskolai könyvtá
rosok is sokat tehetnek azért
hogy a helyi könyvtárnak rang
ja legyen.)

Balatonvilágoson iskola épül...

A hat kilométer hosszú *Balatonvilágost* nehéz lenne kettéválasztani az ősi és az újabb falura. A magaspart tetején is, alatta is megtaláljuk a téli és a nyári la-

Így aztán hozzáfogtak — me
gyei segítséggel — az új, általáno
iskola megtervezéséhez és felépí
téséhez. Mindkét teendőt a *Szé*
kesfehérvári Állami Építőipa

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1982 MÁJ

1021 /8

Fridél Lajos rajza

FRIDÉL LAJOS

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

Fridevech János

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPLAP, DEBRECEN

1956 JAN _ 6

139

Megkezdődött a debreceni Nagyállomás építkezése

Régen vártunk már erre a pillanatra. Régen vártuk, hogy megkezdődjön az új debreceni Nagyállomás építkezése.

Végre ez a perc is elérkezett. Még néhány pillanat és tanúi lehetünk az építkezés megkezdését jelző első ünnepélyes kapavágásoknak. Az állomás és a Petőfi tér környéke teljes zászlódíszben. A nemrég emelt felvonulási épületek táján épp most készítik elő szerszámaikat az építőmunkások. Szemben, a sebtiben ácsolt emelvény körül egyre nagyobb számban gyülekeznek Debrecen dolgozóinak képviselői.

Örömmel jöttek el a mai ünnepségre, hogy ezen a borongós, de mégis oly örömteljes januári délelőttön tanúi lehessenek a második ötéves terv egyik nagy építkezése megkezdésének.

Tizenegy óra után 5 perccel már sok száz főnyi tömeg állja körül a Petőfi tér déli sarkát, amikorra a Bebrits Lajos közlekedés- és postaügyi minisztert, Szijjártó Lajos építésügyi minisztert és Killián József minisztert helyettest hozó különvonat megérkezik Debrecenbe. A vendégeket először Ménes János, Debrecen Város Tanácsa vb. elnöke üdvözli. Rövidre rá a Petőfi téren a megyei és városi pártbizottság, a tanácsok és a tömegszervezetek képviselőinek jelenlétében megkezdődik a bensőséges ünnepség.

A városi tanács és Debrecen dolgozóinak nevében először Ménes János elvtárs, tanácselnök lépett a mikrofon elé.

Ménes János elvtárs megnyitó beszéde

Régi vágya teljesült Debrecen, sőt a Tiszántúl népének a mai nappal. Ezzel az építkezéssel nemcsak városunk gazdagodik, hanem meggyorsul, még korszerűbbé lesz a személy- és terményszállítás, pontosabbá válik a vasút irányítása, növekedni fog biztonsága, végső soron erősödik egész népgazdaságunk.

A most induló építkezés során majdan magasba szökkenő 9 emeletes torony, messzeláthatóan bizonyítja szocializmust építő társadalmi rendünk szilárdságát, alkotókészségét és egyre fokozódó erejét.

Az amerikai vezető körök belügyeinkbe való durva beavatkozást jelentő „karácsonyi üzenetére" mi ilyen és ehhez hasonló újévi üzenetekkel válaszolunk, mint ez az épület. Éhes disznó — makkal álmodik. Mi, debreceni dolgozók meg vagyunk győződve arról, hogy a „karácsonyi üzenetekben" foglalt fantazmagóriák örökre vágyálmok maradnak, — míg a mi terveink, emelyek a szocializmus felépítését tűzték ki célul, — két kezünk munkájával, szemünk láttára szilárdulnak acélba, betonba, mint majd ez az épület is.

Miközben a debreceni dolgozók nevében e gyönyörű létesítményért a Magyar Dolgozók Pártjának és kormányunknak köszönetet mondok, egyben fogadalmat is teszek, hogy városunknak juttatott szép állomásért a második ötéves tervreánk eső részének becsületes és maradéktalan teljesítésével fogjuk hálánkat kifejezni.

Ménes János elvtárs megnyitó beszéde után vörös nyakkendős úttörők siettek fel az emelvényre. *Gál Katalin*, a Leány utcai Általános Iskola VII. osztályos tanulója Hajdú-Bihar megye és Debrecen város úttörőinek nevében köszöntötte a miniszter elvtársakat, az új állomás építőit, majd vörös nyakkendőt nyújtott át *Bebrits Lajos* és *Szijjártó Lajos* elvtársaknak. Bebrits elvtárs magához ölelte a kis úttörőket, majd felkötötte a nyakkendőt, amely mindenkor emlékeztetni fogja őt e nevezetes napra.

Bebrits Lajos és Szijjártó Lajos miniszter elvtársak felszólalása

Az úttörők köszöntése után *Bebrits Lajos* elvtárs szólt a jelenlévőkhöz. Elmondotta, hogy a Tiszántúl népe 11 éves vágya teljesüléséhez érkeztünk el. Utalt arra is, hogy miért kellett ennyi ideig várni erre a napra. A háború rengeteg pusztítását kellett helyrehozni, s nem lehetett mindent egyszerre csinálni. Most azonban sor került a debreceni Nagyállomás építésére is, amely 100 millió forintba kerül.

Szijjártó Lajos elvtárs azt mondotta el, hogy az építőipar 11 év alatt az ország különböző részein milyen hatalmas alkotásokat hozott létre. A debreceni Nagyállomás építése is vetekszik országos alkotásaink feladataival, hiszen nem kevesebbről, mint egy 100 milliós munka elvégzéséről van szó.

Szijjártó elvtárs felszólalását azzal az ígérettel fejezte be; a debreceni építők a legrövidebb idő alatt felépítik az állomás felvételi épületét. Ezután engedélyt adott az állomás építésének megkezdésére.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat részéről *Pálfi Sándor* igazgató elvtárs, *Fridersech János* főépítésvezető és *Kasza János* építésvezető ugyancsak ígéretet tett, hogy az új debreceni Nagyállomás épületét jóval határidő előtt az útazóközönség rendelkezésére bocsátják. Egyben versenyre hívták a szolnoki új állomás építőit.

Az építkezés megkezdésének pillanata

A felszólalások befejeződésével az emelvényen állók arra a helyre vonultak, ahol az ünnepélyes kapavágás megtörtént. A részvevők közül *Bebrits Lajos* elvtárs, a közlekedés- és postaügyi miniszter jelölte meg az új állomás helyét és megtette az első kapavágásokat. Az állomás felépítése Debrecen, tradiciókban gazdag építőmunkásaira vár. Az ünnepélyes aktus a Himnusz hangjai mellett ért véget.

Bebrits Lajos közlekedés- és postaügyi miniszter a mikrofon előtt. Mellette jobbról Szijjártó Lajos építésügyi miniszter, balról Ménes János, Debrecen Város Tanácsa vb. elnöke.

figyelmét hogy úgy készülnek legjobban a vezetőségválasztásra, ha mozgósítják a kommunistákat az évi tervek teljesítésére.

Még decemberben megtárgyaltuk azt is hogyan tudjuk elérni, hogy városunk tisztalappal kezdje meg az új esztendőt a begyüjtés és más állami feladatok teljesítése terén. Arról is volt szó, hogy a vezetőségválasztásig minél több egyénileg gazdálkodó parasztot győzzünk meg a kollektív gazdálkodás előnyeiről.

A párt-alapszervezetek vezetőségi ülésen és pártcsoportértekezleten vitatták meg a vezetőségválasztással kapcsolatos tennivalókat, majd taggyüléseken az egész párttagsággal megtárgyalták. Ezeken a taggyüléseken számmint pl. a Téglagyar, a Vasút[illegible] ahol nem látszik élénkebb pártélet, ami a vezetőségválasztásra való készülődést mutatná. A termelőszövetkezetekben viszont élénk készülődés van a választásra. Ezt maga a tagság is sürgeti, mint pl. a Dózsa Tsz-nél, ahol a legutóbbi taggyülésen a párttagok élesen bírálták a vezetőség gyenge politikai munkáját.

Fazekas Jenő
a városi pártbizottság titkára

EGYEKEN

Pártszervezeteink számára nagy jelentőségüek a vezetőségválasztó taggyülések. E taggyülések csak akkor lesznek eredményesek, ha a tagság megnövekedett aktivitását összekapcsoljuk a termelőszövetkezetek erősítésével és számszerű növelésével. A tsz-ek népnevelői most a hosszú téli estéken felkeresik szomszédaikat, barátaikat és elmondják szövetkezetük eredményeit, mert van mivel dicsekedni. A Sztahanov Tsz-ben 41 forintot osztottak munkaegységenként. Nem ritka az olyan tsz tag, akinek évi jövedelme, forintra átszámítva eléri a 30-35 ezer forintot.

Eredményeink közé kell sorolni azt is, hogy a legutóbbi országos értékelés szerint Egyek, a nagyhatárú községek között első volt a begyüjtésben. Ezek az eredmények nem maguktól születtek, hanem szívós, kitartó munkával, a népnevelők támogatásával. Az elmult években a munkásosztály sok segítséget adott a parasztságnak, így községünknek is, a Dohánybeváltó dolgozói sokszor keresték fel községünket, és segítettek. Ez a segítség mostanában elmaradt. Helyes lenne, ha a régi jó kapcsolatot újra felélesztenénk. Mirajtunk nem múlik!

Hadobás György,
a községi pártbizottság titkára.

AZ ÁLLAMI ÁRUHÁZBAN

A debreceni Állami Áruházban előbb vezetőségi ülésen, majd taggyülésen tárgyalták meg a KV határozatát a pártvezetőségek újjáválasztásáról, és meghatározták a pártszervezet tennivalóit a határozat végrehajtásában.

A párt belső életének, a párttagok aktivitása növelésének érdekében sikerült a pártoktatást jobbá és eredményesebbé tenni. A különböző oktatási formákra beosztott elvtársak mintegy 20 százaléka rendszeresen távol maradt a szemináriumokról. A pártvezetőség tagjai elbeszélgettek a hiányzó elvtársakkal, aminek meg is lett az eredménye, mert a legutóbbi foglalkozásokon egy-két kivételtől eltekintve minden elvtárs megjelent, és növekedett a hozzászólások száma is.

A párt belső életének javulását, a párttagok aktivitásának fokozódását mutatja az is, hogy az elmúlt hónapban megtartott taggyülésen többen szólaltak fel, mint azelőtt.

Nagy gonddal készült el a vezetőség beszámolója. Más alkalommal, amikor taggyülésre készültek, gyakran előfordult, hogy a titkár maga készítette el a beszámolót és legfeljebb csak utólag mutatta be azt a vezetőség többi tagjainak. Most nem így történt. A pártvezetőség tagjai megértették, hogy a taggyülés eredményessége nagyrészt attól függ, hogy a vezetőség beszámolója menynyiben értékeli reálisan az elmúlt két évben végzett munkát, mennyiben tárja fel a pártmunka gyenge oldalait, az elkövetett hibákat és szabja meg a pártszervezet előtt álló feladatokat. Éppen ezért a beszámoló elkészítésében, amely már a vezetőségválasztó taggyülés előtt két héttel elkészült, a vezetőség tagjai tevékenyen részt vettek. A beszámolóban jelentős helyet adtak többek között a termelés pártellenőrzése terén végzett munka értékelésének. A vezetőség beszámolója számot fog adni arról, hogy mit tett a pártszervezet a kereskedelmi munka pártellenőrzése és a gazdasági vezetőség beszámoltatása terén.

A vezetőségválasztás előkészítését összekapcsolták a kiváló vállalat cím elnyeréséért folytatott munkával. A pártszervezet mozgósította a párttagokat, az áruház valamennyi dolgozóját a negyedik negyedévi terv teljesítésére. A kommunista példamutatás jó hatása nem maradt el. Olyan kimagasló eredmények születtek, mint *Polgár Lászlóné* 140, *Marosi Ervin* 139, *Veres Lajosné* 138, *Herman Vilma* 140, *Kövesdi Júlia* 117,5 százalékos eredménye. A pártszervezet vezetősége az elmúlt negyedévben háromszor tűzte a pártvezetőségi ülés napirendjére a kereskedelmi munka értékelését és beszámoltatta a gazdaságvezetőket a munkáról.

Az áruház dolgozói, párttagok és pártonkívüliek méltóan készülnek a vezetőség újjáválasztására. Az 1955. negyedik negyedéves tervét 121 százalékra, az éves tervet 104,8 százalékra teljesítették. A jó munka eredményeként az áruház dolgozói teljesítették a kiváló vállalat cím elnyeréséhez szükséges feltételeket is. Ezek után elmondhatjuk, hogy az Állami Áruház pártszervezete jól készült a vezetőségválasztó taggyülésre.

Seres Béla,
a városi párt-vb pol. munkatársa

Meghalt Josef Wirth,

a Béke-Világtanács tagja

Január 3-án Freiburgban (Német Szövetségi Köztársaság) meghalt a nemzetközi Sztálin-békedíjas *dr. Josef Wirth*, Németország egykori birodalmi kancellárja, a Németek Szövetségének elnöke, a Béke-Világtanács tagja. A szovjet békeharcosok ebből az alkalomból gyászjelentést adtak ki, amelyben hangoztatják, hogy *„Josef Wirth emléke élni fog a béke minden hívének szívében...“*

Walter Ulbricht, Németország Szocialista Egységpártja Központi Bizottságának első titkára, a Németek Szövetségéhez intézett levelében a párt részvételét tolmácsolta *dr. Josef Wirth*, volt német birodalmi kancellár, a szövetség alapítója és elnöke elhunyta alkalmából.

ADENAUER 80 ÉVES

N. A. Bulganyin üdvözlete Dr. Konrad Adenauerhez

Dr. Konrad Adenauer Őexcellenciájának, a Német Szövetségi Köztársaság kancellárjának,

Bonn

Szövetségi Kancellár Úr!
Nyolcvanadik születésnapja alkalmából őszintén üdvözlöm és jó egészséget kívánok Önnek.

Moszkva, 1956. január 6.

N. A. Bulganyin,
a Szovjetunió Miniszertanácsának elnöke

A Német Kommunista Párt szerencsekívánatait fejezte ki a Francia Kommunista Pártnak

A francia bekövetk

A francia polgári lapok a legnagyobb bizonytalanságban latolgatják a választások után bekövetkezett politikai helyzetet.

A *Figaro* kommentárjában megállapítja: A mai válságnak az az oka, hogy széthúzás volt a kormánypártok között. Most, a választások után ennek meg kell szűnnie s életkérdés, hogy ez gyorsan megtörténjék. A szocialisták, ha lehetővé tennék és támogatnák igazi „köztársasági front“-kormány megalakulását, mindenféle kizárás nélkül (A szerk. megj.: ezzel természetesen a függetlenek és nem a kommunisták kizárásának mellőzésére céloz), döntő szerepet játszhatnának.

A *Combat* leszögezi, hogy a választásokon szemben álló két tömböt, a polgári baloldalt és a polgári jobboldalt — amelyek azt hitték, hogy ők lesznek a választási verseny egyedüli komoly tényezői — most ugyanaz a veszély fenyegeti, miután el kell ismerniök, hogy vereséget szenvedtek. A lap szerint három fel-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Fridél Lajos

1980 FEB 20

1021

Fridél Lajos: Házak és fák

„Né

A terhes, fehé [illegible] felhőkből finom dara szitál, az úttest nyálkás-csúszós, a két szélén latyakos. Nem csoda, hogy *Szemerén* nem találkozunk egy teremtett lélekkel sem. Bár — délelőtt lévén — a kis település túlságosan is kihaltnak látszik. Lehúzott redőnyök, itt-ott bedeszkázott ablakok merednek vakon az utcákra. Még az iskolát jelző táblát is kétkedve nézzük egy épület falán: semmi gyermekzsivaj. Az iskola inkább régi parasztotthont idéz: az udvarán baromfiólak és keservesen csipogó ázott csirkék.

Az itt tanító *Petró Bálintnétól* tudom meg, hogy ebben a házban csak a másodikosok és a negyedikesek tanulnak — alig egy osztálynyi gyerek —, feljebb van még két épület: az egyikbe az elsősök és a harmadikosok, a má-

ran új — házakat, amelyeket la kóik elhagytak a városért. S nem csak a gyerekek, a kollégák is — *tizennégy pedagógus* — igényli a figyelmet, a segítséget. Litká például egyetlen képesítés nélkül nevelő — másodéves földrajz— rajz szakos — tanítja összevonta a kilenc felsőst, a két másodi kost és az egyetlen első osztályos Rendszeresen járom a tagiskolá kat; nem ellenőrizni — *segíten* A társadalmi munkáim? Nézz aki annak idején a tanítóságr adta a fejét, az tudta, hogy *nem csak a gyerekek oktatását, neve lését kell vállalnia, hanem a la kosságét is.* A tanító *néptaní* volt. Én ma is ennek vallo magam. Esténként a művelődé házban, szombat délután a spor pályán, vasárnap délelőtt könyvtárban. Fiatalként pers

Fridél Lajos, grafikusművész.
Losonci Miklós: Áttekinthető labirintus. Fridél Lajos grafikái.
2.) Folytatás,

Fridél Lajos: Képelemző, tusrajz, 18 × 24,5 cm, 1988

Muvészet, 1989, 7, 57-old.

ból, környezetünkből, egy
bokornak, felhőrojtnak is
központi jelentősége van
apjain. Harmonizáló elem a

A magyar r

Beszélgetés Kövesdy

– A Kövesdy Galéria az első
avantgárd, a 10-es, 20-as é
New Yorkban. Arra kérem k
hogyan hozta létre galériáját

– Én tizennyolc éven kere
kat értékesítettem az USA-b
a nézetemet, hogy az Artex f
ket. Azt is megmondom, m
gon képzőművészek festik a giccset. Szabad időmet viszont azzal töltöttem, hogy múzeumokat, galériákat látogattam, és azt észleltem, hogy nagy az érdeklődés az XX. századi avantgárd művészet iránt. Emigráns magyar lévén ismerem kultúránk értékeit. Az irodalmunkat nagyon nehéz lefordítani, de zenénket – Bartókot, Kodályt – elfogadta a világ. Furcsa mód a képzőművészetünket nem, pedig azzal sincsenek nyelvi problémák. Hogy a nyugatiak nem ismerik képzőművészetünket, abban elsősorban mi, magyarok vagyunk a hibásak. Hibás volt a Horthy-, majd a Rákosi-rendszer, de még az ezt követő két évtizedben sem történt e területen mellőzött művészek képeit – elsősorban *Kassák*ra, *Tihanyi*ra, *Bortnyik*ra, *Mattis Teutsch*ra, *Kádár Béla*ra, *Scheiber Hugó*ra gondolok – bemutassam New Yorkban.

– Milyen sikere van a kelet-európai avantgárdnak Amerikában?

– Engem a világon senki sem ismert, amikor a magyar avantgárdot elkezdtem propagálni. Ahhoz, hogy egy szűk gyűjtőréteg vagy a múzeumok kurátorai számára a témát érdekessé tudjam tenni, vásárolnom kellett néhány frekventált nevet. Ezzel próbáltam becsalogatni a vásárlókat. Mert

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fridél Lajos

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Budapest

1978 MÁJ 8

1021

Fridél Lajos: Alföldi táj

hogyan?

kollégát szintén sava-
tam a minap.
nyira az orrodat, hogy
olod vele?
tam a legfőbb Hiva-

kéztettek.

kem miatt, amelyben

Me
köt
ők

töp
idő
ber
mu

az időt...

Győri György

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 NOV 20

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Fridél Lajos

1021.

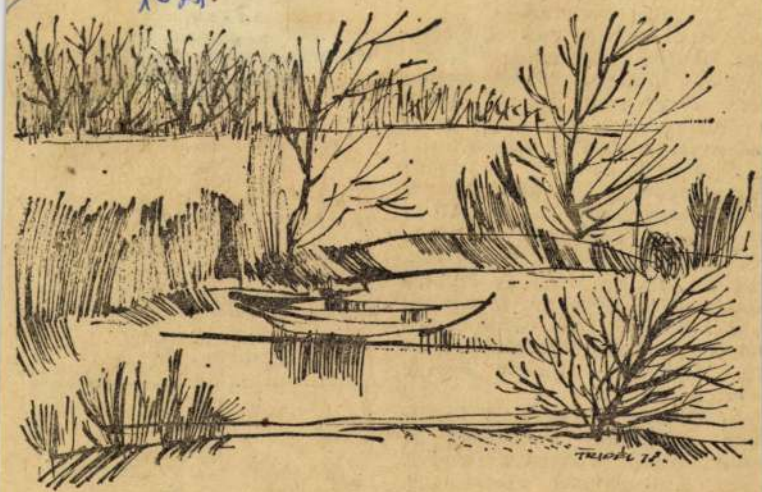

Fridél Lajos: Ártér

I. cs. 3. szerenc
Zergi Istvánné;
né; 3. Szabó Sá
A Győr-Sopr
ág Nyulon me
napján mintegy 250-en vettek
részt. Négy sportágban indultak
a versenyzők, a következő eredménnyel. *Kispályás labdarúgás:* 1. *Sopron;* 2. *győri j.;* 3. *mosonmagyaróvári j. Női kézilabda:* 1. *Mosonmagyaróvár;* 2. *csornai j.;* 3. *Sopron. Légpuska.* Nők: 1. *Kapuvár;* 2. *győri j.;* 3. *Csorna.* Férfiak: 1. *Erdészeti és Faipari Egyetem;* 2. *Kapuvár;* 3. *soproni j. Teke:* 1—2. *Kiss Tóth Imre* (soproni j.), illetőleg *Káldi Sándor* (Győr); 3. *Vámos Ferenc* (soproni j.).

A *Veszprém* megyeiek *kispályás labdarúgó-bajnokságán* 7 csapat indult. A végeredmény: 1. *Ajka;* 2. *vegyipari egyetem;* 3. *306. sz. szakmunkásképző inté-*

Levélcím: 1417 Budapest
postafiók 11.
Kiadja a Népszava Lapkiadó
VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 224-819
Felelős kiadó: dr. Suth Péter,
a Népszava Lapkiadó Vállalat
igazgatója
Postacím: 1964 Budapest
Előfizetési díj egy évre: 24.— Ft
Csekkszámunk: MNB 215—11859

Index: 26651
ISSN 0133—2260

79.2415
Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs magasnyomás
Felelős vezető:

ORSZÁGOS
MUNKÁSBETEGSEGÉLYZŐ ÉS BALESETBIZTOSITÓ PÉNZTÁR

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCZA 75—75.

5/574 Gyf 104 sz.

191

F r i d l i S á n d o r gyulafehérvári lakosra vonatkozó üzembesorozó határozat hatálytalanitása.

H a t á r o z a t .

Az igazgatóság 1914 évi junius hó 26-án 5/574 Gyf-103 sz.a.Fridli Sándor gyulafehérvári lakosra vonatkozó és 1913 január 1-étől kezdődő hatállyal hozott üzembesorozó határozatát hatálytalanitja.

I n d o k o l á s :

Igy kellett határozni,minthogy a Müemlékek országos bizottságának 1914 évi szeptember hó 24-én kelt 703/1914 sz.értesitése szerint Fridli Sándor nem munkaadó,hanem a nevezett Bizottságnál épitésvezető és a gyulafehérvári székesegyház helyreállitási munkálatait maga a Bizottság végzi és igy ez a munkálat az 1907.XIX.és az 1912 évi XLV.t.c.értelmében nem esik az Országos Pénztárnál való biztositási kötelezettség alá.

Erről értesitendők 1./ Müemlékek országos bizottsága Bpest, 2./ Fridli Sándor Gyulafehérvár és 3./ a gyulafehérvári kerületi munkásbiztositó pénztár.

Kelt az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztositó Pénztár igazgatóságának 1914 évi november hó 6-án tartott üléséből.

elnök.

igazgató.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
792 1914 szám
Érk.: 914 67 nov. hó 11. n.

Budapest, 1912. március 12

Nagyméltóságu Báró Ur!

Kegyelmes Uram!

Bátor vagyok Kegyelmes Uramat kérni, hogy a gyulafehérvári székesegyház épitkezés költségeinek fedezésére a csatolt ideiglenes nyugta alapján Fridli Sándor épitésvezető ur kezeihez 4000.- K. azaz négyezer koronát kiutalni méltóztassék.

A legmélyebb tiszteletem nyilvánitásával maradok

Kegyelmes Uramnak

legalázatosabb szolgája

Fridli Sándor

építész

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
394/916

A győri hadkiegészítő parancsnok sócy Győrött van. Az itteni hadkiegészítő parancsnoksány pedig Derecske. tartozkodik hová a levél czimzendő.

Maradok nély tintelettel

Fridli Sándor
műepitési.
Gyulafehervár.

Gyulafehervár 1916 szept 4.

Nagy.

Műemlékek országos bizottsága
titkári hivatalának.

Az itteni hadkiegészítő parancsnokság utasítása szerint, nem kell most bevonulni.
A felmentési kérvényem elintézését itt kell bevárni.
Azonban kérem a Nagy titkári hivatalt (szintén a hadkiegészítő parancsnokság utasítása szerint) a Győri és az itteni hadkiegészítő parancsnokságot hivatalosan értesíteni hogy a felmentési folyamodványom beadatott hogy ott a parancsnokságnál tudják távol maradásom okát.

Gyulafehérvár 1916 szept 5

Nagy.
műemlékek országos bizott-
ság titkári hivatalának

Előző levelemből kifolytekem
a címet megadni.
A kért hivatalos értesítést mely
a felmentési folyamodvány
beadását igazolja kérem a
Honvéd kiegészítő parancsnok
sághoz Győr címzendő, hogy
hogyják távolmaradásom okát.
míg a felmentési kérvényem
el nem lesz intézve addig fel
mentettnek tekintenek.
maradok mély tisztelettel
Friedli Sámuel
műépítész

Nagytekintetü Bizottság !

Méltóságos Elnök Ur !

Müemlékek Országos Bizottságától felhatalmazva Möller István müépitész ur a gyulafehérvári székesegyház helyreállitási munkálatainak vezetésére kiküldött.

E munkálatokat felügyelete mellett megszakitás nélkül 1914-ig vezettem, 1920-tól kezdve pedig önállóan végeztem. Ugyanezen munkálatok folytatását a román Müemlékek Bizottságának megbizásából is. Az önállóan vezetett munkálatok 1928-ig tartottak és azóta szünetelnek. A munkák megszünése óta teljesen elfoglaltság nélkül vagyok.

Ezeknek előrebocsájtása után felajánlom több év alatt szerzett tapasztalataimat és azon kéréssel fordulok a Nagy Tekintetü Bizottsághoz, hogy kegyeskedjék szolgálataimat elfogadni és engem bármily munkára lakalmazni, akár önálló tevékenységre, akár más felügyelete mellett épités vezetésére vagy müemlékek felmérésére.

Kérem a Nagy Tekintetü Bizottságot, sziveskedjék kérésemet meghallgatni és az alkalmazás lehetőségéről engem értesiteni.

Alba Iulia, 1941. január 8.

Maradtam mély tisztelettel :

Fridli Sándor s.k.

okleveles müépitész

Str. Vasile Alexandri No. 12.

Fridli Sándor

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 99 l.

Név: Fridrich Dominicus

Foglalkozás: aranyozó (Inaurator)

Szárm. hely: Strassburg

Hitfelekezet: R. K. Csal. állapot: nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1806. II. 24

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12

Fridrich Frigges (Miroslav)

festö, vul. 1884 aug. 30.
Komáromban. Prágában
tanult. Brünnben mü-
ködik.

Toman 143. l.

VII/11 Thorius 14/1

Wehrmacht Gepäck

Wehrmacht Gepäck

Fridrich Ferenc

Lebegényben idén ötödször rendezték meg a nyári képzőművészeti szabadiskolát, melyen részt vesz Fridrich Ferenc, a Dunai Vasmű metalurgiai főosztályának technikusa.

Dunaújvárosi Hírlap, 1972. aug. 4.

MDK

Fridrich Gábor

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Museum 1953
Kat.

Fridrich Gábor

Galambos Lajos arcképe.

Rajz, reprodukció.

Új Idők, 1965 2. szám, 201. lap

Fridrich Gábor

Semmelweis-arckép.

Rajz, reprodukció.

Új Idők, 1965 2. szám, 246. lap.

mdk

Friedrich Gábor

rajza

Uj Iras, 1963. 6.sz 731. L

MDK

Fridrich Gábor

Résztvett az Ernst Múzeumban rend. Plakátművészeti Kiállitason 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll. 1953. Kat.

FRIDRICH Géza grafikus

Pécsi Szemle 2003/4. 74.

a slovný [illegible]
ného sympózia venovaného špeciálne tomuto odboru.[1] Stav heraldického bádania na Slovensku sa už pred 11 rokmi hodnotil aj na sympóziu venovanom pomocným vedám historickým v Námestove.[2] K pozitívam je potrebné zaradiť 21 rokov úspešnej činnosti Heraldickej komisie pri Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a 5 rokov veľmi slubne sa vyvíjajúceho pôsobenia Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti pri Matici slovenskej. Jej činnosť najlepšie dokumentuje vlastný odborný časopis Genealogicko-heraldický hlas.[3] V Trenčianskom múzeu bola už r. 1974 inštalovaná prvá výstava s heraldickou tematikou. Na hrade je už 18 rokov prístupná stála expozícia Erbov majiteľov, držiteľov a kapitánov Trenčianskeho hradu. R. 1991 vznikla putovná výstava nazvaná Súčasná heraldická tvorba na Slovensku. Diela štyroch našich najvýznamnejších

FRIDRIK, kőműves

Marusich Mátyás Batthyány II.Ferenchez.Németujvár,1662 X.12.-"Azt a Keő kakast az melljet az Fridrik Kak az Dauid hazanal.Az Uy Keresztien azt mondgia hogi Fligli maurnak hyak." Ol.Batthyany cs.lt.miss.30488.-450.old

KATONA IMRE: Szemelvények a Batthyány-levéltár anabaptista emlékeiből.I.rész.Az anabaptisták Vas megyében a XVII.században 445.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

FRIDRIK, kömüves

Batthyany II Ferenc-marusich Matyas ujvári varnagynak. Szalonak,16zz.X.10.-"...megh ertettem hogy az Fridrik kwmies az David haza mellet walo kürakasbul eggi köböl Buzat eggi köböl Rosot ker azert megh kol adni neki,de akarnam tudni mitsoda helen es mitsoda kürakas leszen."
450.old

KATONA IMRE: Szemelvények a Batthyany-levéltar anabaptista emlékeiből.I.rész.Az anabaptistak Vas megyében a XVII.szazadban 445.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

FRIDRIK, kőmüves

Marusich Mátyás Batthyany I- Ferenchez, Németújvár, 1662, X.12.-"Az keőmiues az Fridrik penigh mast nem miuelhet mert nagy a Viz az keőuet penigh az Biallosok /bivalyosok ?/mindennap hordgiak. Mihant az Viz megh appad mindgiartt hoza kezd az Fridrik." 450.old

KATONA IMRE: Szemelvények a Batthyany-levéltár anabaptista emlékeiből. I.rész. Az anabaptisták Vas megyében a XVII.században 445.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

FRIDRIK, kőmüves

Fridrik kőmüvesre és a kő kitermelésére vonatkozóan a 04482.sz.misslevelek adnak felvilágositást.xx. O.Batthyány lt.Miss.04480. ----449.old.

KATONA IMRE: Szemelvények a Batthyány-levéltár anabaptista emlékeiből.I.rész.Az anabaptisták Vas megyében a XVII.században 445.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 3.szám. 1969. Szombathely

FRIDRIK, kömüves

Marusich Mátyas Batthyány II.Ferenchez:Németújvar, 1622.X.8.-"Az Dauidhazanal ualo kőfalt amy illetj,akyt nem messzel megh raknj,en zoltam az kömywes frydrjkel felole hogj az Munkajatul mytt wenne..." 449.old

KATONA IMRE: Szemelvények a Batthyány-levéltár anabaptista emlékeiből.I.rész.Az anabaptisták Vas megyében a XVII.században 445.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 3.szám. 1969. Szombathely

FRIDRIK, kőmüves

Batthyány II Ferenc -Marusich Mátyás újvári varnagynak. Szalonak, 1622.X.5.-"Az my az kwmues dolgat illeti kerlek az Fridrikkel uigez, hogy az w szolgaiual tsinalna megh az Dauid Hazanal edgy fal kell..." 449.old

KATONA IMRE: Szemelvények a Batthyány-levéltár anabaptista emlékeiből. I.rész. Az anabaptisták Vas megyében a XVII.században 445.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 3.szám. 1969. Szombathely

Fridrich András
reim

l.

Harsányi
27. l.
371 n
373. n

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Fridrich Árpád, Jafaragó

Az első világháborúban hadifogsága alatt bicskával kifaragott szakkfigurái.

Repr.

Bán Jenő: Fekete-sárga tarkaság 909 - 913

Élet és Tudomány, Bp. 1978. júl. 21. XXXIII/29.

Fridrich Domonkos

budai aranyozó

l

A: a Bp-

Szokolay Sujlaki

sk. cafiz ćwikrjoj

II. 1926

Friedreich, l. Frigyes

L.

Szendrey-Szentiványi

532.l.

Greisiger Mihály dr., orvos

VII 157.

Fridmon Dániel

ötvös

1828 Abaujszántó

Kapmagyarországötvösök 35 l.

nem Fridmann?

:

n 1862 április 4-én.

térieur III.

~~[illegible]~~ szobának belseje, a hol ~~[illegible]~~
l előtt, a melyen virágcsokor és ~~[illegible]~~
-dult hölgy áll, a ki ~~[illegible]~~
kat nézeget, a melyeknek egyikét jobb
l nő mögött zöld áthuzatú karfás
ovalis miniature-kép és ~~egy~~ keretbe fog-
n. A menyezeten csillárlóg. Jelzése fö-
echt III 4.

.sz.4494.-- Értéke 600 K.-- Gróf
ius 9-én (931-913).-- A Magyar Nemz.
~~tetett 1913 április 33-án (3046-913)~~
(345-914).

88

Fridli Sándor ?

M.D.K.

volt munkatársa Möller Istvánnak a Gyulafehérvári rekonstrukciós 1907-1918 közt folytatott helyreállítási munkálatai során, a talált töredékek kőfaragó jegyeinek felfejtésében.

Entz G.: La cathédrale de Gyulafehérvár /Alba Iulia/ Acta Historiae Artium, Bp.1958.Tom.V.fasc.1-2. old.

31.

Fridmani rk. pléb.
templom
(Szepesség)

l. Div Felsőm.
191. l.

Fridmani kastély
felsőmagyarországi
renesz. stilben.

Ujabban átépítve.

~~Reinerfes, mérési a vmall~~
~~26.3 Ym.~~

~~s legalat szepnek: „ch Varnb~~

alt lovon. Jobb kezében tollas buzogányát
kantárszárát tartja. Fején kócsagos sisak
inys szakála leberetvált. Vértje felett, mely
átsik kaczagánytvisel, melyet a levegő el-
szárú csizmája sarkantyus. Oldalán kard lóg
s kard van, pisztolyt látánk. A háttérben
münket, melyek kezében lovas csata folyik.
deg: „Vincere Aut Mori" szavakkal. Fel-

us Comes Â Serini, Etc. Turcorum Victor"

nek sivege:
war, die da lästern Gottes Sohn.
wegen, nach des Sieges grüner Kron.
ust, sey todt oder Überwinder,
ich, flügelt einen Pegasus:
en. Gottes ~~Gnade~~ Geist, Uns gebe Buß!
, deiner Thaten Glück vermindert.
inj: muß der Monde in dem Fahn
blassen. Gott zeucht dir den Harnisch an."

Fridli Sándor

1908, 1909-ben épi-
tésvezetője volt a
gyulafehérvári né-
kesegyház helyreálli-
tásának - Tervező
Möller István volt.

Aktákból nyert
értesülés.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Fridrich Géza

FRIDRICH GÉZA
ipartestületi főjegyző,
az I. P. O. Sz. igazgatója.

Szitó Ipar – Szitó Művészet
1926. 1–4. sz.

Gutman
Rák

D Fridrich István

Vas. Lp. 1875. 109 l.

Fridrich István vallás- és közokt. miniszteri segédfogalmazó, f. hó 6-án hunyt el Buda-Pesten, élete 28-dik évében. A tudomány s különösen a régiségek és műtörténelem iránt különös előszeretettel viseltető ifju az Archaeol. Értesitőnek is munkatársa volt s a miniszteriumban is a műtörténelmi és művészeti tárgyakkal foglalkozó osztályban működött. Munkás törekvő ifju, kit évek óta fejlödő mellbaja vitt kora sirba, özvegy anyja s szerető testvérei, ugy baráti s pályatársai méltó bánatára. Holttestе Halasra szállittatott, alig néhány hét előtt elhunyt édes atyja mellé.

FRIDRICH ISTVAN, kadarmester

Nagygerseden a kutfavödröket a többnyire a tompaladányi Fridrich Istvan kadar készitette.
111.old

NÓGRÁDI GÉZA: Viznyerés és vizhasznalat Nagygeresden
106.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1968.1.szám. Szombathely

Ø Fridrich József

könnüves

1774-ben hártulaj-
donos Aradon.

Lakatos Ó Arad Tört
u.o.
II. k. 223-l. 1881

Friedrich Heinrich Füger festő (1751-1818

Pásztortűz, 1926. 7 sz.

15 fl.

Dr. Sulyok István: Erdélyi családi képek kolozsvári kiállítása.

Fridrich Gyula, asztalosmester

A Pécsett müködött legjelentősebb kisiparosok adattára
1880-ban szül.Középiskoláit Pécsett végezte.Berlinben
iparískola eeti tagozatát.1897-ben szabadúlt.~~1905~~ 1904
óta önálló.Tanoncvizsgáló és több bizottság tagja.Bronz
prmet nyert. 161.old

B.Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történe-
téből az 1930-as években 149.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Fridrich Jakab, ötvös 1580-ban Brassóban.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 95. l.

Szám		A mester neve s a kép tárgya	Át vételtek					Száma 1846-1851	
			felaj.	átadó	1875	1877	1891		
sor	leltár		jegyzék szám alatt					terem	sor

Fridrich Jacob

ötvöslegeiz

1575

Magyneben

Korrespondenzblatt

1913. 33. l.

Fridrich Jakab

ötvös

L.

Szendrey-szentiványi

532.1.

Gondola József, díjnok VII. 154.

1968 JUL 26

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS

Fridrich Ferenc

□ A Csongrád megyei Ifjúsági Képzőművészeti Táborba hívták meg a Dunaújvárosi Ifjúsági Képzőművész Kör egyik tehetséges tagját, Fridrich Ferencet.

1024

Fridrich, Jakob Andreas, német rézmetsző; szül. 1683-ban, megh. 1751-ben Augsburgban. Magyar vonatkozású műve: Effigies Hungariae gentis. Abbildungen Ungarischer Nation. Augspurg. Aº 1744.

Nagler, G. K.: Neues allg. Künstler-Lexicon. München, 1837. IV. 497. l. — *Szendrei János dr.:* A magyar viselet tört. fejl. Budapest, 1905. 170—172. l.

Fridrich L.
Tanulmányfej, olaj

N. Szal. III. aukc. 1924. 5 l.

Fridrich János

ötös

L.

Szendrey-Szentiványi

532. l.

Gabányi Árpád, színész VII. 15b.

Fridrich János

kolozsvári otvös.

1532

l.

Szádeczky: Sparfej-

löslés

II. k. 40 l

BUDAPE
42 VI. 12 10
62

Fridrich János, ötvös. 1532-ben a kolozsvári ötvös czéh egyik czéhmestere volt. *Szádeczky Lajos dr.:* Iparfejlődés és a czéhek története Magyarországon. Budapest, 1913. II. 40. l.

Fridrich, l. még *Frigyes.*

Ferdinand Mária bajor herczeg:

Derékig, balra, két Amorette-től tartott tojásdad medaillonban, melyet hadi ékítmények veznek körül. Göndör parókájának fürtjei vállára omlanak s sem bajuszt, sem szakált nem hord. Vértbe van öltözve s mellfodra látható. A metszet alsó harmadát két oroszlántól őrzött kép foglalja el, mely a passaroviczi béke megkötését ábrázolja. A kép fölött a herczegre törő embereket s állatokat látunk, míg a medaillon felett kiterjesztett szárnyú sas ül jobb karmában szalaggal, melyen e szavak olvashatók: „Quos Ego! sed etc" s bal karmával villámokat szórva. Feliratai a keretben:

„Ferdi. Mar. Bavar: Princ:"

s alól balra: „Melchior Steudl. del: Monach"
s jobbra: „Jacob Andr: Fridrich Sculp. A: V:"

Rézkarc, méretei a keretnek 27:16.4 s a rézlapnak 28.2:17.2 c/m.

Höchste Welt und Kriegs-Häupter. Vom Collegio S. Hieronymi zu Dillingen 1718. Augspurg. In Verlag Joh. Casp. Bencards. pag. 54.

Jenő hg:

Vállon alól, balra s díszes talapzatra helyezve. Gündör parókájának fürtjei vállaira omlanak s arcza s bajusza leberetvált. Vértbe van öltözve s palástját vállravetetten viseli. A talapzat mellett álló allegoricus alakok közül kettő a herczeg fejé felé babérkoszorút tart s a harmadik jobbjával feléje mutat s baljával ~~baranyt~~ Kost szorit magához. A metszet alsó harmadán a Péterváradi csata van föltüntetve az előtérben azon jelenettel midőn Hauben tábornok a parancsnokló basát lelövi s ezen „Hostium Debellator" (czímű kép felett balra az 1716-diki belgrádi csata s jobbra a az 1697-diki zentai ütközet van szemlélhetővé tévé. Ez utóbbi a hódolási jelenetet ~~[illegible]~~ ábrázolja. A képeket hadi jelvények veszik körül s a záslókon is csataképek vannak. ~~A~~ Feliratai a talapzaton:

„Eugenius
Dux
Sabaudiae.

s alól jobbra: „Jac. Andr. Fridrich sculps. Aug. Vind."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 26.5 : 16.7 a rézlapnak 27.7 : 17.5

Höchste Welt und Kriegs-Häupter. Vom Collegio S. Hieronymi in Dillingen 1718. Augspurg. In Verlag Joh. Casp. Bencards. pag. 11.

Ltoza: 2037.

Sándor würtembergi hg:

Mellig, hétnyolczad jobbra, talapzatra helyezett tojásdad medaillonban. Parókájó göndör s arcza s bajusza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője fehér s vértje felett kabátot visel. A medaillon mellett balról Hercules s jobbról Mars áll, mig a hátterben föltünő Hír harsonáját fujja. Körülöttük hadi jelvények képeznek diszt. A metszet alsó felén Belgrád várát feltüntető kép van, honnan a törökök kivonulnak. Az előtérben Sándor herczeg a balról felállitott csapatok s hadvezérei jelenlétében a törökök kódoló küldöttségét fogadja. E kép felett két kisebb kép „Temeswarinum" felirattal a temesvári csata részleteit tesi szemlélhetővé. A képeket is hadi ékítmények veszik körül. Feliratai a talapzaton:

„Alexander
Dux Würtemberg:"

s alól jobbra: „Jacob Andreas Fridrich sculpsit Aug. Vind."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 26.8 : 16.5 s a rézlapnak 27.8 : 17.5 cm

Höchste Welt und Kriegs-Häupter. Vom Collegio S. Hieronymi in Dillingen 1718. Augspurg. In Verlag Joh. Casp. Bencards." pag. 16.

Ltsza

Károly-Albert bajor választó fejedelem:

Mellig, hétnyolczad jobbra, tojásdad medaillonban, melyet pálma s babér fut körül s melyet térdeire ereszkedett koronás nő tart. Göndör parókájának fürtjei vállaira omlanak s arcza s bajusza leberetvált. Nyakkendője csomóra kötött s vértje fölött lánczon az aranygyapjas rend jelvényét viseli. A medaillon fölött a harsonát fuvó Hir leng s harsonáinak egyikével: „Patrios" s másikával „Assurgit in aüsüs" szavakat adja hírül. Mellette balról egy Amorette két nyilt koronát és egy babérkoszorut tart. A medaillon előtt, a mely körül az Amorettek a „Vienna Liberata", a „Savi Trajectio", a „Duda Subjugata" s a „Belgradi Expugnata" feliratú képeket tartanak két oroszlán látható a mint a félholdat marczangolják. E lap alsó felén „Probat, quali sit origine natus" feliratal csataképet szemlélünk, mely Péterváradot ábrázolja, a mely előtt lovas ütközet folyik, melyben ~~a~~ Károly Albert viszi a főszerepet. A kép előtt álló „Sagata" az arczképre mutat s a pálmát s kigyót tartó „Togata" fölfelé néz. Az előtérben a földön agyú, könyv, két ábra, paletta, két körző, véső, globus s női fej hever. Feliratai a pálmára csavarodó szalagon:

„Carol. Albert. Elect. Dav. Princeps"

s alól jobbra: „Jac. Andr. Fridrich sculps. Aug. Vind."

Rézmetszet, mérete a malteretnek 26.6 : 16.2 s a vilapnak 27.8 : 16.9 cm

Höchste Welt und Kriegs-Häupter. Vom Collegio S. Hieronymi in Dillingen 1718. Augspurg. In Verlag Joh. Casp. Dencards. pag. 22.

Viselet. T. 2003.

Huszártiszt.

A balra haladó lovon ülő tiszt jobb kezében buzogányt tart és visszahajolva a mögötte lévőnek utasitást ad. A hegyes háttérben balra vágtató huszárok közelednek. Felirata:

Equitis Pannonici alterius sortis Ductor
ezután: Ein Husaren Officier einer anderen Gattung.
fölül jobbra: 5.

Rm., mér. a rl. 19.6 : 14.3 cm.
Metszette: J.A. Fridrich.

Viselet. T. 2006.

Huszártiszt.

A jobbra vágtató lovon ülő tisztet, ki jobb kezében buzogányt tart, legénysége követi, a hegyes háttérben pedig táborozó katonaság köti le figyelmünket. Felirata:

Oriandus e nobili stemmate Hungarico Panonicorum Equitum Dux

ezután: Ein von gut Ungarischen Adel entsprossener Husaren Officier.

fölül jobbra: 3.

Rm., mér. a rl. 19.5 : 14.3 cm.
Metszette: J.A. Fridrich.

Viselet. T. 2011.

Harum-Bascha.

A csoportot képező gyalog és lovas katonák előtt áll a Harum basa, ki jobbra néz és ~~bal~~ kezével lábhoz eresztett puskájának csövét, baljával pedig görbe kardjának markolatát fogja. A hátter hegyes vidék. Felirata: ↳ jobb

Harum-Bascha Dux Virorum quinquaginta qui e
caterva voluntaria Sclavonica Silesiam petiere

ezután:

Ein Harum-Bascha deren einer 50 Man unter sich hatte,
so als ein freywilliges Corpo aus Sclavonien in Schleszien
gekommen seind.

fölül jobbra: 2.

Rm., mér. a rl. 20 : 14.5 cm.
Metszette J.A. Fridrich.

Viselet. T. 2016.

Lovas lándzsával.

A jobbra vágtató és lándzsát tartó lovast legénysége követi, mig a háttérben jobbra erőd látszik. Felirata:

Lancearius seu Eques Lancea militaris
ezután: Raizen, oder so genante Stengel-Reutter
fölül jobbra: 6.

Rm., mér. a rl. 19.7 : 14.2 cm.
Metszette: J.A. Fridrich.

Viselet. T. 2018.

Pandurok és tolpácsok.

Az előtérben vágtató pandurok és tolpácsok kardjukat csapásra emelték. Mögöttük füst száll föl és a háttér hegyes vidék. Felirata:

Pandurus seu Tolpatus Eques, cum hoste confligens.

ezután: Panduren oder Tolpatschen zu Pferd in action begriffen.

fölül jobbra: 7.

Rm., mér. a rl. 20 : 14.4 cm.
Metszette: J.A. Fridrich.

Viselet. T. 2019.

Pandurok

A fa tövében rögtönzött sátor előtt balra pandurok táncolnak szeretőikkel, jobbra pedig az ülő horvátnak felesége ad inni. A háttér hegyes vidék. Felirata

balra: Pandurus cum amasia choreas ducens.
(Panduren mit ihrem //Frauen-Zimmer.)
jobbra: Croato ejus Uxor inserviens.
(Croat mit seinem Weib.)
fölül jobbra: 8.

Rm., mér. a rl. 19.7 : 14.7 cm.
Metszette: J.A. Fridrich.

J. A. Fridrich. 11775.

1. Joisef.

Mellig, gyermek korában és czimerekkel, hadi ékitményekkel meg allegorikus alakokkal körülvett tojásdad medaillonban van ábrázolva. Felirata a talapzat elején

JOSEPHUS
PRINCEPS
HUNG ET BOHEM.

IDEMQVE HÆREDI
TARIꝰ ARCHI
DUX AUSTRIÆ.

alól balra: C. Pr.

jobbra: Jac. Andr. Fridrich Sculps. et exc. A: V.

Rézmetszet, méretei 16·1: 10·4 cm.

Ltn. 14298

Szakl. 226–914.

510–914–166.

3 K.

Fridrich, Jakob Andreas

német rézmetsző

L.

Szendrey-Szentiványi

532. l.

Groedel Ármin báró VII. 154.

Fridrich, Jac. Andr.

verin

Steudl, Melchior

Mincz
Lid
2

II. Ferdinand
Mirály archépe

l.

Harsányi J:

a sárospatakai ref.
főisk. mélyszt. – 13. l.
nyújtemége, kny.
Mur és kot ért. 1908–1909, 1910, 1911.
1911.

A kár

A háborus események
műkincsekben és egyéb művészi
részletes összeirások kérszül
jegyzékeket a Magyar Központi
a Müemlékek Országos Bizottsá

A Központi Statiszt
ságosan kibocsátott kérdőivel
adatszolgáltatók által bejegyz
Országos Bizottságánál lévő je
vezetésével működő s az egyes
álló bizottság munkájának ered
mégis hü képet nyujtanak a ves
tükben sok esetben csak később
nithatóak és pontosabban értél

III. Károly:

Fridrich J. Andr

Mellig, hétnyolczad jobbra, hódoló allegorikus alakoktól körülvett tojásdad medaillonban. Göndör parókájának fürtjei vállaira omlanak s arcza s bajusza leberetvált. Vértje felett lánczon az aranygyapjas rendet viseli. A medaillon felett, melyre a Hit és az Igazság kezöket teszik, zárt korona van keresztel a tetején s az égbolton istenszem fénylik. A Fides melletti női alak „Hungariae Servator" s a Justitia melletti „Serviae Liberator" feliratú pajzsonnyugtatja kezét. A talapzaton ülő két nő egyike pedig jobb kezével, melyben jogart tart végén szemmel, az „Asiae Terror" feliratú képre támaszkodik. A lap alsó része hadi ékitményektől körülvett csatakép, melynek keretén kiterjesztett szárnyú sas ül csőrében s karmaiban a sziettőt félhold részeivel. Feliratai a talapzaton

„Carolus VI.
Rom: Imper:
Semper
August:"

s alól jobbra: „Jac. Andr. Fridrich Sculps. Aug. Vind.

Rézkarc, vonalkeretben, melynek méretei 26.7 : 16.7 s a rézlap nagysága 27.7 : 17.7 cm.

Höchste Welt und Krieges-Häupter. Vom Collegio S. Hieronymi in Dillingen 1718. Augspurg. In Verlag Johann Caspar Bencards. pag. 6. Lasza 26:2.

Friedrich Lajos †

festő

— **Halálozás.** Friedrich Lajos festőművész május 5-én, életének 92-ik, boldog házasságának 62-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Farkasréti-temető halottasházából. Az elhúnytban Friedrich Lajos székesfővárosi tanácsnok édesapját gyászolja.

Esti Ujság

1943. május 7

Fridrich Lajos

festő

cród

[Nádai Pál]: Régi pesti cégtáblák.

Magyar Grafika

1927. 100. l.

Fridrich Lajos †
festő

Sz 1835

Fridrich Lajos festőművész, tart. honvéd hadnagy május 5-én, életének 92-ik, házasságának 62-ik évében meghalt. Temetése nagy részvét mellett pénteken délután volt a farkasréti temetőben. Gyászolják felesége, szül. *Döltl Jozefin*, dr. *Gräfl Ödönné* szül. *Fridrich Emma* és *Fridrich Lajos* székesfővárosi tanácsnok gyermekei, rajtuk kívül nagyszámu dédunokái és a kiterjedt rokonság.

Pesti Hirlap
1943. máj. 8.

2180. E. Bracht.

Az ingovány.

A hegyes vidék előterét n
zel; a középtérben botjára táma
kutya áll[őrzi jobbra vonuló bi
dig nyirfák kötik le figyelmünk
Jelzése] balra: EUGEN BRACHT.

Vászon, méretei 136.3:
Vétetett az 1902: IV.
(372-902-1).

[és a kinek öltözete puha nemez
szürke pantalló,

Fridrich Lajos

l.

A Pesti Városháza

1938. 5 n. 15. l.

ULRICH B. J.

VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.

MINŐSÉGI
SZABADALMAZOTT
„KALOR" SZELEPEK
CSERÉLHETŐ, ROZSDAMENTES, SAVÁLLÓ,
ACÉL FÉSZEKKEL ÉS ZÁRÓTESTTEL.

HÁZI VÍZELLÁTÓ ÉS IPARI SZIVATTYÚK

FÜRDŐ—BERENDEZÉSEK
CSÖVEK
LEMEZEK

Fridrich Lajos

l.

A Pesti Városháza

1938. 5. n. 5. l.

7.

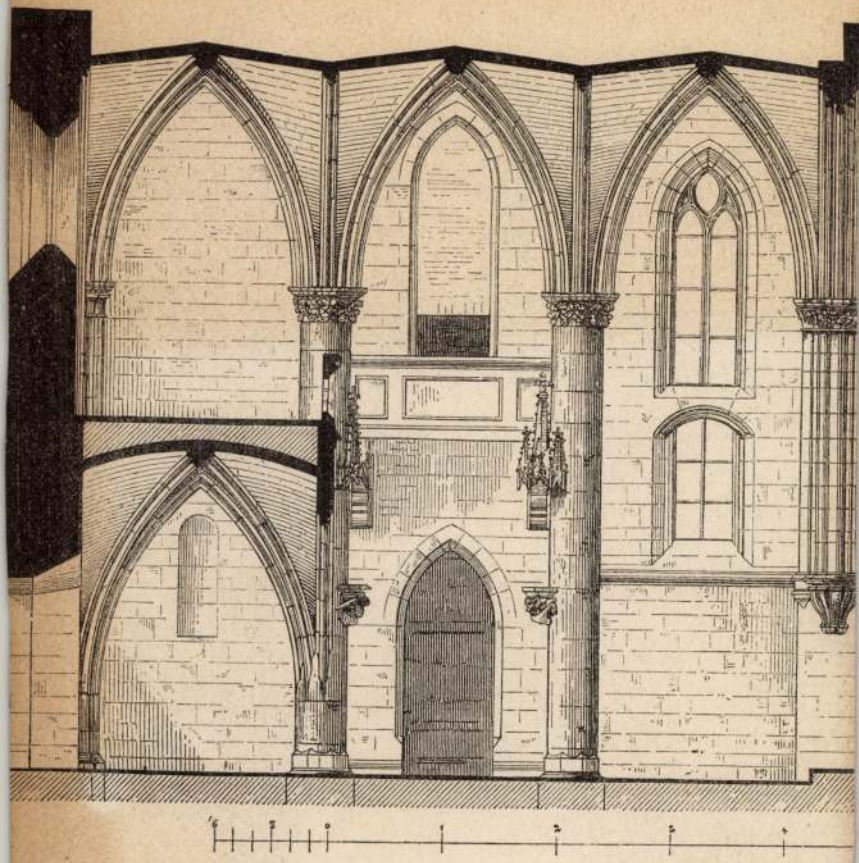

10.

Fridrich Lajos

belvárosi templom
eltolása

Lród
a

A Pesti Városháza

1935. 1. n. 12. l.
(Költözik a templom.)
Képpel

»PLUMA«
PAPLANGYÁR
A BELVÁROSI VÁSZONÁRU R. T.
PAPLAN-, MATRAC- ÉS ÁGYNEMŰGYÁRA
Főüzlet és iroda:
BUDAPEST, KAMMERMAYER KÁROLY U. 10
(Evangelikus templom épületében)
GYÁRTELEP: VIII., NÉPSZINHÁZ UCCA 21
TELEFON: AUT. 823-83
Folyószámla a Magyar Általános Hitelbank
Károly körúti fiókjánál
Postatakarékpénztári csekkszámla 29.766

Nagys

szonyt, hogy na

egyenlegére egy nagyobb fize

nak is sulyos fizetési kotel

ni nem áll módunkban.

Fridrich Lajos

műszaki főtanácsos

l.

A Pesti Városháza

1936. 7-8 sz.

10.l.

Budapest, V., Hollán-utca 15.

és rúgóacélok, vas-, acél-,
ények
yak, dugattyús-, körforgó- és turbina-

gi szerek, gőz-, víz- és gázarmatúrák,
i szerek, gőzfertőtlenítő berendezések,

átorok, vasúti felszerelési tárgyak
sági gépek, gépjárművek, diósgyőri

ÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE
n körút 18. T.: 13—33—94

Fridrich Lajos

TECHNIKA 1938 november

Lásd

A Pesti Városhara

1936. 7-8. f.

23. l.

összesen 224,000 Le teljesítmény

XIX. ÉVFOLYAM 1938. NO

TECH

A MAGYAR ME

A MAGYAR MÉRNÖKÖK ÉS ÉPÍTÉS
A HUNGÁRIA MAGYAR TECHNIKUSO

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, XI., Műegyetem. Főépület, földszint 69.

Postatakarékpénztári csekksz

Előfizeté

Hivataloknak, testületeknek, vállalatoknak egész évre 20.—P
Magánosoknak . . . . . 12.—P
Egyes szám ára . . . . . 2.—P

Evente tízszer

Fridrich Sapos

Lásd

A Pesti Varoshára

1937. 3. n. 24–

25. l.

Kajdiel

írtaxtlispán Úrnak ny levelet, amelyben említi;
Dorfmeister műve; ne vegye rossz néven, ha ar-
Kérem ezen tisztelt Doktor urat, ha kegyesked-
ék, mint a kép restauratora esetleg nehány sor-
ert az Alispán Úrnak megemlíteni.—

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánva
nagyon mélyen tisztelettel

Kebeséges hive:

Dr Fára Jóney

Z-E. 9 VZ. XII. 20.

Fridrich Lajos †

festő

Fridrich Lajos festőművész 92 éves korában Budapesten meghalt. Pénteken temették a farkasréti temetőben. Fridrich Lajos székesfővárosi tanácsnok édesapját gyászolja az elhunytban.

Új Magyarság

1943. máj. 8.

Thomas Austen

2181. Brown [illegible]. ember
Sz. Edinburghban 1857 [illegible] 18-án

Az utolsó falat.

Az előtérben [illegible] fonott szalma
sárga mázos cserép-tálból eteti
miközben kissé előrehajlik. Kont
inguja rövid, pruszlikja fekete
vidék, a hol a nap sugarai, a sür
Jelzése alól jobbra: »T. Austen B

Vászon, méretei 76: 91.2 cm.
Vétetett az 1902: IV. 18-iki

Az elszámolást elfogadta 190
(255-903.)
Elszámoltatott 1902: XI. 14-é

904: IV. 30.

26802-902.

Elfűrészelik és másfél méterrel felemelik a Flórián templomot

— *Az Est tudósítójától* —

Tegnap átirat érkezett a fővároshoz a Közmunkák Tanácsától:

»*A főuccai Flórián-templom felemeléséhez hozzájárulunk.*«

Csaknem két évszázada áll a budai Fő uccában egy kis templom. Valamikor büszkén emelkedett ki a környező kis viskók közül, ma egy *négyemeletes bérpalota árnyékában* húzódik meg. Az idők során elérte a régi budapesti épületek végzete: előtte *mind magasabbra emelték az ucca szintjét.* Számos évszázados épület van Pesten és Budán, amelyeknek bejárata lassanként

az ucca színvonala alá került,

minthogy időnként feltöltik az uccákat. A főuccai Flórián-templom eredeti padlóvonala is *mélyen a járdavonal jelenlegi szintje alá került.*

A templom oldalbejárata annyira el van temetve, hogy csupán egy méter és 36 cm magas. Igy természetesen használni sem lehetett és az oldalajtót *be kellett falazni.* Egykor lépcsőkön kellett *felmenni* a templom hajójába, később a lépcsők *lefelé* vezettek csaknem egyméteres mélységbe. Fel kellett tölteni a padlót, *a belső arányok eltolódtak, elvesztették régi szépségüket.*

A főuccai Flórián-templom

a barokk stílus egyik legszebb épülete.

Műemlék, amelyet a főváros szeretne megmenteni. Sokat töprengtek a városházán, hogy a félig elsülyedt, betemetett templommal mit tegyenek. Végül *Fridrich* Lajos műszaki főtanácsos felvetette az ötletet a polgármester előtt:

— *Fel kell emelni a templomot.*

Egy műegyetemi adjunktust kértek fel *a statikai vizsgálatok elvégzésére.* A műegyetemi adjunktus megállapította, hogy a Flórián templomnak

16.800 mázsa a súlya.

Fridrich műszaki tanácsosnak van egy szabadalmazott eljárása *épületek felemelésére* és azt javasolta, hogy ezzel az eljárással próbálják meg a nagysúlyú templom felemelését. *Gerevich* Tibor egyetemi tanár, a Műemlékek Országos Bizottságának elnöke, közölte már a fővárossal, hogy nincs kifogása a templom emelése ellen, úgyhogy a rendkívül érdekes műveletre ősszel sor kerül.

— A templom oldalfalait — mondotta munkatársunknak Fridrich Lajos műszaki főtanácsos — *elektromos fűrésszel*

el fogjuk fűrészelni.

Mikor már az alapfaltól teljesen el lesz választva a templom, akkor kerül sor, amerikai csavarokkal, a falak emelésére. Természetesen ez *nagyon óvatos munka lesz,* hiszen egyszerre kell negyed- vagy félmilliméterenként az egész templomot emelni. Az amerikai csavarokkal körülbelül *20 cm magasságra* tudjuk emelni a templomot, akkor *a felemelt részt aláfalazzuk* és folytatjuk az emelési eljárást. Az 1680 tonna súlyú épületet

összesen 140 centiméterrel emeljük.

Az emelési munka nem kerül sokba, mindössze 15.700 pengőbe és nem is tart soká, amennyiben előreláthatóan két hét alatt elvégezzük.

Az évszázados régi templomot nemcsak felemelik, hanem *csinosítják, renoválják is. Balogh* Bálint, a templom plébánosa, alig várja, hogy erre sor kerüljön.

— Bizony, — mondja a plébános úr — *szomorú állapotban van most a templomunk.* 1923-ban kaptuk a fővárostól mi, budai görögkatolikusok a templomot, *addig a római katolikus egyházé volt. Christ* Antal budai sütőmester építtette a kápolnát. Ott is van eltemetve a templom padlója alatti kriptában. 1753-ban készült el a templom. Sajnos azok az értékes festmények és szobrok, amelyek valamikor díszítették, legnagyobbrészt már nincsenek a templomban. *Donát* vértanu, *András* és *Péter* apostol szobra, valamint az orgona a fővárosi múzeumba került, a hárfázó *Szent Dávid* az esztergomi keresztény múzeumba. De megvan még a régi szószék és még mai állapotában is a főváros egyik legszebb barokk műemléke a mi templomunk...

A pestvidéki törvényszék szomszédságában álló Flórián-templom felemelése elé *műszaki körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.* Ha a templom felemelése sikerül, — amiben *Fridrich* Lajos műszaki főtanácsos és más építészek sem kételkednek — sor kerül

más félig eltemetett régi budapesti épületek felemelésére is.

A Flórián-templomnak csaknem másfél méterrel történő felemelése után esetleg ugyanezen eljárással felemelik a Belvárosi plébániatemplomot és a Piarista uccában lévő gyönyörű kis barokk-házacskát, amelyet a budapestiek *a Kristház néven ismernek.*

Pakots György

AZ EST
GROSSGLOCKNER és DOLOMIT
luxusautocar-túrájára
1936 augusztus 5—16.
már csak néhány hely van szabadon
Jelentkezés és felvilágositás
Az Est Utazási és Menetjegyirodájában
VII., Erzsébet körút 18—20. Telefon 1-455-59

Express hirdetések

Ideges, kimerült, vérszegény betegeknek, **cukor-, gyomor-, vese-**bajosoknak tökéletes klimatikus diétás gyógyhely a **Nógrádverőcei Duna Szanatórium** Együttműködik a budapesti dr. Jakab Szanatóriummal. Részletes felvilágosítás: VI., Szondy u. 102. T.: 1-104-44 és Nógrádverőcén Interurbán T. 10.

Rádióbérlet ventilátorkölcsönzés havi **5 pengőtől** Vételnél bérleti díjat beszámítjuk. Odeon, VII., Károly király út 5. T. 1-451-07

1½—2 tonnás **gyorsteherautó** csukott-nyitott karosszériával, kitűnő állapotban **eladó.** Klement, VII., Király ucca 27. Telefon: 1-418-79

BÚTORMEGŐRZÉS emeletes tárházban, külön fülkék a fél saját zára alatt. **Bútorszállítás** garancia mellett. **EISLER ALADÁR** Budapest, V., József tér 9. Tel. 1-833-62

Ciánoz olcsón jótállással **Somló** okl. mérnök **Király ucca 99.** Telefon: 1-374-05

3 uccai szobás komfortos **lakás** I. em., Nyugatitól kisszakasz, aug. 1-től, havi 80 P. VI., Szabolcs ucca 3/a. Tel. 1-421-25

Stefánia úti 3-emeletes sarok-**BÉRHÁZ** 1962-ig adóm., 12% tiszta jöv., 74.000-rel átvehető, többi amort. Tel. 1-396-83 3484

Vasárnap az **Újpest—Austria meccsre Bécsbe utazom autóval.** Utitársakat keresek költségrészesedéssel. T. 1-245-66

Bérelj en Taxi Gépírónőt óránként P **1.20** GÉPIROSERVICE. Telefon: 1-327-99. 3486

Modelkiárusitás rendkívül olcsó árban kosztümök, köpenyek és ruhák **DÁVID ÉS BIHARI** Petőfi Sándor ucca 10

Keresek Hűvösvölgy, Zugligetben **szobát ellátással** úri családnál 3 hétre. „Férfi 3240" jeligére

Különleges beosztású **1 szoba-hallos** komplett uccai lakás, hálófülkével, különbejáratú cselédszobával, központi fűtéssel, melegvízzel, beépített szekrénnyel, erkéllyel. Fő ucca 67. alatt augusztus 1-re **kiadó.** Ugyanott **garszónszoba és üzlethelyiség** is. Tel. 1-210-24 és 1-417-40.

FRIEDMANN ARNOLD torontói (Canada) mérnök **hozzátartozóit keresem** Értesítést 2-953-66 telefonon kérek 3483

Üzlethelyiségek modern portálokkal, új házban, minden célra megfelelő, **kiadók.** Német ucca öt, Népszínház ucca sarok.

Papír és írószer vidéki lerakatához **Képviselőket keres budapesti cég.** Lerakat részbeni készpénz biztosítása elengedhetetlen feltétel „Bevezetett" jeligére Balogh hirdetőirodájába, Lipót körút 9. szám

Veszünk 3-4 drb használt, de jókarban lévő **Minimax Total tűzoltókészüléket** Nikolszburger és Lázár, Balassagyarmat

ELADÓ egy keveset használt **rekamiér, 1 asztal, 2 fotel és 2 szék.** V., Visegrádi ucca 11/a. III. 3. 3491

OLIMPIÁSZRA útitárs, 8-hengeres **luxuskocsimra jelentkezhet.** Személyenkint 250.— pengő hozzájárulással. Felvilágosítást személyesen adok „Berlin" jeligére alatt Blocknerhez, Városház ucca 10

KOMBINÁLT SZOBA 288 P 7 darabból új MIG A KÉSZLET TART. **BUTORMAGAZIN, Mária u. 48**

PALACE PENZIÓ VII. ker., Károly király út 3/a. Modern komfort. Elsőrangú ellátás. Mérsékelt árak. Tel.: 41-6-10 és 41-6-20

Ciánoz olcsón PAX Tel.: 12-31-14.

Veszek perzsa szőnyeget, zálogjegyet. Sternberg, Dob ucca 2. Tel.: 1-429-37.

Osztálysorsjegy-jogot vennék vagy társulnék. Ajánlatok „Komoly egyénektől" Blocknerhez, Vilmos császár út 33

Fehér magyar juhászpuli Dunaparton tegnap este **elveszett.** Megtaláló magas jutalom ellenében adja le Ferenc József rakpart 16. Házfelügyelő. 3090

Alapítva: 1885. 6 darabból álló konyhaberendezés P 120.— tízpengős havi részletre Lapideanél, Nagymező ucca nyolc Teréz templomnál

Budán, mágnásnegyedben, Győri útnál, Avar u. 11/a épülő luxuspalotában 1—2-szobás **úrilakás és garszón kiadó** augusztusra, későbbre. Helyszínen vasárnap is letölthető. 3417

Elköltözés miatt olcsón és sürgősen **eladó sárgaréz gyermekágy, szekrények, asztal, ebédlőcsillár, dívány** stb. Kassayné, IV., Váci ucca 80. 3236

Balatonföldváron manzárdos, négyszobás, komfortos, **bútorozott villa** szép kertiel, húszezerért **eladó,** azonnal elfoglalható. Leveleket „Balatonföldvár 3490" jeligére a főkiadóba. Telefon 1-553-14

Nyári lakást összkomfortos, szoba-konyhát árnyas kertben, földszinten **keresek,** Svábhegy, Hűvösvölgy, Zugligetben ármegjelöléssel. Kutasi, Lipót körút 1

Garszónlakások (Corvin mozgónál) előszobával, fürdőszobával, olcsó havi bérrel azonnalra, illetve augusztus 1-re **kiadók.** Központi fűtés, melegvíz és takarítás, telefon- és liftkhasználattal Kisfaludy köz 5. Telefon: 1-327-08.

VILLALAKÁS 4-szobás, összkomfortos azonnalra vagy augusztus 1-ére **kiadó.** Hermina út 31. sz. Garázs a házban.

Újonnan épített, modern, napsütéses **1 és 2 szoba-hallos luxuslakások** a Hársfa u. 5. mellett, nyitott, új, Névtelen uccában, melegvízszolgáltatással **aug. 1-re kiadók!**

Átadó Új-Lipótvárosban Hollán ucca 31, új házban, 2 gyönyörű szoba-hallos, erkélyes **lakás,** központi fűtés, meleg víz, aug. 1-re. Tel. 1-257-75

Egy lila Chippendale garnitúra eladó olcsón Telefon: **1-541-50.** 3487

Gép és gyorsírónő magyar-német-francia nyelvismerettel **azonnal felvétetik!** Jelentkezés 24-én délelőtt 10—12 között Rákóczi út 4., 5. em. 14. szám 3241

Fúrócső 108, 133, 159 és 229 %-es, nagy mennyiségben olcsón eladó Scholes Testvérek ..., V., ... Telefon ...

Strandfürdők kerti fürdőmedencék vizének megzöldülését (algásodását) a világszerte ismert **Caporit fertőtlenítő** megakadályozza. *Dicsére megtakarítás!* „**Laboratórium**" Budapest, VI, Szív ucca 15. T. 1-199-91

1- és 2-szobás uccai és udvari komfortos **lakás** valamint **üzlethelyiség** és pince augusztus 1-ére **kiadó.** V., Árpád ucca 7. sz. Telefon: 253-42

Hatalmas sarok-üzlet V., Vadász ucca 42. (Alkotmány uccánál) augusztus 1-ére **bérbeadó.** Telefon 143-73

Klasszikus **műbútor,** nagyméretű **ÚRISZOBA** garnitúrával, **Gelb**-készítmény, használtan, kiváló állapotban **eladó. Károly körút 3/a.** Prágor

Telket akar venni? Kérjen prospektust és látogassa meg a **Magyar Általános Ingatlanbank rt.** parcellázási osztályát IV., Deák Ferenc u. 17. Tel. 1-818-51 ahol pesti, budai, környékbeli és balatoni telkek kedvező fizetési feltételekkel kaphatók négyszögölenként **5 pengőtől** fölfelé.

Nagy jövedelmű **BIRTOK** ötven hold szőlővel, tehenészettel, vasúthoz, műúthoz közel, köves út mellett terméssel együtt **is eladó,** esetleg külön szőlő. „Budapest mellett 3459" jeligére

Eladom Németvölgyi úton fekvő 296·1 négyszögöles **telkemet** gyümölcsfákkal, kedvező árban. Érdeklődés telefon 2-915-98 d. u. 2—4 között.

Villalakásban szoba bútorozva vagy bútor nélkül, fürdőszobahasználattal **kiadó,** 8-as autobuszmegállónál. Berényi ucca 4, I. 7. 2429

1-, 2-, 3-szobás olcsóbérű luxuslakások tabáni kertes palotában, nagy teraszokkal, állandó meleg víz. Erzsébethídtól első autobuszmegállónál. Aladár u. 2/b

Kötöttárugyár keres irodatisztviselőt! Fázisadó-nyilvántartásban jártas előnyben. Ajánlatok „Havi 80" a főkiadóba.

Max. adómentes, nagyjövedelmű **3-em. bérház Vígszínháznál 92.000-ért** lízelési kedvezménnyel **eladó** Tulajdonos telefonja: **1-145-80**

Legforgalmasabb főútvonalon cégváltozás miatt **társ kerestetik** „Női konfekció 3488" jeligére kiadóba

Velotrab német házitorna és márkás **festmények** költözködés miatt eladók. Tel. 1-579-77

Vendéglőbe gazdaasszonyt ki minden munkát és üzem önálló vezetését vállalja a nyárra, szombati belépésre **keresek.** — Ajánlatok igénymegjelöléssel „Megbízható garanciaképes" jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita tér 8. sz.

Borszakmában jártas fiatal, szerényigényű **tisztviselőt keresünk.** Ajánlatokat referenciák megjelölésével „**Uradalmi iroda 3485**" jeligére kiadóba

Háztartás feloszlik, eladó elsőrendű barokkháló, ebédlő, előszoba, konyhabútor, szalon, sok apróság Murányi ucca 36, ajtó 35. 8301

Nagyforgalmú helyen **sarocküzlethelyiség és világos pince** műhelynek vagy raktárnak azonnalra olcsón kiadó. Bővebbet Fő ucca 78.

Fridrich Lajos

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 10 óráig fogadunk el hirdetést. — A szombati és hétfői lapok részére a hirdetések már előző nap feladandók. — A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

SHORT-NADRÁG kitűnő mosóanyagból csak **1.25** pengő **FENYVES** a jó minőségek áruháza Kálvin tér 7

BÉRAUTÓ 24 km-től 7 P-től temetőbe, óránként P 2.50 **1-863-94** **1-885-77**

Viselt férfiruhákért legmagasabb árat fizetek. Hívásra jövök **Leitersdorfer** Kisdiófa u. 4 Tel. 1-352-83 3212

LUXUS BÉRAUTÓ Temetőbe 7 P-től. Ora 3 P. Km 24 f.-től. **1-838-24**

Új **HANOMAG** kényelmes **luxus bérautó** óránként 3 P. Nyitott-csukott túrakocsi vidékre és külföldre km 24 fill. Tel. **1-246-66**

Használt ruhákért csodálatos árakat fizetek vagy a legfinomabb gyapjúszövetre becserélem. **Fischbein,** Dob u. 25. Tel. **1-354-22** 3211

LUXUS BALILLA BÉRAUTÓ 1 ó. P 3 belterületen Tel. **1-128-80** Túra km. **22 f.** Grünspan Béla ÉJJEL, NAPPAL

Használt férfi és női ruhákért, egyenruhákért, cipőkért legtöbbet fizetek **Freund,** Dobozi ucca 27. Tel. 1-426-73. Hívásra jövök, vidékre is 3262

Új 100-as Steyrekkel ÓRÁNKENT **2.50 P.** URÁNIA G. **1-435-72.** **Túrára legolcsóbban**

LUXUS BÉRAUTÓK külföldre és vidékre a legolcsóbban. Temetőbe 7.— P. Éjjel-Óránként 3.— P. nappal **1-463-24**

EXPRESS BALILLA BÉRAUTÓ 1 ó. P 3 eltolható tetővel is Tel.: **1-2-3-4-5** túra km 22 fillér

7 P BÉRAUTÓ temetőbe, 3 P Óránként 2-928-68 Km 24 fill. Unio 2-912-42

Vasárnapi bécsi meccsre megbízható jó **autó 22.— P-ért** személyenként oda-vissza. Telefon: 1-200-65

RAPID BÉRAUTÓ Gyári új luxuskocsik 1 órára 3.— pengő, **1-330-70** Túra-km 24 fillér. Éjjel—nappal

BÉRAUTÓ 1 órára 3 pengő Budapesten vámon belül. Temetőbe és kirándulási helyekre megegyezés szerint. UNITAS Rt. Telefon A 2-923-85

Minek izzad? Viseljen „CADETT" kánikula cérnaflór inget! P 6.20 **KOVÁCS VICTOR** IV., Petőfi Sándor ucca 11 VI., Király ucca 2

Organdy és transzparent ruháim híresek! Gazdag színváltozatban. **HALÁSZ DEZSŐ** VII., Rákóczi út 54.

Viselt ruháit prima gyapjúszövetre **becseréli** vagy magas áron megveszi **Wertheimer,** Teréz körút 29 Tel. **1-277-32.** Hívásra házhoz jövök

Használt ruhákért óriási árakat fizetek. **Spiegel,** Erzsébet körút 29, I. emelet Telefon 1-289-42. **Hívásra jövök.**

Jégszekrények, márványpultok, **gyorsmérlegek,** pult, üvegállványok, húsipari gépek, zúzógép, töltőgép, Wolf-daráló használtak, nagyon olcsón. **Rosenfeld,** Népszínház u. 31.

Műbútorasztalosok Szövetkezet volt helyiségében VIII., Üllői út 18 **Bútor mintatermeink megnyíltak** Egyszerű és különleges bútorok. Olcsó megnyitó árak. **LERNER**

Modern autókhoz használt alkatrészek Karosszériák. **Alkatrészkereskedelmi kft.** V., Zápolya ucca 32. Telefon 2-932-40.

Utazó-képviselő ki világcégek képviseletében Egyiptomot, Palesztinát, Szíriát, Török- és Görögországot 42 esztendeje évenként beutazza, mindenütt legjobban be van vezetve s legelsőrangú referenciákkal szolgálhat, **keres** októberi közel keleti útjára még néhány **magyar képviseletet** jutalék és költségnozzátárulási alapon. Megkeresések **Blocknerhez. Andrássy út 4.** „No. 1108" alatt kéretnek.

XII. STEYR áron alul **eladó.** Telefon 1-469-76

Bérelnék kisautót üzemanyag nélkül cirka 4 hétre, míg kocsim javítása elkészül. Tel.: 1-182-28, 8—1-ig

HANSA 6-heng Cabriolet 16 000 futott **OPEL** 2-lit Cabriolet 22.000 futott, majdnem új, **eladó esetleg hosszabb túrára vagy délelőttre bérbeadó. Mérta-garázs,** Csengery ucca 74. Tel. 1-289-80. 3489

Automatikus háztartási **jégnélküli hűtőszekrény** gyári, új, **alkalmi áron** kapható Szedonya, Kresz Géza ucca 44

OPEL legújabb típus csukott, 4-ajtós, 1/1 13 000 futott, **olcsón eladó. Mária-garázs,** Csengery ucca 74 Tel. 1-289-80. 3489

Jól bevezetett bécsi ügynökség gyümölcs és élelmiszerszakmabeli exportcégek összeköttetéseit és képviseletet keresi **„EXPORT** 3242" jeligére a főkiadóba

Kerékpárok Alkatrészek a Párisi Nagyáruház V. emeletén. Kerékpárok díjtalan megőrzése a Paulay Ede uccai oldalon

Kézimunkát nyaralásra VIGYEN MAGÁVAL! **NÁDAS** IV., Petőfi Sándor ucca 11.

VESZEK zálogjegyet mindenről, **viselt férfiruhát legmagasabb árban.** Népszínház ucca **huszonhat.** Telefon 1-414-67

Nyaralásra utazók! Elsőrendű használt és új **bőröndök** óriási választékban. Csere, vétel, eladás. **WEIL,** Népszínház u. 26. Tel. 1-442-08

Esőkabát bailonkabát, raglán legolcsóbb a készítőnél **Márton és Szász** Bálvány ucca 3. Címre ügyelni

Zsák, ponyva eladás és kölcsönzés legmegbízhatóbb szállítója **Schlesinger és Társa R.-T.,** Budapest, V., Perczel Mór ucca 2. sz.

Alkalmi áron eladó 750 cm³-es Super X oldalkocsis **motorkerékpár** teljesen jó, üzemképes állapotban. VI., Szondy u. 33. Házfelügyelőnél. 3233

VÖRÖS SALAK vidékre is. **Salakkeresk. Vállalatnál,** VII., Dohány ucca 59 Telefon 1-423-64

Főúri 2-üléses cabriolet és 5-üléses csukott **LANCIA-DILAMBDÁK** első kézből, a legprimább állapotban, igen kedvező áron **eladók.** Pollák Mihály, VII., Kertész u. harminckilenc

KANDALLÓ fehér porcellán, Hardtmuth-féle, majdnem új **eladó.** „Sarokra 3234" jeligére a főkiadóhivatalba.

Lancia-Lambda 4-üléses, csukott, áramvonalas, karosszériával, kedvező fizetési feltételekkel is **eladó. FIAT,** Aréna út 61

DINAMÓ kapcsolótáblával, akkumulátorral és műszerekkel olcsón **eladó.** Ajánlatok „Galvanizálás" jeligére Blockner J. hirdetőirodába, Városház u. 10

501-es FIAT generáliavítva, **csukott,** jókarban **eladó.** Telefon: 1-268 63. 3213

Megvételre kerestetik 1·5 tonnás csukott **teherautó,** továbbá egy **hydraulikus prés** 120/120 cm-es lapokkal. Jelige „Kifogástalan állapotban" **Hassenstein és Vogler r.-t.** hirdetőirodába, V., Dorottya ucca 8.

Ma megkezdték Bécsben az amnesztiások szabadonbocsátását

Bécs, július 23

(Az Est bécsi szerkesztőségének telefonjelentése)

A kormány tegnap kihirdetett amnesztiája folytán mintegy 300—400 politikai elítélt fog már ma kiszabadulni.

Köztük van *Hamburger* igazgató, *Neubacher* vezérigazgató, *Leopold* százados, *Steinhaeusl* rendőrigazgató, ellenben dr. *Hönigl* és dr. *Gotzmann* rendőrfőtisztviselők, akiket a törvényszék életfogytig tartó fegyházra ítélt el, *továbbra is fogságban* maradnak.

Holnap és holnapután *további 8—900 politikai elítélt nyeri vissza szabadságát,* akik pártállás szerint a szociáldemokratákhoz, kommunistákhoz és nemzeti szocialistákhoz tartoznak. Ma megszüntették a bűnfenyítő eljárást dr. *Seitz* volt bécsi polgármester ellen is. A közkegyelem mintegy 10.000 emberre terjed ki.

Szél, eső, hőcsökkenés

— A Meteorológiai Intézet jelentése —

BUDAPESTEN MA DÉLBEN 23 C. FOK VOLT A HŐMÉRSÉKLET. Várható időjárás a következő 24 órára: Élénk északnyugati-északi szél. Többhelyen eső, zivatar. A hőmérséklet átmenetileg még kissé süllyed. Holnap nyugaton már ismét némi hőemelkedés.

Újabb esők, további lehülés

— Az Est meteorológiai tudósítójától —

Az európai időjárás továbbra is kimondottan *változó jellegű.* Az Alpok környékén még hűvösebb északnyugati légáramlas uralkodik, Nyugat-Európában azonban a francia partokon már *nagy erővel enyhébb szubtrópusi eredetű levegő áramlik be a kontinensre. Angliában hatalmas esőzések vannak.* Hazánkban tegnap csak kevés eső volt, inkább a keleti-északkeleti határszélek mentén.

Nagyobb esőt kapott azonban a délnyugati határszél *Szentgotthard* környéke, ahol 32 mm csapadékot mértek. A hőmérséklet a nyugati határszélek közelében már igen alacsony, ott csak 21—23 fokot ért el, de már a középső és keleti országrészeken is csak mérsékelt 26—28 fokos volt a meleg.

A mai délután és éjjel folyamán nyugat felől *újabb esőt kapunk élénk északi széllel* kapcsolatban. Ez a lehűlési folyamatot ismét előbbre viszi és a keleti részekre is kiterjeszti. *A holnapi nap folymán már várható ismét javulás, felhőzetcsökkenés, későbbre pedig újabb melegedés.*

Az időjárási elemek várható értékei Budapesten: legalacsonyabb éjjeli hőmérséklet 16—18 fok, déli hőmérséklet holnap 23—25 fok. **T. G.**

Értéktőzsde

— Az Est tudósítójától —

A *prágai* tőzsde gyengülése és a többi külföldi tőzsdék egyenetlen irányzata dacára is nálunk barátságos a hangulat, de a piac óvatos maradt. Ujabb ösztönzés hiányában a vezető papírokban kisebb lemorzsolódások észlelhetők. A holnapi rendezési napra való tekintettel nagy a tartózkodás, de a mellékértékekben még mindig folytatólagos árelőretörések vannak. A *fixpiac* szilárd, de üzlettelen. A forgalom nagyon szűk keretek közé szorult. *Zürichben* a *madridi* kifizetés névlegesen *esett* és olcsóbbodott az *osztrák silling* is, ellenben a *newyorki* és *brüsszeli* kifizetések *megdrágultak.*

Az értéktőzsdén a hivatalos forgalom *gyengén* indult.

Borsodi szén (—.—) 10. Kőszén (449) 447—444, Salgó (40.7) 40—40.2. Urikányi (78.3) 78. Fegyver (—.—) 87—88. Ganz (23.6) 22.5—22.9. Rima (84.9) 84. Tröszt (86.2) 85.2. Magyar Cukor (187) 184. Gyapjumosó (—.—) 7.3 1936. évi pénztárjegy (100) 100. 1914. évi fővárosi kötvény (323) 321. 1927. évi fővárosi kötvény (84) 83.25.

Gabonatőzsde

— Az Est tudósítójától —

A külföldi gabonatőzsdék egyenetlen irányzatával szemben Budapest nyugodtabb. Az *újbúza* kínálata kielégítő. A malmok tartott árakon felveszik a felajánlott tételeket. Az újbúza mai ára a készáruüzletben nyitáskor 15.05—15.15 pengő maradt. *Óbúzában* jelentéktelen a forgalom. A kivitellel foglalkozó cégek nem vásárolják, mert július végén lejár az osztrák import-vámkedvezmény. A *rozs* forgalma mérsékelt. Ausztria 6000 mázsa *lengyel* ározsot vásárolt, 14 schillinges áron Bécsben átvéve és néhány tétel *román* rozsot vett át 9.75 pengős áron Nyirábrány állomáson. Az *új román dunai rozs* augusztusra 10.75 schilling ex hajó Wien. Nyugodt üzletmenet mellett nálunk a pestvidéki rozs 11.30—11.40, a nyirségi 11.40—11.50 pengő júliusra. Az *új takarmányárpa* a kínálat gyengülése következtében szilárd. Ma délelőtt 11.50—11.60 pengő volt az ára.

Az *újzab* lanyha. Júliusra 12.75, augusztusra 12.35 pengő budapesti paritásban. A *tengeripiac* irányzata nyugodt, jó áru azonban kevés van és ezért 12.85—12.90 pengőt kérnek érte. A gyengébb minőségű tengeri ára 12.65—12.75 pengő. A *határidős tengeri* szilárd. *Augusztusi tengeriért* a hivatalos forgalom megkezdése előtt 12.25—12.30 pengőt kínáltak.

Bedekerek és minden egyéb utazási könyvek, utazáshoz szükséges szótárak legnagyobb választékban kaphatók **Az Est könyvkereskedésében,** Erzsébet körút 18-20

Felelős szerkesztő és kiadó: Salusinszky Imre
Szerkesztő: Kemény Simon
Kiadótulajdonos: Az Est lapkiadó r.-t.
Igazgató 1910-től 1930-ig: Sebestyén Árnold
Bécsi fiókkiadóhivatal: I., Kohlmarkt 7.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Ma a 15. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

Csütörtök **RÁDIÓ** Február 18

„A szép kék Dunán" Strauss János-ünnep

Haligassa meg ma! Bruno Walter, Hans Weissbach Fritz Busch

Budapest I.: 4.15 Saczelláry Györgyné előadása. — 5.00 Borászati tanfolyam. — 5.30 A Vakok »Homeros« énekkara. — 6.00 Rostáné Böhm Irén előadása. — 6.30 Peyton négen jazzenekara. — 7.30 Közvetítés a Technológiai Intézet fegyvervizsgálati osztályáról. — 8.10 »A szép kék Dunán«. A bécsi rádió ünnepi Strauss János hangversenye. (V. aszlemezfelv.). — 10.30 Cigányzene. — 10.45 Glanz-Eicha Margit bárónő németnyelvű előadása. — 11.00 Hanglemezek.

Budapest II.: 5.00 A Vakok »Homeros« énekkara. — 6.00 Angol táncslemezek. — 6.30 Angol óra. — 7.30 Frank Lajos gordonkázik. — 8.15 Dr. Csengery János egyetemi tanár előadása.

Lipcse: »Carmen«. **Bizet** operája Drezdából (7.00). Bécs: **Shakespeare** »VIII. Henrik«. Rendező: **Nüchtern** (8.10). Hilversum I.: Bruno **Walter** vezényel. **Händel:** »Concerto grosso«. **Mahler:** III. szimfónia (8.55). München: **Weissbach** vezényel. Oslo: Fritz **Busch** vezényel (8.10). Paris Eiffel: **Auber**-opera (9.30). Róma: A genovai **Carlo Felice** operaelőadása. **Wolff-Ferrar, Casella, Stravinsky** művei (9.00). Frankfurt: **Donizetti** »Lammermoori Lucia« c. operája hanglemezekről. A címszereplő: Mercedes **Capsir** (12.00).

Csütörtök február 18 **MŰSOROK** Csütörtök február 18

SZÍNHÁZ

OPERA: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Kezdete ½7. Vége 11 után). — **NEMZETI:** *Csongor és Tünde* (F. bérlet. Kezdete ½8. Vége ½11). — **VIG:** *János* (K. bérl. Kezdete 8. Vége 10 után). — **MAGYAR:** *A szűz és a gödölye* (Kezdete 8. Vége ½11 után). — **BELVÁROSI:** *Édes Anna* (Kezdete 8. Vége ½11). — **PESTI:** *Vihar az Egyenlítőn* (Kezdete 8. Vége ½11). — **MŰVÉSZ** (ezelőtt Fővárosi Operett): *Egy pohár víz* (Kezdete 8. Vége ½11). — **ANDRÁSSY UTI:** *Jöjjön elsején* (Kezdete 8. Vége ½11). — **TERÉZKÖRUTI:** *Vén szamár* (9). — **KAMARA:** *Marika hadnagya* (8). — **PÓDIUM:** *Harmadik műsor* (9). — **KOMÉDIA:** *A szűz és a vén kecske* (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Eső után köpönyeg* (6, ¾9). **JÓZSEFVÁROSI:** *Gólem* (6, ¾9). — **KISFALUDY:** *Tyúkfarm* (½6, ½9).

ADMIRÁL (1—537—07. Margit körút 5.): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Éneklő árnyék (Olga Baklanova) (½4, ½5, ½8, ½10). Vas. és ünnepnap: d. e. 11, d. u. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
ALFA (1—481—85. X., Kápolna u. 3/b): **Az igazi férfi** (Gary Cooper). Híradó (5, 7, 9). Vas. és ünnepnap: 3, 5, 7, 9. Szerdán szünnap.
ALKOTÁS (1—553—74. Alkotás u. 11.): **Szegény kis gazdag lány** (Shirley Temple). Barcarola (színes). Rókavadászat. Boldog foghúzás (rajzfilmek). Híradó (½4, ½6, ½8, ½10). Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. Vas. d. e. 11-kor matiné.
ATRIUM (1—540—24, 1—530—34. Margit körút 55.): **Baklava** (Erol Flynn). Híradók (¾6, ¾8, ¾8, ½10. Szombat, vas. és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10.
BELVÁROSI (1—845—63. Irányi utca 21.): **Az igazi férfi** (Gary Cooper) és a kísérő műsor. Híradók (Jobbterem: ½5, 7, ½10. Balterem: 8). Vas. és ünnepnap: Jobbterem: ½3, 5, ¾8, ½10. Balterem: ½4, ¾6, 8.
BODOGRÁF (1—339—06, 1—867—10. József körút 63.): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Táncos diákok (Pat Rooney) (4, 6, 8, 10). Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
BUDAI APOLLÓ (1—515—00. Csalogány u. 46.): **Évforduló** (Páger, Ráday). Sevillai szerelem (vígj.). Híradó (4, ½7, 9). Vas. és ünnepnap: 1, ¾4, ½6, ¾8, 10.
CAPITOL (1— 343—37. Baross tér 32.): **Dalol a flotta** (Fred Astaire). Híradó (½4, ½6, ½8, ½10). Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
CASINÓ (1—831—02. Eskü tér 6.): **A negyvenéves asszony** (Lil Dagover). Híradók (¼6, ½8, ½10). Szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ¾10.
CITY (1—111—40. Vilmos császár út 36. szám): **Balaklava** (Errol Flynn). Híradók (¾6, ¾8, ¾10). Szombat, vas. és ünnepnap: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.
CORSÓ (1—809—50. Váci u. 9.): **Kain és Mábel** (Clark Gable). A repülő ház (színes). Híradók (5, 7, 9). Szombat, vas. és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10.
CORVIN ((1—395—84. József körút és Üllői út sarok): **Az aranyember** (Csortos, Uray). Híradó ½4, ½6, ½8, ½10). Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
DAMJANICH (1—348—03. Damjanich utca 1.): **Évforduló** (Páger, Ráday). Híradó (Folyt. előadás: ½4, ½6, ½8, ½10). Vas. és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.
DÉCSI (1—213—43, 1—259—52. Teréz körút 28.): **Burgszínház** (Olga Csehova). Híradók (5, ½8, ½10). Szombat, vas. és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.
ELIT (1—161—51. Lipót körút 16.): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Híradók (4, 6, 8, 10). Vas. és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.
FORUM (1—897—07, 1—895—43. Kossuth Lajos utca 18. szám): Második hétre prolongálva! Lovagias ügy (Kabos, Gombaszögi Ella). Híradók (¼6, ½8, ¾10). Szombat, vas. és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10.
GLÓRIA (1—448—00. Thököly út 56.): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Csodás tenger (színes). Híradók (½5, ¼7, 9). Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
JÓZSEFVÁROSI (1—346—44. Kálvária tér 7.): **Évforduló** (Páger, Ráday). Az éneklő árnyék (Olga Baklanova) (½5, ¼7, ½10). Szombat: 4, 6, 8, 10. Vas. és ünnepnap: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. Vas. d. e. ¼11 kor S. M. C. matiné.
KAMARA (1—410—27. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Burgszínház** (Olga Csehova). Híradó (½6, ¼8, ½10). Szombat, vas. és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.
KULTÚR (1—861—93. Kinizsi u. 16.): **Felejtsük el a multat** (Eggerth Márta). Ponniverseny a vadnyugaton (trükk). Élet a Keleti tengeren (kultúr). Híradó (¾5, 7, ¾10). Szombat: ½4, ½6, ½8, ½10. Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
METRO (1—122—30. Teréz körút 60.): Harmadik hétre prolongálva! **Tánera születtem** (Eleanor Powell). Híradók (¼6, ½8, ¾10). Szombat, vas. és ünnepnap: ½4, ½6, ¾8, 10. Vas. d. e. 11-kor: Gyermekmatiné.
NYUGAT (1—271—62. Teréz körút 41.): **Az igazi férfi** (Gary Cooper). Popeye a Cirnnó (trükkfilm). Micki pólómecsese (színes). Híradó (½5, 7, ½10). Szombat: 4, 6, 8, 10. Vas. és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.
ODEON (1—302—63. Röttenbiller ucca 37/b): **A spanyol légió** (Annabella). Hangszerháború (színes). Ki mint repül, úgy eszik (burleszk). Híradó (Folyt. előadás: ½5, ¾7, 9). Szombat: ½5, 7, ½10. Vasár és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. Vas. d. e. ½11-kor matiné: Modern idők (Chaplin) és a kísérő műsor.
OLYMPIA (1—429—47. Erzsébet körút 26. sz.): **Ahogy tetszik** (Elisabeth Bergner). Karambol matadorok (eredeti felv.). Híradó (4, 6, 8, 10). Vas. és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.
OMNIA (1—301—25. József körút és Kölcsey u. sarok): **Baklava** (Erol Flynn). Híradó (5, ½6, ½8, ½10). Vas. és ünnep: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. Vas. d. e. ½11-kor matiné a rendes műsorral.
OTTHON (1—367—96. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **A spanyol légió** (Annabella). Mikulás apó (színes) (4, ½7, 9). Szombat: ½4, ½6, ½8, ½10. Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
PALACE (1—365—23. Erzsébet körút 8. szám): **Dunaparti randevú** (Perczel Zita, Csortos). Híradók (4, 6, 8, 10). Vasár és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.
PÁTRIA (1—456—73. Népszínház u. 13.): **Évforduló** (Páger, Ráday). Sárkányölő (színes). (½5, 7, ½10). Szombat: 4, 6, 8, 10. Vas. és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10. Vas. d. e. 10 és ½11 órakor matiné.
PHÖNIX (1—379—10. Rákóczi út 68.): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Híradók (½4, ¾6, ½8, ½10). Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. Vas. d. e. ½11-kor matiné a rendes műsorral.
RÁDIUS (1—220—98, 1—292—50. Nagymező ucca 22—24.): **A primadonna férje** (Lily Pons). A három csintalan kismacska (színes). Híradók (5, ¼8, ½10). Szombat, vas. és ünnepnap: 3, 5, ¼8, ½10.
REX (1—394—16. István út 39.): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Híradó (½5, ¾7, 9). Vas. és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
RIALTÓ (1—384—97. Rákóczi út 70.): **Házasságra ítélem** (Lilian Harvey). Éneklő árnyék. Híradó (½11, ½1, ¾3, 5, ¼8, ½10. Vas. és ünnepnap: 10, 12, d. u. 2, 4, 6, 8, 10.
ROYAL APOLLÓ (1—419—02, 1—429—46. Erzsébet körút 45.): **Kain és Mábel** (Clark Gable). Híradók (¼6, ½8, ¾10). Szombat, vas. és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.
SAVOY (1—460—40. Kálvin tér—Üllői út 2.): **Évforduló** (Páger, Ráday). Sárkányölő (színes). (4, ½7, 9) Szombat: ½4, ½6, ½8, ½10. Vasár- és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. Vasárnap d. e. 10 és ½12-kor matiné.
SIMPLON (1—691—89. Horthy Miklós út 74.): **Aranyember** (Csortos, Kiss F.). Híradók (¼4, ½6, ½8, ½10). Vas. é ünnep: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.
STÚDIÓ (1— 396—69. Akácfa u. 4.): **Rómeó és Júlia** (Norma Shearer). Híradók (½5, 7, ½10) Szombat, vas és ünnepnap: ½3, 5, ½8, 10.
TIVOLI (1—230—49. Nagymező u. 8): **Az igazi férfi** (Gary Cooper). Karambol matadorok (attr.). Híradók. (Folyt. előadás: 4, ¾7, ½10). Szombat, ¼4, ½6, ½8, ¾10. Vasár- és ünnepnap: ½2, ¼4, ½6, ½8, ¾10.
TURÁN (1—264—20. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Bonzó rókavadászaton (színes). Híradó (4, 6, 8, 10). Vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.
URÁNIA (1—460—46. Rákóczi út 21. szám): **A szent hazugság.** Dal a Tabánról (Sándor Anna). Híradó (5, ½8, ½10). Szombat, vasár- és ünnepnap: ¾3, 5, ¼8, ½10.
VESTA (1—826—39. Erzsébet körút 39.): **Évforduló** (Páger, Gordon Zita). Cica úrfi (színes). Tinta Muki rajzf.). Híradó (¾4, ½7, ½10). Szombat: 3, ¼8, ½8, ¾10. Vas. és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.

Legjobb magyar film
ARANYEMBER
CORVIN—SIMPLON

92 emelőgép már 105 centiméterrel felemelte a Florián-templomot

— Az Est tudósítójától —

Ma délelőtt helyszíni szemle volt a *Fő* uccában lévő *Florián*-templomnál. A száznyolcvan évvel ezelőtt épült templom padlója az idők során a *Fő* ucca feltöltése következtében *93 centiméterrel mélyebbre került* a járda vonalának jelenlegi szintjénél. A városházán elhatározták, hogy *a templomot felemelik.*

Az emelési munkálatokat február 8-án kezdték meg. Előzőleg a falakat vasgerenda-koszorúval fogták körül, majd átvágták a templom falait. *Kilencvenkét emelőgépet* ékeltek a falba és azután megkezdték emelőkkel a templom emelését. Az első napon mindössze 15 milliméterrel került magasabbra a templom, mert néhány emelőgép felmondta a szolgálatot. Később azonban naponta már 15 centiméterrel emelték a templomot és

ma már 105 centiméterrel áll magasabban a Florián-templom,

mint tíz nappal ezelőtt. Minden oldalról egyszerre emelik a templom falait és a keletkező réseket alátalazzák. Az emelési munkát szombaton fejezik be, amikor *110 centiméterrel lesz magasabban a templom, mint február 8-án volt.*

Technikai szempontból *rendkivül érdekes a munka.* Az egész világon most végeznek először épületemelést ezzel a módszerrel. Más módon már nálunk is emeltek épületeket, de az emelőgépeket mindig a fal mellé állított famáglyákra helyezték, míg most magában a kiválvt falba helyezik el a gépeket. *Az 1700 tonna súlyú templomot minden oldalon egyszerre emelik.* A napi 15 centiméteres emelés körülbelül másfélórát vesz igénybe. Egy-egy ötmilliméteres emelést nem egészen egy perc alatt visznek végbe.

Friedrich Lajos műszaki főtanácsos mutatta be a ma délelőtti helyszíni szemlén a sajtó képviselőinek az eddig végzett emelési munkálatokat. Az érdekes épületemelés *Friedrich* főtanácsos szabadalma alapján történik. Szombaton, amikor az egész emelési munka befejeződik, a magasépítési szakbizottság tagjai fogják helyszini szemlén megtekinteni az elvégzett munkát.

50 tanerőt kényszernyugdíjaznak, 70-en maguktól mennek nyugdíjba a fővárosnál

— Az Est tudósítójától —

A főváros befejezte a tömeges kényszernyugdíjazási eljárást a tanerőszemélyzetnél. A főváros eleinte azon az állásponton volt, hogy a tanszemélyzet rendesen dolgozik és nincsen szükség ilyen erőszakos intézkedésekre, de a kormány nem engedett.

Háromszázkilencven esetben rendelték el a kényszernyugdíjazási eljárást,

hetvenen maguk kérték a nyugdíjazást, *180 ellen lefolytatták az eljárást,* a többi esetben a nyugdíjazási eljárás folytatásától *eltekintettek,* mert időközben olyan adatok kerültek nyilvánosságra, amelyek szerint *a szóbanforgó tanerők valóban mintaszerűen működnek.*

A kiküldött négy bizottság körülbelül egy esztendeig dolgozott s munkájának eredménye az, hogy

50 esetben elrendelték a kényszernyugdíjazást,

azonban joga van a nyugdíjazásra ítélt tanerőnek *a kultuszminisztériumhoz fellebbezni s az utolsó szót maga a miniszter mondja ki.* Ha a kényszernyugdíjazás jogerőssé válik, akkor a tanerő *még három hónapig fizetéses szabadságra mehet* és azután lép a nyugdíjállományba.

A végeredmény tehát az, hogy hetvenen maguk kérték nyugdíjazásukat, ötven ellen elrendelték a nyugdíjazási eljárást, tehát *120 állás üresedik meg a főváros tanszemélyzetének létszámában.*

Express hirdetések

Cukorbetegek gyógykezelésére **speciálisan** berendezkedett
Dr. Jakab Szanatórium
diétás és diagnostikai gyógyintézet
Budapest, VI., Szondy ucca 102. sz. (Városliget mellett.) Tel.: 1-104-44.

3 méter tiszta gyapjú férfi maradék **szövet** P **36.—** csak **Pannonia** Posztó és Divatház Károly körút **3/b.**

Lemezipari gépek
ELADÓK: táblaolló, gömbölyítőgép, lehajtógép, peremezőgép, körolló, orsóprések, fémnyomópad ovalművel, nyomószerszámokkal, lemezvágóolló, stb. kézi bádogos szerszámok, **MŰSZAKI VÁLLALAT,** Budapest, Podmaniczky ucca 55. Telefonszám: 1-222-79. 7007

Rádióbérlet hetenként helyivevő P **1.—** külföldvevő P **2.50** től
Csőgarancia. — Ingyen szervisz. Vételnél bérletdíj-beszámítás.
Odeon, Károly király út 5. T. 1-451-07

Rózsadombon, zárdaucccai 500-as csodás, árnyas ősparkban, úri-**VILLA**
5-szobás hallos, minden elképzelhető luxussal, sofőr-házmesterlakással telekár alatt: 60.000-ért, fizetési felt. **eladó.** 1-396-83.

150.000 pengőt **kihelyezek** ügyfelem megbízásából budapesti bérházakra 2—3 tételben is. — Ajánlatok **„Olcsó pénz 4 évre"** jeligére Blocknerhez, Vilmos császár út 33. sz.

STEINER GIZI
női divatszalón
Tel. 1-122-87 V., Visegrádi u. 12

Teréz körút közelében 2-szobás luxus-**lakás** teljesen berendezve és felszerelve telefonnal olcsón kiadó Tel. 1 222-07 délelőtt 9—11-ig és délután 4—7-ig.

IGYON EGYEN HINDU **EX**
CSOKOLÁDE-ITÓKAT
valódi likőrtöltéssel
10 FILLER. Mindenütt kapható!

Jobboldali képviselőjelöltet pénzelt a Textilbehozatali egyik igazgatója

— *Az Est tudósítójától* —

A Textilbeszerző Kft. közgazdasági rémregényének szereplőit, *Oláh* Gyula igazgatót, *Schuchner* Nándort, a vállalat egyik alapítóját és *Schneider* Zsigmondot, akiket tegnap csalás bűntette miatt letartóztatott a rendőrség, *holnap viszik át az ügyészség Markó uccai fogházába.* A rendőrségen ezzel lezáródott a napokig tartó izgalmas nyomozás, amelynek során megdöbbentő részletekben bontakozott ki: hogyan bonyolította le üzleteit, sőt üzelmeit a Textilbeszerző Kft., amelyet 15.000 pengő tőkével alapítottak és amely milliós üzleteket bonyolított le.

Ma még egyszer a nyomozást vezető *Csatószeghy* Viktor rendőrtanácsos elé vezették a cég vezéreit. A rendőrségi cellában eltöltött második éjszaka után megtörten, borostás állal álltak sorba a rendőrtanácsos íróasztala előtt.

— Mondja, Schuchner, — kérdezte a rendőrtanácsos a vállalat egyik alapítóját, akiről tegnap meglepetésszerűen kiderült, hogy *még írni sem tud*, — mi igaz abból, hogy maga a legutóbbi képviselőválasztáson

25.000 pengővel támogatott egy kepviselőjelöltet?

Schuchner nem szívesen felelt a kérdésre. De azután elmondotta, hogy egyik társának hozzátartozóját, aki fellépett valamelyik vidéki kerületben, *valóban támogatta vénzzel.* Aztan azt is elmondotta, hogy

ez a képviselőjelölt szélsőjobboldali programmal lépett fel.

Most *Oláh* Gyula igazgatóra került a sor. Őt afelől faggatta a rendőrtanácsos, hogyan tűrhette a vállalatnál előforduló visszás dolgokat? Oláh azt felelte, hogy nem nézte meg soha a könyveket, megbízott társaiban.

— Milyen igazgató volt ön, ha még a könyveket sem nézte meg?

Erre nem Oláh felelt, erre azok a tanuk feleltek, akiket két nap alatt kihallgattak a főkapitányságon. Az ezerpengős fizetést húzó *Oláh* Gyula, aki 26 éves fiatalember, nem is sokat törődött a Textilbeszerző ügyeivel.

Az éjszaka lovagja volt,

ismerték mindenütt a mulatóhelyek tájékán, mint a legmulatósabb, költekező vendégek egyikét. Néha hetekig távol volt Budapesttől, külföldön utazgatott, csak éppen a vállalat ügyeivel nem foglalkozott. Ha néha megérkezett hosszú távollét után Budapestre, vicces levelezést folytatott íróasztalával szemben ülő igazgatótársával, Löwinger Józseffel.

»Azonnal kérek elszámolást, apuskám, mert különben kilépek a cégből!« —

írta például többek között.

Mire ugyancsak *ajánlottan*, ahogy ő küldte el a levelet, jött a válasz, — mint mondottuk, — íróasztalával szemben ülő igazgatótársától: »Örülj, hogy minden a legnagyobb rendben megy, ne ugrálj«. Ilyen tréfásak voltak ezek az urak, akik

a kisemberek egész seregét megkárosították

üzleti tevékenységükkel.

— De hát hol van a pénz? — vetett fel újabb kérdést a rendőrtiszt.

— *Löwingernél Isztambulban*, — felelte kesernyésen *Oláh* Gyula.

Csak egy biztos az egész ügyben, a Löwingerrel eltűnt 50.000 pengő sorsa. De hogy honnan került elő az az 50.000 pengő és hova tűnt el a bűnügy nyomozása során szerepelt 120.000 pengő, azt még a rendőrtiszti nyomozás sem tudta megállapítani.

A rendőrtiszt csenget, detektívek, rendőrök veszik közre *Oláh* Gyulát, *Schuchner* Nándort, a jobboldali képviselőjelölt pártfogóját és az ártatlanságát egyre hangoztató *Schneider* Zsigmondot. Viszik vissza őket a 200-as cellába, ahol tovább elmélkedhetnek a Textilbeszerző Kft. rövid tündökléséről és bukásáról.

Elitélték Rejőd Jenő ügyvédet és tettestársát

— *Az Est tudósítójától* —

Mult év nyarán a *Klauzál* tér egyik házának házfelügyelője arra lett figyelmes, hogy gyanús alak akart behatolni a házban lakó ékszerész lakásába. Lezárta a kaput, rendőrt hívott, aki előállította a gyanús férfit a főkapitányságra. Megállapították, hogy *Sziva* Józsefnek hívják, *többszörösen büntetett előéletű, néhány héttel azelőtt szabadult ki a börtönből.* A nyomozás során kiderült, hogy *Sziva* József kiszabadulása óta *több csalást* követette el, így többek közt dr. *Rejőd* Jenő volt ügyvéddel együtt egy *Artner* Ferenc nevű embertől 200 pengőt csalt ki azzal, hogy számára a Margit körút egyik házában házfelügyelői állást szerez.

László Dezső egyesbíró ma tárgyalta a betörő és a volt ügyvéd közös bűnügyét. Mind a ketten *tagadták bűnösségüket.* A törvényszék a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján

Rejődöt csalás vétsége miatt kéthónapi fogházra, Sziva Józsefet pedig egyévi és háromhónapi börtönre ítélte.

Az ítélet nem jogerős.

finom familia

Ahol a mama, a papa és a két lány — minden útja kész talány!

Holnap este minden kiderül!

Décsi és **Casino**

William Powell és **Carole Lombard.**

A pécsi bányászok felveszik a munkát

Ma délben döntöttek

Pécs, február 18
(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

A pécsi bányavidéken izgatottan varják a híreket két nap óta: megadják vagy nem adják? Egyelőre csak a bennlentesek, a munkásvezetők tudják, hogy *nem adják* meg. A DGT végérvényesen *elutasította a bányamunkások béremelési kérését*, de nem szünteti meg az 1933-ban életbeléptetett hat, illetve 8 szazalékos bércsökkentést sem. A vallalat nehezségekkel küzd. A statisztikai adatok sorozatával bizonyítja, hogy az értékesítés *nem tart lépést a fokozott termeléssel.* A munkások pedig a napról-napra fokozódó drágasággal küzdenek reménytelenül. A pécsi bányavidéken *tegnap üzemszünet volt. Ma ismét az van.* Tegnapelőtt ugyanis olyan hírek terjedtek el, hogy a bányamunkások megismétlik a három év előtti földalatti sztrájkot. A somogyvasasi munkások ma délben értekezletet tartanak és *dönteni fognak arról, hogy felveszik-e a munkát vagy sem.*

A bányamunkás szövetség részéről kapott értesülésünk szerint a kereskedelmi és iparügyi miniszterrel tegnap folytatott tanácskozás eredményeként *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi és iparügyi miniszter

közvetítésre vállalkozott a pécsi bányászsztrájk ügyében.

Ma személyesen felhívja telefonon a DGT bécsi vezérigazgatóságát, hogy közvetlen tárgyalás alapján keresse azt a megoldást, amely a szembenálló felek érdekeinek egyaránt megfelel.

Délben a pécsi bányamunkások vezetősége hosszas tanácskozás után úgy döntött, hogy tudomásul veszi a vállalat vezetőségének válaszát,

a munkásság felveszi a munkát

abban a reményben, hogy *a vállalat a tárgyalásokat tovább folytatja, a méltányos kéréseket teljesíti, retorziót pedig senkivel szemben sem alkalmaz.*

Elfogták egy textilgyár házitolvajait

— *Az Est tudósítójától* —

Az egyik kispesti textilgyárban hosszú idő óta lopkodták a nyersanyagokat és a festéket. A gyár igazgatósága a rendőrség bevonásával igyekezett a tolvajokat leleplezni, de nem sikerült. Tegnap reggel *Takács* XV. János rendőrfőtörzsőrmester észrevette, hogy egy gyanus külsejű férfi nehéznek látszó csomagot cipel. A csomaggal bement a vendéglőbe, majd rövid idő mulva üres kézzel távozott. A rendőrfőtörzsőrmester bement a vendéglőbe, ahol a vendéglős megmutatta neki az otthagyott csomagot, amelyben *kelmefestőanyag volt.*

Este a gyanús férfi egy másik társával visszament a vendéglőbe és elvitte a csomagot. A rendőr igazolásra szólította őket és ekkor bevallották, hogy öt társukkal együtt, akik a textilgyárban vannak alkalmazva, *már régebben lopkodják a gyár nyersanyagát.* A rendőr a két embert, akik közül az egyik *Lintner* Ferenc, a másik pedig *Ébner* Antal kelmefestő, bevitte a kapitányságra, ahol kihallgatták őket. Vallomásuk alapján elfogták *Takács* Kálmán, *Jancsek* József, *Bergei* Béla, *Patai* Lajos gyárimunkásokat és egy fiatalkorút, akik *valamennyien a tolvajbanda tagjai voltak.* A csomagban, amit a két ember magával vitt és amit a rendőrség elkobzott, 192 kiló kelmefesték volt. A rendőrség most *az orgazdákat* keresi.

Meg akartak zsarolni egy gyömrői orvost

— *Az Est tudósítójától* —

Dr. *Vargha* Pál gyömrői orvos *gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségével* vádoltan állott ma a pestvidéki törvényszék *Marton*-tanácsa előtt. A vád szerint az orvos a mult év június 23-án gyömrői kertjében pisztolyával verebekre és kóbor macskákra lövöldözött és lövöldözés közben állítólag eltalálta a szomszédos kertben tartózkodó *Marek* Márton piaci árust.

A piaci árus négy hónappal az eset után felkereste az orvost és megfenyegette, hogy ha nem fizeti meg kárát, feljelentést tesz ellene. Az orvos a kártérítésről hallani sem akart, mire a piaci árus feljelentette.

Dr. *Varga* Pál a mai tárgyaláson kijelentette, hogy *csakugyan lövöldözött kertjében verebekre és kóbor macskákra, arról azonban nem tud, hogy bárkit is eltalált volna, mert akkor segélykiáltást kellett volna hallania.* Négy hónappal később kereste fel őt *Marek*, hogy eláll a feljelentéstől, ha az orvos kártérítést fizet neki. Tehát nyilván zsarolni akart.

Mareket nem lehetett kihallgatni, mert kiderült, hogy *kémkedés* miatt eljárás folyt ellene és az ország területéről kiutasították.

Az ügyész fentartotta a vádat, a törvényszék azonban *felmentő ítéletet hozott* azzal az indokolással, hogy nem nyert bizonyítást, hogy az orvos a piaci árust eltalálta volna és nyilván zsarolási célzattal történt a feljelentés.

Popper István mint férj, **dr. Buday-Goldberger Leó** és neje **Popper Ida**, **Popper Béla** és neje **Rotter Magda**, **dr. Linksz Jenő** és neje **Popper Ginna**, **Popper Lajos** és neje **Sándor Erzsi** mint gyermekei tájdalomtól megtörten jelentik, hogy szeretett hitvese és imádott anyjuk, mintaképe a legnemesebb családanyának

Popper Istvánné

szül. Heidlberg Ilona

istenfélő életének 75-ik évfordulóján, boldog házasságának 57-ik évében, megadással tűrt hosszas szenvedés után csendesen elhúnyt.

Nemes halottunk földi maradványait pénteken, e hó 19-én déli 12 órakor fogjuk a kerepesiúti izr. temetőben utolsó útjára kísérni.

Dr. Buday-Goldberger Antal és neje
Buday-Goldberger Miklós
Linksz Éva
Buday-Goldberger Friderika
Popper Edith
Popper Marietta
unokái.

Buday-Goldberger Berthold
Buday-Goldberger Nicolette
dédunokái.

Fridrich Sajós

varosi főmérnok

1925-ben a IX. Kén-utcai munkás-lakóházak emeletráépítését terverte és a művezetést is vezette

Gallina Friggyes dr: Budapest székesfőváros 1925-26. évi kislakásos építkezései.

MAGYAR. EPITOMUVESZET

1927. 3-4. sz. II. l.

1925-ben a IX. Mester-utca 37-39 sz. hatemeletes kislakásos bérház tervét készítette és művezetője volt az építésnek.

u. o. II. l. 10—

13. l. (A Mester-utcai épület homlokzatának képe és alapraja.)

MAGYAR ELLENŐRZŐ KÖNYVVIZSGÁLÓ

Fridrich Lajos

építész

Genthon: Magyar

művészet. 32. l.

Fridrich Lajos

műszaki főtanácsos

laid

Hajlik 1937

2. sz. 73, 74. l

Fridrich Sajos

városi tanácsnok

cród

Halász Árpádár:

A székesfőváros 1939. évi középítkezései –

Bp. 1940.

(Kurlönnyomat a „[illegible]
tadsulat Körlönyéből)

1.—84. ll.

Budapest
Athenaeum
1878.

ifj Fridrich Lajos főv. tanácsnok, a magasépítészet vezetője

a Florian-templom felemelése és restaurálása.

Részletesen ismertetve!

Felhasználandó: az alábbi forrás: Szaina a fővárosi könyvtárban

R 725.1 (439)

Halász Árpád dr

A székesfőváros 1939. évi középitkezései.

Budapest, 1940.

11–13. l.

14. l.

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

Fridrich Lajos

A Szent István bazilika karbantartási munkálatai 1938 óta folynak. 1940-ben a déli tornyot restaurálták a 4 főváros magasépítési ügyosztálya végezte fenti irányítás ával.

Halászközép. 1940

15. l.

Fridrich Lajos

vezette a Szent István bazilika helyreállítási munkálatait

Halászkörép. 1941.

20. l.

r Kommission für Ungarn

Budapest.

g.

t — ~~Kreuzband — Boten:~~
t:

	Mark	Pf.	Mark	Pf.
ler des Königr.				
Heft 22 – 27	53.	–		
10 %	5.	30		
		M	47.	70

Fridrich Lajos

műszaki főtanácsos

lásd

Ki-Kicsoda?

228. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután 1/2 6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Fridrich Lajos

fův. tanácsnok

Szód

Magyar Építőművészet

1941. 135. l. (Közé-
pitkeresek, 1940.)

Bauhidy Gyula
Sanyhely,

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Friedrich Lajos

oki. épitész

Nagyvárosi városi fürdő-
épület tervpályázatán
megvétel.

Magyar Mérnök- és Épí-
tész-Egylet Közlönye.

(Technika és Közgarda-
ság) 1923. 4. l.

anhezo befolgen solle.

16-to. Wirdt denen Geistlichen, die nicht anderwerths ihre Nahrung haben und alda nothwendig, ihr Uebung in ecclesiasticis et professione zuegelassen, die Possess der Kürchen und praetendierenden Güetter aber, ut supra, bis auf unsere fernere Resolution noch suspendiert, jedoch ihnen tanquam Missionariis ein Unterhalt müessen gegeben werden.

Schlüesslich wollen wür uns zu mehrgedachter Inspection allergnädigst versehen, sye werde mit allem pflichtschuldigstem Eiffer und Dexteritet dises Vorhaben der cammerallischen guetten Würthschafft aufs best- undt müglichste zu bewerckhstellen, das Oeconomicum zu Gran und Neuheüssl nach vohriger Anstalt noch ferner mit Nuzen fortzuführen, und was es bishero bayder Orthen ertragen, auch etwa, wie noch zu verbesseren, und in anderen Acquisten der Cammer Nuzen zu Behueff der gemainen Wohlfarth also weitters zu suechen und zu beheben, mit Guettachten uns an Handt zu geben, gethreülichist ihr angelegen seyn lassen, welche dabeneben und übrigens in beschährlichen Vohrfallenheiten an unsere Hoff Cammer zu recurrieren und, wo khein morae periculum, von Hoff aus in Underthanigkheit sich des Beschaidts zu erhohlen haben, allermassen hieran vollzogen wirdt unser gnädigster Willen und Mainung.

Wien, den 5. November Anno 1686.

Fridrich Lajós

Irod

MMÉE Közl.

1937. 219. l.

(Egyetemes szakülés a belvárosi templom eltolása ügyében.)

Birottsága

k

Budapest.

IX. Högyes Endre-u. 10

Fridrich Lajos

Szód

MMÉE Közl.

1937. 221. l.

(A mű- és Középítési szakosztály ülése a belvárosi templom eltolása ügyében.)

M. 24 cm.

1228. LOVAS-SZOBROCSKA, fajáns

üveg, medaillonokban emblémákkal. Biedermeier.

zöld, arannyal, fehérrel és sárgával festett arabeszkes, ill.
ier.

ózsaszin és fehér szemes diszitéssel. Biedermeier.

eg, fehér és rózsaszin szemes diszitéssel. Biedermeier.

veg, kék és fehér hólyagos szemes diszitéssel. Biedermeier.

res testén sorokban felrakott, recés üvegszalag. XVIII. sz.

üveg, arannyal és ezüsttel festett barok izlésü diszitéssel.

g, rózsaszin mezőben, szintelen hólyagos, szemes diszitéssel,
.

ötétvörös festett rokoko izlésü diszitéssel. Biedermeier.

eg, kék mezőben szintelen stilizált diszitéssel. Biedermeier.

illámos diszü üveg, tojásdad testtel. Amerika. Modern.

piros alapon piskótaalaku mezők, oldalán szarvasvadászat,
eh, 1840 k.

veg, sokszögü testén sötétpiros alapon arany, fehér és zöld

eg, festett piros diszitéssel. Cseh, 1850.

Összedül a belvárosi plébániatemplom, ha elmozditják helyéről

Senkinek sem kell a 2.5 milliós, felesleges templom áthelyezés

Szendy Károly polgármester a főváros június 23-i közgyűlésének napirendjére tűzte a belvárosi plébániatemplom áthelyezésének ügyét. A tervek szerint *Friedrich* Lajos városi műszaki főtanácsos eljárása alapján *12 méterrel tolnák el jelenlegi helyéről és hat méterrel magasabbra emelnék a templomot.* A munka négy évig tartana, *két és félmillió pengőbe* kerülne.

A belvárosi plébániatemplom helyváltoztatásának nagyon sok ellenzője van. A *Közmunkatanács műszaki tekintélyei* a legkomolyabb érveket hozzák fel a terv ellen, de *egyházi körök* se helyeslik minden ben a javaslatot.

Megkérdeztük **Mészáros János** *pápai prelatus,* érseki helynököt: mi a véleménye a templom eltolásáról. Mészáros János kijelentette, hogy *különböző akciók indultak meg a terv ellen, így az még egyáltalában nem befejezett dolog.*

Bednárz Róbert *esperes,* a belvárosi te.iplom plébánosa kijelentette, hogy *a templom felemelésének tervéhez kizárólag műszaki ember szólhat hozzá.*

— *Egyházi szempontból* nem kifogásolható ez az építkezés? — kérdeztük.

— *Egyházi szempontból erre a templomra tulajdonképpen nincs is szükség,* hiszen elég templom van a Belvárosban, akármelyiket meg lehet tenni plébániának.

Friedrich Lajos műszaki főtanácsos tervei alapján indulna meg az eljárás, ha a város közgyűlése tényleg hozzájárulna a templom eltolásához. (Az ő elgondolása alapján emelték fel néhány hónappal ezelőtt a főuccai Flórián-templomot.) Megkérdeztük az ő véleményét is.

— Minden építkezés, minden technikai alkotás — mondotta — *kockázattal* jár. Kockázattal jár az is, hogyha egy deszkába lyukat fúrok, mert kiteszem magam annak, hogy *eltörik a deszka.* Minden ellenkező véleménnyel szemben a leghatározottabban kijelentem, hogy *a templom fölemelése nem jár nagyobb kockázattal, mint bármely más technikai művelet.* A terv ellenzői azzal érvelnek, hogy a hatvan esztendővel ezelőtti restaurálási munkálatoknál látták már, hogy milyen *rossz állapotban vannak a falak.* Ez alatt a hatvan év alatt azonban semmi sem történt.

Ezután **Petrovácz Gyula** országgyűlési képviselőt kérdeztük meg, aki a következő érdekes kijelentést tette:

— *Semmi néven nevezendő szükség sincs a belvárosi plébániatemplom felemelésére.* Ehhez a tervhez egyetlen *komoly műszaki ember* nem járul hozzá. De nem járul hozzá a kereszténypárt és a Közmunkatanács sem. Elsősorban *műemlékszempontból* emelünk kifogást a terv ellen. Semmi szükség sincs arra, hogy a templomot elvigyék, mert abban a pillanatban, *amikor egy műemléket eltávolítanak eredeti helyéről, megszűnik műemlék lenni.* Ezt a templomot annyiszor átépítették, annyiszor tönkretették, hogy *mihelyt megmozdítják, romhalmazzá fog válni.*

— Amikor elődeink az Erzsébethidat, az Eskü teret és a Kossuth Lajos uccát építették, *a boldog Nagymagyarországon mód lett volna arra, hogy ezt a teret két és félmillió pengővel rendezzék.* Más irányban is vezethették volna a Kossuth Lajos ucca tengelyét, de akkor senki sem mert volna arra gondolni, hogy *egy ilyen óriási összeget ennyire improduktív célra fordítsanak.* Azt hiszem, hogy *a közgyűlés egyetlen komoly pártja sem fog ehhez a műszakilag lehetetlen és közgazdaságilag teljesen felesleges tervhez hozzájárulni.*

Brids-világhirességek érkezése Budapestre

A vasárnap, június 13-án kezdődő bridzs világbajnokság külföldi résztvevőinek nagy része már megérkezett Budapestre vagy legalábbis útban van a főváros felé. Teljes számmal először az egyiptomiak érkeztek, hat férfi-, hat női játékossal és néhány kísérővel. A férficsapatban csak két, a női csapatban három egyiptomi származású játékos van, a többi Alexandriában élő görög és örmény. A férficsapat kapitánya francia.

Ma érkezett meg a jugoszláv csapat és teljes számban a minneapolisi amerikaiak: *Burns, Shanfield, Sanders, Righter.* A svédeknek eddig csupán egy része érkezett meg. Vezetőjük dr. E. *Henriques,* a híres stockholmi védőügyvéd. Az észtek közül eddig kapitányuk, S. *Kallas,* továbbá *Lorup* és *Bednarcik* jött meg; reggelre várják a többieket. A franciák közül *Vergniaud* és *Huni* vannak Budapesten.

Vasárnap a Pesti Vigadóban a férfi csapatbajnokság selejtezőjével kezdődnek a küzdelmek, hétfőn már a női csapatbajnokságra is sor kerül és mindig a férficsapatok fordulóival párhuzamosan bonyolítják le őket.

A világhírű Ely *Culbertson,* a másik amerikai csapat kapitánya, június 12-én, szombaton estére jelezte érkezését.

Hétfőn temetik a hirtelen elhúnyt Andréka Károly nyugalmazott főkapitányhelyettest

Ma hajnali egy óra körül szívszélhüdés következtében, 63 éves korában meghalt *Andréka* Károly, a fővárosi törvényhatósági bizottság örökös tagja, nyugalmazott főkapitányhelyettes. Éjfél tájban lett rosszul, környezete nyomban orvost hozatott, aki mindent elkövetett, hogy a beteget magához térítse, igyekezete azonban hiábavaló volt, röviddel később Andréka Károly meghalt.

Andréka Károly 1874-ben Tápióbicske községben született. 1894-ben lépett a rendőrség szolgálatába. Hosszú ideig teljesített a bűnügyi osztályon szolgálatot, később a detektív testületnél volt főfelügyelő, majd detektívfőnök. 1924-ben a másodfokú kihágási osztály vezetője lett, 1928-ban pedig a főkapitány helyettesévé nevezték ki.

Az elhúnyt tevékeny szerepet vitt a III. kerület politikai és társadalmi életében. Halálhírére a központi városháza és az újvárosháza épületére kitűzték a gyászlobogót. *Lamotte* Károly helyettes polgármester pedig nyomban intézkedett, hogy Andréka Károlyt a székesfőváros által adományozott díszsírhelyen temessék el. Temetése hétfőn, június 14-én, délután lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

MAGYARORSZÁG kirakata

DIXI vászoncipő 14.80 15.50
MÜNCHENGRÄTZI CIPŐGYÁR
IV., Kossuth Lajos u. 15

DIRNDLI RUHÁK
bájos, tess, fazónok
6.90, 8.90, 12.80
Gólya Áruházak
VII., Rákóczi út 38, VI., Király ucca 52

Esőkabát
ballonkabát, raglán
legolcsóbban a készítőnél
Márton és Szász
Bálvány ucca 3 Címre ügyelni
Saroktól a második ház

Delfi
az úri világ nyúlszőrkalapja.
Kérje mindenütt!

Rövidujjú nyári sport
ING
PENGŐ: 4.90
KOMNENOV-nál
Uj címünk: IV., Bécsi u. 2

Divatos
nyáriinőicipők
fehér vagy piros hőrből
650 fillér
Baross Árucsarnok
Baross tér 2
József főherceg szálló épületében

NAPA
a jól öltözködő urak nyakkendője!
Kérje a jobb szaküzletekben!

ARANY EGYPT ARANY EGYPT
kelengyére

STRANDFÜRDŐK
kerti fürdőmedencék vizének megzöldülését (algásodását) a világszerte ismert
CAPORIT fertőtlenítő megakadályozza.
Vízcsere megtakarítás!
„Laboratórium"
Budapest, VI., Szív ucca 15. Telefon 1-199-91

PAUL, FERENC, MARGIT
ILLÉS ANTALNÁL
DUBARRY
hölgyfodrászat
IV., Kossuth Lajos u. 2
Városház u. bejárat
Telefon: 1-808-62

MŰVÉSZ KÁVÉHÁZ
VII, Erzsébet körút 33 (volt Papagáj)
Újdonság
Tejszínhabos hideg gyümölcsleveskülönlegességek.
Minden délután és este hangulatos zene
párizsi Horváth Béla
vezetésével.
Kellemes hűvös helyiségek.
Reggelig nyitva

1 költséggel 3 helyen főz
Aladdin petróleumgáz

Hőtankja
Díjtalan ismertetés!
Aladdin Budapest, VII, Rákóczi út 32
Rókussal szemben

Fridrich Lajos

Ki kell nyomozni...

A Mezőgazdasági Kamara egyik tekintélyes igazgatóválasztmányi tagja a kamara előtt akarja tisztázni a kamara elnökének tengeriszállítási ügyét. Mecsér András ellen ugyanis az a panasz hangzott el, hogy nagymennyiségű tengeri exportjára kapott engedélyt mint termelő, de a kiszállított tengerinek csak mintegy 15—20 százalékát termelte ő maga, a többit összevásárolta. Ugyanekkor nagy tengeritermelő uradalmak állítólag igen kis mennyiségre kaptak exportengedélyt. Az üggyel különben legközelebb a Mezőgazdasági Kamara is foglalkozik. Alig elképzelhető, hogy ez a tengeriüzlet, amelyen állítólag 200.000 pengőt keresett volna Mecsér, így történt. Nem hihető azért, mert az agrártermékek exportja a legjelentéktelenebb cikkekig a Külkereskedelmi Hivatal kezében van, ennek a hivatalnak pedig az az elve, hogy csak a meglevő és kimutatott készletekre ad kiviteli engedélyt. Elsősorban pedig termelőnek. Ha tehát a Külkereskedelmi Hivatal elvi kijelentéseinek és a logikának az útját követjük, akkor nyilvánvaló, hogy a Külkereskedelmi Hivatal megnézte, megvizsgálta a tengeriexportra ajánlkozó termelők valóságos készleteit és ennek arányában osztotta el az exportkontingenst. A Külkereskedelmi Hivatalról nem is lehet feltételezni, hogy nemzeti ajándékot osztogatna neki kedves termelőknek a neki kevésbé kedves termelők kárára. Mecsér Andrásról sem tételezhető fel, hogy, mint a kamara elnöke, előnyöket akart volna szerezni magának többi gazdatársával szemben. Ennél a tengeriexportnál tehát — ha tényleg úgy történt, mint a panaszkodók állítják — máshol kell keresni a ludast. Nem történt itt valami illegitim kereskedői manipuláció? Ki kell nyomozni az ipsét, aki egy kristálytiszta tengeriexportüzletet így kompromittált.

Újra napirenden a devizahatáridőüzlet kérdése

Az ipari minisztériumban június 15-én tartják a nyári szünet előtti utolsó *kamarai napot*, amelyen a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara előterjesztésére a *borértékesítés*, a *devizahatáridőüzlet* és a közüzemi és gyári alkalmazottak önálló iparűzésének kérdését fogják tárgyalni. Különös érdeklődésre számíthat *a devizahatáidőüzlet problémájának a felvetése*, amelyre vonatkozóan — úgy tudjuk — hónapok óta biztató tágyalások vannak a Kamara és a Külkereskedelmi Hivatal között. A valutaárfolyamok bekövetkező kockázatát küszöbölné ki, ha az exportőröknek megengednék devizáiknak határidőre való eladását. A Nemzeti Bank idegenkedik a devizahatáridő engedélyezésétől.

A Kamara június 17-én ugyanezekkel a tárgyakkal *közgyűlést* tart. Itt újra napirendre tűzik a *tabáni gyógyszálló építésének* ügyét is, amelyben a legutóbbi kamarai közgyűlés — határozatképtelenség miatt — nem tudott dönteni.

A Pamutipar osztaléka

A *Magyar Pamutipar Rt.* igazgatósága folyó hó 11-én tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja az értékcsökkenési tartalékalapnak 1,032.558.16 P-vel (1935-ben 646.582.60 P) való javadalmazása után megállapított 413.836.83 P (1935-ben 389.766.19 P) nyereségből *részvényenként 4 P osztaléknak* 1937 június 26-ától kezdve való kifizetését. A szelvények a Magyar Általános Hitelbank, Budapest, pénztáránál kerülnek beváltásra.

Országos vásárok

Június 15., *kedd:* Békéscsaba, Borsódnádasd, Egerág, Kerkaszentmiklós, Martonvásár, Mihályi, Nagybörzsöny, Szécsény, Vajszló (havi), Zalavár.

Június 16., *szerda:* Adony, Békéscsaba, Lengyeltóti, Mezőkovácsháza, Nagykónyi, Olaszliszka, Rudabánya, Székesfehérvár, Zagyvarékas.

Június 17. *csütörtök:* Baranyajenő, Celldömölk (havi), Nyirábrány, Nemesvid, Pacsa, Süttő.

Június 18. *péntek:* Békés, Csenger, Hetes, Szabadhidvég, Szarvas, Veszprém (havi).

Június 19. *szombat:* Békés, Lenti, Makó, Magyarmecske, Szarvas.

Június 20. *vasárnap:* Békés, Makó, Szarvas, Turkeve.

Június 21. *hétfő:* Battonya, Csögle, Hajdúböszörmény, Kadarkut, Kóka, Mezőkövesd, Mosonszentjános, Nagyvázsony, Ócsa, Pásztó, Patca, Ricse, Szob, Tatabánya, Tolnanémedi.

Június 22. *kedd:* Apostag, Battonya, Dömsöd, Nagyvázsony, Pásztó.

Június 23., *szerda:* Siófok, Tiszakarád Ujszász, Zsámbék.

Június 24., *csütörtök:* Bánokszentgyörgy, Bodvaszilas, Igal, Kisbér, Körmend, Lajoskomárom, Mozsgó, Nagykálló, Sajtoskál, Tállya, Zákány, Zalaszentgrót, Zsámbék.

Június 25., *péntek:* Felsővadász, Mindszent.

Június 26., *szombat:* Egyházaskozár, Mindszent.

TŐZSDEI ÁRFOLYAMOK AZ EGÉSZ VILÁGBÓL

Az eső még a részvénypiacot is megjavította

A mai értéktőzsdén *lanyhán indult* az üzlet, mert a külföldi tőzsdék szünete miatt *a spekuláció tájékozatlansága és tartózkodása fokozódott*. Egyébként nemcsak a terménytőzsdét, hanem az értéktőzsdét is erősen befolyásolja az időjárási helyzet és az, hogy a tőzsdeidő folyamán *az ország különböző vidékeiről esőhíreket jelentettek*. Az irányzat a tőzsdeidő második felében *megjavult* és a *barátságosabb hangulat* mellett a részvénypiac értékeinek nagyobb csoportja *árveszteségét nemcsak behozta, hanem még a tegnapi zárlathoz képest nyereséget is ért el.*

Igy a Gschwindt 12.50, Bauxit 2.50, a Pamut 2.25, a Magyar Cukor 1, a Műtrágya 1, a Brassói 1, a Fonciére 1, a Kohó 0.7, a Nasici 0.75, a Salgó 0.40, a Fegyver 0.5 pengős *nyereséggel* zárult. Ezzel ellentétben a részvények egy kisebb csoportja *veszteséget szenvedett*. Igy a Kőszén 2.50, az Acél 0.50, a Ganz 0.1, a Óbudai Fehérítő 1 pengőt veszített tegnapi záró árfolyamából. A Rima ára a tegnapi zárlathoz képest nem változott.

A *fixkamatozású értékek* piacán az irányzat erőteljesen megszilárdult, a fővárosi kötvények közül az *1914-es* címletek árfolyama 5.25 pengővel *emelkedett*. Az *1927. évi* kötvények szelvény nélkül voltak ma forgalomban és *1.5% veszteséget* szenvedtek, ami a szelvénykamatban bőségesen megtérül. A hivatalosan jegyzett fixpapírok ugyancsak szilárdak és különösen a *népszövetségi kötvények* árfolyama emelkedett nagyobb mértékben.

A *Nemzeti Bank* a dán, norvég és svéd korona árfolyamát 5—5, a dollár, hollandi forint és svájci frank árfolyamát 10—10 ponttal felemelte.

Értéktőzsdei árfolyamok

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	183.—	—	183.—
Első M. Bizt.	690.—	—	690.—
Fonciére	59.—	60	60.—
Concordia malom	7.5	7.6—7.7	7.6
Hungária malom	36.—	—	35.75
Bauxit	271.—	269—273.5	273.5
Cementia	—	—	180.—
Kohó	35.—	—	35.7
Aszfalt	18.6	18.25—18.5	18.3
Kőszén	480.5	473—478.5	478.—
Nagybátonyi	58.5	58.25—58.75	58.5
Salgó	48.8	48.9—49.3	49.2
Urikányi ex 2.50 P	70.5	67.5—68.5	68.—
Fegyver	99.—	98—100	99.5
Ganz	31.—	30.4—30.9	30.9
Acél	44.5	44	44.—
Metallochemia	96.—	—	96.—
Rima	119.5	117—119.75	119.5
Nasici	100.—	99—101	100.75
Nova	22.9	22.9	22.8
Trőszt	96.—	95.5—96.25	96.—
Államvasút	26.5	—	27.—
Délcukor	74.—	74—74.5	74.25
Magyar cukor	194.—	192—196	195.—
Georgia	37.—	—	37.—
Stummer	130.—	—	130.—
Izzó	—	—	226.—
Gschwindt	855.—	865—870	867.5
Gyapjúmosó	8.9	8.7	8.6
Győri textil	78.—	—	78.—
Magyar kender	37.25	—	37.25
Pamutipar	69.—	70.5—71.5	71.25
Óbudai	23.—	23	22.—
Szegedi kender	50.5	—	50.5
Műtrágya	66.25	66.75—67.75	67.25
Klotild	—	—	37.—
Brassói	65.—	—	66.—
Vasúti forg.	32.25	—	32.25
Telefon	17.25	—	17.—

Államadósság, kötvények, záloglevelek:

1914. évi főv. 4.5%	339.75	341—345.9	345.—
1927. évi főv. 6%	93.25	91.75—92	91.75

A BANKPIAC

A bankok magánforgalmában az irányzat tartott. A mai tájékoztató árfolyamok (zárójelben az előzőnapi árak): Kereskedelmi Bank (100) 99, Leszámítolóbank (42) 42, Angol-Magyar Bank (30) 30, Hazai Bank (27) 27, Olasz Bank (39) 39, Pesti Hazai (76) 76.

A hivatalosan nem jegyzett kötvények közül: Rothschild-kötvény (13.700) 13.700, Talbot-kötvény (13.700) 13.700, Népszövetségi angol (96—96.50) 98—99, Népszövetségi svájci (95—95.50) 97, Népszövetségi amerikai (98.25—98.75) 100, Kényszerkölcsön (85—86.50) 85—85.50.

Külföldi tőzsdék

BERLLIN: tartott

Zárlat (zárjelben az előző zárlat): Reichsbank (213.625) 211.75, AEG (126.25) 126.25, Licht und Kraft (154.125) 154, Farben (163.125) 164.50, Gesfürel (154.625) 154, Harpener (171.25) 173.50.

BÉCS: szünet

PRÁGA: szünet

ROTTERDAM: kedvetlen

Rotterdam, június 12. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza júliusra (7.70) 7.45, szeptemberre (7.775) 7.525, novemberre (7.725) 7.525, januárra (7.725) 7.50 holland forint 100 kg-ként; tengeri júliusra (101.75) 99, szeptemberre (104.50) 102, novemberre (104.50) 101.50, januárra (104.25) 101 holland forint 2000 kg-ként.

LIVERPOOL: lanyhább

Liverpool, június 12. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza júliusra (8 sh 6.75) 8 sh 5.25, 8 sh 4.625; októberre (8 sh 2.50) 8 sh 1.—, 8 sh 0.50; decemberre (8 sh 2.—) —, 8 sh 0.—.

A mai hivatalos valuta- és devizaárfolyamok.

PÉNZNEMEK:	KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK:
Angol font 16.70—16.90	Amszterd. 186.50—188.10
Belga 56.90—57.50	Athén 3.025—3.055
Cseh kor. 11.05—11.95	Belgrád 7.82—7.88
Dán kor. 74.55—75.35	Berlin 135.70—136.70
Dinár 7.50—7.95	Brüsszel 57.02—57.46
USAdoll. 337.90—341.90	Bukarest 3.41—3.44
Kanadai doll. 336.—341	Kopenhága 74.75—75.35
Francia fr. 14.95—15.25	London 16.735—16.885
Holl. frt 186.10—188.10	Madrid —.—
Lengyel zl. 60.—61.40	Milánó 17.66—17.8864
Leu 2.85—3.—	Newyork 339.30—341.90
Leva 3.90—4.05	Oslo 84.10—84.80
Lira 17.40—17.90	Párizs 15.05—15.25
(500 és 1000 írás bankjegyek kivételével)	Prága 11.79—11.93
Ném. márka —.—	Szófia 4.11—4.15
Norv. kor. 83.90—84.80	Stockh. 86.325—87.025
Osztr. schill. 80.—80.70	Varsó 64.25—64.75
Svájci fr. 77.35—78.25	Zürich 77.55—78.25
Svéd kor. 86.10—87.—	Bécs —.—.
	Bécsi kliringárf. 80.454

Az arany Londonban

Londoni aranyárfolyam: 140/6 sh.

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, június 12. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 19.425, London 21.545, NewYork 436.75, Brüsszel 73.675, Milánó 23.—, Amszterdam 240.10, Berlin 174.90, Bécs (silling) 81.60, kifizetés 81.80, Prága 15.26, Varsó 82.90, Belgrád 10.—, Athén 3.95, Bukarest 3.25.

Sertésvásár

A mai ferencvárosi sertésvásárra *felhajtottak 561* darab sertést, az előzőnapi *maradvány 124* darab volt. A vásár állományából *angol hússertéfelhajtás 209 darab. Árak:* príma uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 105—106, príma szedett 96—97, közép 92—94, silány 86—90, öregsertés 90—92, II. 86—88, angol sonkasertés II. 96—100, exportzsír márkázott 170 fillér kilogramonként. *A vásár vontatott volt.*

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink **RENDKIVÜL LESZÁLLITOTT ÁRON** válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. **(1-438-88)** Reggel 9 órától délután 5-ig vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

A kedvezményes áru előadások műsora:

VASÁRNAP, JÚNIUS 13-ÁN

VAJDAHUNYAD VÁR: **Fidelio (8). (Rendes ár).**

HÉTFŐN, JÚNIUS 14-ÉN

TERÉZKÖRUTI: Fritz Grünbaum vendégjátéka (9). FŐV. CIRKUSZ: **Rivels-testvérek (8).** SÉTAHAJÓ: **Hangverseny (9).**

KEDDEN, JÚNIUS 15-ÉN

MAGYAR: **Egy vidám éjszaka (8).** ÁLLATKERT: **Rigoletto (8).** FŐV. CIRKUSZ: **Rivels-testvérek (8).**

SZERDÁN, JÚNIUS 16-ÁN

VAJDAHUNYAD VÁR: **Fidelio (8). (Rendes ár.)** TERÉZKÖRUTI: **Fritz Grünbaum vendégjátéka (9).** FŐV. CIRKUSZ: **Rivels-testvérek (8).**

CSÜTÖRTÖKÖN, JÚNIUS 17-ÉN

ÁLLATKERT: **Beethoven-est (8).** FŐV. CIRKUSZ: **Rivels-testvérek (8).**

PÉNTEKEN, JÚNIUS 18-ÁN

TERÉZKÖRUTI: **Fritz Grünbaum vendégjátéka (9).** FŐV. CIRKUSZ: **Rivels-testvérek (8).**

SZOMBATON, JÚNIUS 19-ÉN

MAGYAR: **Egy vidám éjszaka (8).** ÁLLATKERT: **Európa dalol és táncol (8).**

KÖLTSÉGVETÉSI VITA A KÉPVISELŐHÁZBAN

Vitéz Jaross Andor és Baky László nagy beszédei. — Pártfogolt pártok? — Mít akart irni a Népszava? — A kisgazdapárt nem vesz részt a vitában.

Háborút viselő országunk új költségvetését tárgyalja néhány nap óta a T. Ház s a hosszú szünet után összeülő képviselőház ülései állanak ismét a politikai élet érdeklődésének központjában. Máskor is jelentős politikai esemény volt az ország életének és politikai vezetésének irányát megszabó költégvetési vita, hiszen a költségvetés által biztositott állami gazdálkodás jelenti egy évre a nemzet munkaerejéből származó eredményekkel való sáfárkodást és ezenfelül kihatással van az ország népének egyéni életére is az üléseken elhangzottakból akarta tisztán látni: mi igaz a hirekből és ki hogyan áll a sorsdöntő napokban?

*

SZÁMOLJUNK BE ARRÓL, hogyan folyik ebben a súlyos háborús évben törvényhozóink költségvetési vitája, azzal a „hív közléssel", melyet mi, nemzetiszocialisták mindenkor kötelezőnek tartunk magunk számára és ezért soha sem törekedtünk arra, hogy a valóságot nem fedő kommentárokkal megtévesszk a jóhiszemű olvasót.

Bensőnkből beszélt vitéz Jaross Andor, mikor a költségvetési beszédében a sajtó hív közlési kötelezettségét említette a kormánypárti lapok egyik parlamenti beszámolójával kapcsolatban.

*

HÁT MARADJUNK MEG MI a hű tudósításnál és ezzel a szemmel nézzünk szét a képviselőház padsoraiban, hogyan vonultak fel egyes pártok képviselői.

A szélsőjobboldal képviselői teljes számban együtt vannak, résztvesznek a vitában s gyakorolják a törvényhozói kötelességüket. De már a közvetlenül mellette levő sorok üresen tátonganak alig egy-két képviselő tünik fel rövid időre. Ezek a padsorok a szociáldemokraták és a kisgazdák helyei. A szociáldemokraták részéről az öreg Malasits van benn leggyakrabban, néha Kabók is jelt ad egy-egy közbekiáltással, de Kéthly Anna már inkább a folyosó bársony pamlagán folytat halk eszmecserét gróf Apponyi Györggyel. A kisgazdák pedig csak egy-két percre tünnek fel és a parlament általános csodálkozására, a költségvetéshez egy szavuk sincs, még vezérszónokot sem állitanak, vagy ha állitanak, az nem jön el az ülésre. A háborús költségvetés tárgyalásánál gondolkoztató jelenség.

*

A LEGERŐSEBB VISSZHANGJA eddig két beszédnek volt, vitéz Jaross Andor és Baky László felszzólalásainak. A keddi ülésen a belügyi tárca költségvetésénél hangzott el mindkét felszólalás s mindkét beszédből kicsendült a felelősséget átérző törvényhozók aggodalma bizonyos felforgatási törekvésekkel szemben. Általános megütközés között mutatott rá mindkét szónok a mozgolódó marxista agitátorokra, az agrárproletárság összefogását célzó tevékenységre, a marxista pártiskolák működésére és arra a felelőtlen, 1918-ra emlékeztető hangra.

*

A PARASZTSZÖVETSÉGEKRŐL tett megállapítás volt különben vitéz Jaross Andor beszédének a legtöbb izgalmat kiváltó része. Hogyne reagált volna érzékenyen Jaross Andor a parasztszövetség működésére, amikor a cseh megszállás alatti években a magyar kisgazdákra és földmivesekre alapított magyar pártot Hodzsáék és Benesék egy agrár-bolsevista szervezkedéssel akarták eltüntetni. Az országféltés hangzott ki kivánságából.

A sulyos megállapításokat néma, megdöbbent csönd fogadta, csak Pataky László képviselő védte kivörösödött arccal a parasztszövetséget. Bár párttársa Festetics Domokos gróf, igen nagy hévvel magyarázta a körülötte állóknak, hogy a parasztszövetség a bolsevista kolhozokról és annak termelési rendjéről tart előadást, ez Patakyt egyáltalán nem befolyásolta és felállva követelte a parasztszövetség további működését.

Szellemes volt Jaross Andor hasonlata, mikor rámutatott az európai egyensulypolitika mintájára gyakorolt belpolitikai vonalvezetésre, hol a legerősebb ellenzéki mozgalmat úgy akarják ellensulyozni, hogy a több ellenzéki pártnak hóna alá nyulnak.

*

NÉZZÜK A KÉT MEGTÁMOGATOTT PÁRTOT. A szociáldemokratáknak nem szokatlan, egész életükben megszokták a támogatást. Békevilágban támogatták őket a nagy kapitalista munkaadók, ma máshol keresik a pártfogót. Reméltük, hiveik erről nem szereznek tudomást. Hiszen oly mindegy, mi folyik a politikában ,szerintük csak az a fontos, hogyan közlik politikai harcukat hiveikkel.

Mulatságos és jellemző erre a tételre Malasits Géza felszólalása a miniszterelnökségi tárca vitájánál és annak közlése a szocdem sajtóban

Az öreg szocdem honatya szép csendben kezdte beszédét, minden harci elv nélkül, látszott, hogy minél előbb tul akar rajta lenni. Mikor azonban panaszolta a cenzurát, és a cenzura által törölt Népszva cikkekre utalt és ismertetni akarta, mennyire ártatlan dolgokat nem engedtek megírni, a nemzetiszocialista sorok kiváncsian felfigyeltek. *Halljuk! Halljuk!* — hangzott állandóan.

Malasits elővesz egy cikket, hogy abból fel olvasson, de hirtelen elhallgat s tovább fut a szeme a lapokon, más részt keres, belekezd ott is, de ismét elhallgat. Többször megismétlődik ez, de *semmit sem olvas fel.* Óriási derültség támad a nemzetiszocialista sorokban. „Adja ide, majd mi felolvassuk!" biztatják. „Tegye le a Ház asztalára, majd megnézzük!" de hiába a biztatás, semmit sem lehetett megtudni, mi van a cikkben és a cikkekből egy se került a Ház asztalára.

Kevés képviselőt láttunk még olyan zavarban, mint a felszólalót.

Aki azonban a Népszavából merítii ki értesüléseit, nem egészen így képzeli el maga előtt az ülés lefolyását. Harcias beszéd, mindent legázoló érvelés és általános elismerés bontakozik ki a marxisták közlönyéből. *Igy lehet zavarbajött szónokból marxista bajnok.*

A kisgazdapártból mégis akadt egy felszólalás. Igaz, ez sem a költségvetéshez szólt, hanem személyes megtámadtatás cimén hangzott el. Nagy Ferenc bizonygatta, hogy nem kapott pénzt a kormánytól a parasztszövetség részére.

Ne keressünk kákán csomót. Angliában még fizetést is kap az ellenzék vezére s hazai liberálisaink azt mondják, azért csak ellenzék ellenzék marad. *Szép, patinás, liberális szokás.* Mi nemzetiszociálisták, ehhez nem értheünk.

*

DE TÉRJÜNK VISSZA a két nagy felszólalásra. Miket kérdeztek *vitéz Jaross Andor* és *Baky László* és ezek közül hányra nem kaptak választ?

A szociáldemokrata agitátor képzése, a turáni vadászok kinos politizálásai, a kisgazdák memoranduma, a miskolci, a pécsi, és a budapesti kisgazda, illetőleg szociáldemokrata gyüléseken elhangzott kijelentések, a községházak átengedése kisgazdagyűlésekre — mindezek a kérdések válasz nélkül maradtak.

*

SZÓBAKERÜLT AZ OTI önkormányzata s felvetődött a kérdés, miért ragaszkodik a belügyminiszter ehhez az egy önkormányzathoz, mikor a többi önkormányzatot jóformán már felfüggesztették.

A folyosón sok érdekes beszélgetés folyt le az önkormányzatok megszüntetéséről. Szerepelt ezek között a Baross Szövetségtől kezdve a Futball Szövetségig számtalan önkormányzat, ipa kamarák és társadalmi egyesületek, amelyeknek *mindnek csak volt önkormányzatuk.* Valamennyi már csak volt, de ma csak az OTI rendelkezik önkormányzattal. Miért?

Az OTI önkormányzatával kapcsolatosan többször felhangzott baráti Huszár Aladár neve az ülésteremben is. Édekes megjegyezni, hogy mikor valamelyik nevet említenek mindig akad egyik-másik olyan, aki megvéd. *Baráti Huszár Aladár nevénél nemcsak a kormánypárti sorok, de még a szociáldemokrata képviselők is némán hallgattak.*

*

BESZÉLTEK MÉG SOK MINDENRŐL a vita folyamán. Békés honatyák kilogásolták, hogy az utcatáblák nem olvashatók, az utcák elnevezéséről is szó volt, inditványozták azt is, hogy majd annak idején a belügyminisztériumot a pesti oldalra helyezzék át, még a ruszin nyelvről is szó esett, egyik kárpátaljai képviselő bizonyitgatta, hogy nem négyszáz hanem tizenkétezer szava van, szóval néha békevilág is honolt egyes felszólalások kö-

*

SOKSZOR TAPSOLTAK, sőt mikor egyik képviselő azt inditványozta, hogy a visszacsatolt területeken engedjék meg a pártok szervezkedését, a kormánypárt baloldalibb padsoraiban ülő húsz-huszonöt képviselő oly viharos tapsban tört ki, amilyent ritkán hallottunk. *De csak ők tapsoltak. Senki más.*

*

A KULTUSZTÁRCA költségvetési vitájánál a karzaton rendkivüli sok *arisztokrata hölgyet* láttunk, akik nagy érdeklődéssel hallgatták a kultuszminiszter beszédét. Egyébként a kultuszminiszter beszéde volt a leghosszabb miniszteri beszéd.

*

PAPP JÓZSEF KÉPVISELŐ beszéde után a parlament folyosóján összegyült nemzetiszocialista képviselők állapitották meg, hogy mennyire *a magyar falu szólalt meg* a beszédben. Valóban, mintha a falusi ember, a földmíves öntötte volna ki panaszát, fájdalmait, kivánságait. A sok magyar falusi gond kapott hangot az ízes magyarsággal előadott beszédben, mely komoly hatást váltott ki a szélsőbaloldalon ülő szélsőjobboldali képviselőkből.

*

A KÖLTSÉGVETÉST MEGELŐZŐ bizottsági ülésekről készült statisztikánk azt mutatja, hogy valamennyi párt közül a *Magyar Megujulás Nemzetszocialista Pártszövetség* képviselő tagjai vették ki a legnagyobb részt. Szinte minden egyes képviselő hozzászólt az egyes tárcák költségvetéséhez és szakszerű birálatuk és inditványaik a háborús magyar élet kivánságait tartotta szem előtt.

*

KÉSŐ ESTE VAN MÁR, mire vége a nyolc órás ülésnek. Rövid a nyolc óra egy-egy tárca számára és különösen rövid a félórás felszólalási idő. A nemzetiszocialista képviselők még az ülések után is sokáig tárgyalják, hogyan lehetne legcélszerűbben kihasználni az időt, és hogyan vihetnének mindent be a szükreszabott időn belül. *Imrédyt, Jarosst, Bakyt* állják körül, beszélnek, jegyeznek és késő este van már, mire elhagyják a képviselőház épületét.

Dr. Bozóky Lajos

Cora

SZINTÉTIKUS

RUMESSZENCIA

SZESZ HIÁNYÁBAN

VIZZEL IS

HIGÍTHATÓ

KIVÁLÓ

TEAÍZESÍTŐ

Cora Gyógyszer- és Vegyitermékek Gyára

Budapest, X., Bihari-út 2. T.: 187-697.

Nemzetiszocialista felszólalások a Házban a vasutasok, hajósok és kereskedők helyzetéről

A képviselőház pénteki ülésén a délutáni órákban került sor a *Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Pártszövetség* két szónokának, *Rapcsányi* Lászlónak és *Lill* Jánosnak felszólalására.

Rapcsányi László mindenekelőtt a keresztény kereskedők támogatásáról beszélt. Hangoztatta, hogy az ifjú keresztény magyar kereskedelem minden erkölcsi és anyagi támogatást megérdemel.

A kereskedelem képesítéshez kötését elvileg helyesnek tartja, de éppen a mai időben *nem szabad akadályokat gördíteni a keresztény kereskedelem kifejlődése elé.* Be kell várni azt az időt, amikor odáig fejlődne ka dolgok, hogy be lehet vezetni a kereskedelem képesítéshez kötését.

A *Baross Szövetséggel* foglalkozott a továbbiakban. Megállapította, hogy ennek a szövetségnek *a zsidótörvény végrehajtásával kapcsolatban elévülhetetlen érdemei vannak,* A Baross Szövetségnek most új alapszabálytervezetet készítenek. Kérte, hogy a hatóság továbbra is minden eszközzel támogassa a Baross Szövetség működését.

Rapcsányi László a költségvetést nem fogadta el.

Lill János beszéde első részében a magyar hajózás kérdésével és a hajósok helyzetével foglalkozott. Örömmel állapította meg, hogy ma már teljes mértékben felismerik hazánkban is a hajózás jelentőségét és intézkedések történnek a hajózás fejlesztése érdekében. A nemzeti szabadkikötő és a MFTR elismerésre méltó igyekezetet mutatnak a hajóépítések terén, tárházak építésével és kikötők bővítésével.

A hajósok szociális helyzetén

is történt bizonyos javitás és éppen a közelmultban nyitották meg a Kormányzó Ur jelenlétében a MFTR hajóslaktanyáját, amelynek hiánya a hajósok egyik fájó pontja volt.

A hajós élete egészen más, mint a „parti" embereké. Téli időben ugyanakkor, amikor a hajó kabinjában a lábánál kétháróm fok a hőmérséklet feje majd meg sül a 25—26 fokban. A hajós hetekre, sőt hónapokra távol van otthonától, míg a vasutas rendszerint egy-két naponként legalább hazatérhet. Nem akarja ezzel a vasutasok nagy jelentőségét kétségbevonni, sőt ami csak tőle telik, *minden elismerést és dicséretet megszavaz a vasutasoknak.* Csupán összehasonlítás éppen említi, hogy a hajósok helyzete még ezzel is súlyosbodik. Kéri a *hajósok fizetésrendezését és előléptetési kérdéseinek megoldását.*

Gondoskodni kell a *hajósutánpótlás* neveléséről. Különösen műszaki személyzetet

RÉVAI UJ KÖNYVEI

ILLYÉS GYULA:
Válogatott versek
Illyés Gyula klasszikus tisztaságúvá érett költészete az utolsó Vörösmarty-versek megrendítő forróságára emlékeztet. Válogatott verseinek gyüjteménye felejthetetlen élmény, új liránk kimagasló értéke.
Aatllopkötésben 12 pengő

CHARLES BAUDELAIRE:
A romlás virágai
Babits Mihály, Tóth Árpád és Szabó Lőrinc klasszikus forditása, Szabó Lőrinc Baudelaire-életrajzával és jegyzeteivel és Théophile Gautier híres Baudelaire-tanulmányával. Irodalmi esemény.
Kötve 27 pengő

JEAN GIONO:
Sarju
A világhirű francia írónak ebből a művéből készült Marcel Pagnol filmremeke, az „Ujra sarjad az élet". A csodálatos regény hőse egy asszony, aki új életet hoz az elhagyatott tájra. Forditotta: Illyés Gyula.
Kötve 18 pengő

LEONID SZOLOVJOV:
A csendháborító
Az igzalmas és mulatságos regény hőse Naszreddin Hodzsa, a szegények barátja, a pökhendiek megtréfálója, furfangos kalandok kieszelője a keleti anekdóták halhatatlan alakja. Forditotta Jekaterina Gutkina és Illyés Gyula. Kötve 18 pengő

Most

A ZENE ÉS A CSÓK HATALMÁRÓL: TERSÁNSZKY:

TIZ TAKTUS TÖRTÉNETE

Ára kötve 12.90 P, fűzve 9.20 P

Uj Hang

kell képezni, mert a hajó műszaki személyzetének tökéletesen járatosnak kell lennie dolgában. Kéri, hogy erre a célra rendezzenek téli tanfolyamokat, amikor a hajósok ráérnek tanulni.

A révkapitányságról szólva kifogásolta, hogy nincsen egy *„rév-főkapitányság"*, amely egységes joggyakorlat kialakításáról gondoskodna. Most minden révkapitányságnál más joggyakorlat alakult ki.

Beszéde további folyamán kérte Lill János a *magánalkalmazottak* szolgálati viszonyának rendezését. Kérte a minisztert, tegye komoly megfontolás tárgyává ezt a kérdést. Egy mostoha viszonyok között élő, de érdemes rétegről van szó.

Áttérve a kereskedelem kérdéseire, azt kérte a felszólaló, hogy a zsidótörvény alkalmazásában *azonos mértékkel mérjenek a kiskereskedők és a nagyvállalatok felé.* E téren a kereskedők sok alapos és alaptalan, nem egyszer kölcsönös vádaskozásnak vannak kitéve. Az ilyen ügyeket alaposan *ki kell vizsgálni* és csak azután kell döntést hozni. Ám, ha beigazolódott egy keresztény kereskedőről, hogy *zsidóbujtató, vonják meg tőle a kontingenseket és kedvezményeket.*

Kobona
Gond, idegesség, fáradtság csökkenti a munkaerőt. A Kobona biztosan legyőzi a fáradtságot és depressziót.

Lill János ezután szóvátette Kacsóh Bálint ismeretes ügyét, és a tisztviselői tekintély érdekében kérte a minisztert, nyilatkozzék erről a kérdésről. Végül azt kérte, hogy a *Magyarországra importált fotó- és optikai cikkeket a keresztény magyar kereskedelemnek juttassák.*

Nemzetiszocialista oldalon úgy *Rapcsányi* László, mint *Lill* János beszédét élénk tapsssal fogadták.

Zsindely Ferenc miniszter Kunder Antal szavaira válaszolva hangoztatta, hogy a közellátásügyi minisztériumnak a külkereskedelmi ügyekbe való beleszólása a *háborús helyzet természetes következménye.* Egyébként meleg barátság áll fenn közte és a közellátásügyi miniszter között és így módjában van a kereskedelem szempontjait érvényesíteni.

A kereskedelem átállításába, a zsidóság kezéből való kivételére irányuló törekvésbe is lényegesen beleszólt a háború.

Lill Jánosnak válaszolva kijelentette, hogy szeretné megvalósítani a hajógépüzemvezetői téli tanfolyamot, azonban ennek nehézsége, hogy *nincsen megfelelő helyiség.* Reméli, hogy a révkapitányságok kérdését is meg tudja oldani a belügyminiszterrel egyetértésben, Lill János szavai értelmében.

Az optikai cikkek forgalombahozatalának kérdéséről közölte a miniszter, hogy a *kérdést meg fogja vizsgálni.* Ha valamilyen kisiklás történt, *intézkedni fog annak helyrehozatala iránt.*

Magának

A MINDENNAPI ÉLET ÉS A PSZICHOANALIZIS:

Dr. LIGETI MAGDA:

MENEKÜLŐ LELKEK

Ára kötve 20.90 P, fűzve 17.90 P

Uj Hang

A Kormányzóhelyettes özvegye rádiószózatot intézett a leányifjúsághoz

Szombaton este vitéz nagybányai Horthy Istvánné, a hősi halált halt kormányzóhelyettes özvegye abból az alkalomból, hogy elvállalta a leventeleány mozgalom védnökségét — rádiószózatot intézett a leányifjúsághoz. A rádiószózat elmondására a Főméltóságú Asszony felkereste a Rádió Sándor-utcai rádióját, ahol a kapuban a rádió igazgatósága fogadta. Az előcsarnokban várakozott a leventeleányokból és leventékből összeállított küldöttség, valamint Kokas Eszter a Leventeleányok Országos Vezetője, aki a felvevő helyiségbe kísérte a magas vendéget. A rádiószózat elhangzása előtt Kokas Eszter, a leventeleányok országos vezetőnője jelentette be a Főméltóságú Asszony beszédét és üdvözölte őt, mint a mozgalom védnöknőjét.

A köszöntés után csendült fel a rádióban vitéz nagybányai Horthy Istvánné szava, aki ezúttal szólt első ízben a magyar leányifjúsághoz. A következő beszédet mondotta:

— Szeretettel szólok ma minden leventeleányhoz és vezetőhöz. Ismerem és értékelem azt a munkát, amelyet a leventeleány mozgalom végez. Éppen ezért örömmel fogadtam azt a kérést, hogy a mozgalom védnökségét elvállaljam. A leventeleány mozgalom olyan időben kezdte működését, amikor az asszonyi lélek erejére, a női szív gyengédségére és a leánykezek szorgos, áldozatos munkájára talán a legnagyobb szükség van. A leventeleány mozgalom célkitűzése szerint munkátokat nem a harcterek várják, ott helyt állanak a férfiak. A ti küzdőteretek a család, ott kell őrt állanotok. Kizárólag női hivatástokra készít elő benneteket a örömmel látom, hogy már eddig is milyen szép eredményeket értetek el. Tudom, hogy szerte az országban ezren és ezren dolgoztok, munkálkodtok, hogy a haza bizalmát kiérdemeljétek, hogy ne legyen szegény, elhagyott ott, ahol ti akartok segíteni és szivetekben biztos helyet találjon Isten, Haza és Család gondolata.

— Erre a bizalomra építve vállalkoztam arra, hogy részt vegyek munkátokban. A háború szenvedéseiből uj világ születik majd, melynek építő munkájában az oroszlánrészt Nektek kell vállalnotok. Szeretnénk, ha találkoznának a magyar leányok szivei és lelkük ereje Isten segitségével megteremtené az erős asszonyt, akit a Biblia állit élettársul a harcoló és az élet viharában kifáradó férfi oldalára.

— Az élet kötelességek láncolata. Kötelessége van már a legkisebb gyermeknek is. Az asszonyi kötelesség pedig azok közé tartozik, amelynek vállalására erősiteni kell a lelket már a zsenge kortól kezdve. Hiszem, hogy a leventeleányok ifjútábora ezért a lélekerősitésért is végzi a munkát, hogy eleget tehessen a legszentebb női feladatoknak.

— Példák vannak előttetek. Ismeritek a történelem nagy magyar asszonyalakjait és látjátok a hétköznapok hőseit. Róluk vegyetek példát. Imádkozzatok és dolgozzatok! Folytassátok a megkezdett munkát lelkesedéssel és kötelességteljesitéssel, hiszen az ifjúság tiszta ereje segit benneteket. Vigyázzatok egymásra és segitsétek egymást. Bizom bennetek és közös munkánkra kérem a jó Isten áldását.

A Főméltóságú Asszony szózatának elhangzása után egy magyar leventeleány köszöntötte a mozgalom védnökét a következő beszédben:

— A köszönet és hála szavát hoztam el a leventeleányok szivéből. Köszönetet azért, hogy eddigi munkánkat érdeklődéssel kisérte a hálát, hogy bizalmát, szeretetét nekünk adta. — Érezzük, hogy ez a bizalom kötelez.

Vitéz nagybányai Horthy Istvánné, hősi halált halt kormányzóhelyettesünk özvegyének rádiószózatát egyébként lemezre felvették és vasárnap délben 12.15-kor a levente rádiófélórában megismétlik.

A krisztinavárosi templom 700.000 kiló sulyu szentélyfalát

Friedrich Lajos tanácsnok, csörlős-rendszerével emelték át ujonnan megjelölt helyére

Ritka esemény színhelye volt szombaton délelőtt a Krisztina-tér. A főváros egyetlen kegyuri templomának, a Krisztina-téri templomnak átalakitási munkálatai ugyanis most folynak. Az átalakitásnak többféle körülmény adott okot. Egyrészt az, hogy az alapfalak rendkivül erősen átnedvesedtek, másrészt a falakon bizonyosfokú repedések keletkeztek, a legfontosabb ok azonban az volt, hogy a templom *szűknek bizonyult, s ezért kibővítéséről gondoskodni kellett.* A templom átalakitását megelőzőleg a főváros illetékes ügyosztálya részletes terveket készített és ezeknél a terveknél felmerült a kérdés, nem lehetne-e a templom kibővítését ugy megoldani, hogy a szentélyt hátrább tolnák? Erre kitünő mód kinálkozott, *Friedrich* Lajos tanácsnok, a világhirű magyar mérnök uj rendszerének alkalmazásával. Annakidején ugyanis *Friedrich* Lajos rendszerével emelték fel és csúsztatták ujonnan kijelölt helyére a Flórián templomot. De a belvárosi templom felemelésének és eltolásának terve is *Friedrich* Lajos tanácsnok elgondolása alapján készült, ennek kivitelezése azonban *sajnos elmaradt.* Friedrich rendszere abban áll, hogy az elcsúsztatásra kijelölt falakat először csörlőkre helyezik, s ezek segitségével csúsztatják el az épületet, vagy a falakat, ahová kivánják.

A főváros illetékes szakbizottsága gazdasági okokból is úgy határozott, hogy a krisztinatéri kegyuri templom kibővitését ugy oldja meg, hogy a szentélyt nem bontatja le, hanem azt Friedrich Lajos tanácsnok rendszere alapján ujonnan kijelölt helyére átemelteti. A szentély hátsó falát szerdán már külön választották a főfalaktól és elvontatták a templomtól több méterre. Szombaton délelőtt pedig a 700.000 kilogramm súlyú, közel 15 méter magas szentély főfalainak elhúzására került a sor. Ennek az aktusnak nagy közönsége volt. Többezer ember figyelte az útról a falak elmozditását, majd elcsúsztatását. Érdekes, hogy az elmozditott falak körül minden félelem nélkül dolgoztak a munkások, ami arra engedett következtetni, hogy a falak elmozditásának rendszere *lehetetlenné teszi a legkisebb szerencsétlenséget is.* A szentély falainak eltolását rövid félóra alatt végezték el. A világhirű magyar mérnök csörlős rendszerét minden esetre alkalmazni lehetne a belvárosi templom áthelyezésénél is. Mert, hogy mennyire bevált és kiváló rendszer ez, legfőbb bizonyiték erre, hogy *legutóbb az amszterdami hatóságok kérték fel Friedrich Lajos tanácsnokot arra, adjon szakvéleményt, miképpen lehetne egy ottani, nagyméretű hidat felemelni és uj helyére átcsúsztatni? Ezeket a munkálatokat azóta Friedrich Lajos rendszere alapján végezték el teljes sikerrel.*

A templom átalakitásának munkálatait amennyiben az épitkezésekhez szükséges anyagot kötött időre zavartalanul biztositani tudják, a jövő év közepére teljesen befejezik.

— **Felhivás a hősi halált halt mérnökök hozzátartozóihoz.** A Magyar Mérnök és Épitészegylet elnöksége felkéri az 1914—18. évi és a mostani világháborúban elesett mérnök hősi halottak hozzátartozóit és ismerőseit, hogy a hősi halottak nevét az Egylet titkárságánál (Budapest, IV., Reáltanoda-utca 13—15.) sürgősen bejelenteni szíveskedjenek, mert méltó emléket óhajt állitani hősi halott tagjainak.

— **Halálozás.** Kinglovics Gyuláné meghalt. Súlyos csapás érte a Magyar Nemzetiszocialista Pártot. Kinglovics Gyuláné, a nemzetiszocialista mozgalom egyik legrégebbi áldozatos harcosa pénteken délután 3 órakor rövid szenvedés után váratlanul elhúnyt. Kinglovics Gyuláné testvérünk mindenkor ott volt, ahol a legtöbb munka adódott, ahol segiteni kellett és ahol szolgálni kellett az eszmét. Mindenki szerette, becsülte és halála mindenütt mély részvétet keltett. Emlékét örökké megőrizzük! Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a rákoskereszturi uj temetőben. A Magyar Nemzetiszocialista Párt vezetősége részt vesz a temetési szertartáson és testületileg részt vesz a budapesti főkerület és a főkerületi női tábor.

— **Ügyvédi hir.** Dr. Zeöld Imre Péter ügyvéd, honvédségi védő harctéri szolgálatából visszatért és átvette irodája vezetését. (Vilmos császár-út 59.)

— **Házasság.** Kirisits Vilma és Takáts Béla Simontornyán házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

KISHIRDETÉSEK mm sor hétköznap 50 fill. vasárnap 60 fill.

VEGYES

Kelések és kinálok nagyszámú megbizóm részére Pest és környékén ház és telek ingatlanokat, továbbá az ország egész területén mezőgazdasági és szőlőbirtokot. Nagy iroda, Baross-tér 17. Telefon 424-373.

ELADÓ egy 250 cm³ Puch-motor újtípus 80%-os gumival 5500 P. Telefon: 157-875.

ALMÁT jó minőségü téli almát batul, sóvári, rozmarin stb. vegyesen 20 kg-os kosárban 65 P-ért, főző almát 40.— P-ért. Ab Kökényes postai utánvét mellett. — KÁLLÓ ISTVÁN gyümölcskereskedő KÖKÉNYES (Kárpátalja.)

NÉMET NYELVRE jó eredménnyel tanit gyermekeket és felnőtteket intelligens, német születésü fiatal úriasszony. Értesitéseket levelezőlapon kér M. Locher Helma, Bp., Andrássy-út 47. félem. 2.

Munkásnőket felveszünk. Jelentkezés hétfőn és csütörtökön 8 órakor Magyar Wolfram lámpagyár, Bpest Váci-út 99. szám alatt.

BUNDÁK, RÓKÁK, BOLERÓK legolcsóbban, Kókay szűcsnél, Vilmos császár-út 10. Telefon: 386-784.

Bútorozott szobát keres fűtéssel 3 tagú család esetleg ellátással is a téli hónapokra. Cserében lehetne a nyaralásra vidéki lakását igénybevenni. Cim a kiadóban.

Brilliánst, ékszert, ezüstöt legmagasabb árban vesz. Horváth, Nagymező-u. 23. Tel.: 122-467.

Könyvtárakat, tudományos folyóiratokat legmagasabb áron vásárolok. Levél vagy telefonértesités után (Tel.: 144-422 délután 2—7 óráig) felkeresem. Vidékről is gyors lebonyolitás. Szórádi Ferenc, Bp., VIII. Gyulai Pál-u. 14. Centrum Rt.

Karácsonyra

A VILÁGHIRŰ IRÓ SZERELMI REGÉNYE:

TOLSZTOJ:

IGAZI HÁZASSÁG

Ára kötve: 16.90, fűzve 12.90.

Uj Hang

GÉR PÁL TIZEDES UR FEJFÁJÁRA

Megható gyászünnepség színhelye volt szerdán a gyáliúti helyőrségi kórház ravatalozója. A M. kir. Anyagszertár tiszti, altiszti és legénységi küldöttsége innen kisérte utolsó útjára Gér Pál 48 éves tartalékos tizedest, aki legnagyobb fiának a keleti harctéren történt hősi halála után kötelesség teljesités közben ugyancsak hősi halált halt.

A temetésen a M. kir. Anyagszertárt tiszti és altiszti küldöttség, illetve egy diszszakasz képviselte. A diszszakasz együttal a végső tiszteletadást is megadta. A M. kir. Anyagszertár tiszti, altiszi és legénységi állományának bajársiasságát dicséri, hogy rögtön a temetés után 500 pengőt gyüjtöttek az elhúnyt családjának azonnali felsegélyezésére. (Napihir.)

Olyan zöldesszürke az ég, mintha egyetlen hatalmas baka köpönyeggel volna beterítve. Az itt-ott áttörő november délutáni napfény lilás-vörösre festi a felhőfoszlányok szegélyeit.

És ez az utánozhatatlan mennyei dísz egyedül Gér Pál tizedes úr kedvéért varázsolódott az égre, hogy a már elmasirozott magyar regimentek és a földön gyászoló honvédek tudatában egyaránt emlékezetes maradjon az a pillanat, amikor Gér Pál tizedes úr örök szolgálattételre jelentkezik minden magyarok Hadistene előtt. Mert Gér Pál tizedes úr már nem él. A teste ebben a pillanatban még itt fekszik a gyáliúti helyőrségi kórház fekete drapériás ravatalozójában. Jobbról és balról villanygyertyák jelképezik az égi fényt, amelyben bizonyára része lesz, hisz jó ember és jó katona volt, amig a földön teljesitette kötelességét. Négy gyermeket nevelt és az egyiket, a legnagyobbat már fel is áldozta a fajtájának és hazájának, a keleti harctéren.

A pap imája tompa visszhangot ver a nyitott ajtón idelátszó kerítések, tar fák és fonnyadt pázsitok között. Mintha a holt kövek és a természet is irgalmat és örök békét esdekelne Gér Pál tizedes úr számára.

— Adj, Uram örök nyugodalmat a Hozzád megtért, fáradt bajtársunknak!...

A vezénylő őrmesternek, ennek a nagyszerű katonának a kezében egy pillanatra megremeg a kard, a melle zihál, aztán dacosan kirobban belőle a vezényszó:

— Diszszakasz, vigyázz!!! Puskával tiszteljegj!!!...

Három kemény csattanás, a szuronyos puskák árnyéka szeliden ráhajol a honvédek vállán lassan előimbolygó koporsóra. Ez az a ritka pillanat, amikor a szuronyok simogatni is tudnak, éppen úgy, mint azok a katonaszemek, amelyek keményen testtartásban is könnyes meghatottsággal kisérik Gér Pál tizedes úr földi vándorlásának legutolsó szakaszát. Már csak néhány lépés van hátra a halottas autóig. A halál közelsége talán most a legborzongatóbb, de csak egy pillanatig, azután a honvédzenekar zeneszerszámain felcsendül a Himnusz, minden magyar ünnep legszentebb imája, amelyben egy egész nemzet kéri, de hittel és bizakodóan várja is a boldogabb magyar jövendőt.

Egészen bizonyos, hogy Gér Pál tizedes úr ebben a pillanatban jelentkezik minden magyarok Hadistene előtt és alázatosan kéri, adjon a magyarnak jókedvet, bőséget és boldog jövendőt.

Másnak

11 SZINMŰVÉSZ IRÁSA ÉS FÉNYKÉPE:

SZEREP NÉLKÜL

Ára kötve 14.90 P, fűzve 11.90 P.

Uj Hang

Friedrich Lajos
építész.

Szül. Budapest 1883.
Oklevelet nyert 1905.

Műegyetem ~~I. t.~~
247. l.

Munkács.

A térrajzban feltüntete
jelezve, balra pedig hajóhid
egy kendőn:

PLAN
DE LA FORT
DE
MONGA
Dessiné Su
Par N....
l'Empereu
jour Par
magyarázó szövegének kezdete:
le Second. és befejezése
taine.

Rm., mér. a rl.

140-95

Fridrich Lajos

Művészet
1940. 34. sz.

FRIDRICH LAJOS KITÜNTETÉSE. *Fridrich* Lajost, a székesfőváros magasépítési ügyosztálya vezető tanácsnokát a pápa a *Nagy Szent Gergely-rend* lovagjai közé iktatta azért, mert a tanácsnok még főtanácsosi működése idején, mint a fővárosi templomok műszaki ügyeinek gondozója maradandó érdemeket szerzett. A kiváló építész-szakember kitüntetését építőművészi körökben nagy megelégedéssel fogadták.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Fridrich Lajós

munkái tanácsos

irod

Nagy. Lajos: Az Es-
kü-téri római erőd,
Pest város ősc.
Bp. 1946. 112. l.

MOB alkalmazottak

42

ágos Bizottsága

ny	száma:	19
	kelte:	1942
	beérkezése: I. 12.	1942

k száma:

lintézett szám:

ma:

áma:

Fridrich Lajos

Nemzeti Ujság 1935 jan. 29.

adást.

— **A Müemlékek Országos Bizottságának ülése.** A Müemlékek Országos Bizottsága *Gerevich* Tibor elnöklésével teljes ülést tartott. Az ülésen a bizottság tagjai nagy számban jelentek meg. *Gerevich* Tibor beszámolt a bizottság multévi müködéséről és vázolta az ezévi munkaprogramot. *Genthon* István előadó részletesen ismertette a fontosabb ásatásokat és restaurálásokat, köztük a nagysikerü *esztergomi*, továbbá a *zsámbéki, visegrádi, egri, bélapátfalvai* munkálatokat, valamint a római limesen végzett feltárásokat, amelyeket a bizottság a mult évben első izben vett programjába. A bizottság *Szendy* Károly polgármester átirata kapcsán behatóan foglalkozott a *belvárosi plébániatemplom* eltolásának kérdésével. *Lux* Kálmán, a bizottság munkálatainak müszaki vezetője ismertette az albizottság javaslatát, amely *Fridrich* Lajos müszaki főtanácsos, a fővárosi magasépitési osztály helyettes vezetőjének tervét *elfogadásra ajánlja*. A felszólalók minden oldalról megvilágitották a kérdést s végül a bizottság egyhangulag a

a „Schams Beschreibung"-ban, 1821-ben. — Bibliográfia: Bubics Zsigmond: Magyarországi várak és városok. . . — Dorf. Wegw. 368. l. — Hasznos Mulatságok, 1825. II. 329. l. — Lanfr. I. 149. — Művészet IV., VIII., X. évf. — Pesti Müegylet kian. Lajstromai: 1841. 146, 309. — 1841. Pótl. lajstr. — Tud. Gyüjt. 1826. II. 127. l. — Életrajza és további bibliográfiai adatok Sz Szi. Lex. I. 240—41. l. —

BROCKY KÁROLY (1807-1855). Amor és Psyche, 1861. Kő-

A főváros uj műszaki tanácsnokai: vitéz Becske Kálmán és Fridrich Lajos

Az alpolgármesterválasztást későbbi közgyülésre halasztották

A főváros törvényhatósági bizottságának március havi rendes közgyülését szerdán délután 5 órakor nyitotta meg dr. *Karafiáth Jenő* főpolgármester. Napirend előtt emelkedett szavakkal ismertette *XII. Pius* pápa trónralépésének jelentőségét és fontos magyar vonatkozásait. *Megemlékezett a főpolgármester a revizióról, amelyet* — ugymond — *békés uton kivánunk elintézni s amely törekvéseinket gróf Teleki Pál kormánya is magáévá tette.* Harcolunk, hogy hadseregünket minél erősebbé tegyük, hogy a honvédséget minél tovább fejlesszük és küzdünk, hogy a nemzet szociális kérdéseinek minél előbb széles körben való megoldását elérjük.

Karafiáth Jenő főpolgármester ezután bejelentette, hogy *dr. Schuler Dezső alpolgármester nyugdijazását megfelebbezték és igy az alpolgármesteri állás betöltését a napirendről levette.* Több felszólalás után a tabáni Geiszt-ház megvételét a közgyülés jóváhagyta. A *Stühmer Frigyes r.-t.*-nak eladta a főváros a Vágóhid-utcai telkét, azzal a kikötéssel, hogy a Stühmergyár öt éven belül köteles a Szentkirályi-utcából kiköltözni. A vételári szerződést módositani kellett és ehhez a közgyülés hozzájárult.

A közgyülés hozzájárult a polgármester előterjesztésére ahhoz is, hogy a légoltalmi kiadásokat a főváros a felveendő beruházási kölcsönből fedezze. A kutyarendeletet vita nélkül elfogadták.

A két megüresedett műszaki tanácsnoki állás betöltése céljából a kijelölő választmányt megválasztották és nyolc óra előtt dr. *Havlin Károly* főjegyző ismertette a kijelölő választmány döntését. A két megüresedett műszaki tanácsnoki állásra *első helyen* a választmány vitéz *Becske Kálmánt* és *Dörre Endrét, második helyen Széchy Jenőt* és *Fridrich Lajost, harmadik helyen* pedig *Rózsás Pál* és *Szinte László* műszaki főtanácsosokat jelölte. Dr. *Havlin Károly* főjegyző ismertette, hogy a kijelölő választmány ülésén *Lévai Sándor* sürgette a rangsor betartását.

Miközben a szavazás tartott, a közgyülés kisebb kérdések elintézése után áttért az inditványokra. *Horovitz Gábor* (szoc. dem.) a közmunkák megindítása és a munkanélküliség elleni biztositás megvalósitása érdekében inditványt nyujtott be. Miután a polgármester az összes intézkedéseket már megtette, a közgyülés elvetette az inditványt. Ugyanebben a kérdésben *Horovitz Gábor* interpellált és azt kérdezte a polgármestertől, hogy *mit szándékszik tenni a nagy munkanélküliség megszüntetése és a közmunkák megindítása ügyében?*

Dr. *Beliczay Imre* tanácsnok válaszolt, hogy a fővárosi közmunkák jelentékeny részét a legrövidebb időn belül megindítják és a fővárosi kislakások épitése is megtörténik. A közgyülés tudomásul vette a választ.

Dr. *Gál Jenő* legutóbb inditványt nyujtott be, hogy a polgármester hivatalosan szerezze be a zsidókérdéssel összefüggő statisztikai adatokat. Dr. *Havlin Károly* főjegyző felelt a polgármester nevében. Dr. *Gál Jenő* kivánságának nem lehet eleget tenni, mert az a hivatali titoktartásba ütköznék. *Mohaupt Gyula* a Baross-utcai klinikák előtti utcai részek lármamentessé való tételét kérte. A polgármester nevében dr. *Havlin Károly* főjegyző kielégitő választ adott. *Miklós Ferenc az egyre fokozódó munkanélküliségről beszélt és a tatarozási kedvezmény kibocsátását sürgette.*

Szendy Károly polgármester bejelentette, hogy ilyen értelemben már eljárt és ujabb felterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez. Bejelentette ezután a polgármester, hogy a szavazatszedő küldöttség jelentése szerint a titkos szavazás megtörtént és *81 szavazatot kapott a műszaki tanácsnoki állásra vitéz Becske Kálmán, 68 szavazatot Fridrich Lajos, 64-et Dörre Endre és 38-at Széchy Jenő.*

Ennek alapján a polgármester vitéz Becske Kálmánt és Fridrich Lajost törvényesen megválasztott műszaki tanácsnokoknak jelentette ki. A két uj tanácsnok megjelent a közgyülés előtt és letette az esküt.

Gidró László (ker. párt) *interpellált a Törekvés Takarékpénztár és az Általános Fogyasztási Szövetkezet ügyében.* Sajnálattal látja a két gazdasági intézmény összeomlását. *Itt tulajdonképpen arról van szó, hogy sok ezer magyar munkás fogja elveszitení hosszuéletü munkájával megkeresett pár száz pengőjét.* Az államnak volna kötelessége megtéríteni azt a körülbelül 4 millió pengőt, amivel a kisbetéteseket kártalanitani lehetne. Be kellene kapcsolni a *Pénzintézeti Központot és a helyes megoldás az lenne, ha ezeket az intézményeket talpraállitanák és ott a gazdasági átképzés alatt á'ló egyéneket helyeznék el.*

Dr. *Beliczay Imre* tanácsnok válaszolt a polgármester nevében és kijelentete, hogy a felszámolást a Pénzintézeti Központ fogja végezni. A közgyülés tudomásul vette a polgármester válaszát.

Millok Sándor (szoc. dem.) személyes kérdésben, *mint az Általános Fogyasztási Szövetkezet alkalmazottja, megköszönte Gidró Lászlónak azt a tiszta tárgyilagosságot, amely beszédében kifejezésre jutott, ugyanakkor hangsulyozta, hogy a szóbanforgó intézményektől egyetlen fillér sem ment politikai célokra.*

A közgyülés háromnegyed 11 órakor ért véget.

Magyarország uj határa Észak-Abaujban

Kassa, márc. 8. A határmegállapitó bizottság megállapodásai alapján Abauj-Torna vármegyében Kassa északnyugati hegyvidékén Jászó, Rudnok, Aranyida, Réka, Ajfalucska, Lajosmenház és a környező hegyek kerültek vissza. A magyar többségü Jászó községben a falun keresztülfolyó patakocska alkotta eddig a határt és a falu kisebb része tartozott Magyarországhoz, Jászó község most teljes egészében visszakerült.

Magyarország uj határa Észak-Abaujban a következő:

Ajfalucska felett, a Szarvashegy 949 méter magas csúcsán halad a határvonal a 897-es magassági pont alá, majd jobbrafordul és keleti irányban fut tovább a gerincen. Ezután Mecenzéftől délre keresztezi a 407-es magassági pontot, innen tovább halad a határ keleti irányban és szinte nyilegyenesen vág keresztül több mellékgerincet és felszalad a Löfflershübb-nek nevezett vonulat 542-es magassági pontjára. Itt hirtelen éles szögben visszakanyarodik, majd észak felé fordul és Sugóvölgy keleti részén északkeleti ivben felszalad egészen Ferenctelepig, amely magyar területen marad. A ferenctelepi állomás közelében a határvonal ismét megtörik és egyenesen északnak tart Luciabánya irányában. Közvetlenül Luciabánya nyugati szélén fut tovább északra, ugyhogy a bányatelepet a vasuttal együtt Magyarországnak hagyja. Luciabányától tovább halad a határ észak felé és felszalad Trohanka gerincére. A Háromforrásnak nevezett pont közelében éri el a határ az ezer méter magas hegygerincet. Innen északkeleti irányban jobbra fordul és pontosan a gerincvonulatot követi; áthalad az 1129-es és 1157-es magassági pontokon, tehát a Fehérkőnek nevezett csúcs is magyar marad. Erikától a határ keleti irányban keresztülfut az Aranyidai havas és a Kojsoi havas közötti nyereg 1117 méteres pontján, majd délkeleti irányban kanyarodik és végighalad a főgerincen. Keresztülmegy az 1010-es magassági ponton, amely Aranyida község felett van. Átvágja az ugyancsak Aranyida felett lévő 957-es magassági pontot, továbbhalad a gerincen és eléri a Kassai havas csúcsát. A Lajos-menedékháznál a határ északra kanyarodik a Vashegy felé vezető gerinchez és keresztülhalad a Vashegy 822-es magassági pontján is, majd tovább fut északkeleti irányban és egyenesen levág egy mellékgerincen a Kassabélai völgybe. Keresztülvágja a völgyet és az országutat, továbbhalad keleti irányba és a 647-es magassági ponttól délre az erdőszélen éles szögben északra kanyarodik, szinte ívalakban megkerüli Kassabélát és felvág a 705-ös magassági pontra, majd innen a gerincen tovább halad északkeleti irányban. Keresztezi a 680-as magassági pontot, felmegy a Pokrivi gerincre, a Vysoky Vrch-nek nevezett magaslatra, ugyhogy a 853-as magassági ponttól kissé nyugatra több mellékgerinc találkozási pontján éri el a főgerincet. Itt keleti irányt vesz fel, átvágja a Vysoky Vrch 853-as magassági pontját, majd délkeletre fordul és a főgerincen fut tovább Kassa felé.

Végighalad a Bielaskalán, elhalad a Királykut mellett, de ugy, hogy a gerincről nem tér le és a kirándulóhely Szlovákiában marad. A Csecsatova alatt fut tovább a határ az 586-os magassági pont felé, ezt azonban északról megkerüli, néhány kisebb ivet ir le és átvágja a Kavecsánytól északra, kissé északkeletre fekvő 405-ös magassági pontot, majd leszalad a Hernád völgyébe, a Hernád folyó alagut feletti nagy kanyarulatához. Az alagut magyar területen marad. Ennél a pontnál a határ ismét éles szögben megtörik és nyilegyenesen észak felé fordul, követve a Hernád folyását egészen a 223-as magassági pontig, illetve a Hernádszentistván előtti hidig, ahol ismét éles ivben keletre fordul, de ugy, hogy a hid szlovák területen marad. Innen a határ keleti irányban halad tovább a Hernádtihany feletti erdőségeken át és a Vinicsnai domb 410-es magassági pontjától kissé délre fut. Ezután tovább halad délkeleti irányba és eléri a 364-es magassági pontot és közvetlenül Rás község mellett fut tovább a Kassaujfalu melletti Bükköshegy alján, ugy, hogy Rás község Szlovákiában marad. A Bükkös alatt a határ a 227-es magassági pontnál vágja át az olcsvári országutat. Innen tovább halad déli irányba a határ és Izdoba felett körülbelül egy kilométer távolságban átvágja a Tarcát. Ezután keletre fordul és Olcsvárt megkerülve a Mogyoróshegy 359-es magassági pontján áthalad csaknem párhuzamosan az olcsvári országuttól egészen az Osva patakig. Alsó- és Felsőolcsvár, Györgyi és Magyarbőd Szlovákiában marad. Az Osva pataknál déli irányba fordul a határ, azután a 216-os magassági pont közelében hirtelen keletre fordul és átvágja a Győrke és Magyarbőd közötti országutat. A Petőszinye felé vezető völgyben a határ megkerüli a Szárhegyet, majd ismét délkeleti irányba vág, áthalad a 276-os magassági ponton, megkerüli a Bogotának nevezett hegy mellékgerinceit, a hegyre azonban nem szalad fel, ellenben elhalad a

Fridrich Lajos

Bünjelek

Irta Pierre Mallot

— Ma este érkezik Londonba Tindall Molly, keresse fel és beszéljen vele. Irhat róla egy félhasábot — mondotta a szerkesztő Stewart Johnnak.

Stewart John boldogan ment vissza szobájába. A világhirü filmsztár titkos szerelme volt. Legutóbbi nagysikerü filmjében négyszer is megnézte. Amikor hire ment, hogy ötévi távollét után látogatóba jön a hazájába, azonnal elhatározta, hogy feltétlenül megismerkedik vele. Most a sors, a szerkesztője képében, segitségére jött.

A csodaszép szőke lány az életben még szebb volt, mint a filmben. Vidám, szellemes arca és kislányosan csodálkozó nagy, kék szeme annyira elbüvölte Johnt, hogy... szokása ellenére... szinte dadogva mutatkozott be.

De Tindall Molly természetes közvetlensége hamar eloszlatta a zavarát.

— Ha megengedi — mondta a müvésznő mosolyogva —, megkimélem a kérdezgetéstől és az interjut mingyárt a válaszokkal kezdem. Szóval azt akarja tudni, hogy melyik a legkedvesebb virágom? Elárulhatom: az ibolya. Melyik a kedvelt parfőmöm? Erre nem felelek, mert nem szoktam cégeknek reklámmal szolgálni. Mit éreztem, amikor olyan hosszu idő óta a hazámba visszaérkeztem? Ezt sem árulhatom el, mert ha a hollywoodi ügynököm megtudná, hogy sirtam a meghatottságtól, tizoldalas levélben tenne nekem szemrehányást, hogy a szememet rontom. Nos, akar-e még valamit tudni?

John a gyönyörüségtől megrészegedve hallgatta, de a kezében tartott jegyzetfüzetbe csak ezt irta be eddig:

„Angyal... angyal.... angyal..."

— Minden érdekel, ami magával összefügg — felelte John —, de maga annyival jobb ujságiró, mint én, hogy legjobb, ha sajátmaga adja fel továbbra is a kérdéseket.

A lány összeráncolta a homlokát, mint aki mólyen gondolkodik, azután gunyosan mosolyogva folytatta:

— ... hogy szeretem-e a zenét? Imádom... a jazzmuzsikát és a zongorán egy ujjal el tudom játszani a „Tipperary"-t. Mi a véleményem a legujabb festészeti irányokról? Szeretem valamennyit, mert sok zöld szin van a képeiken és ez a devonshirei mezőkre emlékeztet. Még azt is elárulhatom, hogy néger komornát hoztam magammal, aki imád, de meg van arról győződve, hogy sokkal szebb, mint amilyen én vagyok. Ez talán elég is lesz. Azt hiszem mindent elmondtam, ami egy szinházi interjuhoz szükséges.

— Még beszéljen... mondjon el még valamit, akármit — könyörgött John, hogy még tovább hallhassa ezt a szive mélyén visszhangzó mély hangot. Amint igy szemben ült vele, még sokkal jobban elbüvölte, mint a mozi vásznán. Halálosan beleszeretett és azon törte a fejét, mivel tudná az időt nyujtani, hogy ne legyen kénytelen már elmenni.

— Most, ha megengedi, én kérdek valamit? — mondta.

— Rajta! Csak tessék!

— Mondja meg, milyen férfi tudja a maga tetszését leginkább megnyerni?

Miközben ezt kérdezte, önkénytelenül megigazitotta a nyakkendőjét és kiegyenesedett.

Tindall Molly mosolyogva, tetőtől talpig végignézett látogatóján, azután igy szólt:

— Az olyan férfi tetszik nekem, akinek felfelé fésült, selymes szőke a haja, magas a homloka, acélszürke a szeme, nagy kockás mintáju a ruhája, narancssárga a nyakkendője és zsinór nélkül viseli a monoklit.

John szivverése megállt, amint ebben a részletes leirásban, minden egyes pontban, sajátmagára ismert. Legszivesebben térdreborult volna a csodaszép szinésznő előtt és elszavalta volna neki, hogy az első perctől kezdve, amikor a moziban meglátta, halálosan beleszeretett és most megőrül a boldogságtól... De a végzet utjai kiszámithatatlanok. Pontosan ebben a döntő másodpercben rémesen kezdte John orrát facsarni a nátha és rémes tüsszentés fogta el.

Egyfolytában tizenkettőt tüsszentett, miközben **Molly nevetve számlálta a vulkánszerü kitöréseket.**

— Molly..., — dadogta nagy kinnal, de a folytatását ujra elnyelte a tüsszentés.

— Kétségbeejtő... — nyögte és a zsebébe nyult. Egyszerre három zsebkendőt huzott elő. A két kisebbet visszagyürte a zsebébe, a harmadikat, abroszhoz hasonló méretü példányt, pedig az orrához emelte és... a művelet pontosan két percig tartott, amikor azután megnyugodva ujra képes volt megszólalni.

— Molly — kiáltotta —, ha a szivem nem csal meg, ugy érzem, maga megértett engem...! Imádom, drága Molly...! Olyan boldoggá tett, hogy földi halandó ennyi boldogságot meg sem érdemel. Tehát én vagyok a maga izlése szerint való férfi, drága Molly?

— Maga...? Miért gondolja ezt?

— Hiszen pontosan engem irt le az előbb.

— Eszembe se jutott, a férjemet irtam le. Azt hiszi, csak maga hord narancssárga nyakkendőt?

John elsápadt, Molly pedig igy folytatta:

— De most cseréljünk szerepet és én fogom meginterjuvolni. Mondja, az anyjával él együtt?

— Egyedül élő agglegény vagyok — felelte John —, szép kis kerti házam van, csupa ibolya veszi körül... a maga kedves virága.

— De talán jó gazdasszonya van? — kérdezte Molly és odalépve John mellé, csavargatni kezdte a kabátja egyik gombját.

— Csak egy bejáró takarítónő gondozza a házam táját — felelte John. — De sohase hallottam arról, hogy magának férje van, pedig Hollywoodban az ilyesmit nem lehet titkon tartani. Szóval becsapott, angyali Molly. Vallja be, hogy nincs férje.

— Bevallom, de magának viszont nem is kell bevallania, hogy házas ember, mert ezt világos és félreérthetetlen bünjelekből már magam megállapitottam.

— Bünjelekből?

— Igen, a három zsebkendő és a kabátja gombja a bünjel. Nem él az anyjával együtt, nincs állandó gazdasszonya és a gombjai mégsem lógnak meglazulva, a zsebében pedig három zsebkendő van, amikor meghülve indult el reggel hazulról. Ilyen gondos csak a jó feleség lehet, drága barátom. Ezekből a jelekből látom, hogy a felesége szereti magát és derék, jó asszony, aki nem érdemli meg, hogy maga egy szinésznővel flörtöljön, amig ő otthon hűségesen várja. Ne okozzon szegénykének fájdalmat. Most pedig menjen be szépen a szerkesztőségbe és irja meg az interjut.

494-es magassági pont közelében és innen már déli irányba haladva levág a kisszalánci völgybe, ugyhogy Regetét és Regeteruszkát Magyarországhoz csatolja. Innen a Sztrahalkának nevezett magaslaton halad át a határ, felszalad a Nagyvárhegy 230-as magassági pontjára, tovább halad a gerincen Abaujrákostól keleti irányba, majd keresztülvágja a Nagyszalánc és Abaujrákos közti országutat és tovább halad a Kőszálhegy irányába. Itt a 634-es magassági ponttól kissé délre éles szögben ismét kelet felé fordul és Ujszállás felé halad. Az Ujszállás feletti hegyen derékszögben megtörik, déli irányba fut tovább, Nagyszalánc, Ujszállás és Szalánchuta Szlovákiában marad. Szalánchutától délkeleti irányt vesz fel a határvonal és felszalad a Kismilic 771-es magassági pontjára, majd megkerüli az Izra tavat. Innen a határ iránya továbbra is keleti-délkeleti. Magyarországon maradt Pusztafalu, Biste, Nagykázmér, Alsómihályi, Gercsej és Bodzásujlak, Szlovákiában marad Kolbása, Kozma, Lasztóc. Velejte, Zemplénkelecsény és Hardisa.

Nékám Lajos előadása — a naptárreformkérdésről

Az *Országos Nemzeti Klub* szerdán este *Karafiáth Jenő* főpolgármester elnöklete mellett az Országos Kaszinó különtermében tartotta meg szokásos vitaestjét, amelyen megjelent *Tasnádi Nagy András* igazságügyminiszter, *Raffay Sándor* evangélikus püspök, *Halász Lajos* titkos tanácsos, *Kratochwil Károly* és *Agotha Árpád* ny. altábornagyok, *Lázár Ferenc, Kelemen Kornél, Darányi Gyula, Egyed István, Parasin József, Neuber Ede, Wälder Gyula* egyetemi tanárok, *Hódossy Gedeon, Lutinszky Jenő* miniszteri osztályfőnök és még sokan mások a közgazdasági, politikai és társadalmi élet előkelőségei közül. A vitaest alkalmával *Nékám Lajos* egyetemi tanár tartott érdekes szabadelőadást a *naptárreform* kérdéséről.

— A mai sietős és nagyon elfoglalt kor — mondotta — a naptárral szemben magas igényeket támaszt. Követeli, hogy *minél egyenlőbb, lagikusabb, sok felosztást megengedő, a szabályos könyvvitelt és a statisztikát elősegitő legyen, a csillagászati viszonyokhoz lehetőleg pontosan alkalmazkodjék, de emellett ne gátolja, sőt lehetőleg segitse elő a modern szociális törekvéseket.* Ezért a Népszövetség már tiz év óta törekszik valamiféle, *a mainál tökéletesebb, uj rendszer feláll*ítására. Az erre kiküldött bizottság a *Don Augustin Edwards* perui követ által készitett tervezetet találta a legmegfelelőbbnek. Egy amerikai társulat ezt a rendszert igyekszik népszerüsiteni és elfogadtatni igen nagy propagandával. A rendszer lényege az, hogy *ezentul a január, április, julius és október hónapok 31 naposak, a többiek pedig 30 naposak legyenek.* Ily módon az esztendő 4, egyenlően 91 napos, illetőleg 13 hetes évnegyedre oszlanék fel, a 365-ik nap pedig december és január hónapok közé, az esetleges szökőnap pedig — négy évenként — junius és julius hónapok közé kerülne, mint a heti beosztáson kivülálló, ugynevezett „névtelen" nap.

— Am ez a rendszer sem mentes minden hibától. Hátránya, hogy nem egyenlő hosszuak a hónapjai, ezenkivül nem állanak teljes hetekből és a kezdőnapjaik szerint három különböző tipust mutatnak. Ennél a rendszernél — az előadó professzor szerint — sokkal megfelelőbb és a mai szociális érzékkel összhangzatosabb lenne, ha *mind a tizenkét hónap egyformán 28 napból, vagyis négy befejezett hétből állana* és minden negyedév végén egy „záróhetet" (trimester) iktatnánk közbe, amelyeket részben kongresszusok, árumintavásárok, kiállitások, jótékony, adminisztrativ, sport, kulturális, iskolai és kegyeletes események elhelyezésére lehetne felhasználni és a munkásoknak — felváltott csoportokban — pihenőt juttatnának. Igy könnyen állandósitani lehetne a ma még változó ünnepnapokat is. Ennél még előnyösebb, egyben azonban radikálisabb változtatás lenne, ha *az emberiség a hétnapos „hét" rendszeréről áttérne a hatnapos rendszerre:* ebben az esetben mind az évet, mind a hónapot, sőt a hetet is könnyüszerrel lehetne osztani két-három-hat stb. egyenlő részre. Ez lehetővé tenné, hogy *a munkások ötnapi munka után mindenkor egy-egy pihenőnapot kapjanak, évenként 60 vasárnap lenne* s azonkivül a 365 napból fennmaradó öt napot rövidebb-hosszabb week-endekre lehetne felhasználni. A munkateljesitmény viszont nem csökkenne s ez a rendszer letompitaná a gépek nagy versengését, másrészt lényegesen enyhitené a munkanélküliség kérdését.

Az érdekes előadáshoz elsőnek *Kelemen Móric*, a Magyar Racionalizálási Bizottság igazgatója szólt hozzá. Hangoztatta, hogy *nemcsak Amerikában, de Európában, sőt Magyarországon is több nagy gyáripari vállalat a huszonnyolcnapos, illetve tizenháromhónapos rendszerrel dolgozik és ez a rendszer a havi kiadások szempontjából sok megtakaritást eredményezett.* A tizenháromhónapos esztendő ügye tulajdonképen nem is egy *naptárreform* probléma, hanem egy igen időszerü *racionalizálási* kérdés.

Raffay Sándor titkos tanácsos, evangélikus püspök mint a naptárreform ügyével foglalkozó magyar bizottság elnöke szólalt fel.

— A magyar bizottság — mondotta — a Népszövetség felkérésére foglalkozik ezzel a kérdéssel, amelynek már Magyarországon is jelentős irodalma is van. *Az evangélikus egyház magáévá tette a naptárreform ügyét.* A nemzetközi bizottságban a *katolikus* egyház is képviselteti magát, de a katolikus egyház egyelőre *nem* foglalt állást az ügy érdemére vonatkozóan. A legfontosabb probléma, hogy *az ugynevezett mozgóünnepeket stabilizálni kell.* Ez a stabilizáció csak ugy történhetik meg, *ha véglegesen megállapitjuk a husvét első ünnepének napját.* Hová essen husvét ünnepe? Tudjuk, hogy Jézus 33 április 7-én halt meg. A husvét ünnepének végleges dátumát tehát meg lehet ma már állapitani és igy tulajdonképen *nincs akadálya a naptárreformnak.*

Végül *Balás Károly* egyetemi tanár szólalt fel.

HIREK

— **Emlékezzünk...**

Március 8.

1916 *E napon Bibó Dénes kassai 5. honvédhuszárezredbeli zászlós 35 huszárral önként jelentkezett a wolhyniai Galuzia környékén végrehajtandó vállalkozásra. Az utóbbi során hadosztálya vadászkülönitményét orosz tulerők támadták meg és ezáltal huszárjaink válságos helyzetbe kerültek. Bibó zászlós merész és nagy ügyességgel végrehajtott előretöréssel széjjelverte az oroszokat. Kiválóan bátor fegyvertényéért az arany vitézségi éremmel jutalmazták.*

*

E napon a szatmári 12. és a dési 32. honvédgyalogezredek, valamint a délvidéki 28. vadászzászlóalj és a veszprémi 31. honvédgyalogezred részei két napi, 15 fokos hidegben, hasig érő hóban és rendkivül nehéz terepviszonyok közepette végrehajtott támadás után lelkesen rohamozva elfoglalták a lupkovi szorostól északkeletre fekvő Magurycsne-tető területét, amelyet az oroszok jól kiépitett állásban szivósan védelmeztek. Ez alkalommal 13 orosz tiszt és 550 emberük esett fogságunkba, négy géppuskát zsákmányoltunk.

*

1917 *A székesfehérvári 17. népfelkelő gyalogezrednek a gyimesi szoros közelében (Camuga völgyben) nagyobb vállalkozást kellett végrehajtania, amelyhez Lukács Sándor zászlós a maga századával önként jelentkezett. A zászlós sulyosan megsebesült és rövidesen hősi halált halt, mire helyettese, Hiesz Géza hadapródőrmester nyomban átvette a parancsnokságot és két fontos orosz támpontot elfoglalt. A hadapródőrmestert az elsőosztályu ezüst vitézségi éremmel jutalmazták, mig a hősi halált halt Lukács zászlós vitéz emlékét az arany vitézségi érem adományozásával örökitették meg.*

*

A miskolci 10. honvédgyalogezred példás, kiváló lendülettel támadta meg és arányiag csekély veszteséggel foglalta el az Erdély keleti határán fekvő s egyébként a Csobános- és Uz-völgyeken uralkodó Magyaros hegytömböt, amelyet az oroszok minden korábbi támadással szemben addig szivósan védelmeztek. Ez alkalommal 13 tisztjük és 991 emberük került fogságunkba, 17 géppuskát, 5 aknavetőt és temérdek egyéb hadianyagot zsákmányoltunk.

Egyházi hirek

— **Az Aquinói Szent Tamás-Társaság közgyülése.** Az Aquinói Szent Tamás-Társaság védőszentjének ünnepe alkalmából szerdán este tartotta 46. évi közgyülését. Az elnöklő *Schütz Antal* egyetemi tanár Szent Tamás Istenbizonyitásának gondolatmenetéről szólott. *Kecskés Pál* ügyvezető-alelnök terjesztette elő ezután jelentését a Társaság multévi működéséről. Megválasztották a Társaság uj tagjaiul *Blazovich Jákó* pannonhalmi főmonostori alperjelt, *Ferenczi Zoltán* kegyesrendi gimnáziumi igazgatót, *Félegyházy József* váci, *Naszályi Emil* zirci és *Petz Ádám S. J.* teológiai tanárokat. *Trikál József* prelátus, egyetemi tanár méltatta a Társaság elnökségének fáradhatatlan munkásságát s inditványára ujból az eddigi tisztikart választották meg. Végül *P. Haynal András O. P.* tartotta meg székfoglaló előadását „Az állam eszméje Szent Tamás szerint" cimmel. Kifejtette, hogy az Istentől való eredet adja meg az államnak az őt megillető tekintélyt és emeli a hatalom gondozóját a többi tagok fölé.

— **Beiktatták a kaposvári evangélikus egyház uj felügyelőit.** Kaposvárról jelentik, hogy az ottani evangélikus egyházközség uj, most megválasztott felügyelőit: *Andorka Gyula* városi műszaki tanácsost és dr. *Bányay Lajos* törvényszéki biró, másodfelügyelőt istentisztelet keretében iktatta hivatalukba *Horváth Lajos*, a somogyi egyházmegye esperese. A diszközgyülésen az uj felügyelőket az egyházmegye nevében dr. *Itzés Zsigmond* felügyelő, egészségügyi főtanácsos, a kaposvári reformátusok részéről dr. *Farkas Béla* lelkipásztor köszöntötte.

Különfélék

— **A kormányzóné nyomorenyhitő mozgalmára** március 7-én a következő adományok érkeztek: M. kir. Államvasutak igazgatósága 452.59 pengő, Magyar Jogász Sportegylet 100 pengő, Pesti Hirlap 10 pengő, dr. Bosányi 2 pengő, Maly 1 pengő.

— **A Pesti Hirlaphoz érkezett adományok.** *Magyar a magyarért alapra:* Kerámia Sport Club 50.— P, Kiskunhalasi Iparos Dalkör, Kiskunhalas 20.— P, N. N. 1.— P. Összesen 71.— P. Legutóbbi kimutatásunk: 20,213.61 P. Eddigi gyüjtésünk: 20,284.61 P. — *Az aggok menháza javára:* dr. Berczik Albertné Bp. 6.— P. *Felvidéki magyarházak javára:* Iovasi Szakáll Erzsébet 1.— P.

— **Rill József emléke.** Az Egyetemes Tanitószövetség elnöksége értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy husvét hetében összehivják a Szövetség elnöki tanácsát. A tanitóság husvéti gyülését *Rill Józsefj*, a nagynevü magyar tanitó és pedagógiai iró emlékezetének szenteli, akinek most van századik születési évfordulója. A Tanitószövetség elnöksége hódolattal emlékezett meg hazánk legmagasabb barátja, *XII. Pius* pápa trónralépéséről, majd kifejezést adott a magyar népoktatási kar örömének abból az alkalomból, hogy dr. *Hóman Bálint* volt kultuszminiszter ismét átvette a vallás- és közoktatásügyi minisztérium vezetését. Végül elhatározta az elnökség, hogy a jövő évben, az Egyetemes Tanitószövetség fennállásának ötvenedik évfordulóján, összehivja a X. Egyetemes Tanitógyülést.

— **Przemysli volt hadifoglyok emléklakomája.** A Przemyslből orosz fogságba jutott hadifoglyok bajtársi köre március 25-én, szombaton este félnyolc órakor az Alkotmány-étterem külön nagytermében (V., Alkotmány-utca 31.) emlékünnepi vacsorát rendez. A következő napon, március 26-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a volt przemysli hadifoglyok ugyanott tartják meg országos találkozójukat és emlékünnepélyüket. A rendezőség ezuton kéri fel a volt bajtársakat, hogy az ünnepségen való részvételi szándékukat *Engel Gyula* bajtársnál (Budapest, Paulay Ede-utca 16. Tel.: 11—82-13.) előzetesen jelentsék be. A bajtársi kör vezetősége memorandummal fordult az országgyülés mindkét házának tagjaihoz, amelyben a Przemysli emlékérem megvalósitását sürgetik.

— **A „Park-parade" a „Lambeth Walk" ellen.** Londonból irják: Az utóbbi husz évben *New York* és *London* látták el a világ mindkét nembeli táncosait — modern táncokkal. A *„Fox-trot"* New Yorkból, a legjobban felkapott modern tánc, a *„Lambeth Walk"* Londonból eredt. A londoni tánctanárok most tartották meg hagyományos évi összejövetelüket. Ez alkalommal több uj táncot mutattak be. Az összejövetel szinhelyén szinpadot állitottak fel. Virágos fák és bokrok kerültek a szinpadra, a müvirágot pedig valósággal bearanyozta mesterséges napsütés. Egy bő szoknyás, tavaszi ruhás hölgy és egy szalmakalapos férfi eljárta az összegyült tánctanárok, mesterek és tánciskola tulajdonosok előtt a *„Park-parade"* nevü táncot. *Az uj táncnak nagy sikere volt. A tánctanárok között egyöntetü volt a vélemény, hogy az európai táncbelyeken a nydron a „Lambeth Walk" helyett már a „Park-parade"-t fogják járni!* Ez a tánc még mulatságosabb, még szórakoztatóbb, de a „Lambeth Walk"-hoz mérten egyszerübb is.

— **A Ludovika Akadémia adománya a „Magyar Ház" céljára.** A pozsonyi „Magyar Ház" céljaira a Ludovika Akadémia tánc-estélye alkalmával 630.50 pengőt gyüjtött össze vendégeitől. Az akadémia vendégei nemes áldozatkészségükkel bizonyságát adták annak, hogy még szórakozásuk közben sem feledkeztek meg a felvidéki magyarsággal való együttérzésükről. Az akadémia parancsnoksága ezuton nyugtázza vendégei adományait és azokért köszönetét mond.

— **Fővezéri tanácskozás a Turulvárban.** A Turul Szövetség vezetői *Ambrus József* országos fővezér elnöklésével fővezéri tanácskozást tartottak a budapesti Turulvárban. Az országos vezérek beszámolói után az egyetemi ifjuság gazdasági helyzetét vitatták meg. A kérdésnek *Szekeres János* országos gazdasági vezér volt az előadója, aki hangoztatta, hogy *az egyetemi ifjuság jelenlegi helyzete rendkivül sulyos*, a tanulás annyi pénzbe kerül, hogy még a legkiválóbb egyetemi hallgatók sem szerezhetik meg diplomájukat, ha történetesen szegénysorsu családból valók vagy nem sikerül valamilyen utón-módon állást szereznlök. Inditványozta, hogy a fővezérség hasson oda, hogy a *beiratási, valamint a vizsgálati és szigorlati dijakat az illetékesek megfelelően mérsékeljék.* A „gazdasági numerus claususnak" meg kell szünnie, mert különben sok fiatal magyar érték kallódik el a nincstelenség miatt s ennek a nemzet látja kárát. A tanácskozáson résztvevők végül elhatározták, hogy *Hóman Bálint* vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztést intéznek s ebben arra kérik meg, hogy nyujtson segitséget ennek a fontos kérdésnek az elintézéséhez. Másrészről elhatározták, hogy szorgalmazni fogják a régóta tervbevett diákház mielőbbi felállitását.

— **A szállóipar az idegenforgalom nagy visszaeséséről.** A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete szerdán tartotta *Marencich Ottó* elnöklete alatt évi rendes közgyülését. Marencich Ottó megnyitójában szóvátette Szendy polgármester nyilatkozatát, amely szerint a főváros nem mondott le a tabáni gyógyszálló megépitéséről. Kifejtette, hogy a mult tapasztalatai alapján arra lehet számitani, hogy *a gyógyszállóból turistaszálló lesz* és a magánkézben lévő szállóüzemeknek lesz versenytársa. *Ballai Károly* főjegyző előterjesztette a mult évről szóló jelentést. A jelentés megállapitja, hogy *az idegenforgalom erősen csökkent*, az 1937-es évnél általában 10.19 százalékkal volt kisebb. A belső vendégforgalom emelkedett 16.86 százalékkal, de az elszakitott területekről eredő idegenforgalom 19.6 százalékkal, a külföldi idegenforgalom pedig 25.36 százalékkal esett. Ugyancsak csökkent a főváros negyven vezetőszállodájának multévi forgalma, még pedig 15.2 százalékkal az előző évvel szemben. A jelentés szerint az adójellegü közszolgáltatást összhangba kellene hozni a vendéglátó iparra rótt állami és városi közterhekkel. Szükséges továbbá a vendéglátó ipar iparjogi rendezése. *Moór Jenő* kamarai titkár kijelentette, hogy a kamara is ellenzi a hatósági üzemek szaporitását, mert a szállodásipar bőségesen el tudja látni a szükségleteket. Közfelkiáltással *Malosik Ferencet* választották meg elnökké. Az ipartestület székelnöke *Bandl József* lett. Alelnök lett *Marencich Ottó, Klein János* és *Németh Aladár.*

— **Az Iparművészeti Társulat jelentése az 1938. esztendőről.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat elnöksége most tette közzé jelentését az 1938. évi működéséről. A jelentés bevezető része kiemeli, hogy az elmult év sorsdöntő eseményei, amelyek a világot megrázó politikai alakulásokban, *a trianoni igazságtalanság általános felismerésében* és némi jóvátételben nyilvánultak meg, nem maradtak hatástalanul az Iparművészeti Társulatra sem. A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, a Felvidék egy részének felszabadulása koronázta meg az 1938-as évet és ez lendületet adott a magyar élniakarásnak. Ez az élniakarás ösztönözte a művészeket és müiparosokat lelkes munkájukban. A jelentés azután részletesen felsorolja, hogy milyen munkásságot fejtett ki a társulat az elmult esztendőben. A háziipari és népművészeti osztály munkásságának ismertetésénél részletesen kitér a jelentés arra a munkásságra, amelyet a társulat mint érdekképviselet fejtett ki. Az iparművészeti és háziipari exportra vonatkozólag közli a jelentés, hogy az évi export 1938-ban 6,021.000 pengőt tett ki.

— **A Budapesten élő székely művészek kiállításával** kapcsolatosan vasárnap délelőtt 11 órakor az Uránia-Szinházban „Székelyföld" cimmel filmmatinét rendeznek *Mihály László* bemutatásában. Prológust mond *Székelyné Solymos Rea.* Szerepelnek még *Zöldyné Cseh Anna, Solymossy Margit* s a *Székely Egyetemi Hallgatók* tánccsoportja.

— **„Védekezés a késő tavaszi fagyok ellen."** Az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács rádióügyi szakbizottsága dr. *Massány Ernő*, a Meteorológiai Intézet aligazgatójának és prognózis-osztálya vezetőjének a fenti cimmel irt előadásának felolvasását a rádióban március 9-én, csütörtökön délután 5 óra 10 percre tüzte ki. A késő tavaszi fagykárok elleni sikeres védekezés nemcsak az egyes termelők, hanem az egész ország gazdasági érdekében történik.

— **Elsősegitség-tanfolyam.** A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület legközelebbi elsősegitség tanfolyamát március 27-étől április 1-ig tartja, minden nap délután 6-tól fél 8 óráig.

Fridrich Lajos

Fővárosi hirek

— **A műszaki tanácsnokok uj beosztása.** Szendy Károly polgármester *Fridrich Lajos* tanácsnokot a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály, vitéz *Becske Kálmán* tanácsnokot pedig a polgármesteri III. (városrendezési és magánépitési) ügyosztály vezetésével megbizta.

Pesti Hirlap

1939. márc. 19.

ÁRNAP
12
t. Oculi
. Gergely

N. k. 6 ó. 22 p. N. nv. 17 ó. 59 p.

ÉTFŐ
13
. Szabin
Krisztián

KEDD
14
. Mathild
t. Matild

ZERDA
15
Nemz. ünn.
. Nemz. ü.

Helfmann 4–5

TÖRTÖK
16
Geréb pk.
. Henriette

Helf. 4–5.

ÉNTEK
17
. Patrik pk.
t. Gertrud

ZOMBAT
18
Sándor pk.
. Sánd., Ede

Izr. 27. S. Vaj. Pek.

Fridrich Lajos

— **Fridrich Lajos tanácsnok az Egyházművészeti Tanács tagja.** Fridrich Lajos fővárosi tanácsnokot, a magasépitési ügyosztály vezetőjét, akinek a fővárosi templomok épitése és restaurálása körül szerzett érdemeit a pápa legutóbb a Szent Gergely-rend lovagkeresztjének adományozásával ismerte el, most a hercegprimás az Országos Egyházművészeti Tanács tagjává nevezte ki.

Pesti Hirlap

1940. jun. 27

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Csütörtökön folytatták az építősztrájkot. Ezzel szemben az volna a helyes, ha minden leépítés sztrájkolna.

Mozgalom indult a drága bab és drága borsó ellen. Minden lépés csak falrahányt borsónak számít.

A nap aktuális kérdése: »Vajjon az új út-törvény jobb útra tereli az út-törvényt?«

A nap hőse: a líra, amely ismét elérte a régi árfolyamot. Az olaszok nagyon örülnek az árfolyamjavulásnak, ismét lírai hangulatban vannak.

Panaszkodnak Ujpesten, hogy az asztalosmesterek heti hetven órát dolgoztatják az alkalmazottakat. Ezért a hosszú szolgálatért csak a munkanélküliek irígylik őket.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? A Nep főtitkára megkérdezteti a falusiakat, hogy milyen ujságokat olvasnak.« »Úgylátszik, hogy még az ujságolvasásnál sincs általános választójog.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **A kormányzót meghívták a várnai Ulászló-emlék felavatására.** *Szófiából* jelentik: Az Ulászló magyar király emlékére Várnában emelt mauzoleumot augusztus második felében avatják fel. Az ünnepély rendezőbizottsága *meghívót küldött Horthy* Miklós kormányzónak, Borisz királynak és Moscicki lengyel köztársasági elnöknek. A bolgár posta alkalmi bélyegsorozatot ad ki. A bélyegek Hunyadi Jánost, Ulászlót és a várnai csata egyik jelenetét ábrázolják.

— **Kitüntetés.** Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. *Vályi* Sándornak, a budapesti kir. Itélőtábla nyug. alelnökének az igazságügyi szolgálat terén kiváló buzgalommal és odaadással teljesített szolgálata elismeréséül nyugalombavonulása alkalmából a II. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta. — A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére nagyjelentőségü és igen eredményes kutatómunkásságuk elismeréséül dr. *Kunz* Alfonznak, a füzfői állami lőporgyár igazgatójának és laboratóriuma vezetőjének a III. osztályú magyar érdemkeresztet, továbbá *Friedrich* Jenő, vitéz *Helle* János, *Makay* Miklós vegyészmérnököknek és *Steller* Lajos gépészmérnöknek a IV. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta. — A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Izing József bicskei lakosnak önfeláldozó magatartással véghezvitt életmentésért a magyar bronz érdemérmet adományozta.

— **A magyar ujságíróküldöttség stockholmi tárgyalásai.** *Helsinkiből* jelentik: A Nemzetközi Ujságíró Szövetség Helsinkiben tartott tanácskozások után felkérte dr. *Boros* László alelnököt, utazzék Stockholmba és folytasson ott tárgyalásokat a svéd ujságírószövetségnek a nemzetközi szövetséghez való csatlakozása érdekében. A *Svenska Dagbladet* közli Boros nyilatkozatát, aki rámutat, hogy *addig nem lehet Közép-Európában végleges békéről beszélni, amíg a revizió kérdését meg nem oldották.* A magyar ujságíró küldöttség stockholmi tárgyalásai teljes sikerrel jártak és a svéd ujságírószövetségnek a nemzetközi szövetséghez való csatlakozása októberre várható. A magyar ujságírók július 23-án elhagyták Stockholmot, hogy Tallinba, Rigába és Kaunasba utazzanak.

— **Hlinka és a szlovák néppárt szembefordul a kormánnyal.** *Prágából* jelentik: A szlovák néppárt politikájában váratlan *fordulat állt be.* Eredetileg azt várták, hogy a párt ősszel belép a kormányba, most azonban a *Slovák*, a párt hivatalos lapja, cikket közöl, melyben *Hlinka* kijelenti, hogy pártja jóakarata nem talált viszonzásra a kormánynál és a párt nem látja minimális követeléseinek biztosítékát. *Hlinka ezért felveszi a harcot a kormánnyal és új ellenzéki irányt állít fel. (T.)*

— **Levélgyüjtőszekrényt a Svábhegyre.** *(Panaszos levél.)* Igen tisztelt Szerkesztő úr! Egy szégyenteljes állapotra kívánom felhívni szíves figyelmét. Ugyanis a fővárosban, a Svábhegyen lakom, melynek bár van postahivatala, de csak egy gyüjtőszekrénye van a svábhegyi fogaskerekü-állomásnál s aki levelét el akarja küldeni, kényszerítve van levelét odavinni, ha félóránál van is az állomástól. Képzelhető, hogy a főváros közelében az ily eljárás a postától ha nem is különös, mégis nem érthető. A városban majd minden ucca szegletén van levélgyüjtő. A Svábhegyen miért van csak egy? *Egy régi előfizető.*

— **Viharos nagygyűlésen tiltakoztak a csarnoki és piaci kereskedők az árdrágítás vádja ellen.** A Vásárcsarnoki és Piaci Kereskedők Egyesülete csütörtök este az éjszakai órákba nyúló nagygyűlésen tiltakozott az árdrágítás vádja ellen. *Bugram* Elemér elnöki megnyitója után dr. *Csányi* Miklós ügyész részletezte állandó zajban a vásárcsarnoki és piaci kereskedők panaszait és tiltakozását. Szerinte a rendőri beavatkozás az árak alakulására kedvező hatást nem tehet. Az árak nőttek, anélkül, hogy a kereskedők tehettek volna róla, sőt ők maguk is adósságba keveredtek. Nem ők tehetnek róla, hogy Ausztriában is elfagyott a gyümölcs és az osztrákok minden megmaradt magyar gyümölcsöt összevásároltak. A kereslet nagyobb lett, mint a kínálat és természetes, hogy az árak kialakulására ez hatással volt. A felhozatal kevés, tehát *átmeneti drágaság van.* Tiltakozik a rendőri beavatkozás és az árdrágítás vádja ellen és követeli a szabadkereskedelmet.

A gyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a drágaság okozója a csarnoki és piaci kereskedelem volna. Kérik, hogy *a kormány haladéktalanul szüntesse meg az árrazziákat.* A határozati javaslat ragaszkodik a szabad versenyhez. *Usetty* Béla képviselő helytelenítette a rendőri beavatkozást és higgadtságra kérte az árusokat. *Laczkó* Sándor főtitkár, majd *Vas* Imre bizottsági tag beszélt. *Balkányi* Kálmán biztosította a gyűlés résztvevőit az OMKE teljes szolidaritásáról és bejelentette, hogy a gyűlésről a Csepelszigetre megy, ahol az éjszaka folyamán szemlét tartanak. *Czeke* József és *Kovács* Béla felszólalásával viharos hangulatban, heves tiltakozások között ért véget a nagygyűlés.

— **A főváros nyilvános pályázatot hirdet az új városháza megtervezésére.** Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy *Fridrich* Lajos fővárosi műszaki tanácsos elkészítette az új városháza terveit. Építészkörökben a tervek egyáltalán nem arattak sikert és többen tiltakoztak az ellen, hogy a Fridrich-féle tervek alapján építsék át a központi városháza károlykörúti frontját. Illetékes helyen most közölték munkatársunkkal, hogy a főváros vezetőségének egyáltalán nem volt szándékában a Fridrich-féle terv alapján építkezni. *Fridrich főtanácsos terve csupán nyers vázlat, amely házi használatra készült,* azért, hogy ha a város vezetősége esetleg komolyan kíván foglalkozni az új városháza megépítésével, legyen valamilyen kiinduló alap. *Ha az új városháza építésének anyagi feltételei meglesznek, a főváros nyilvános pályázatot fog hirdetni a végleges tervek elkészítésére.*

— **A Nep kérdez: milyen ujságot olvasnak a vidéken?** A nemzeti egység pártja teljes erővel megkezdte a nyári propagandát. A képviselők sorra rendezik beszámológyüléseiket a vidéki kerületekben, az országos szervezet pedig a már ismert propagandaeszközökkel népszerűsíti a kormány programját és ismerteti az elért eredményeket. *Marton* Béla főtitkár most kérdőíveket bocsátott ki a vidéki pártszervezetekhez. *Háromezer községbe küldtek kérdőíveket,* a legrövidebb időn belül tájékoztatást kérnek *a községek vezető embereiről, az elöljáróságok tagjainak politikai pártállásáról, a lakosság politikai megoszlásáról, a működő pártszervezetekről.* A kérdőíven gazdasági vonatkozású dolgok is szerepelnek. A legérdekesebb és legfurcsább az a kérdés, amely *a sajtótermékek elterjedésére* vonatkozik. Az országos pártvezetőség helyi szervezeteitől kimutatást kér arról, hogy *a községbe milyen fővárosi lapok járnak, a lakosság milyen sajtótermékeket olvas.*

— **Az ebéd utáni álmát alvó férj nyakát elvágta a feleség.** *Pápáról* jelentik: *Vizer* Gyula pápateszéri postás ebéd után lefeküdt aludni. Egyszerre *szúró fájdalmakra* ébredt fel és egész teste csupa vér volt. Amíg aludt, *felesége borotvával átvágta a nyakát.* Az asszonyt a csendőrség őrizetbe vette. A tett oka családi viszály.

— **Egy szalmaszáltól kapott ritka betegségbe belehalt egy szarvasi kisgazda.** *Szarvasról* jelentik: *Litauszki* János 64 éves szarvasi kisbirtokos szalmaszálat vett a szájába. A szalma rágásától *sugárgomba* nevű igen ritka betegség terjedt el testében, amely belső részeit teljesen elpusztította. Litauszki végül is minden ápolás ellenére *nagy kínok között meghalt.*

— **Az angol király nagyon meg van elégedve az aldershoti szemlével.** *Londonból* jelentik: A hadügyminisztérium közzétette azt az üzenetet, amelyet V. György király Sir Francis *Gathorne-Hardy* tábornokhoz intézett a legutóbbi aldershoti katonai szemle alkalmából. »A csapatoknak a szemlén való megjelenése és viselkedése — mondja az uralkodó — minden tekintetben elérte azt a színvonalat, amelyet tőlük várni szoktam. A gyakorlatok kifogástalan szabatossága becsületére válik az egész haderőnek és teljes mértékben elismerem azt a nagy munkát, amelyet e siker biztosítása és elérése követelt«.

— **Újjászervezik az osztrák szabadságszövetséget.** *Bécsből* jelentik: A véderőszövetségek újjászervezésével kapcsolatosan *újjászervezik a szabadságszövetséget is,* mégpedig oly módon, hogy az eddig munkásvédelmi szövetségként irányított szövetség ezentúl két részre oszlik. Az egyik rész a védelmi szövetség lesz, a másik pedig egy *nem katonai jellegű szervezet,* amelyet beolvasztanak mint hazafiúi munkásmozgalmat a szociális munkaközösség révén a hazafiúi arcvonalba. A szabadságszövetség kereszténységi szocialista érzületű. A tavalyi februári forradalom felszámolása óta a szociáldemokrata munkásság is nagy tömegben csatlakozott a szövetséghez.

— **A román trónörökös Brüsszelbe utazott.** *Bukarestből* jelentik: *Mihály* nagyvajda, trónörökös két hadsegéd kíséretében *Brüsszelbe* utazott, hogy megtekintse a világkiállítást. Brüsszelből *Firenzébe* megy és egy hónapot tölt anyjánál, *Helena* hercegnőnél. *(T.)*

— **300 munkás megszállt egy lengyel gyárat és éhségsztrájkba kezdett.** *Varsóból* jelentik: Zdunska Wola egyik gyárát *háromszáz munkás megszállta, tiltakozásul az ellen,* hogy a gyárban megszüntessék a munkát. A munkások már *48 óra óta éhségsztrájkot folytatnak* és ezzel azt akarják elérni, hogy a hatóságok minél sürgősebben folytassák le a tárgyalásokat a gyár vezetőivel a munka újrafelvétele céljából.

— **Hívják a leventéket a tüzoltók segítségül.** *(Levél a szerkesztőhöz.)* Igen tisztelt Szerkesztő úr! Tüz esetén a kislétszámú tüzoltóság a lakosság részéről nem igen számíthat alkalmas segítségre a kisebb községekben. A helyi tüzoltóság kevésszámú emberével nem tudja elvégezni a tüz lokalizálása utáni hatalmas munkát, a tüzfalak, kémények megtámasztását, a lappangó tüzek felkutatását stb. Ezen az állapoton segíteni kell. Segíteni pedig a legegyszerübben a fegyelmezett és rendelkezésre álló leventékkel lehet. Miniszteri rendelet amúgyis előírja, hogy az idősebb korosztályú leventéket tüzoltói kiképzésben kell részesíteni, de csak a rendes foglalkozási időn kívül történhetik ez a kiképzés. Ezen talán úgy lehetne változtatni, hogy a leventék tüz esetén jelentkezzenek parancsnokságuknál, aki a tüzoltóparancsnokkal egyetértésben beosztaná őket a közhasznú munkára. Úgy gondolom, természetes megoldás volna ez és igen nagy haszonnal járna. Zalaszentgrót, július hó. Tisztelettel *Szalai* Ignác járási tüzrendészeti felügyelő.

— **Halálozás.** Szovátai *Hajdu* István, a hercegprímási uradalmak nyugalmazott jószágkormányzója csütörtökön Esztergomban meghalt. Az elhúnyt a Komárom-Esztergom Vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, az esztergomi Széchenyi Kaszinó örökös elnöke, továbbá a volt 26. gyalogezred legöregebb tartalékos hadnagya volt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz az esztergom-szentgyörgymezői temetőben.

Augusztus 10-én indul AZ EST—IBUSZ csere-társasutazása a M. N. B. 222. sz. engedélye alapján

PÁRIZSBA

Teljes mozgási szabadság

Egyéni **visszautazás bármikor** 45 napon belül.
Tetszés szerint **kirándulás Brüsszelbe** a világkiállításra
Rövidebb ottartózkodásnál megfelelő **díjmérséklés.**

Az utazás ára: 188 pengő és 353 fr. frank. Ebben benne van gyorsvonati jegy oda-vissza és hat nap Párizsban teljes ellátással. Más feltételekkel a legolcsóbb díj
269 pengő (188 pengő és 240 fr. frank)
Vasúti jegy oda-vissza III. o. 188.50 II. o. 296.50

Felvilágosítás és jelentkezés kizárólag:

AZ EST UTAZASI ÉS MENETJEGYIRODA VII., Erzsébet körút 18—20

IBUSZ MAGY. HIV. MENETJEGYIRODA V., Vigadó tér 2. és fiókirodái

— **Aláírták a konkordátumot a Szentszék és Jugoszlávia között.** *Rómából* jelentik: A Szentszék és Jugoszlávia képviselői ma aláírták a konkordátumot. Jugoszlávia mostani területének régebbi beosztásából kifolyólag Jugoszláviában a Szentszékkel még a háború előtt kötött több egyezmény volt érvényben. Ezeket az egyezményeket a Szentszék annakidején külön kötötte meg Ausztriával, Magyarországgal, Szerbiával, Boszniával, Hercegovinával és Montenegróval és e megegyezések rendelkezései gyakran eltértek egymástól. *A most létrejött konkordátum egységes helyzetet teremtett Jugoszlávia egész területére.* A konkordátum a többi között megengedi, hogy Jugoszlávia egész területén a lakosság anyanyelvén tartsák a liturgiákat. A Vatikán régebben ezt csak néhány püspökség területén engedte meg.

— **A nemárja németek kulturális tevékenységének ellenőrzése.** *Berlinből* jelentik: Dr. *Göbbels* birodalmi miniszter, a birodalmi kultúrkamara elnöke megbízta Hans *Hinkel* volt sajtóügyi állambiztost, a kultúrkamara ügyeinek intézőjét, hogy mostani munkakörének betöltése mellett ellenőrizze a nemárja német állampolgárok művészeti, tudományos és szabad pályákon kifejtett tevékenységeit.

— **Agyonlőtte elvált feleségét, azután felakasztotta magát egy hosszúpályi földműves.** *Debrecenből* jelentik: Hosszúpályi községben *Vágó* András 28 éves földműves szerdán délután arra kérte tőle különváltan élő feleségét, *Balog* Rozáliát, térjen vissza hozzá, mert nem tud nélküle élni. Amikor Balog Rozália ezt hajthatatlanul visszautasította, Vágó András revolverrel *háromszor rálőtt. Az asszony azonnal meghalt.* Vágó ezután egy közeli erdőbe ment és ott *nadrágszíjával felakasztotta magát.*

— **Százötven ormótlan új hirdetőoszloppal akarják elcsúfítani a budapesti uccákat.** A Budapestre érkező nyugateurópainak három dolog tűnik fel. Az egyik a város belterületén döcögő villamos, a másik az üzletportálok előtt a járda fölé kinyúló sok hirdetőtábla, a harmadik pedig a hirdetőoszlop. *Sehol a világon annyi hirdetőoszlop nincs, mint Budapesten.* Ott éktelenkednek az ormótlan vashengerek a járdákon, *akadályozzák a gyalogosok közlekedését, eltakarják az üzleti portálokat.* Az üzlettulajdonosok nagyrésze állandóan kérvényekkel ostromolja a főváros hirdetővállalatát, hogy távolítsák el üzleteik elől a hirdetőoszlopokat, mert *kimutathatóan kevesebb jövedelme van annak a kereskedőnek, akinek üzletét ilyen hirdetőoszlop takarja el.* Ott, ahol a kávéházi vagy vendéglői terraszok tavasztól őszig elfoglalják a gyalogjáró egyrészét, amúgy is szűk a hely és ha azután ilyen ponton még hirdetőoszlop is áll, *a járókelők egyrésze leszorul az úttestre, az autóvezetők rémületére. A forgalmasabb útvonalakon roppant nehézkes a gyalogközlekedés, éppen az árusítóbódék, pavillonok és hirdetőoszlopok miatt.* Az utóbbi években a közönség követelésére az árusítóbódék egyrészét eltakarították és az új városrészekben egyáltalán nem engedték meg, hogy árusítóbódékat állítsanak fel. *Most az új városrészek gyalogközlekedését is meg akarják nehezíteni azzal, hogy nagyszámban hirdetőoszlopokat fognak felállítani.* A fővárosi hirdetővállalat 150 új nagy hirdető vasoszlopot helyez el az uccákon, főleg az ujonnan beépült városrészekben. Tizenhét hirdetőoszlopra nyilvános órát is szerelnek. Semmiesetre sem helyes, hogy az ormótlan vasoszlopokkal még jobban megszűkítik a gyalogjárókat. *150 új hirdetőoszlop felállítása helyett inkább a meglevő oszlopokat is el kellene távolítani* és arra kellene törekedni, hogy Budapest inkább a nyugateurópai nagyvárosokhoz hasonlítson, mint a keleti, bazárokkal zsúfolt uccájú városokhoz.

— **Házasság.** *Mihalovits* Anni, Mihalovits Jenő gyógyszerész, kormányfőtanácsos és neje Leszich Margit leánya és dr. *Nemes* Géza, a szerencsi cukorgyár igazgatója, néhai Nemes Károly diósgyőri ág. ev. főesperes és neje Kulcsár Vilma fia, július 24-én Debrecenben házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Izraelita istentiszteletek.** A pesti izr. hitközség templomaiban istentiszteletek tartatnak: Péntek este a Rombach és a Csáky uccai t. 7, a dohányuccai t. ¾7, a többi t. ¼8-kor; szombat reggel a Csáky uccai t. ½7, a Hősök t. és a Bethlen téren ¾7, a többi t. 7-kor; szombat délelőtt a dohányuccai t. ½10, a Rombach uccai, pávauccai és a zuglói t. 7, a többi t. 10-kor; szombat délután a Rombach uccai és az arénaúti t. 5, a Hősök t. és a Bethlen téri t. 7, a nagyfuvarosuccai, Csáky uccai t. ½8, a pávauccai t. ¾8, a zuglói t. 6-kor; szombat este az összes t. ½9-kor; hétköznap reggel a nagyfuvarosuccai és a zuglói t. 6, a Hősök t. 7, a Bethlen téri és Csáky uccai t. ½7, a többi t. ¾7-kor; hétköznap este a Hősök t. 7, a többi t. ¼8-kor. Júl. 27-én, szombaton hetiszakasz: Matausz Maszé. Haftora: Simu dvar. Újholdhirdetés. I. Perek. Július 30-án a Rombach uccai t. 12-kor, a többi t. ¾6-kor. Július 31-én újhold, Ab hó eleje. — A budai izr. hitközség templomaiban (Verpeléti út 4—6; Öntőház ucca 5—7; Zsigmond ucca 49) az istentiszteletek péntek este 7-kor; szombat délelőtt 10, délután 5-kor; hétköznap reggel ¾7 és este ¼8-kor tartatnak. — A budapesti aut. orth. izr. hitközség Kazinczy uccai főtemplomában az istentiszteletek péntek délután 7.20-kor; szombat reggel 6.45-kor, délelőtt 9.15, délután 5.30 és este 8.15-kor; hétköznapokon reggel 5.45 és este 7.30-kor tartatnak. Szombat bejövetele péntek délután 7.15-kor, kimenetele szombat este 8.15-kor.

R. POPPER ÁGNES RÓZSADOMBI GYERMEKOTTHONA
Palánta-ucca 17. Telefón: 54-0-82.
Bejáróknak autó-kocsi házról-házig

Történelem papucsban

ANEKDÓTA LEXIKON

BALZAC Honoré de, francia regényíró (1799—1850)

Honoré de Balzac szívesen terjesztette magáról, hogy a verneuili Balzac d'Entragues-családból származik, ilymódon Franciaország királyaival áll rokonságban. Midőn azután ez a kérdés élénk vitát keltett és barátai arról győzték meg őt, hogy állítása nem helytálló, az író a vitának kedvetlenül vetett véget:

— Ám legyen! Akkor tehát nem vagyok rokonságban Franciaország királyaival! Ezt a körülményt azonban inkább nekik van okuk sajnálni.

Balzac egy reggel sürgősen magához rendelte négy barátját, akik a lehető leggyorsabban siettek hozzá.

— Végre itt vagytok! — kiáltott fel Balzac megpillantva őket. — Lusták, késlekedők! Már egy órával ezelőtt itt kellett volna lennetek... Holnap Harel igazgatónak egy ötfelvonásos drámát kell felolvasnom.

— És véleményünket szeretnéd hallani, nemde? — szólt a barátok egyike, Théophile Gautier.

És mind a négy barát elhelyezkedett a bőrfotőlyökben, mint akik egy hosszú felolvasás meghallgatására készülnek. Balzac azonban a legegyszerűbb arckifejezéssel mondotta:

— A drámából még nem írtam egy sort sem.

— Az ördögbe is — szólt Gautier. — Hiszen akkor csak hat hét mulva lehet felolvasni a kész művet.

— Nem. Holnapig össze kell ütnünk a drámát, hogy pénzt szerezzek, mert néhány nap mulva súlyos fizetési kötelezettségeim lesznek. Néhány adóslevelem lejár.

— Holnapig lehetetlen megírni a drámát, hiszen még a lemásolásra sem elegendő az idő.

— Hallgasd csak meg, hogyan rendeztem el a dolgot: Te megcsinálod az első felvonást, Curliac a másodikat, Laurent-Jen a harmadikat, Belloy a negyediket, én pedig az ötödik felvonást és így holnap délben felolvashatom azt, amint Harel meghagyta. Egy felvonásra elég lesz négy-ötszáz sor; ötszáz sornyi dialógus megírásához elegendő egy nap és egy éjszaka. Idő tehát van hozzá.

— Mondd el a szüzsét, a tervet, rajzold le a szereplők jellemét és rögtön hozzáfogunk a munkához. — felelte Gautier kissé megzavarodva.

— Ah! — kiáltott fel Balzac gőgösen és megvető arckifejezéssel — ha nektek még a szüzsét is el kell mondanom, akkor sohasem fogunk végezni.

Ez a dráma a »Vautrin« volt.

Balzac műveinek illusztrált kiadásához a képeket Bertall rajzoló művész készítette, aki baráti körben sokszor elmondotta a következő kis anekdotát:

Balzacnak egyik művét olvasgatván, hogy a megrajzolásra alkalmas jelenetet kiválassza, egy helyen nagyon homályos, érthetetlen mondatot talált. Mutatta Balzacnak s figyelmeztette, hogy olvassa el ő maga is és igazítsa ki. Balzac elolvasta és nevetve felelte:

— Igaza van, ez teljesen érthetetlen zagyvalék, de szándékosan írtam így.

— Szándékosan?

— Igen. Mert lássa, kedves Bertall, ha az olvasó néha-néha meg nem akad egy-egy rejtélyes frázison, nehezen megérthető mondaton, azt hiszi, hogy ő maga is mindazt époly jól el tudta volna mondani, mint az író. Ami világos, azt könnyűnek is hiszi; a közönség nem is képzeli, hogy nincs nehezebb dolog, mint egyszerűen, világosan írni. Ezért regényeimbe itt-ott beleszúrok egyes homályos pontokat, melyen az olvasó ugyancsak töri a fejét s végre is azt mondja: »Nem értem, éppenséggel nem értem, de ez a Balzac mégis nagyon mély gondolkodó«.

— **Hathavi kezelés után kibocsátottak egy hajdúböszörményi lányt a kórházból — másnap meghalt.** *Debrecenből* jelentik: Hajdúböszörményből közlik: *Nagy* Róza tizennégyéves leány február 4-én összeveszett mostohaanyjával és konyhakésekkel támadt rá. A mostoha kiszökött az uccára és férjének, aki éppen hazafelé tartott, elmondta a dolgot. Amikor benyitottak, a leány annyit tudott mondani, hogy lúgot ivott. Nyomban utána elájult. A leányt beszállították a kórházba és hathónapi kezelés után tegnap hazabocsátották. Csütörtök délután a leány gége- és gyomorszűkületben meghalt.

Az új úttörvény tervezete

(Saját tudósítónktól.) *Bornemissza* Géza kereskedelmi miniszter irányítása mellettt elkészült az ősszel benyujtandó *új úttörvényjavaslat első fogalmazása.* A javaslat újra kodifikálja az utakra vonatkozó összes jogszabályokat.

A törvénytervezet legérdekesebb újítása az, hogy *hozzájárulást kíván a költségekhez azoktól, akik az utakat használják.* Eddig csak a *városok* szedtek kövezetvámot, most *az összekötő utaknál is módot akarnak nyujtani kövezetvám szedésére.* A törvénytervezetben erre vonatkozólag csak felhatalmazás van, a részleteket a végrehajtási utasításban kívánja rendezni a kormány.

Foglalkozik a tervezet a *vasút és a szekérfuvarozás versenyével.* A gazdák csak saját terményeiket szállíthatják, azokat, akik iparszerűen kívánnak foglalkozni szekérfuvarozással, *jelentékeny adóval sujtják.*

Az új törvény meghagyja a vármegyei útalapok autonómiáját, de kimondja, hogy *költségtérítéssel tartoznak hozzájárulni az állam által végzett útépítésekhez.* Egyes fontosabb *vármegyei utakat* a javaslat alapján országutakká lehet nyilvánítani.

Az új úttörvénnyel egyidejűleg az *egész országra kiterjedő útépítési program* is készül. Az úttörvény tervezetét a *bakonyi minisztertanács* fogja tárgyalni, *Bornemisza* miniszter azután kérdezi meg az *érdekeltségeket* a tervezet rendelkezéseiről.

— **Meghalt Brenner Ferenc, esztergomi régiséggyűjtő.** *Esztergomból* jelentik: *Brenner* Ferenc nyugalmazott takarékpénztári igazgató Esztergomban meghalt. Az elhúnyt mint régiséggyűjtő tette ismertté nevét. Numizmatikai gyüjteménye és régiséggyüjteménye európaihírű.

— **Pályázati felhívás.** A Magyar Iskolaszanatórium Egyesület volt igazgatósági tagjának, dr. *Légrády* Imrének, a *Pesti Hirlap* elhúnyt főszerkesztőjének emlékét megörökítendő, a szentgotthárdi iskolaszanatóriumban egy ingyenes helyet létesített ujságírók vagy ujságkiadóhivatali alkalmazottak iskolaszanatóriumi elhelyezésre reászoruló mindkét nembeli, 6—18 éves korig, elsősorban árva, félárva, vagy a szülők szerény anyagi helyzeténél fogva támogatást igénylő gyenge, vérszegény, megerősítésre szoruló, tüdőbajra hajlamos iskolásgyermekei részére. Fertőző betegségben szenvedőt nem vesznek fel. A felvett növendék az 1935—36. tanévben az iskolaszanatóriumban gyógykezeléssel kapcsolatos oktatásban részesül és a tanév végén az iskolaszanatóriumban vizsgázik a kultuszminiszter rendelete értelmében és államérvényes bizonyítványt nyer. A pályázati kérvényeket az Ujságírók Szanatórium Egyesületének elnökségéhez (Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 9—11.) augusztus 10-ig kell beadni.

— **Az argentinai pénzügyminiszter és egy szenátor párbajában egyik fél sem sebesült meg.** *Buenos Airesből* jelentik: Legújabb jelentések szerint a *Pinedo* pénzügyminiszter és *de la Torre* szenátor között lefolyt pisztolypárbaj alkalmával egyik ellenfél sem sebesült meg.

— **Megölt a robbanás egy szoboszlói munkást.** *Hajdúböszörményből* jelentik: A szoboszlói fürdőtelepen munkások acetilénlámpával egy földalatti vezeték tisztításán dolgoztak. Hirtelen *robbanás támadt,* amely *Szerepi* János 24 éves munkást oly súlyosan megsebesítette, hogy csütörtökön meghalt. *Kapos* István napszámos sebesülése szintén rendkívül súlyos.

— **Prága lakossága: 911.290 lélek.** *Prágából* jelentik: Az állami számösszehasonlító hivatal közlése szerint az 1935. év elején megejtett népszámláláskor *Prágában 911.290 lelket számláltak.*

— **A homok- és kőrakománnyá változott fegyverszállítmány titka.** *Párizsból* jelentik: Eddig még egyáltalában nem tisztázódott a 25 tonnás fegyver- és lőszerszállítmány titka. Ez a szállítmány tudvalevően Párizsból Buenos-Ayresbe, onnan pedig vissza Franciaországba ment, közben pedig eddig meg nem állapítható helyen és módon *kő- és homokrakománnyá változott.* A francia hatóságok azon a véleményen vannak, hogy a titokzatos eset mögött az *utóbbi évtizedek egyik legnagyobb fegyvercsempészése rejlik.* Ugylátszik, hogy a fegyvert és lőszert a Dél-Amerikában a Gran Chaco fensíkért háborút folytató államok egyike, Paraguay vagy Bolivia rendelte meg, de nem vették át a szállítmányt. Most azt hiszik, hogy a tömérdek fegyvert és lőszert valahol Franciaországban rejtegetik, vagy pedig Spanyolországba szállították. *(T.)*

— **Agyvérzés megölt egy berlini építészt budapesti szállodájában.** *Kluter* Károly 42 éves berlini építész, aki július 21-én érkezett Budapestre és a Hungáriaszállóban vett ki lakást, csütörtök délután szobájában rosszullett. Annyi ereje még volt, hogy megnyomta a csengőt. Amikor a szobapincér belépett, eszméletét vesztette és az orvos már csak *a beállott halált* állapíthatta meg, amely agyvérzés következtében történt.

— **Kitiltott sajtótermékek.** A kereskedelmi miniszter a Pozsonyban megjelenő »Az ár ellen«, továbbá a »Pariser Kommune 1871«, a »15 Eiserne Schritte«, a »Tausendundein Arbeitstag«, a »Programm und Statuten der Kommunistise«, a »Partei der Sowjetunionen« és a »Beträge zur Geschichte der Kommunistischen Internationale« című sajtótermékektől a postai szállítás jogát megvonta.

— **Ismeretlen leszúrt férfit találtak Rákospalota határában.** Rákospalota határában éjszaka ismeretlen középkorú férfit találtak, akinek *fején hatalmas szúrt seb volt.* Az illetőt valószínűleg leszúrták és kirabolták. A támadás áldozatát életveszélyes állapotban szállították kórházba. Nyomozás folyik a sebesült férfi kilétének megállapítására és a támadó felkutatására.

Egy asszony, akinek életét operációval megmentették a Rókus-kórházban, de féllábát levágták, havi 250 pengő életjáradékot követelt a fővárostól

(Saját tudósítónktól.) Hét esztendővel ezelőtt, 1928 szeptember 25-én a mentők a Rókus-kórházba szállították egy budapesti kereskedelmi alkalmazott nejét, *M.* Ferencné született B. Máriát. A fiatalasszony betegágya körül összegyűltek a kórház orvosai. Halálos sápadtan feküdt a kórházi ágyon M. Ferencné, alig vert a pulzusa és *az orvosok egyértelműen állapították meg, hogy a szerencsétlen fiatalasszony halálán van, már nem lehet rajta segíteni.* Méhenkívüli terhessége volt M. Ferencnének.

— *Az operáció elkésett!* — ez volt az orvosi konzilium megállapítása. Az asszony életéről lemondtak, egy fiatal főorvos, dr. *Kaczander* Károly azonban intézkedett, hogy vigyék fel M. Ferencnét a kórház műtőjébe.

— *Megpróbálom,* hátha meg lehet menteni, — mondotta. — Ha nem operálom meg, biztosan meghal, talán még az operáció segíthet...

És megkezdődött a fiatal főorvos küzdelme a nagybeteg asszony életéért. Órákig tartó operáció következett. A hasmetszés alkalmával a beteg hasüregéből nagymennyiségű régi és friss vért merítettek ki, azután visszavitték a betegszobába a haldokló asszonyt. *Az életért való küzdelem az operációval nem ért véget.* Napokon keresztül ült az eszméletlen asszony ágya mellett az egyik segédorvos és felváltva *kámfor- és sóinjekciókat adott a beteg jobb és bal combjába.* Minthogy a súlyos állapotban levő asszonyt megmozdítani sem lehetett, a segédorvos az egyik életmentő kámforinjekciót M. Ferencné jobb combjának *belső részébe* adta, ahol számos fő- és ütőér halad.

Néhány nappal a műtét után *M. Ferencné jobb lábának alsó részében trombózis lépett fel.* A trombózis mindjobban előrehaladt és ismét a műtőbe kellett vinni a fiatal asszonyt, akinek *jobb lábát bokán felül amputálták.* Az asszony életét a két operációval megmentették, de *nyomorékon jött ki M. Ferencné a Rókus-kórházból.* A kórházból való elbocsátása után *bűnvádi feljelentést tett az injekciót adó segédorvos ellen* gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége miatt és feljelentésében azt állította, hogy az injekciók során az orvos megsértette az egyik ütőeret és ennek következtében keletkezett a trombózis. A büntető bíróság meghallgatta dr. *Kenyeres* Balázs és dr. *Minich* Károly orvosszakértőket, azután — *felmentette a rókuskórházi segédorvost a vád és következményei alól.*

M. Ferencné ekkor kártérítési keresetet indított az őt operáló főorvos, az injekciót adó segédorvos és a főváros közönsége ellen. Nem kevesebb, mint *50.000 pengő kártérítést követelt.* Keresetében előadta, hogy 240 napon át élelmiszert vitt családja neki a kórházba, ezekért *az élelmiszerekért napi 5 pengőt követelt, tehát 1200 pengőt.* Férje a kórházban naponta meglátogatta, a férfi villamosköltsége és elmaradt munkabére címén 480 pengőt követelt. Hivatkozott arra, hogy két gyermekét sem tudta nevelni, ápolni és idegenekre kellett a gyermekeit bízni, ami havi 80 pengő költséget jelentett neki; 33 hónapon át gondozták idegenek a két gyereket és ezért 2640 pengő kártérítést kért. A betegség kezelési költsége, a gyermekek látogatása címén 480 pengő volt a kárigény, *a betegség miatt elmaradt háztartási munkák, takarítás, főzés, mosás ellenértékét havi 50 pengőben,* összesen 1650 pengőben számította fel. Amiatt, mert 33 hónapon át *nem tudott kézimunkázni,* havi 60 pengőt, összesen 1980 pengőt kért a fővárostól. 1931 júliusától két gyermeke eltartási többköltsége címén havi 60 pengőt, elmaradt kereset címén, továbbá azért, mert a háztartási teendőket nem tudja ellátni, havi 150 pengőt, betegségének állandó kezelési költsége címén havi 50 pengőt követel. *Élete végéig tehát havi 250 pengőt.* Felajánlotta, hogyha a főváros egy összegben 50.000 pengőt fizet, akkor minden kárigényéről és az életjáradékról is lemond.

Keresetében M. Ferencné azt hozta fel, hogy *az injekciókat szabálytalanul és gondatlanul adták jobb combja belső részébe* és ennek folytán keletkezett trombózis okozta azt, hogy lábát bokán felül amputálni kellett. Előadta, hogy a főorvos a segédorvost az injekció adásában nem ellenőrizte és ezért a mulasztásért *a főorvos felelősséggel tartozik és ugyanezért felelősséggel és kártérítéssel tartozik neki a főváros közönsége is, mert orvosai felett a kellő felügyeletet és ellenőrzést elmulasztotta.*

A per során a főváros azzal védekezett, hogy a beteget teljes elméleti és gyakorlati szaktudással rendelkező *kiváló szakorvosok kezelték és ezért, ha azok valami műhibát esetleg el is követtek volna, a fővárost felelősség nem terheli, mert gondossági kötelezettségének a szakorvosok kiválasztásával és megbízásával eleget tett.* De tagadta a főváros a perben, hogy az injekcióadás gondatlanul vagy az orvosi tudománynak és gyakorlatnak meg nem felelően történt volna és tagadta végül azt is, hogy az injekció adásából származott volna a trombózis, aminek folytán M. Ferencné lábát életmentésből amputálni kellett.

Számos tanút hallgattak ki. A törvényszék a fővárosnak adott igazat, *az ítélőtáblán azonban megállapították a főváros kártérítési kötelezettségét.* Dr. *Szemethy* Károly tisztifőügyész fellebbezett az ítélőtáblai ítélet ellen és ekkor *a bíróság megkérdezte az Igazságügyi Orvosi Tanács véleményét.* Ez a vélemény eldöntötte a per sorsát. Az Igazságügyi Orvosi Tanács szerint **a comb belső részébe adott injekció az orvosi tudomány mai állása szerint *megfelelő, helyes és szokásos,*** különösen olyan esetekben, amikor a beteg súlyos voltára való tekintettel nem mozgatható és így az injekciót nem lehet a vérerektől kevésbé átfont tomporba adni. De különben is, — az Igazságügyi Orvosi Tanács véleménye szerint — ha az injekcióadás közben az injekciós tű esetleg meg is sértene egy ütőeret, abból nem következik okvetlenül, hogy trombózis lépjen fel, mert hiszen számtalan esetben adnak az orvosok injekciót éppen a vérerekbe, sőt műtétek alkalmával verőereket sokszor érintenek, azokon szúróeszközök hatolnak át és varratokat is végeznek a főütőereken anélkül, hogy trombózistól tartani kellene.

Az Igazságügyi Orvosi Tanács véleménye szerint a jelen esetben *a trombózis fellépése a beteg állapotára és nagy vérveszteségére vezethető vissza* és ezért valószínű, hogy úgynevezett *paradox embólia* állott fel, amikor *a gyüjtőerekben keletkezett vérrög a szíven keresztül jutott a beteg lábába.*

A kúria a szakvélemény alapján *elutasította M. Ferencnét keresetével,* mert nem látta bebizonyítottnak, hogy az injekcióadás kizárólagos okozati összefüggésben lenne a trombózissal. A kúria ítéletével M. Ferencné, aki *a bírósági tárgyalásokra ma is mankóval jár,* nem elégedett meg és perújítással élt. A perújítás során újra azt akarta bizonyítani, hogy a trombózis az injekció folytán keletkezett.

Az 50.000 pengős kártérítési per *végső fokon most ért véget. Az ítélőtábla elutasította perújítási keresetével M. Ferencnét* azon a címen, hogy az általa felajánlott bizonyítékokat megvizsgálták, a bejelentett tanukat az előbbi eljárás során ítélkezett bíróságok már mind meghallgatták, az orvosi szakkérdéseket eldöntötték és az Igazságügyi Orvosi Tanács tisztázta azt, hogy *orvosi szempontból semmiféle mulasztás vagy hiba nem történt.*

P. Gy.

Selyem-, szövet- és mosómaradékok
5 méterig **59** fillértől
GALAMBOS
IV., Ferenciek tere 4. (Irányi ucca sarok)

Ilyen lenne az új városháza!

Az új budapesti városháza. Tervezte Fridrich Lajos műszaki főtanácsos

(Saját tudósítónktól.) A központi városháza épülete toldozott-foldozott. A városházuccai részt műemléknek nyilvánították, a Károly körút felé eső épületrész átépítéséről régóta szó van már, a főváros pénzügyi helyzete azonban mindeddig nem tette lehetővé, hogy megépíthessék az új központi városházát. Pedig szükség volna rá, mert *számos városi hivatalt bérelt helyiségben kellett elhelyezni, ami évente megismétlődő nagy kiadást jelent.* Most *Fridrich* Lajos műszaki tanácsos, a főváros középítési ügyosztályának egyik helyettes vezetője, *elkészítette az új városháza tervét.* Elgondolása az, hogy a Károly körúton épüljön fel az új városháza és az új részt építsék össze a műemlékjellegű városházuccai fronttal. A tervezésnél figyelembe vette a Madách sugárút majdani kiépülését és úgy oldotta meg az új városháza elhelyezését, hogy *az új épület mintegy befejezése lenne a sugárútnak. A sugárúttal szemben emelkednék ugyanis az új központi városháza 86 méter magas barokk tornya.*

A Gerlóczy uccát és Kammermayer Károly uccát kiszélesítenék, ennek folytán az új épület határvonalai a mainál bejjebb kerülnének. A károlykörúti frontot *négy emelet magasságúra* tervezi Fridrich főtanácsos. A földszinten ugyanolyan *árkádok* volnának köröskörül, mint amilyen árkádokat a Madách sugárút torkolatában épülő bérpalotáknál terveznek. *A városháza udvarán levő pavillonokat lebontanák,* mert ezekre az új építkezés esetén már úgysem lenne szükség, az itt levő hivatalokat az új épületrészben helyeznék el. *A bérelt hivatali helyiségek bérletét is felmondanák és ezek a hivatalok is a városháza épületébe költöznének. Az új épületrész 11 emeletes tornyában az irattárt helyeznék el.*

A központi városházának nincsen reprezentációs terme. A tervező ennek a hiánynak pótlására is gondolt és az a javaslata, hogy *a városházuccai oldalon lévő régi kápolnát, melyben most különböző hivatalok vannak, alakítsák át reprezentációs fogadóteremmé.* A városháza pincéjében *Fridrich* főtanácsos egy »*Rathaus-Kellert*« *tervezett.* A pince minden helyiségét más-más népviseleti táj kidomborításával lehetne kialakítani és a városháza étterem-pincéje *idegenforgalmi látványosság lenne.*

Az új központi városháza felépítése 7,800.000 pengőbe kerülne. Fridrich főtanácsos tervezetét már bemutatta *Szendy* polgármesternek, aki ősszel fogja megvitatásra a szakbizottságok elé terjeszteni.

A főváros eladja a ferencvárosi gázgyárakat

(Saját tudósítónktól.) 1920 óta üzemen kívül vannak a ferencvárosi gázgyárak, mivel üzemben tartásuk nem fizetődött ki. A gázművek vezetősége most elhatározta, hogy *a két ferencvárosi gázgyárat lebontatja és a bontási anyagot értékesíti.* Az utóbbi 15 év alatt az épületek, a gépek és a berendezés rohamosan tönkrementek, kijavításukra azonban nincs szükség, mert az óbudai gázgyár teljesen ellátja a szükségleteket. A gázgyár igazgatósága szombaton *pályázatot írt ki az épületek lebontására, a bontási és a gépi berendezések megvásárlására. Valamikor 4 millió forintra értékelték a két gázgyárat,* most azonban csak *ócskavasként* lesznek értékesíthetők az egykor nagyértékű gépek.

Gellérthegyi villatelkek
a Bérc, Mihály és Szirtes úton 280—600 □-öl nagyságban, 60—77 pengő □-ölenkénti egységáron
3 évi részletre eladók.
PARKVÁROS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (V., Wurm ucca 3. Tel. 862-80)

A vendég és a főpincér hozzászólása a borravalókérdéshez

Két levél a szerkesztőhöz

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Tegnapi b. lapjában megjelent cikkre, mely a kényes borravalókérdést igen találóan letárgyalja, legyen szabad, mint régi előfizetőjének, szintén egy pár megjegyzést tennem.

Elsősorban fölteszem a kérdést, milyen jogon von le a »főúri« címmel kitüntetett *fizetőpincér* minden vendég után 20 fillért? (10 fillér magának és 10 fillér a kiszolgáló pincérnek.)

Mert ha például feleségemmel csak egy feketére betévedek egy kávéházba, akkor az 1 pengő 20 fillérnyi fogyasztás után 40 fillért számít hozzá, oly fölénnyel, mely ellentmondást nem tür. Ez 30%-os drágítást jelent.

A fizetőpincér rendszerint nem más, mint a tulajdonos »inkasszánsa«. Márpedig általános szokás az üzleti életben is, hogy a pénzbeszedő az inkasszált összegek után bizonyos províziót kap. Igy tehát igen egyszerű a megoldás.

Fizessen a vendéglős vagy kávéháztulajdonos az alkalmazott fizetőpincérnek *a napi forgalom után bizonyos százalékot*, egyúttal tiltsa meg ennek a »főúrnak«, hogy a fogyasztott étel és ital után fizetendő összegen kívül bármilyen csekélységet is felszámítson.

Viszont a vendég belátására bízza, hogy mennyi borravalót szándékozik adni a »kiszolgáló pincérnek«.

Figyelmeztetni kellene a közönséget, hogy tiltakozzon azon önkényes eljárás ellen, *hogy a főpincér szabja meg a borravaló nagyságát.*

Fel kellene hívni a minisztérium figyelmét erre az abuzusra és felkérni, tiltsa meg, hogy nyilvános helyeken a pénzbeszedő borravalót kérjen vagy elfogadjon, mert ennek az alkalmazottnak a járandóságát kizárólagosan a tulajdonos tartozik viselni.

Viszont a kiszolgáló személyzet díjazását bízzák a közönségre, úgyhogy például kávéházi fogyasztási cikkek után (kávé, fagylalt, ásványvíz stb.) a minimális összeg 10 fillér, a vendéglői jellegü fogyasztási cikkek után a számlaösszeg 10%-a legyen a kötelező borravaló.

Azt hiszem, ilyen eszközökkel nyugvópontra lehetne hozni ezt a tengerikígyómódra húzódó kérdést és amellett a fizetőpincérek helyzetét is rendezni lehetne.

Ámbár dr. S. Gy. cikkében kifejtett érveléseit magamévá tettem s ezeket majdnem szóról szóra ismételtem, mégis úgy vélem, hogy minden terhet a vendéglősre mégsem lehet áthárítani, viszont a közönség szívesen vállalja azt az áldozatot, hogy az őt kiszolgáló pincért meg is jutalmazza.

Ami pedig a ruhatárakat illeti, ez a legdurvább megsarcolása a közönségnek. Helyezzék vissza a ruhafogasokat a helyiségekbe. Maradtam t. Szerkesztő Ur igaz híve: *Salgó* Izsó ker. tanácsos.

*

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjuk tegnapi számában Dr. S. Gy. cikkét én is olvastam. Mint a szakmában több évtized óta dolgozó egyén, néhány szóval én is elmondhassam a véleményemet.

Hogy a borravaló *milyen lealázó és mennyire nem emberhez méltó*, azt igazán csak mi tudjuk. De hogy ezt mi magunk is fenntartani akarjuk, ez valóban merész állítás volt. Tény az, hogy vannak közöttünk, akikben az emberi önérzetnek a szikrája sem él, akiknek a forma mellékes, a lényeges az, hogy pénzhez jussanak. Érthető, hogy ezek görcsösen ragaszkodnak a borravalóhoz. Az örvendetes csak az, hogy ezek nem a szakma igazi munkásai, az igazi munkások azok, akik megmondani is merik, hogy munkájukért *nem lealázó könyöradomány, hanem igenis becsületes munkabér jár.*

Tökéletesen igaza van a cikkírónak, amikor a százalékos rendszert is mellőzni kívánja. Mert nagyon jól tudjuk, vannak iparok, amelyek aránylag sokkal kisebb százalékos haszonnal dolgoznak, mint a vendéglős- és kávésipar, mégis meg kell tudni és meg is tudják fizetni a munkásaikat. Tehát ha a kisebb haszonnal dolgozó iparoknak el kell bírni a munkások fizetését, akkor el kell bírni azt az aránylag a legnagyobb haszonnal dolgozó iparnak is.

A százalékos rendszer, ahogy tervbe vették, újból csak a közönség megterhelését jelenti. Már pedig az semmiképpen sem igazságos, hogy a fogyasztó az árakon felül még a munkásokat is fizesse, ugyanakkor pedig a munkaadó úgyszólván teljesen ingyen dolgoztasson.

És ha mégis a százalékos rendszert vezetik be, történjen az meg a Pécsett fennálló módszer szerint, ahol a százalék nem a fogyasztónak van felszámítva, hanem a munkaadóval való elszámoláskor a napi bevételből vonódik le. Ehhez járul még a megállapított heti fizetés. Ez a rendszer Pécsett közel húsz éve áll fenn és úgy a közönség, mint a szakmának a munkásai teljesen meg vannak vele elégedve. Nem károsodnak a munkaadók sem, mert ők viszont az áraikat ehhez mérten állapítják meg.

Szünjék meg már végre nálunk is az a nem emberhez illő helyzet, hogy becsületes, jó modort és jó ízlést megkövetelő munkát végző embereknek létalapja tisztára a vendégek szeszélyétől függ.

Soraim szíves közlését megköszönve, maradtam tisztelettel

Balassagyarmat, 1935 július hó 19-én.

E. F. főpincér

Négyszázötvenéves az angol király „ágyvető gárdája"

Látogatás a világ legbékésebb katonái között

London, július.

(A Pesti Napló londoni szerkesztőségétől.)

Kézzel írott udvarias levelet hoz a posta. Sir Cecil Wray tábornok, a Clerc of the Cheque — a királyi háztartás jegyzője — V. György angol király szárnysegédje maga írta. Hozzátartozik ez a kézírásos levél a Saint James-palota testőrparancsnokságának ódon hangulatához. Bizony nem illenék be ebbe a középkorias keretbe az írógép kattogása. Sir Cecil Wray csak címében viseli a *Clerc of the Cheque* magas udvari rangját, valójában persze *semmi köze sincsen a királyi háztartáshoz.* Ellenben ő az, aki minden ünnepélyes alkalommal ott látható az uralkodó oldalán, mint a királyi testőrök állandó parancsnoka. Rajta kívül még egy parancsnoka van a Bodyguardnak, de ez politikai személyiség, aki az esetleges kormányváltozásnál a miniszterekkel együtt távozik helyéről. A Labour-kormány idején például egy szocialista főrend töltötte be ezt a méltóságot.

Az angol testőrség egyik csapata a *»Yeomen of the Guard«* a királyjubileummal egyidejüleg ugyancsak évfordulót ünnepelt. *Csekély négyszázötven éve szolgálja az angol uralkodókat változatlan hűséggel és változatlan egyenruhában a Yeomanok százada.* Parancsnokuk büszkén említi, hogy a Yeomanok testőrsége *a világ legrégibb, még ma is fennálló katonai* alakulata. Egyenruhájuk ma is ugyanaz, mint III. Richárd királynak a Shakespeare-dráma véres hősének idejében volt. Virágdíszes kerek, fekete bársonykalap, keményített fodros gallér, majdnem a térdig érő gazdag aranysujtásos kabát, melynek hátát a királyi címer, mellrészét pedig a korona és az uralkodó nevének hatalmas kezdőbetűi ékítik, testhezfeszülő térdnadrág és a vörös harisnyát körülfogó háromszínű térdszalag alkotja a középkort életrekeltő pompás egyenruhát. Mind a százan — így követeli meg a közel félévezredes hagyomány — szakállt viselnek. Sir Cecil Wray elmondja a Yeomanok történetét: Amikor III. Richárd meggyilkolta V. Eduardot, a gyerekkirályt, a trónfosztott Lancaster-dinasztia egyetlen életben maradt tagja, Tudor Henrik, néhány hűséges hívével Franciaországba menekült. Henrik emberei úgy féltették Richárd bosszújától a bujdosó herceg életét, hogy egy lépést sem tágítottak oldala mellől. Ők vetették meg az ágyát, és az ágy köré heveredve, a fejedelmi sátorban töltöttek minden éjszakát. E néhány hűséges hívével szállt partra pár évvel később Henrik Angliában és maroknyi csapatával a legendás bosworthi ütközetben legyőzte a véreskezű bitorlót. A diadalmas herceg VII. Henrik néven trónra lépett és hálája jeléül külön testőrségbe tömörítette balsorsa osztályosait. A Yeomanok csapata büszkén viselte sajátos nevét. »A király ágyatvető vitézei.« A Y. B. H. három titokzatos betűje, mely még ma is ott szerepel minden öreg testőr neve mögött, e rég letünt korszak emlékeként maradt meg és még Angliában is csak kevesen tudják, hogy tulajdonképpen »Yeoman Bedhangerst« jelent. A királydrámák hősei manapság már csak a színpadon kísértenek, de *a hagyományhű Anglia változatlanul megőrizte az ágyatvető királyi vitézek szervezetét. Ők azok, akik minden évben november ötödikén átkutatják a parlament épületét, hogy nem bújkál e valahol a Westminster-palota pincéjében a híres lőporlázadás hőse, Guy Fawkes, aki ép háromszázharminc év előtt akarta felrobbantani az angol népképviselet tanácstermét.* E különös szertartásnak persze már csak e szimbolikus jellege van: az uralkodó leghűségesebb embereivel védi meg országa parlamentjét...

»Yeoman«-ek a királyi palota udvarában

A világ legrégibb katonasága különben *a legbékésebb sereg is.* Nincs más fegyverük, mint az alabárd és a bizony nem nagyon élesre fent nemes ötvözetű díszkard. Ezek a fegyverek is rendszerint a St. James egyik szárnyának, a Friary Courtnak ruhatárában nyugszanak a Yeomanok csillogó egyenruhájával együtt. Mind a száz testőrnek számmal ellátott saját szekrénye van, melynek kulcsait a királyi »Wardrobe-Master« őrzi. Ő osztja ki a parlament átkutatásának ünnepélyes napján a fáklyákat is. A Yeomanok tudniillik nem veszik tudomásul, hogy időközben feltalálták a villanyvilágítást és ma ép úgy, mint három évszázad előtt fáklyafény mellett keresik a háromszázharminc év előtt kivégzett merénylőt. Hivatásukhoz tartozik a királyi korona szállítása is de erre is csak egyszer egy évben a parlament megnyitásának napján kerül a sor. Mit csinálnak az év többi napjain? Hát bizony a közönséges hétköznapokon alig lehetne rájuk ismerni. A parancsnokon és a ruhatároson kívül mindannyian nagyon prózai foglalkozásokat töltenek be. Békés iparosok, portások, kiskereskedők. A Yeomanok ma már nem állanak állandóan szolgálatban, hanem csak a hagyományos ünnepségeken vonulnak be nagymultú csapatukhoz, mely számtalanszor mentette meg az angol királyok életét. A hadsereg legérdemesebb kiszolgált altisztjeiből válogatja ki a Clerc of the Cheque a csapat száz tagját. Az ősi tradíciónak megfelelően a Yeoman-testőrség fenntartásának költségeit nem az államkincstár, hanem a király fedezi magánvagyonából. Az egyenruhák, melyeknek minden egyes készlete körülbelül kétezer pengőbe kerül, a király személyes tulajdonai. Katonai nyugdíjukon kívül még évi negyven font fizetést ad öreg testőreinek az uralkodó. Hetven-nyolcvanévesek is vannak soraikban. A jubileumi ünnepségeken nagy szerepük van. Minden alkalommal ott állnak a király mellett, mint elődjeik Tudor Henrik oldalán. Százezrek bámulják középkori egyenruhájuk gazdag aranyhímzéselt. Beszélgetés közben borospoharak kerülnek a testőrterem címeres asztalára. »A király bora...« — mondja ünnepélyesen az egyik öreg katona. A Yeomanok ma is még ugyanazt az italt isszák, mint fejedelmi uruk. A falakon pedig öt évszázad képei és címerei regélnek a multról, melyet átmentett a huszadik századba a királyi ágyvetők büszke gárdája.

Ráskay László.

Fridrich Sajós

müszaki főtanácsos

terve a központi vá-
rosháza Károly Ernő
részének ujjáépi-
tésére.

A terv megbukott

írod

z

Pogány Béla:

A városházi torony
tizenegy emeletének
rövid élete és gyors
bukása.

Budapesti Hirlap

1935. jul. 23.

Ráday Gedeon gróf X. 84.

Fridrich Lajos

szekesfor. mussaki tanácsnok
wod

Schoen Arnold Dr.

A Kőbányai Segítő
Szűz Mária-kápolna
Magyar Főváros.

1939. 20. n. 6 l.

Fridrich Lajos

Mester utcai városi
béthán Bpest

Szefeltlex. 292. l.

Élektr. arck.
m. o. 593. l.

Fridrich Lajos

l.

Szendy K. Bpest
szkerf. közig. cik. 1942
Bp. 1943. 350. l. 360. l.

övek ára fejében kifizetett 1508 K.
Orsz. Bizottságának 1910 évi nov.
lószám adása 393-ik t. a. szabály-
ugtával annak idején már iga-

ttlólag bemutatott nyugtát, mivel
ncs, becses átirata értelmében 1%.
a küldöm.
, 1911 évi junius hó 17.

Nagy
számv. igazgató.

Fridrich Lajos

műszaki főtanácsos

l.

Tanulmányok Bp.

Multjából. VII.

26. l. 28. l. 39. l.

CSÁNKY MIKLÓS

A SZEPESI ÉS SÁROSI TÁBLAKÉPFESTÉSZET 1460-IG

AZ EMLÉKANYAG LAJSTROMÁVAL
ÉS
KÉPES BEMUTATÁSÁVAL

Fridrich Lajos

---

wód
z

Tér és Forma.

1941. 94. l.
(Középiskeresek
1940. Kompism.)

3124

18 Ismeretlen

Zene estély.

A zöld beritővel
gyertya ég réztartóban,
ülő férfi ⊥ lantot ver, a
ből énekel s a mögötte lév
férfi zöld kalapját piros to
szakálla barna; ingének f
sapkája naranes sárga, haja s k
batyá világos sárga. A ⊥ k
mely kékle s rózsaszube j

Vászon, méretei
Brikkessy László
Magyar Képt. 425.
~~Vy fza 34.~~
~~Ltr. 18.~~

⊥ tizenkét huros

⊥ kibontott hájú szőke

Fridrich Lajos

cród

Tér és Forma.
1942. 169. l. 172. l.
(Budapest székesfőváros
szociális építkezései.
A Tomcsányi- és Pongrác-
úti kislakásos telep,
képekkel.)

Fridrich Lajos

Gipszfalakkal választják el az épitendő padlás akásokat

A főváros magasépítési szakbizottsága *Fridrich* Lajos tanácsnok elnöklésével ülést tartott, amelyen a tanácsnok bejelentette, hogy a lakásinség enyhítése érdekében a főváros megkezdi *a saját tulajdonában levő bérházak padlástereinek átalakítását*, erre a célra 11 milliót irányoztak elő. A tervek szerint a főváros ötven helyen, *száztíz épületben 255 egyszobás, 190 kétszobás, 87 kétszobás, fürdőszobás, 10 háromszobás és 8 legénylakást épittet.*

Wellisch Andor lelkes szavakkal köszöntötte Fridrich Lajos tanácsnokot abból az alkalomból, hogy a kormányzó kormányfőtanácsossá nevezte ki. Kifogásolta, hogy az utóbbi időben kizárólag munkáslakásk épülnek, holott *a polgári családok legalább olyan nehéz helyzetben vannak*, mint a munkáscsaládok. Kiváló művészeink *műterem nélkül vannak* s ezért kérte, hogy a padlásterek átalakítása során létesítsenek több műteremlakást is. *Katona* János szóvátette, hogy a fuvarosok nagy része nem hajlandó maximált áron fuvarozni.

Fridrich Lajos válaszában közölte, hogy *egy-egy padláslakás 16—18.000 pengőbe kerül*, anyaghiány miatt a padláslakásokat *gipsztáblákkal választják majd el* s igyekeznek minél megfelelőbb megoldást találni a hangszigetelésre. Figyelemmel lesznek arra is, hogy *minél több műterem épüljön.*

Új Magyarság 1943. okt. 20.

umendrängung. Trotzdem ist nicht zu leugnen,
ntanen und natürlichen sozialen Gleichartigkeit
he Folgen gezeitigt hätte.
lich für die 1 Zimmer- und Küchenwohnung
reizimmerwohnung 1400 ; für die Vierzimmer-

nungsbedürfnisse ihrer Mieter trug die Haupt-
Bedürfnisse (Mutter-, Säuglings- und Kinder-
lturelle Einrichtungen, Ärztteberatung, Tuber-
.). Manche der Grossbauten und Siedelungen
bezeichnet werden.

zur Hebung der Wohnbautätigkeit.

gierung mehrere Vorschläge mit diesem Zwecke.
ss des Munizipalausschusses vom 5. Juli 1928.
0 Jahre vor, welcher Bitte die Regierung auch
ler Verbilligung des Baukredites. Staatsanleihe ;
nalanleihe ; neue kommunalen Finanzquellen
ohnbauten unterstützt werden können. 20% der
aus Eigenkapital schaffen ; weiters soll er bis
re erststellig aufnehmen, die übrigen 40% sollen
ation auf 2. Stelle (30 jähr. Tilgung) geboten
ass der Staat sich an den Lasten der öffentlichen
Verhältnis 50 : 50 beteilige. Diesbezüglich traf

Ø

Fridrik Mária

festő és szobrász

laid Antalfy Istvánné

alatt

947. III. Béla.

Egész alak, babér- és töl
[illegible] tekint. Gyürüs jobbkezébe
tart. Nyilt koronáját négy kere
kálla rövid. Piros palástját gy
dolmányának mellén emaillozott k
tyús. Derekát öv szoritja, olda
tarsoly és egyenes kard log. A
lefelé haladó betükkel: ROSKOVI
BÉLA.

Vászon, méretei 154: 65.5
ván terme számára készült kőbe
II. 16-iki 9206 sz. leirattal 1
47. évf. 1900: IV. 22-én megjel
képei után a 248 l. reproducálv

Elszámoltatott 1905: V. 1
tott 1905: XI. 30-án 21515 szvsz

904: V. 3.

Fridt Ferenc

aranymives

Pest

1757 ben pesti

polgár lett.

Horváth Szentpéteri

253. l.

ﻣﺎﻳﻞ ﺑﻪ ﺳﻴﺎﻩ ﻭ ﺳﻔﻴﺪ ﺑﻮﺩ ﻭ ﺑﺎ ﺳﻴﺎﻩ ﻭ ﺳﻔﻴﺪ ﻣﻴﺎﻣﺪ

I 109

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Fridt Franz

Foglalkozás: arany müves

Szárm.hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal.állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1757 VI. 23.

A polgárjogért fizetett összeg forintban: —

Fridt, Franz

ötvös

Pest 1757

Horváth, Dr Heinrich:

Pester Goldschmiede-
Barokk.
A Müggyűjtő
1931. 5. sz. 133. l.

FRIDVALSZKY Ádám lakatosmester. 1843-47 között az érseki palota déli szárnyán, és az érsekség központi hivatalainak épületrészében dolgozik, 1845-ben a palota előtt a liceum terére néző kovácsoltvas keritést készíti. 1846-ban az egri vár kálváriájának vaskeresztjeit csinálja.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Fridvalszky Ádám, lakatos mester M.D.K.

1743-47 körök az érseki palota déli szárnyán és az érseki körpontú hivatal épületrészén dolgozik. 1845-ben a palota elők. a licenciu felé néző kovácsoltvas kerítést csinálja, 1846-ban az egri vár kálváriájának vaskeresztjét

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemlékei topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 330.old.

[x) valamelyik évszám nyilván elírás. mert ezek szerint 100 éves korában még dolgozok volna]

MDK.

Friebert Ágnes

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém/ 1967 márc.2

Friecke Hilda

1904/5 II. – 1905/6 a Deák Ébrer féle női festőiskola növendéke

Ferkèpzomfoiskèvk

83.1

elborítja, érvényre jusson. A lábrész vagy teljesen hiányzik, vagy egészen alacsony, viszont a fejrészt, amely már eddig is magas volt, magas koronázó részekkel még inkább kiemelik. A baldachint hordó támasztékok oszlopszerűek, az esztergályozottak gazdag profilokkal, néha hermák vagy egész szobrok tartják a menynyezetet. A XVII. században a Franciaországból kiinduló ízlés, mely az Á.-at szövetekkel és csipkékkel teljesen elborítja, a fejrész kivételével az összes részeket láthatatlanná teszi. Miután az első oszlopok a díszes Á.-ra való rátekintést zavarják, elhagyják azokat és elől a baldachint a tetőhöz erősítik, a fejrészt igen magasan és igen díszesen alkotják. Minthogy a kiugró baldachin sok világosságot vesz el, az eddig használt keretet elhagyják és a függönyöket a tető vagy fal egy vagy több pontjából kiindulva drapírozzák. Az Á.-nak ez a formája a XVIII. században is kedvelt, csak a XVI. Lajos korabeli ízlés mutat ismét többet a finoman megmunkált fából. Ismét kiképzik a lábrészt, mely az alacsonyabbá lett fejrésszel majdnem egyforma magas és az egész állványt finom bronzveretekkel díszítik. Az empire-korban megmarad a két egyformán kiképzett keskeny oldal, de többnyire kifelé hajlított, és már nehezebb, kevésbbé ízléses bronzokkal van díszítve. XVI. Lajos korától kezdve az Á.-at gyakran állítják hosszanti oldalával a fal mellé.

Payrné.

AGYAGMŰVESSÉG *(keramika)*. Az agyagművesség edényeknek, szobrocskáknak, domborműveknek, csempéknek és egyéb tárgyak agyagból való készítésének mestersége. Az A., melynek termékeivel már az emberi kultúra legkezdetlegesebb fokán találkozunk, a lehető legteljesebb képet nyujtja a kézművességtől az

Fried A.

1920. ápr.

kiöll. Nemzeti Szalonban

Szeirajz, 500.— K.

Cohen: Med. imp. III. 197.

MDK

Fried Balogh Margit

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

M. D. K

Fried Bertold könyvmdász

1883 – ? Eleinte Walzelnál dolgozott, majd 1863-tól saját nyomdájában

1.) Gr. Nádasdy Lipót – 1873
2.) Turr István – 1868
3.) Bp. 1872 ben megválasztott képvi-
telői – 1872
4.) Erster Ofner Damyst mühle-számlafej
léce. – 1863

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960 139

Fried F.

l.

Eperjessy 1929

3. l.

)s Bizottsága

:vadalmának felhasználási

:te.

1 napfényre került
si és konzerválási
.... 4.000 P.

lyreállitási és biz-
Szent István korabe-
..... 3.000 P.

kastély romjainak
a leletek konzer-
..... 2.000 P.

rom folytatólagos
latos tereprendező
.... 2.000 P.

ék uj falképének
ás.....10.000 P.

ori templom tataro-

Fried F.

1848-49
— 1859

l.

Eperjeny 1929

32-l.

Fried Henrik

kisplasztikus

1886.

Éinisk 1930. 83. l.

FRIED Ilona

M. D. K.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tgja
1928.

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 339.l.

M.D.K.

FRIED Ilona

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

FRIED Ilona

M.D.K.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti

Iskola [illegible]

Nagybánya... Bp. 1955. 339.l.

FRIED Ilona M.D.A.

1933-ban Nagybányán a Szépművészeti Tak
látogja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 341.1.

M.D.K.

FRIED Ilona

1931-ben Nagybányán Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp.1954. 340.l.

M.D.K.

1931-ben Magyarország Szépművészeti Lakóla tagja

Réti: Magyarország... Bp.1954. 340.l.

M.D.K.

FRIED Ilona

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.. Bp. 1954. 340.l.

MDK

Fried Imre
grafikus

pályamunkája - egy prospektus
címlapja - első díjat nyert 300 K.

Az iparművészeti múzeum
Grafikai Szemle 1901 évf 1. 9l

Fried Jenő
fazekas
74 éves
(asztma)
† 1952. VII. 10
Rákoshegyi ref. temető.

Fried Isai-as

Kereskedő

Jankovich Imre után a hollóházi üvegbuta berlője.

Sikora György: Hollóházi kerámia. Bp. 1961.
28.o.

Fried Miksa

Györai Dénes

építészek

1933

tovább

— **Magyar építészek sikere a párisi kiállitáson.** *Párisból* jelentik: Az *Architecteur d'Aujordhui* folyóirat rendezésében most nyilt meg Párisban a II. modern nemzetközi épitészeti kiállitás. A megnyitó ünnepségen ott volt *De Monzie* közoktatásügyi miniszterrel az élén a francia politikai és müvészeti élet sok kiválósága, továbbá a diplomáciai kar több tagja, köztük *Villani* Frigyes báró párisi magyar követ. Általános elismerést és tetszést arattak a magyar kiállitók, akiknek csoportjában külön-külön vagy pedig együttes tervekkel a következők szerepelnek: *Árkay* Bertalan, *Barát* Béla dr. és *Novák* Ede, *Bierbauer* Virgil, *Deli* Lajos, *Faragó* Ferenc, *Fenyves* és *Fried*, *Györgyi* Dénes és *Román* Ernő, *Hajós* Alfréd, *Hochstaedter* Béla, *Hültl* Dezső dr., *Kafka* Péter, *Kende* Ferenc, *Kósa* Zoltán, *Kotsis* Andor dr., *Kocsis* István dr., *Kozma* Lajos, *Lajta* Béla, *Málnai* Béla, *Münnich* Aladár, *Quittner* Ervin, *Preisich* Gábor, *Platschek* Imre, *Vágó* László és *Vágó* József. Budapest főváros városépitészeti és városrendészeti tervekkel szerepel a kiállitáson.

Nemzeti Ujság

1933. ápr. 4.

Kimutatás

a honvédség igazgatása alatt álló
mányában különleges polgári szakké
nagyobb számban van

Fsz.	Alakulat megnevezése.
1.	M.kir.honv.haditechnikai intéz és központi átvételi bizottság
2.	M.kir.honv.térképészeti intéze
3.	" " tüzérségi szertár
4.	" hajmáskéri honv.tüzérségi szertári kirendeltség
5.	" honv.fegyverszertár
6.	" I-IX.honv. tüzérségi és f javító mühely
7.	" M.kir. honvéd müszaki sze
8.	" honvéd folyamierők szertá

Antalffini

Fridrik Mária

Lásd: Antalffini

Fridrik Erster

festő

l.

Forum (magyar rész)

1937. 17, 18 l.

Raikovics Péter, horvát egredes, arczk.

III. 35.

Fridrichová, Ester Š.

festő

szül. 1909. Pozsonyban.
Párisban tanult s u. o.
él – Több művé felsorolva.

Toman 143. l.

Drucksache

ekek Orszagos Bizottsaga

mmission zur Erhaltung der Kun

VI Arena-ut.

Budap

Ue

M. D. K.

FRIDRICH Lajos

Tervei szerint emelték fel 140 cm-el a Szt. Florián-kópolnát, amely a feltöltések következtében az utca szintje alá került (1938)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 202. l.

Fridrich Mihály

ötvös

1813 Löcse

Kapmagyarorszötvösök 35 l.

és szembenézve abrázolt fiatal
ezete fátyollal takarja el, a melyet
Közelében balról ~~[illegible]~~ kanosó és ruha-
(kandalló)
rárvány fal (Sarkán, fedeles kehely és
elmünket. A háttérben babérkoszorú-
látható. Jelzése alól jobbra: * Dohn

Lelt.sz. 4493.-- Értéke 4000 K.--
márczius 9-én (931-913).-- A Magyar
-~~Átvétetett 1913 április 33-án~~
rczius 30-án (345-914).

87

MDK

Fridrich Vilma

Dolly, vf.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Fridrich Vilmos

fővárosi ismert cégfestő

† 66-éves Korában

Budapesten.

Vas. Ujs. 1885. 394 l

Fridrich, l. még Frigyes

L.

Szendrey-szentiványi

532. l.

Gidófalva h. n. VII. 154.

M.D.A.

FRIDRICH Petrus

muratiorum magister

Bátaszék

1952)

Művért. (Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 16. l.

Fridrik

Lenkey Gyula hánhorváti lelkész olvasott egy kézirattos adatot két erdélyi szász asztalosmesterről, kik itt működtek, úgy emlékszik, Fridrik volt a nevük.

Tomhor Ilona: Borsodi festett asztalosmunkák. MTA II. Társ.-tört. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. sz. (1951.) 89. l.

Fried Miksa

építész.

Szül. Budapest 1895.

Oklevelet nyert 1922.

Műegyetem 7. c.

OLA

11½ 12½ 2

hegg.
forg.

15 15 3.50

2 kr. 3 kr

MDK

Fried Miksa, okl.ép.mérnök.
1895

a Kamara tagjai sorába felvette. Bp.

Hirdetés tagfelvételről. - MMÉE Közlönye. LX.kötet
48-49.sz.

1926 XII.12. 294.l.

Fried és Fenyves

céd

Komor János:

Kislakásos bérház Budapesten [II. Kisrókus utca]. Tér és Forma 1930. 516, 517. l. Képekkel-

XX. évfolyam. Budapest, 1939 szeptember hó. 4. rendkívüli szám

ÁRVERÉSI KÖZLÖNY

RENDKÍVÜLI SZÁM
KIADJA A M. KIRÁLYI POSTATAKAREKPENZTÁR IGAZGATÓSAGA

A rendkívüli szám ára 1.20 pengő

Telefonszám: 187-965, 187-941

MEGJELENIK MINDEN AUKCIO ELŐTT

Szerkesztőség és kiadóhiv.: IX., Lónyay-u. 30-32

Előfizetési díj a rendkívüli számokra egész évre 6 pengő

A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR
ÁRVERÉSI CSARNOKÁNAK
(IX., LÓNYAY-UTCA 30.)

XCI.

Fried Miksa

építész

Magyar Építőművészet

1942. 204, 205. l.

(Krisztina-Eöriti bérház, képpel és alaprajzzal.)

Terverte fenti

védelmi szempontokból egyes sarkokon

Diósgyőr is ilyen négyzetes alakú sí
torony védte, az általuk alkotott négyszöge
végén építették, alattuk, mint a vár egyik
megtöltött várárok húzódott. A négy hat
több mint 2500 m² területet foglalt magá
részben még ma is állnak — védőfolyos
egyemeletes volt, földszintjén a cselédsé
helyet. A négyzetes várudvar északi felét
el. Ez a terem volt a vár legpompásabb
osztott. Méreteire jellemző, hogy a közism
nél is jelentékenyen nagyobb volt. (A vajd
alapterületű.) A várfal keleti részéből ugri
záruló szentélye. Maga a várkápolna szin
és környezete hallgatta a misét.

A diósgyőri vár fentebb ismertete
formája nem hazánkban alakult ki, hanem
az ú. n. „keep"-ből, négysaroktornyos
korábbi példája a rochesteri keeptorony
hasonló négy saroktornyos vártípus elterje
ban is hasonlókat láthatott Nagy Lajos, h
valle várai alaprajz szempontjából köz

Fried Miksa

építész

Magyar Építőművészet

1943. 236, 287. l.

(A Lövöhár-utcai

házsor egysége, képek-

kel és alaprajzzal.)

Terverte fenti.

yasokat nem tart — élénk ellen-

egyénisége — eltekintve a fiú-
– hozta közelebb Lajost anyjához,
a fiatal, hanem érett férfira is.
tt, és a vallásos, művészetpártoló,
és támogatója volt a fiatal király-
ika problémáiban is beavatkozó
elicián merénylet óta, — kétség-
melyet nem egyszer távollétében,
hajlandó volt súlyos kimenetelű
birodalom császárával, egykori
ajos szellemi egyéniségének gyö-
nyjának, Erzsébetnek művészet-

nyakirálynő az óbudai Klarissza-
dát jelölte ki anyja tartózkodási
va szíve már régóta vonzotta, a
yt a kolostor alapítására, de több
klára szűzek nem egyedül élvezik
n a lippai templomot, melyet az

Fried Miksa

építész

a lakótervnél

1955-ben

lásd

Fenyves István

életrajzát.

kivel erzett

dolgozott.

Fried Miksa

építész

Irodalmát lásd

társa Fenyves István

elektrajzainál.

MAGYAR RÉGÉSZETI MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS ÉREMTANI
TÁRSULAT
ÉREMTANI SZAKOSZTÁLYA
BUDAPEST, VIII., CSEPREGHY-U. 4.

Nyomtatvány

D. Szentiványi

M.D.K.

Fried és Fenyves müépitészek

Tervezték az István-ut 61. sz. bérházat, amelyről fényképfelvételt közöl a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1929. szept. 8-14. XIX. évf. 37. sz. 85. lap.

MDK

Fried épitész

Magánépitési engedélyek. Épitő Ipar ⁊ Épitő Müv.
1928. aug. 1. 12o l.

M.D.K.

Fried és Fenyves

Tervezték a lapban bemutatott két bérházat és két bérpalota halljá̋t, illetve feljáró előterét.
Fényképfelvételek.

Szinházi Élet. Bp. 1938. febr. 13-19.XXVIII. évf. 8. sz. 76-77. lap

M.D.R.

Fried és Fenyves

Tervezték a lapban bemutatott két bérházat és két bérpalota hallját, illetve feljáró előterét.
Fényképfelvételek.

Szinházi élet. Ep. 1938. febr. 13-19.XXVIII. évf. 8. sz. 76-77. lap

MDK

Fried Miksa

Kiosztották a lakóházépitési tervpályázat dijait.
Magyar Nemzet, 1953, jan. 4. 6.l.

MDK

Fried Miksa épitész

Lövőház-utcai bérházsor, 1942. repr.

Csordás Tibor:A tömeges lakásépités tervezési kérdései Magyar Epitőművészet 1955.IV.évf.9-10.sz.258.l.

MDK

Fried Miksa és Fenyves

Részt vett a L'Architecture d'Aujourd'hui c. francia folyóirat 1933. elején Párizsban rendezett II. nemzetk. modern építészeti kiállításon.

Fried

MDK

A retekutcai bérház. repr.

Magyar Építőművészet 1931.

MDK

Fried építész

Modern magy. építőmüv.i kiáll. Párisban. Vállalk. Lapja, 1933. ápr.6. 4.l.

MDK

Fried építész

A m. építőművészet Párisban és Milanoban.

Vállalk. Lapja 1933. máj. 11.

MDK

Fried és Fenyves és Ligeti Pál

Kettős bérház /Rudolf-tér 4/b/.

Györgyiujmagyép. II. 18.1.

MDK

Fried

kiáll. Párisban

Tér és Forma 1933. VI. 185.

Fried

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Nüc sarnokban - képével szerepel.-

8 Órai Ujság
1930.XII.21.

MDK

Fried épitész

Munkájával részt vett az 1933-ban Párisban rendezett nemzetközi kiállitáson. Az épitészeti kiállitást a L'Architecture d'Aujourd'hui c. francia épitészeti f.rendezte.

Sz.: Magy.épitészek kiáll.Párisban.

Tér és Forma, 1933. 6.sz. 185.l.

Fried A.
Szénrajz

Népgondozó Anyá javára rendezett kiáll. N.Szal.
1920. ápr. 5 l.

MDK

Fried Miksa, építész

Meghalt 76 éves korában.

Temetése nov. 25-én a

Rákoskerentúri temetőben.

— : Halálozás

15.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 25.

M. D. K

FRIED Miksa építész

Bp. Nagyenyed u. 15. sz. lakó é-
pület (Repr.)

Társtervező: Szamosi Miklós

Magyar Építőművészet 1960. 3. sz. 14. l.

M.D.U.

FRIED Miksa építész

Bp. Nagyenyed u. 15. sz. lakóház

Társtervező: Legány Zoltán

Pintér Béla: Építészetünk szemlélete

Magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 10. l

1

Fried Miksa

– Szamosi Miklós:

Egyemeletes iherkár terve 4db 2 nobás bakással. Rövid leírása. (Jell: MNOT 147-57).

Családi ház tervek. 1959. Szerk,: Bene László, Kárpáti Andorné. Rajzokat készitette: Balogh István, Finta József, stb. Bp. 1959. Sztl. 1., képes.

VI. 2. sz. lapokon.

M. D. K.

FRIED Miksa épílész

Óvoda

Társtervező: Szomasi Miklós

Kárpáli Budorné: Alap- és közép-
tokú intézmények tipizálása

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 7. sz. 217. l.

M.-D. K.

FRIED Miksa építész
Árkay Tibor

~~Tipus~~ Típustervjávaslatok

Csordás Tibor: Lakásrendszerek
tipizálása
Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 5/6
153. l.

M. D. V.

FRIED Miksa építészmernök

Szabolcsi Miklósoal közös munk:

Egyemeletes lakóépület tipusterve Repr

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 188. l. ⌗ 5. l.

Gárdonyi Jenő. Még augusztusban meg.

Jelenik a tipusterek katalógusa

M. D. L.

FRIED Miksa építész

Kétemeletes, négyfogatú szekcióterv

MNOT 204-56 II. em. Lt. / 204-56. III em; Mt.

Szamosi Miklóssal és Balogh Istvánnal

Háromemeletes négyfogatú szekcióterv

MNOT 204-56. III. em. Lt. 204-56. III. em. Mt.

MNOT katalógusa 1958. 59. l. 60. l. 61., 62. l

M. D. R.

FRIED Miksa építész

Kétemeletes, háromfogatú szekciótero
MNOT 206 - 56 II. cm. Lt. Mt.
Háromemeletes, háromfogatú szekciótero
MNOT 206 - 56. III. cm. Lt. Mt.
Háromeletes, 36 lakásos építmínytero
Szamosi Miklóssal és Bologh Istvánnal

MNOT katalógusa 1958. 69., 70., 71., 72., 73. l.

K. D. M.

FRIED Miklós építész

Háromemeletes, 48 lakásos építmény terv

MNOT 204/3-56

Szanosi Miklóssal és Balogh Istvánnal

MNOT katalógusa 1958. 63. l.

M. D. K.

FRIED Miklós építész

Egyemeletes iskolák HNOT 147-56

Szamosi Miklóssal

HNOT katalógusa 1958. 40. l.

M. D. L.

FRIED Miksa építész

Országos lakás pályázat 6. épület-kategóriája (Csökkentett megoldás)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. D. U.

FRIED Miksa építészet

Országos lakáspályázat 4. Épület. kategória (Csökkentett megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. D. K.

FRIED Miksa építész

Országos lakáspályázat 3. Épület – kategória (Megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

K. P. K.

FRIED Miksa építész
(LAKÓTERV)

Rákóczi út árkádosítása (84-86., 90. sz)

Társtervező: Mandel Tamás

Malik József: Városrépi együttesek

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 177. l.

Fried Miksa

és Szamosi Miklós

Nagyenyed utcai lakóépület,

1958, terve

A felszabadult Budapest művé-

szete, Budapest, 1960 151.

Kiállítás-katalógus.

MDK

Fried Miksa építész

Felszabadult Bp. művészete. M.Szai. 1960.

Fried Mikes

MDK

Fried, festö

érdekes munkával szerepel.

Pipics Zoltán dr.: A Képzőművészek egyesületének jubileumi kiállítása. - Műcsarnok. - U.M. 1934 dec. 8. 21.l.

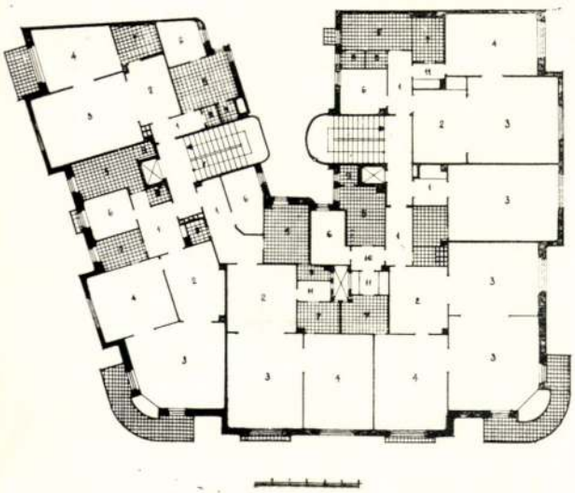

FENYVES ÉS FRIED: BÉRHÁZ (MARGIT-KÖRÚT)
FENYVES & FRIED: MIETHAUS — MAISON DE RAPPORT
— BLOCK OF FLATS

A 18 oldalon a Rudolf-tér 4/B alatti kettős bérház (7 emeletes) ugyanezektől

Györgyi nyomdgép II. 19. l.

Fried Miksa

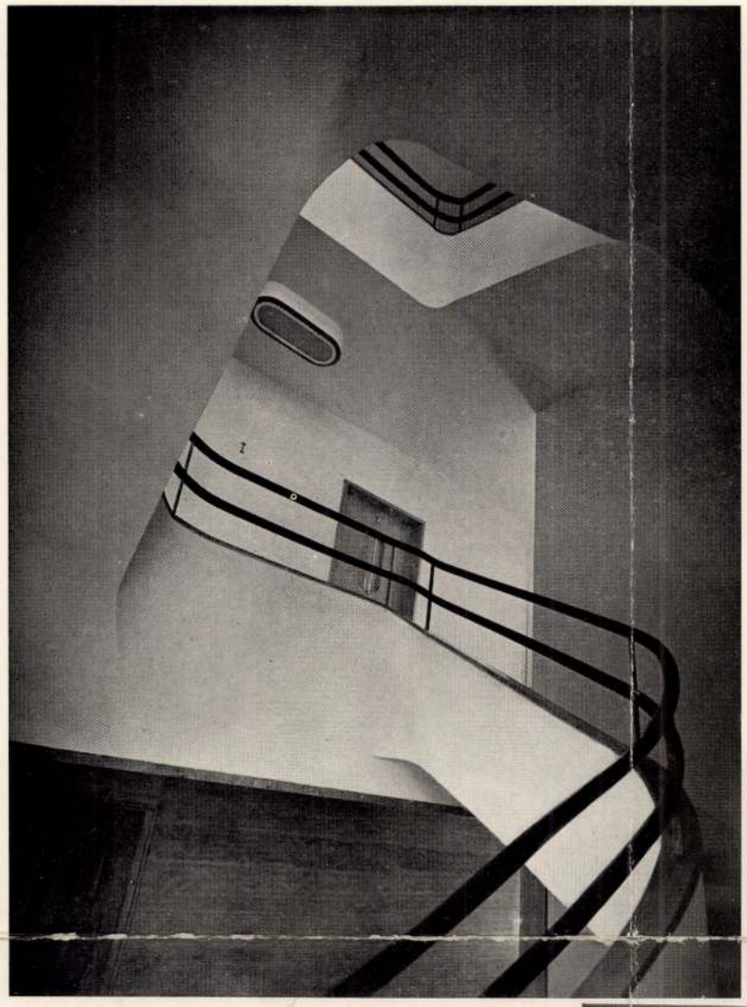

FARKAS ENDRE ÉS FARKAS GYÖRGY:
LÉPCSŐHÁZI RÉSZLETEK

E. & GY. FARKAS: TEILANSICHTEN DES TREPPENHAUSES — PLAN ET DÉTAILS DE L'ESCALIER — STAIRS AND PLAN

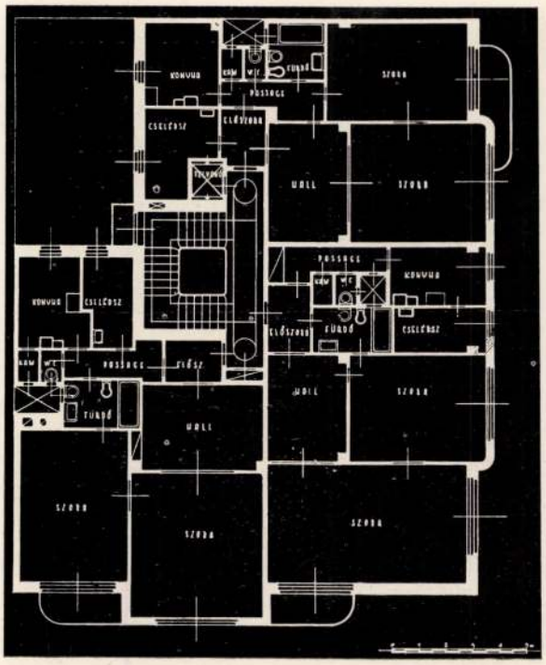

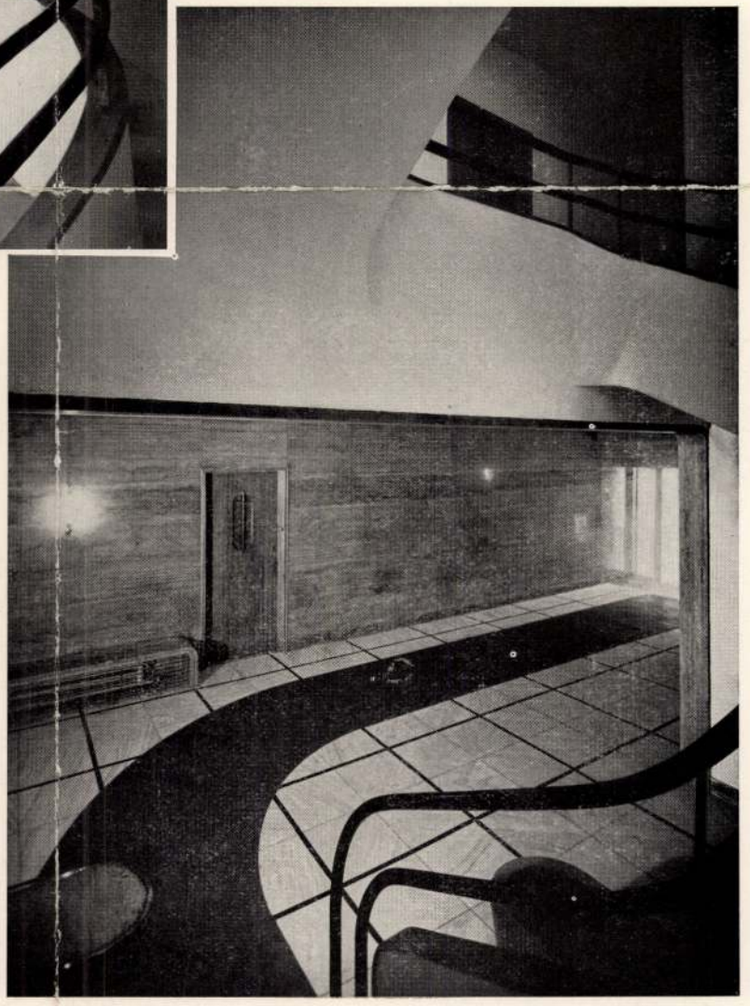

Fried

építész

Tér és Forma, 1932.

5. évf. 313.o.

Új bérházak Budapesten.

Fried

építész

Tér és Forma, 1932

V. évf. 65-87. o.

Dr. Bierbauer Virgil: A lakóház-forma, alacsony, közepesmagas, magas lakóház.

Fried

építén

Tér és Forma, 1930

III. évf. 516-517.o.

Kemor János: kislakásos bérhár Budapesten.

Fried Pál
Táncosnő

Ernst-Muzeum CXXXI. /jubiláris/ kiállitása. 1932.
május, 21 1.

esztergomi káptalan őrizte, s e testü-
gy a kincstárat nem érte az a pusztulás,
ncseit a ~~példátlan~~ viharos századok fo-
rőszakos rablásoknak és pusztitásoknak
. Azután a háborúk és inségek idején
is hozott a kincstár rovására, de a kü-
tet érdemlő tárgyakat mégis sikerült
enie.
sztergom várát bevenni. De az Árpád-ház
lején Kőszegi Iván és a cseh Vencel
rpád-kor szerzeményeit jórészt elrabol-
ig Stibor vajda fosztotta meg a székes-
lan 1528-ban Drégely várába, onnét pedig
ok miatt 1566-ban Pozsonyba, 1594-ben
ava várába, 1605-ben Olmützbe, 1619-ben
, 1626-ban Vöröskő várába Pálffy István-
z, 1643-ban Lánzsér várába Esterházy
zsonyba, 1809-ben Napóleon elől Garam-
sztre szállitotta a kincstárat részben
ajos király, az 1529-30-as években Szapo-
szét igénybe vette. Pedig ekkorra a

4

Fried Pál

Dr. Klein Istvánné arcképe, vizf.

Őszi Tárlat. Műcs. kiáll.ítása. 1922. nov.

24 l.

Fried Pál

Menyecskék, olaj

Árverédi Közlöny, 1936. márc. 2.renk.sz.

34 1.

Fried Pál
Ballerinák, olaj
Lasszóvető, olaj

Alkotás Művészház XVI. kiállitása. 1943.
aug. 1 l.

Fried Pál 1893-...
Férfi képmás, szines kréta

Mű- és Régiségkereskedelmi Váll. IX.Művészeti aukció. Bp. 1948. 11 l.

MDK

Fried Pál

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállításai.
Évk. KMT. 1928, 60 l.

Fried Pál festőművész,

az Uj Szalon aranymárkás dija "Női arckép" cimü képéért
Magyarság, 1934. aug. 26. 21. l.

92. lapon iniciálé kiv
jegyű vöröskottavonalas
110a lap: Iniciálé é
kis zöld indaszár marad
felső széle javítva.
135a lap: „Benedic re
gens boemorum te spl
oriens destinauit Adalbe
lucerna . . . O presul Xpi
136a lap: „. . . Hic
rum . . .“
149b lap: I iniciálé (5
sárga-barna betű, amely
hármasszirmú zöld levé

MDK

Fried Pál, kitüntető elismerés
Uled Nail táncosnő

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállításai.

Évk. KMT. 1928. 60 l.

Fried Pál festő

M. D. K.

Tanulmányokat fest a Balaton
ról, valamint arcképeket.

21 nyilatkozat a mai irodalomról, művé
szetéről stb. Önálló: Boldog László. Bp. é.n.
9.

MDK

Fried Pál

Táncosnő

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 5 1.

Fried NB.

Nádasdy Lipót:

Csaknem térdig, ötnyolczad balra, állva. Jobbról elválasztott fodritott haját füleinél előrefésüli, bajusza hosszú s körszakála rövid. Jobb kezével övének csatját és baljával oldalán lógó diszkardjának kosár nélküli markolatát fogja. Csomóra kötött nyakkendője rojtos, atillája zsinóros s vállra vetett mentéje, melynek kötőjén a csatok ékkövesek, prémgallérú s szegésü. Feliratai a kép alatt három sorban:

„Gróf Nádasdy Lipót.

Fogarasföld örökös ura,

Komárom Vármegye örökös Főispánja, val. bel. titkos tanácsos, s arany Kulcsos s.a.t. s.a.t.

ez után: „Főispánságának 1873. Aprilis hóban ünnepelt 40. éves Jubilaeuma emlékére."

alól balra: „Kiadta Vereby Soma"

s jobbra a mente sarkánál: „N. Fried B. Pesten 1873."

Könyomat, alányomással, méretei 30:23. s az alak nagysága 26.9 c/m.

Lasza 7756

109/93 N:43.

MDK

Fried Pál

Táncosnő

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 5 1.

Id. Fried Pál

építész.

Szül. Miskolc 1894.

Oklevelet nyert 1918.

Névjegyzékünkben 7. l.

Gábor Móric 179
Gáborjáni Lakó
Gábor Marianne 44
Gábor Gyula 192 171
Gál István 145
Gadaji J 154
Gárdos István 236
Garay Alexis 23

Glatz O. 87 25.8

Gosztonyi Béláné 82

Göllner Miklós 8
Göncöri Raidl Ida 25.8 181
Graber Mary 43

Garmatty Tekamár 96
Gyelnics Lukács 124
Sz. Gyenes Lajos 169
Győri Dezsó 221

M.D.V.

Fried Pál
festő

Női fél akt képe díszlik az Millói
úti ig lakótelep egyik lakásában.

Pernecsky Géza: Képaukció Kőnyche
Élet és Irodalom, 1968. julius 6-12 lap

Fried Pál.

A Műcsarnok téli tárlatán bikaviadal-impressziója szerepel. (említve)

Magyarság, 1927. dec. 18.

Fried Pál.

A Mücsarnok téli tárlatán „Picadorok" c. műre szerepel. (emlétne)

Pesti Hirlap, 1927. dec. 18

Fried Pál.

Munkája szerepel az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán.

Esti Kurir. 1927. dec. 20.

Fried Tál.

Ilmuhája rezepel az Ofa-
hagyar képzőmüvészeti Tár-
sulat téli kiállítására.

Esti Kurir, 1927 dec. 20.

Fried Pál

Szerepelt a Műcsarnok Őni tárlatán.

NM 1926. X. 24.

Fried Pál

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Fried Pál

Algiri tanulmányai nezepelnek az akvarell és pantell festők kiállítván a Nemzeti Szalonban

Pesti Hirlap 1927 V. 26.

Fried Pál

Szerepelt az Ernst-muzeum csoportkiállitásán.

P.H.932.V.8.

Fried Pál festő

Pasztelekkel nagyból a Műcsarnok
őni Tárcatán

Pesti Hirlap 1927 x. 29

Fried Pál

"Zuluk harci tánca"., "Tuniszi utca" c.vázlatai a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitasán.

Pesti Hirlap,934.XII.13.

Fried Pál

Algiri pasztellsorozata szerepel a hűvösvölgyi téli tárlatán

Az Est 1926 II. 28

Fried Pál festő

Szerepel a műcsarnok
tél. tárlatán

Cyság 1926 II. 28

Fried Pál (1893-)

Bikaviadal.
Olj f. 69.8x50.2 karton. Ltsz: 6844. Sign.

Vitorlások.
Olj f. 59x79 vászon. Ltsz: 3523. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Fried Pál
Festőművész

Tavaszi kiállítás – Mincsarnokban – képével szerepel.

Az Est

1929 III. 3

Fried Pál
Istörnövés

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – táncosnője
megállítja a nézőt. –

Esti Kurie
1929 III. 3

Fridt Ferenc

Pest

1748. I. 16-tól 1752-ig Budán Pohl Mátyásnál tanul. 1755. VI. 24-én felszabadul. 1757. polgárjogot nyer.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Bp. Tört. M.: Jungenbuch 1748. I. 16.; Bp. Tört. M.: Gesellenbuch 1753. I. 24.; Illyefalvi—Pallós; Horváth H.: I. 252. p.; Dombi.

Horváth H.: I. 250. p.

Giergl (Girgel) Alajos Pest. Ez.

1807. VIII. 30. Fischer Lipótnál inas 6 évre. Mester 1817. II. 8-án. 1860-ig említve. *Inasai:* 1819. V. 7. Stockinger Ferenc 5 évre 1816. II. 2-től számítva; 1823. XII. 7. Hevmeier Lipót 6 évre 1817. XII. 7-től számítva; 1827. XII. 12. Zahn József 1823. XI. 1-től számítva; 1834. VIII. 2. fia Alajos 5 évre. 1830. dec. 12-től 1833-ig jelzőmester. Műhelye 1839-ben Handgasse, 1843-ban Alte Postgasse, 1852-ben Leopoldgasse 190.

Nest - Bude 1977

Fried Pál
összes művész

Csoporton kivüliek.

69 szereplő, köztük sok tétovázó. Mégis kiválik itt *Fried Pál*, a jeles pasztellező „Táncosnő"-jével, *Müller Méla* és *Müller Ágota*, a kiváló tehetségü arcképfestőnők, ez utóbbi Ruffy Pál jó képmásával. Uj szereplő Győrszigeti *Némay Ferenc* dr. Scitovszky Béla belügyminiszter arcképével, *Pán Artur* egy finom női képmással, *Pataky Katalin* a „Feketekendős nő"-vel. Feltünnek még: *Lakos Alfréd* „Koldusok", *Berkes Ili* „Szegényember" c. genre-képe, a tájképek között *Halasi Horváth István* és *Horváth G. Andor* friss téli hangulatai, *Dietrich Adolf* szép tengerképe, *Sárkány Lóránd* téli tája, *Krem Mátyástól* a farkasréti részlet, *Kopeczky Raultól* a „Reggel", *Tőkés Sándortól* a „Szélmalom télen" *Budai Sándor* „Falusi intérieur"-je, *Kende Zsigmond* „Mályvák" és *Zsigmondyné Járinay Edit* „Cinerariák" c. virágképei, *Szlávik Dezső* csendélete.

Pesti Hirlap
1929 III. 3

Grafika

Több teremben különféle csoportok szereplői. Így pl. a Képzőművészek Egyesületéből: *Wellmann Róbert*, a régóta Rómában élő kitünő grafikus, mesteri fejtanulmányai: női és férfi-fejek, köztük Serédi Jusztinián hercegprimás legujabb arcképe; másik rajzoló művész: *Lühnsdorf Károly* pompás magyar népviseleti tipusaival, azután *Lókayné Egyed Erna* lussin-grandei kikötő-vázlatai, *Knoppné Curtis Gertrude* salzburgi aquarell-képei, *Gy. Takách Béla* zugligeti és leányfalusi részlete, *Szegedi Kovács Ágoston* szibériai figurális vázlata.

Itt látjuk *Kunwald Cézár* értékes zeneművészképmásait Hubay Jenő, Mihalovits, Kerner, Bartók és Kodály mesterekről. *Győrffy István* és *Balogh Margit* finomrajzu fejeit, *Pataky Sára* és *Faschik Álmos* szép mese-illusztrációit.

Még néhány épitész: *dr. Lux Kálmán* a „Földtörténeti Muzeum" finom tervezetével, *Gregersen Hugó* amerikaias épülettömegeivel, *Thomas Antal* és *Frisch Vilmos* vidéki középület-tervekkel — demonstrálja, hogy ők is élnek.

Hogy nemcsak rombolás, de épitkezés is várható még Csonka-Magyarországon.

Ez az, — amiért még élni érdemes!

(Kézdi-Kovács László.)

MDK

Fried Pál

Bikaviadal, o.

Vitorlások, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Fried Pál

Fried Pál: Arab leány
(A Műcsarnok téli tárlatáról)

Az Est 1926 II. 28

M.D.K.

Fried Pál

Jávor Pál: "Fried Pál New-Yorkban" cimmel ir a müvészről, akinek fényképét bemutatja a lap. A Gimbels'Galleria-ban rendezett kiállitásról fényképfelvételt hoz a lap a müvész néhány portréjáról. "A müvész felesége" c. portréját a cikk keretében mutatja be és Jávor Pál felsorolja a müvész néhány müvét: "Ágaskodó lovak" "Bikaviadalrészletek", "A párisi Opera ballerinái, "amerikai csikósok" Ezenkivül Amerika előkelőségeiről készült portréit emliti meg.

Szinház, Bp. 1948. jan. febr. 4-lo. IV. évf. 6. sz.

M.D.K.

Fried Pál

Gedő Lipót festőművésszel együtt festményekkel járultak hozzá a new-yorki Central Operában a magyar nyugdijas szinészek javára rendezett gyüjtéshez. Az összegyüjtött pénzért felvásárolt dolgokat a Magyar Szinészegyesület Nugdijintézete rendelkezésére bocsátották

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház. Bp. 1948. febr. 24.-márc. 1. IV. évf. 9. sz.

Fried Pál

Rabinovszky M.irt róla a Magyarok 1946. jul.
406-407.l.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp. 1965. 302.

Fried Pál

balerinákról festett (Giccsfestő)

Balogh András: A képzőművészeti giccs. Ill. Artner Tivadar. Bp. 1964. 131 l. /Gondolattár/

37-38.

M.D.K.

Fried Pál

Karády Katalin és Orosz Julia portréjának repr.-ját bemutatja a lap a művész gyüjteményes kiállitásáról, amely most nyilt meg a Szalmássy Galériában.

Színház, Bp. 1946. május 23-29. II. évf. 19. sz. 23. lap

Fried Pál

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Fried Pál.

Munkája szerepel a Illúcianok
téli tárlatán.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Fried Pál.

Mumkája rezegel a Mücsarnok
téli kiszlatán.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Fried Pál

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Lilaruhás nagy képmásával.

Pesti Hirlap
1930.VII.21.

M.D.Y

Fried Pál
festő

Balerináit és filaktjait legalább
harmon hamisítják.

Wesztl M.: Hamisítják?
Napló, 1959. máj. 15 - 2 lap

Fried Pál

Szerepelt a Műcsarnok Tavani tárlatán.

Sórai Újság 1930. III. 15.

Fried Pál

Mücsarnok téli tárlatán szerepelt.

M.929.XII.22.

Fried Pál

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

EK 1930. III. 15.

Fried Pál fest.

magyar származású művész, 239 East 79th St., Apt. 12 c. New York City, N.Y. /10021/ USA.

International Directory of Arts, Berlin I, 1965/66 8 kötetes chapjon

Szécsi Pál

Bölénycsorda, olajfestmény

A Magyar Képzőművészeti Kiállítás Katalógusa 1941

Fried Pál

Bemutatott műve:

84. sz. „Bölényvorda", olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képzőművészetért I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946.

VII.

101

Fried Pál

Bemutatott műve:

137. sz. „Box," olaj.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművesek kabadpakpavezetének kiállítása, Budapest, 1945

Tried Pál

Bemutatott művei: 164. sz. „Cowboy sport," olaj; „Fehér vitorlás," olaj; (165 sz.) 166. sz.: Sport Spanyolországban," olaj.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Fried Pál

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Fried Pál

Mücsarnok téli tárlatan színes sokác menyecskéi szerepeltek.

PH.929.XII.22.

MDK

Fried Pál

Táncosnők, temp.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

19 1.

Fried Pál

szerepelt a műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

Fried Pál

festőművész

Munkácsy-céh kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel. Táncosnő.

Pesti Hirlap
1933.III.19.

M.D.K.

Fried Pál festőművész

A művészt a Fészek-ben bucsuztatták művésztár
sai amerikai utja előtt. Fényképfelvételt hoz
a lap az ünnepélyről, illetve a művészről.

"A Szinház Szeme" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. jan. 1-7. III. évf.
1. sz. 19 23. lap

M.D.K.

Fried Fél festőmüvész

A müvészt a Fészek-ben bucsuztatták müvésztársai amerikai utja előtt. Fényképfelvételt hoz a lap az ünnepélyről, illetve a müvészről.

"A Szinház Szeme" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. jan. 1-7. III. évf.
1. sz. 19 23. lap

Fried Pál

Grafikai művekkel szerepel az Ernst-múzeum csoportkiáll.-án.

P.H. 932.V.8.

Fried Pál festőművész

Alkotásával szerepel az Ernst-muzeum csoport-
kiáll.-án.

P.H.932.V.1.

Fried Pál

Grafikai műve, az Ernst-muzeum csoportkiáll.-án.

P.H.932.V.8.

Fried Pál

Grafikái, az Ernst-muzeum csoportkiáll.-án.

B.H.932.V.8.

Fried Pál

Szerepel az Ernst-muzeum csoportkiáll.-án.

Ujság, 932.V.8.

Fried Pál

Szerepel az Ernst-Muzeum csoportkiáll.-én.

Reggeli Ujság, 932.V.9.

Fried Pál MDK

Picadorok, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

MDK

Fried Pál

Bikaviadal, gouache

Árverési Közl. 1939. 4. rk.sz. 91. sz.

~~19~~ 18 l.

Fried Pál

MDK

Egy néger revüből, repr.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Fried Pál

MDK

Néger táncospár

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Fried Pál

MDK

Egy néger revüből I-IV.

Néger táncosnő I-III.

Arénában I-IV.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Fried Pál

MDK

Ballerina, pasztell

Hiccarnok 1928/29 téli kiállitás

Fried Pál MDK

Kikötőrészlet, pasztell

Árab lovasok, pasztell

Fürdés, pasztell

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Fried Pál

MDK

Sokác menyecskék, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Fried Pál MDK

Sokác leány, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Fried Pál MDK

Táncosnő, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Fried Pál MDK

Fiatal cigányleány, pasztell

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

MDK

Fried Pál

Néger táncosnő III.

Egy néger revüből IV.

Arénában IV.

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Fried Pál

Néger táncospár

Arénában III.

Egynéger revüből III.

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Fried Pál

Arénában I.

" II.

Néger táncosnő II.

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Fried Pál

Egy néger revüből I.

" II.

Néger táncosnő I.

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Fried Pál

"Uled Nail táncosnő" c. műve kitüntető elis
merésben részesült, az 1926.évi febr.27.-
én megnyilt téli kiállitáson.

Évk. KMT. 1928. 60.l.

MDK

Fried Pál

Az 1926.évi febr.27.-én megnyilt téli kiállitáson Fried Pál kollekciója.

Évk. KMT. 1928. 60.l.

Fried Pál

MDK

Karaván, szines rajz

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Fried Pál MDK

Csikós legény, szobor

Mücsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Fried Pál MDK

Öltözőben, pasztell

Műcsarnok 1926 őszi kiállítás

Fried Pál

MDK

Arab leány, rézkarc

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Fried Pál

MDK

Az oázison, rézkarc

Műcsarnok 1926őszi kiállitás

Fried Pál

MDK

Alkonyat, rézkarc

Szamaras fiu, rézkarc

Tevék a folyónál, rézkarc

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Fried Pál

MDK

Balaton partján, pasztell

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Fried Pál MDK

Arab leány,pasztell

Oned vizében, pasztell

Arab leány, pasztell

Uled Nail táncosnő, pasztell

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Fried Pál MDK

Lél Algeri táj, pasztell

Alkonyatkor a Saharán, pasztell

Oázis,pasztell

Utcarészlet az oázison, pasztell

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Fried Pál

MDK

Fatna, pasztell

A sivatagban, pasztell

Aisha, pasztell

Bou Saadai részlet, pasztell

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Fried Pál MDK

A teraszon, pasztell

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Fried Pál

Kitüntető elismerésben részesült a Műcsarnok 1929-iki tav.tárlatán.

Cikk: A Műcsarnok tav. tárlatának dijai.

Képzőművészet, 1929. 19.sz. 104.l.

Pal, Fried

239 East 79th St., Apt. 12 C, New York City (N.Y.) 10021 / USA. Festő. ~~[illegible]~~ Budapesten született. Párizsban tanult, pontimpressionista, bizes melegszínéről, tánacsok, tájak, amerikai nyugat, bizes emberek portrái; sok díjat nyert

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966. I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill. 768. l.

Fried Pál

MDK

Arckép, pastel

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Fried Pál

MDK

Balaton partján, pastel

Műcsarnok 1926. Őszi kiállítás

Fried Pál

MDK

Arab leány, rázkarc

Műcsarnok 1926, Őszi kiállitás

Fried Pál MDK

Az oázison, rézkarc

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Fried Pál MDK

Alkonyat, rézkarc
Szamaras fiu, rézkarc
Tevék a folyónál, rézkarc

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Fried Pál

Női arckép c. müve

aranymárkás arany - kitüntetést nyerte.

Kiosztották az Uj Szalon aranymárkás dijait.
Magyarság, 1934, aug.26. 21. 1.

MDK

Fried Pál

Cigánylány

Képzőművészet, 1930. 29.sz. 99-100 l.

MDK

Fried Pál

Női arckép, aranymárkás arany kitünt.

Aranymárkás dijak az Uj Szalonban. Budapesti Hirlap 1934. aug. 26.

Fried Pál MDK

Vöröskabátos nő

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Fried Pál, festöm.

Arckép. pastell.

Mücs.-OMKT.1921. Tavaszi kiáll. Kat. 11.1.

MDK

Fried Pál, festöm.

194. Táncosnö. Olf. 80x60. J.l.j.
Illusztrálva a VII. táblán.
195. Cirkusz. Olf. 60x80 J.l.j.

Árv. Közl. 1933. dec.hó 4.rk.sz. 68.aukció.
17.l.

MDK

Fried Pál, festöm.

Bikavi af al. Gouache. Jelz.

Árv.Közl.1940.1.rk.sz. 20.1.

M.D.K.

Fried Pál
festő

Méltatás.

Fülep János: Breznay József új képeiről
Művészet, 1962. február — 30 l.

MDK

Fried Pál

Néger táncosnő, repr.

Képzőművészet 1927. 4.sz. 18.1.

MDK

Fried Pál

Ezt hallottuk... Világ 1946. dec. 25. sz.

MDK

Fried Pál

Portré, of, repr.

Tél a müvészetben. /Bpest 1940/.

MDK

Fried Pál

Arckép, repr.

Műcsarnok 1930/31. jub. kiáll.

MDK

Fried Pál

Táncosnő, repr.

Évk. KMT. 1930. 21.1.

MDK

Fried Pál

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz. 12.l.

MDK

Fried Pál

Tengerpart, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 22.1.

MDK

Fried Pál

Fehérkeztyüs hölgy, of.

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec. 11. 1.

Fried Pál
festő

M.D.K.

Méltatás.

Cikka Péter: A műveltség minőségéért – 5 lap.
Élet és Irodalom, 1961. szeptember 16.

MDK

Fried Pál,

Táncosnö.

Az Ernst-Muz. kiállitásai.CXLVII. - Munkácsy-Céh.VI. sors.egybekötött repr. kiáll. Bp.1934 május. Kat.le.l.

MDK

Fried Pál

Női képmás, paszt.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 7.1.

MDK

Fried Pál grafikus

Jajczay cikke. Képzőmüv. 1932. 51.sz.

133 l.

MD4

Fried Pál

Arab tevével, paszt.

Arab lóval, rajz

Fatna, rajz

MAFE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 6. 1.

MDK

Fried Pál, sz. 1893.

Ballerinák, paszt.

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

35 l.

Tranzistor

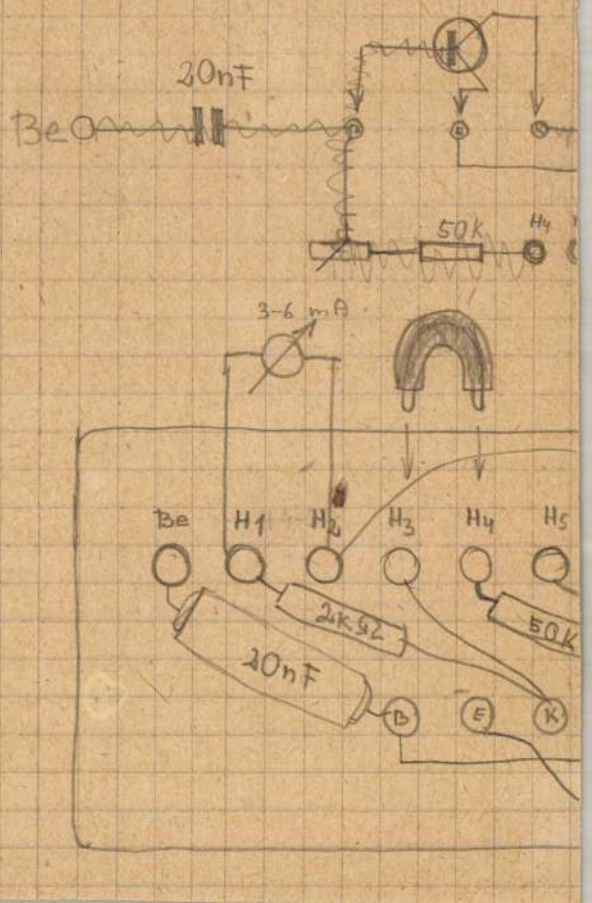

MDK

Fried Pál festő

KMTárs ászi kiáll. 1938. nov. Mücs. 34 l.

MNK

Fried Pál, festö

37e. Régi kikötö. Olf.

Bp.Műcs.-OMKT.Nemz.Képzőműv.Kiáll.1934.ápr.29.-jun.17.
Kat. 17.1.

M.D.K.

~~238~~. Fried Pál /1893-

238.Bikaviadal. Olajf. 69.8x50.2 karton.
239.Vitorlások. Olajf. 59.x79 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 17. l.

Fried Pál, festö.

93. A régi kikötö Marseille-ben.
94. Trinisi kikötöben.
95. Öltözö asszonyok.

Uj Szalon. Megnyitó Kiáll. Bp.1934.ápr. Kat.

MDK

Fried Pál

Zöldkalapos nő, paszt.

Fátyolos nő, paszt.

Tavaszi Tárlat 1940. ápr.-máj. 1o.l.
Mücs.

Fried Pál

Uled Nail, rajz

Táncosnők, paszt.

MAFK 15. kiáll. K.Szml. 1927. máj. 6. l.

MDK

Fried Pál

Naplemente a Saharában, paszt.

Bou-Soada falai, paszt.

Karaván, paszt.

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 6. l.

MDK

Fried Pál grafikus

Tárlatok. Képzőművészet, 1933. 59.sz, 87.l.

MDK.

Fried Pál festőművész.

"Portré"olajfestmény /:kép:/

Tél a müvészetben, Bpest, 194o.

Fried Pál

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításán - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Karakteres Női arcmás-a

Magyar Hírlap
1930. VII. 21.

Fried Pál

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Est.
1930.XII.21.

Fried Pál

festőművész

Képzőművésszeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
193[illegible].XII.21.

Fried Pál

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XII.20.

Fried Pál

Box (Graj)

Nemz. Sportbiz, MKépző
Kiáll. Katalógus 1945a

Fried Pál

Cowboy sport (Rajz)

Nemz.Sportház.MKépz
Kiáll.Katalógus1945a

Fried Pál

Fehér vitorlás (olaj)

Nemz. Sportház, MKépző
Kiáll. Katalógus 1945 au

Fried Pál

Sport Spanyolországban (olaj)

Nemz. Sportbiz. MKépző
Kiáll. Katalógus 1945a

Fried Pál

Hétfői Napló, 932. IV

Az orvosok azonnal segitségére siettek, csöngettek a klinikára és bevitték a sz segitségével az inspekciós orvos szobáj A klinika inspekciós orvosa megállapit hogy a rosszullétet

szivgyengeség

okozta és szükségesnek látszott sziver injekció alkalmazása.

Az injekció után rövid időre jobba lett az uriasszony, eszméletét is visszany és amikor érdeklődtek kiléte felől, hangon a következőket mondotta:

Fried Pál, a fiatal magyar festőművészgeneráció egyik legtehetségesebb tagja, nevét különösen a a határokon tul ismerik előnyösen.

Hosszu évek óta él Párisban, ahol afrikai és ázsiai utja után telepedett meg.

Fried **ritkán látogat csak haza, —** ***most öt esztendő után jött ujra Budapestre, ahol nagy csodálkozására Dési Jeanne kártéritési keresete fogadta.***

A kártéritési kereset előadása szerint, Fried Pál legutóbbi Pesten jártakor megfestette az akkor 17 esztendős lány portréját, akiről né-

Přijato [illegible]

[illegible]

Městská Knihov. ors. IV. 18.

M.D.K.

Fried Pál

A müvészek részére megállapitott dijazási keretből, "Müvészek ujjáépitési kölcsöne" cimen ötvenezer pengős dijat kapott a müvész.

"50.000.-P.-ős dijat kapott ötven képzőmüvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18. I. évf. 5. sz. 22. lap

Fried Pál

M.932.IV.17.
B.H.932.IV.
P.H.932.IV.
E.K.932.IV.
8 O.U.932.I
Az Est,932.
N.U.932.IV.
E.K.932.IV.
Ujság,932.I

* **Ernst-muzeum.** Az *Ernst-muzeum* mostani kiállításán fiatalok szerepelnek. Sok bennük a próbálkozás, a kiforratlanság, de külsőleg ezt leginkább *Déri-Fluber* István árulja el. Valami indokolatlan szögletesség, rosszul ható kettős vetítés, optikai csalafintaság van benne, amit nehéz megbocsátani. Pedig a színei szépek, finomak és a beállítások is jók, mint például a *Csendélet*, *Meditáció*, *Szalmakalapos férfi* című képeinél, ahol még aránylag lefokozott az optikai játék. *Basch* Edit a portréban mutat fel kvalitásokat. Tájképei szegényesek, nagyon, szinte vérszegények, nincsen bennük élet. Arcképeinél már az egyszerűség kitünően érvényesül. Egy vonal ellendül, végigszalad a vásznon és már majdnem kész is a kép. Körülbelül így dolgozhat ez a nagyon intelligens festő... *Fried Pál* most is meglepetéseket hoz. Szindus, impresszionisztikusan kavargó, eleven világa végtelenül érdekes és talán ő tárja fel legőszintébben (az *Ernst-muzeum* mostani fiataljai közül) gondolatait. *Réfi-Kády* János ügyes grafikus, illusztrátori kérdések érdeklik és témáit is ugy választja meg, hogy ott meseszerüség alakuljon ki. Hogy a festészetben is van ponyva, s nemcsak az irodalomban, arra a legjobb példa *Román* György képei. Mint valami panoptikum, ugy tárul elénk Román rémes gyüjteménye. A képek cimei: *Foghuzás*, *Itélkezés egy városban*, *Akasztás a cirkuszban* stb.. — ugy-e ez is elmond sok mindent?... Még csak annyit, hogy *Mikus* Sándor szobrász munkáin nyugodt és harmonikus formák uralkodnak. *(D. A.)*

M.932.IV.17

házzal a gázsit. Molnár Dezső ennek a fel-
kérésnek eleget is tett s ha igaz ez a hir, ugy
ez az első ilyen eset, amikor a Szinészszövet-
ség garantálja egyes szinházaknál a tagok
gázsiját.

Fried Pál

a parisi Galerie le Grand-ban magyar
művész létére kiugrott Paris művészengetegéből,
egyik napról a másikra ünnepelt nemzetközi
festő lett. Erkölcsi-, anyagi sikor koronárta
hatalmas kollekcióját. – Elutazott Afrikába,
majdnem pórul járt beduin modellje miatt.

(g. i.):
Egy fiatal magyar festő kalandja Tunisban . . . .
B. K. 931. X. 11.

Fried Pál festőművész

Tuniszi utca

Zuluk harci tánca

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Műcsarnok 1936.

MDK

Fried Pál

Uled Nall táncosnő c. képére elismerést kapott

A Műcs. téli kiáll. dijai. Nemzeti Ujság, 1926. ápr. 1.

MDK

Fried Pál, festöm.

Menyecskék, Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936.márc.76.sz.2.rk.sz. 34.l.

MDK

Fried Pál

kitüntető elismerésben részesült

A Műcsarnok tav. tárlatának díjai. Képzőművészet 1929. 19.sz. 104.l.

MDK

Fried Pál
műve:

Vöröskabátos nő.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 36.1.

M.D.K.

Fried Pál

A Műcsarnok tavaszi nagy tárlatán 443 kép és szobormü került bemutatásra.
A 22. oldalon 1-es számozással szerepel a kiállító müvész fényképe.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 22.lap.

MDK

Fried Pál, festöm.-graf.

146. Táncosnö. Olf. 77-57. Jelzett.

147. Arabs lovas. Szinezett rézkarc. 46x34. Jelzett.

Festmények, rajzok, metszetek. -97.aukció.
Árv. Közl. 1941.máj. 2.lf.oz. - Kat. 22.l.

Fried Pál MDK

Tuniszi utca
Zuluk harci tánca

Mücsarnok 1934. dec.1935 jan.
Jubileumi kiállitás

Fried Pál MDK

Arckép, pasztell

Mücsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Fried Pál

MDK

Dr. Klein Instvánné arcképe, pasztell

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Fried Pál MDK

B.Ö.-né arcképe, pasztell

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Fried Pál

A Nőcsarnok tav.kiáll.-án a bíráló bizottság kitüntető elismerésében részesítette művét. "Táncosnő" c. olajfestményét.

Cikk: Kiosztották a tav.tárl.díjait.

Ujság, 1929.márc.29. 11.lap

MDK

Fried Pál

Képzőművészet 1929. 16. sz. 28.1.

Fried Pál,festőm. MDK

Olf.-k, vízf.-k, ill. pasztellek:

337. Piaadérek.

Képzőm.Társ. 1937-ből, téli kiáll. kat. 10.l.

MDK

Fried Pál

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

Fried Pál

MDK

Arckép

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Fried Pál

Női arckép, pasztell

Magyar akvarell és pasztellfestők Egy esülete
IX. kiállitása, 1922. Nemzeti Szalon, katalogusa

Fried Pál

Arckép, pasztell

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Fried Pál
festő

M.D.K.

Munkáiról.

Cs.M: Importgiccs – exportgiccs
Élet és Irodalom, 1962. márc 3 – 2l.

MDK

Fried Pál

Bölény csodra, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 1o 1.

Fried Pál festő

M.D.K.

Bp. VII. Kertész u 2. A Fészek club tagja 1923-tól.

A „Fészek". . . tagnévjegyzéke. Bp. 1929

21

MDK

Fried Pál

Bikaviadal, gouache

Árv. Közl. 4.rk.sz. szept. 91.sz. 18 1.
1939.

MDK

Fried Pál

Tuniszi utca, of.

Táncosnő, paszt.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 21 l.

MDK

Fried Pál

Táncosnő

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.

1933. márc. 5 l.

MDK

MDK

Fried Pál

Táncosnő

Munkácsy céh 5. kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.

1933. márc. 5 l.

MDK

Fried Pál

Női arckép, paszt.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll. N.Szal.
1922. ápr. 11 l.

Fried Pál, festő. MDK

Lovasok, of

Ballerinák, "

Lassóvető, "

Alk. Műv. Ház. - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magy. Mesterek

Jegyz.

MDK

Fried Pál, festő.

Ballerinák: of.

Lasszóvető o

Alk. Műv. Ház. - XVI. Kiáll. - 1943 aug. - Magy. Mesterek.

Jagz.

MDK

Fried Pál, festo

137. Bot, of.
164. Cowboy sport
165. Fehér viborlás
166. Sport Spanyolországban of

Mür. és Keresk. Intéz. (v. Ernst Mus.) - Neuz. Sportbizi és c.
M. Kejsőm Szabadszerv. kiáll. - 1945 III. 11-16. - Kat.

MDK.

Fried Pál

Női arckép c. munkájáért aranymárkás kitüntetést kapott

Aranymárkás díjak az Uj Szalonban. Képzőművészet 1934. 166.l.

MDK

Fried Pál

A Műcsarnok őszi tárlata rekord eredménnyel zárult.
Képzőművészet 1927. 5-7. sz. 12.l.

MDK

Fried Pál

Arckép, paszt.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 13.1.

MDK

Fried Pál

"Uled Nail Táncosnő" c. műve. Repr.

Évk. KMT. 1928. 203.lap

MDK

Fried Pál grafikus

Művével résztvett a Munkácsy céh kiállitásán.

Művész-Élet, 1933.II.5-6.sz. 9.l.

MDK

Fried Pál

A Műcsarnok őszi tárlata rekord eredménnyel zárult.
Képzőművészet 1927. 5. sz. 12.l.

MDK

Fried Pál, festőm.

Arcképe. Repr.

Műcsarnok.- 1930/31. jubiláris kiállítása. Kat.

MDK

Fried Pál

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

MDK

Fried Pál

Egy néger revűből, c. műve. Repr.

KMTárs, 1927. őszi kiáll.

MDK

Fried Pál

/B.M./: Tobisch Ilona festő. Esti Kurir 1938. jan. 2.

MDK

Fried Pál

Képzőművészet 1935. 8.1.

Fried Pál

Bölénycsorda, olajf.

I.Művészeti Kiáll.kat.1946.jul.7.-jul.28.-1
10.lap

szövarch 20.- 200.1a

Fried Pál.

Az Ernst muzeom kiállitotta müveit 1932-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat

MDK

Fried Pál, festöm.

A XI. teremben jó képe felhivja a figyelmet.

Chroniqueur:
Mücsarnok.- Téli tárlat.
Képzőművészet. IV.évf. 26.sz. 28.l.

MDK

Fried Pál, festőm.

Külön kell még emlékeznünk művészetéről.
F.P. impresszionizmusa a mesterségbeli tudás reális alapjaira fektetett.

/gy./: A Műcsarnok téli tárlata.
Képzőművészet. 1929. 16. sz. 25-28. l.

Fried Pál.

Az Ernst muzeom kiállitotta müveit 1932-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

M.D.K.

Fried Pál

"L.L. arcképe" cimmel festményének repr.-
ját hozza a lap az Ernst-muzeum csoport-
kiállitásáról.

Szinházi Élet Bp. 1932. május 1-7. XXII.
évf. 19. sz. 39. lap

V.D.K.

MDK

Fried Pál

Csikós legény

KMTárs. 1927. táj-és életk. kiáll. kat.

MDK

Fried Pál

Táncesmő, repr.

Kézdi-Kovács L.: Az elmult két év történetéből. Évk. KMT. 1930. 21.l.

M.D.K.

Fried Pál festőművész

"...Párizsban a francia állam "Orietalista Dij"-át nyerte el, hazatért. Rövidesen kollektiv kiállitást rendez, erre festi Erdélyi Micit."- irja a lap és bemutatja a müvészt fényképfelvételen mütermében munka közben müvével és modelljével együtt.

Szinházi Élet. Bp. 1932. márc. 13-19.
XXII. évf. 12. sz. 38. lap.

MDK

Fried Pál

Műveivel résztvett az Ernst-Muz.csoportkiall
án.

Dr.Jajczay Janos: Az Ernst-Muzeum csoport-
kiallitasa.

Képzőművészet, 1932. 107.l.

Fried Pál.

1930-ban kiállitotta müveit a Zichy Mihály Művészegyesületében.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat

MDK

Fried Pál, festöm.

sokkal érdekesebb piktor, mint az itt látott
kikötö képe után hinni lehetne.

Képzömüvészet.1934.12o.1.

FRIED PÁL

396 Sokác leány.
400 Sokác menyecskék.

KMTárs.1929/30 téli kiáll.kat.

Fried Pál.

Képei szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán.

Magyarság, 1928. dec. 16.

M.D.K.

Fried Pál

A művész fényképét munkaközben mutatja be a lap, amint a Tavaszi Tárlat számára festi Muráti Lili portréját.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. jan. 2o-26.
VI. évf. 5. sz. 23. lap

M.D.K.

Fried Pál

"Verniszázs a Müteremben" cimmel a lap beszámol a müvész kiállitásáról és bemutatja néhány müvét, melyeket müvészekről festett: Muráti Lili és Szép Ilonka szinésznőkről és a müvész feleségéről, Fried Pálnéről készült portréjának repr.-ját.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. febr. 17-23. VI. évf. 9. sz. 32. lap

M.D.K.

Fried Pál

"A festő, a kép és a modell" cimmel a lap bemutatja a müvészt, Ottrubay Melinda müvésznőt és a róla készült portré repr.-ját. "Primadonnák pasztellportréi" cimmel közl. a müvész munkájáról, aki hosszu éveket töltött Afrikában, ahol afrikai tájképeket és néger asszonyokat festett. Itthon müvészeket fest és Olaszországban megfestette Mussolini képét. Kiállitása febr. 14-én nyilik a „Müterem" helyiségeiben.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. febr. 3-9. VI. évf. 7. sz. 29. lap

Fried Pál

MDK

Halászkikötő

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Fried Pál

MDK

Fátyolos nő

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Fried Pál

"Új Szalon" kiállításain a Kossuth L. utcában szerepelt.

BH. 934. IV. 15.

Fried Pál

"Új Szalon" bemutatkozó kiállításán a Kossuth L. utcában szerepelt.

PN.934.IV.15.

Fried Pál

Aranymáskás arany kilünle-
tést lapott „Noć arcrép"
c. műve az Uj helyen heut
István heti kiállításán.

M. 934. VIII. 26.
N. U. 934. VIII. 26.

Fried Pál

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth L. utcában képével szerepelt.

Ujság 934. IV. 15 -

Fried Pál

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth L. utcában 3 képével szerepel.

MH. 934. IV. 18

Fried Pál

Műve nevepel az Ernst-
muzeumban – a Munkány-
léh által rendezett
kiállításon.

Ujság, 934. v. 13.
E. K. 934. v. 15.

Fried Pál

Kunvével szerepel a Kincsasnak

Téli-Tárlatán.

N.U. 929. XII.22.

M.D.K.

Fried Pál festőművész

Fényképfelvétel a művészről munkaközben, amint Balogh államtitkárt festi. A művész munkáival foglalkozó beszámoló, -melyet Simay Ede irt- ~~fog~~ megemliti Mrs. Squire-t az angol követ feleségét, Karády Katalint Nagy Ferenc miniszterelnököt és feleségét, akik portréját készitette a művész. Külföldi meghivásokra először Svédországban, majd Párisban, később pedig Amerikában rendez kiállitást.

Szinház, Bp. 1946. nov. 6-14. II. évf. 43. sz. 15. lap

Fried Pál festő

M.D.K.

1932. április csoportkiállításon szerepel az Ernst Muzeumban

Dési Huber Istvánné: Dési Huber István, Bp.1964

66.l.

Fried Pál

MDK

Tengerpart

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

Fried Pál MDK

Fehérkesztyüs hölgy

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

Frühl Pál.

A Műcsarnok téli kiállításán
egy képe szerepelt.

Néprava, 1924. dec. 21.

Fried Pál,

Festménye szerepel a Műcsarnok téli kiállításán.

Budapesti Hírlap, 1928. dec. 16.

Fried Pál.

Műve szerepel az ors. magyar képző-
művészeti társulat téli kiállításán,

Esti Kurir, 1928. dec. 16.

Fried Pál.

A Műcsarnok téli tárlatán pasztell-jei szerepelnek.

Magyarság, 1928. dec. 16.

Fried Pál.

A Műcsarnok téli tárlatán pasztell-vázlatait állította ki.

Pesti Hírlap, 1928. dec. 19.

Fried Pál.

A Münsornok téli torlatán fest-
ményei szerepelnek.

Ujság, 1928. dec. 16.

Friedr. Tál.

A Hünsmuk téli tartatán fest-
ménjei rezepelnek.

Budapest, 1927. dec. 16.

Fried Pál festő /Amerikába

Repr: Vad lovat betörő

Merjfásadt spann

1966. feb. 15. Magyar Kirek

...n èlő művész/

lovas /festmény

...el parasztt /" – "/

Tarkas Lujza: Az ötökifjú Tried Pál

MDK

Fried Pál festő

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 7. l.

Fried Pál MDK

Régi kikötő, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőmüvészeti Kiállitás

Fried Pál MTK

Régi kitüntetés, elit.

Miscellaneous 1954 Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás

M.D.K.

Fried Pál

Karády Katalin szinművésznőről készült festményének repr.-ját bemutatja a lap .

Szinházi Magazin, Bp. 1944. jan. 5-11. VII. évf. 3. sz. cimlapján.

M.D.K.

Fried Pál

"Karácsony előtt Fried Pál műtermében" címmel a lap bemutatja a művész három művének repr.-ját: "Dakari lányok", "Halászok" és "Lasszóvet c.-t.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. dec. 15-21. VI. évf. 52. sz. "Rádió Magazin" XVI. lapján.

M.D.K.

Fried Pál

Fényképét mütermében , művei között hozza a X lap "Kell-e Művészkamara?" cimmel megjelent körkérdés keretében.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. aug. 18-24. VI. évf. 35. sz. 12-24. lap

Fried Pál MDK

Vöröskabátos nő

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

M.D.K.

Fried Pál

Donald Crabbe: "Családi boldogság" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1938. okt. 8. XXVIII. évf. 42. sz. 65-67. lap

MDK

Fried Pál, festö.

Belrinák. Olajf.

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934.aug.

MDK

Fried Pál, festö
szül.1893

Tuniszi részlet. Jelezve. Pasztell

gr.Almásy-Teleki Éva müv. int. /V.Ernst-Muz./
IX.Művészeti aukció. 1942.máj.16.-tól kiáll. 16.-án
Kat. 11.1. aukció

Fried (Pál)

Képviselve van dr. P. F. gyűjteményében.

Losonci M.: Egy budai műgyűjtő otthonában; Műgyűjtő, 1870. 4. sz. 14. l.

Fried Pál

Neve emlitve

Vigilia 1970 április
275. old.

Fried Pál MDK

Öltözőben, pastel

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Fried Pál festő /Amerikában élő művész/

Repr: Vad lovat betörő lovas /festmény
Merjfásadt spannyol parasztt /" – "/

1966. feb. 15. Magyar Kirek

Farkas Lujza: Az örökifjú Fried Pál

Fried Pál kollektív kiállítása, – „Műterem,"

Bp., 1938. jan.

16/

Művészet, 1938. III. évf. 17. sz. 47. l.

Erdélyi árpád: a „Műterem" kiállítása.

Fried Pál festő

Falak Nép

1945. VIII. 9. 2. l.

Fried Pál festő

Uj Ember.1946. máj.26. 8.old.

Kiállítás a Müteremben

Fried Pál festő".

Magyar Nemzet.

1947. VI. 3., 26. sz.

(: Riport :)

Fried Pál festőművék.

Magyar Nemzet.

1946. v. 21. ; II. évf. 111. x.

(: Bezámolás :)

Fried Pál festő.

Meyer Nemet.
1946. VII. 7.; II. évf. 148.
(: Gerémolé :)

Fried Pál festőművén.

Magyar Nemzet.

1946. V. 19. ; II. inf. 110. n.

(: Hir. :)

Fried Pál

festő

Művészet, 1938. III. évf. 16/17. sz.

47. l.

Erdélyi Árpád: A Műtermem kiállítása.

Kiállitás

rendezte Fried Pál mütermében.

Katol.Szemle.1943.88.l.

Fried Pál

festő

Művészet, 1938. III. évf. 21. sz. 148. l.

Kende Béla: Felvidéki művészek és az őszi tárlat.

Fried Pál: „Vad ló."

Magyar Nemzet.

1946. v. 21.; II. évf. 111. n.

(: Bezámoló :)

Fried Pál: „Fried Pálné portréja."

Magyar Nemzet.
1946. v. 21.; II. évf. 111. n.
(: Bezámolé :)

Fried Pál: „Karády Katalin portréja."

Magyar Nemzet.
1946. V. 21.; II. évf. 111. sz.
(: Jegyzőkönyv. :)

Fried Pál: „Kikötő apálykor."

Magyar Nemzet.

1946. V. 21. ; II. Évf. 111. n.

(: Bencímoló. :)

Fried Pál: „Négerek tánca."

Magyar Nemzet.
1946. V. 21.; II. évf. 111. n.
(: Bemérnelé :)

Fried. Pál festő

8 órai. Jyszé

1924 okt. 26. 6. l.

Fried Pál: „Osváth Julia portréja."

Magyar Nemzet.
1946. V. 21.; II. évf. 111. n.
(: Bezámolá :).

Fried Pál: „Öni hangulat."

Magyar Nemzet.

1946. V. 21. i II. évf. 111. k.

(: Benámolé :)

Fricka Pál: „Pitenő halárok."

Magyar Nemzet.

1946. V. 21.; II. évf. 111. n.

(: Bezámolás :)

Fried Pál: „Balogh István portréja."

Magyar Nemzet.

1946. v. 21.; II. évf. 111. n.

(: Benémolé :)

Fried Pál: „Can-can"

Magyar Nemzet.

1946. V. 21.; II. évf. 111. n.

(: Bezámoló :)

Fried Pál

A Mücsarnok 1927-es tavani tárlatán szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Fried Pál MDK

F.Ö. arcképe, pasztell

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Fried Pál

MDK

Evezősök a Nigger folyón, pasztell

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

MDK

Fried Pál

Csikóslegény, szobormü

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.
1927. jan.

Fried Pál MDK

Zöldkalapos nő, pasztell

Fátyolos nő, pasztell

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Fried Pál

(—) **Fried Pál kiállítása az Ernst-muzeumban.** *Fried* Pál, a kitünő fiatal festőművész, aki esztendők óta részben Afrikában, részben Párizsban élt, vasárnap, e hó 17-én nagyszabásu kiállitás keretében mutatkozik be a magyar közönségnek. *Fried* bizarr és egészen ujszerü figurális olajképeit Magyarországon alig ismerik, miután a fiatal piktor évek óta nem szerepelt itthon, s csupán néhány párizsi kiállitásának sikeréről értesült a lapok utján a magyar publikum. A nagyszabásu kiállitást éppen ezért érthető érdeklődés előzi meg.

E.K.932.IV.17.

E.K.932.IV/17

Fried Pfl

B.K. 032. IV.17.

M.D.K.

Fried Pál

"Fried Pál kiállitás a Müteremben" cimmel K.K. számol be és bemutat két képet a kiállitásról: "Cirkusz" és "Fátyolos nő" cimekkel. Repr.-ók.
A beszámoló megemliti "Dakari lányok" és "Afrikai piac" c. müveit és beszél arról, hogy a müvész "mint avatott kezü keramikus is bemutatkozik."

Szinházi Magazin, Bp. 1942. febr. 18-24. V. évf. 9. sz. 33. lap.

Fried Pál MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

Fried Pál

wód

Világ. 1946. máj. 22
(Fried Pál képkiállítása)

. M. E. Ny.

Fried Pál

koll. kiáll. Müterem
1942

erőd
Újság. 1942. febr. 17
(e.a. F.P. képei.)

1907. december 9. 618

gróf Kuun Gézának: köszönet a dévai múzeum elhelyezése ügyében adott felvilágosításért, a Magna Curia ~~fel~~ átalakítási tervei rokonszenvvel fogadtatnak. (818/1907.)

Fried Pál

koll. kiáll. Müterem

zvod

Ujság

1938. jan. 18.

(e.a.: F. P. festmé-
nyei a Müteremben)

í, de egyoldalú érmen van
és fölfelé tekint. Haja rö-
leberetvált. Öltözete : tol-
elejű köntös hat gombbal,
ndőöv. Felirata az emelke-
HA. SECUNDUS. DUX. HUN-

3 cm. — Lelt. sz. 1046. — Ér-
nil ajándéka 1907 április 30-án
) november 24-iki 5395 (1950–
(351–910) és a 3211–910 eln.
ár 10-iki (2095–909) és az 1910
egyzékek alapján. — Bejelen-
8).

Fried Pál

grafikai művészet Coll. kiáll.

Ujság. 1932. máj. 8.

(e. a.: Az Ernst-Múzeum csoportkiállítása.)

kongresszus legélénkebb és leges
művészeti kritikának volt szentel
többet értenek, mint mi, körülbel
A két kongresszus közötti időben
Forschungsberichte« sorozatában
kája a műtörténet filozófiájáról,
oldalról jött rendszerező kísérl
paralleliz mus felvetett problemán
lett tanuskodik.

Das Problem der gegenseitig
Kunstgeschichte ist wohl so a
Bemühungen um das Verständnis
aber grade neuerdings wieder in
getreten zu sein. Die wissenschaf
und allgemeine Kunstwissenschaf
geschichte in Brüssel (1930) und
de erneuten Beweis, dass es sich
gestellte Diskussionsthemen, so
wartsfragen handelt. Es mag zun
nach geistesgeschichtlicher Synt
die Kunstgeschichte nachdrüchli
zuletzt auf Philosophiegeschichte
tive und psychologische Aesthet
sich selbst auch unter historische
Damit soll keineswegs einer V
Terminologie das Wort geredet
meines Erachtens mit peinlichster

Es kann sich, oder muss si
gleichung und gegenseitige Durchl
die in beiden Fällen im Stillbeg

Fried Pál

Koll. kiáll.

Nyság 1932. ápr. 17
(e. a.: Az Ernst-
Múzeum csoport-
kiállítása.)

kodott összekeverésében érvényesi
tennünk, hogy nem a szellemtörtén
annak fékezetlen alkalmazása az ok
nak. Sőt további fejtegetéseink fo
éppen a szellemtörténeti metodológ
valóban elősegítheti a hídverést az
tól a műtörténetnek empirikus út

Éppen ezért legyen szabad a ké
szakadékot már azért is elméletileg
nyomatékosan reátereljük a figyelm
és szükségességére. Egy becsületes
ha mindkét párt tudatában marad
a szellemi önfenntartás követelmé
célkitűzésben és módszertanban
második diszciplinanyujtotta segéd
aknázzuk. Ezzel szinte magától
osztása: tárgyra és módszerre.

1. Egyszerű és egyöntetű for
nók: az esztétika tárgya a szépnek
a művészet. Ez a meghatározás
hogy helytálló legyen. Mint mind
nak összefonódott viszonylataiból
értelmezésnél, itt is a súlyos fenn
kezik, nem annyira az egyenlet he
foglalt tételek szabatossága ellen.
Nem azonosak-e? — A kérdés e
már mélyen belevezet témánk eg
nem ritkán szöges ellentétben áll

Fried Pál

Tamássy Lászlóné
arckép
repr.
Színházi Élet
1936. 52. 7

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
GYÓGYFURDÓI ÉS GYÓGYFORRÁSAI
I., KELENHEGYI-ÚT 4 ◆ TELEFON: 68—8—00

Műemlékek Országos Bizottsága

tekintetes Elnökségének

Budapest

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

Ajánlottan ! /: IX. Rákos uóca 10.:/

Fried Pál

l.

Szépmüvèszet

1943. 74. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Fried Pál

Jestő

A Párisból hazatérő művészek felháborodással emlitik, hogy a párisi magyar követség Fried Pál műveiből rendezte meg az első magyar képzőművészeket „reprezentáló" ki állitását a követség épületében. A kepek párisi hotgyeket és ballerinákat ábrázoltak.

Szabad Nép. 1947. máj. 4. (Letiltotta József Attila verseit a párisi magyar követség.)

Friedlinger Jenő

Szefeltlex 151. l.

Életr. arck.
u. o. 594. l

Fried Pál

Táncosnő c. Elpének
Amies repr.
A Pesti Hirlap Vasárnapja
1934. dec. 2.

Fried Pál

Irod

Művészet. 1943. 50. sz.
38. l. – (Pl. A Müterem
kiállitásai.)

Ø Magyary Béla:

Fried Pál
festő

írod
=

Művészet 1942.44. 4.
30. l. (A Műterem
kiállításáról.)

A m.kir.vallás- és közo

tekintetes Szá

Fried Pál

festő

lásd

Lex Magy Társ

169. b. l.

Közoktatási minisztérium, olasz

III. 158

Fried Pál

Magyarság kép, mek -
1939. ápr. 9.

Fried Pál

írod

Magyar Nemzet

1946. máj. 21 -

(Fried Pál gyűjte-

ménye kiállítása)

Fried Pál

Magyar Nemzet
1946. május 15.
(Fried Pál kép-
kiállítása)

Budapesten 1946.
májusában fenti
kollr. kiállítása.

Fried Pál

rod

Magyar Nemzet

1946. máj 19.
(Fried Pál kiállítása)

K. 165.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Fried Pál
festő

Lásd

Ki-kicsoda?
226. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

Fried Pál

MAGYAR MŰVÉSZET
1932. 196.

Szentiványi

II. b

Fried Pál

festő

1947. Amerikába utazott. Egyebekkört meg festette Greta Garbo és Rita Hayworth filmprimadonnák arcképét is –

Kis Újság. 1947.

jun. 29 (Greta Garbot és Rita Hayworthot festette le Fried Pál Amerikában.)

Fried Pál

Zuluk harcitanca,
repr.
Képzőművészek
1935. 8. l.

EDVI ILLÉS ALADÁR: *Zalamegyei konyha*
Az őszi tárlatról.

juk, hogy a vörös kocka lapjai sötétebbek, mint a fehéré; a fekete kockáé sötétebb, mint mind a kettőé, tehát a különféle színű, de egyformán megvilágított lapok között is van *tonus differencia*, mely nem a megvilágítástól függ, hanem a testek színkülönbségétől. Hasonló *tonus különbség* van a három test árnyékos oldalai között is. De igen érdekes lesz a dolog, ha a fehér kocka árnyékos oldallapját a fekete kocka megvilágított lapjával hasonlítjuk össze, mert akkor azt látjuk, hogy a fekete kocka megvilágított lapjai sötétebbek, mint a fehér test árnyékos oldallapjai; itt azt látjuk tehát, hogy a *tonus differencia* a megvilágítással ellentétes értékű is lehet, ha a testek között a színkülönbség igen nagy.

Jelen esetben tehát a tonus az azonos világításban alkalmazott, de különféle színek egymáshoz való viszonya.

Ha figyelmesen nézünk egy tájat az ablakon keresztül s azután hirtelen a szoba belsejét, azt fogjuk látni, hogy bár különféle színű tárgyak vannak úgy kinn, mint benn: a szabadban a színek inkább a kékes, a szobában inkább a barnás színek felé fognak hajolni, vagy jobban mondva, mintha kinn egy kékes, benn egy barnás fátyol borítana mindent; ez az a bizonyos átfogó szín, melyben minden szín feloldódik: az úgy nevezett *alap tónus*. A barna az interieur, a kék a plain-air alaptónusa. Ez nem tévesztendő össze a *valeurral*, mely a testek lokális színének tonus és színváltozását jelenti abban az esetben, ha az a szemlélőtől távolodna, vagy a levegő minősége megváltozik.

Az *alaptonust* azonban nem mindig a természet diktálja, lehet az a művész egyéni sajátsága is, amennyiben az egyik festő mindent barnábban, a másik mindent szürkébben stb. lát. Azt hiszem már mindenki hallott Rembrandt aranysárga, Correggio ezüstszürke alaptónusáról. Az ilyen *alaptonus* mesterségbeli eljárásból folyik, amennyiben az egyik barnával, a másik kékes szürkével aláfestett vászonra, mint *alapra* helyezi el a különféle színeket; innen van az *alaptonus* elnevezés. Lehet az eljárás fordított is; amikor is a festő a már felrakott színeken egy barna, kék stb. lazur színnel fest keresztül s így ebben az esetben a legutóbb alkalmazott lazurszín adja meg a kép *alaptonusát*.

Alaptonusnak nevezzük tehát azt a színt, melynek befolyása alá kerül a kép valamennyi, vagy legalább is legtöbb színe.

A tonus értelme bizonyos tekintetben megváltozik akkor, amikor nem színes képet, hanem egyszínű rajzot (ceruza, szén, rékarc stb) akarunk készíteni. Ebben az esetben azon feladat előtt állunk, hogy azokat a színfoltokat, melyek a természetben sok színben jelennek meg, a rajzon egy színnek (fekete, barna stb) különféle árnyalataival úgy adjuk vissza, hogy a rajz a színesség illusióját keltse, azaz *tonusban helyes* legyen. Ez nem olyan könnyű; igen iskolázott s igen helyesen látó szemre van szükség.

Egy példa mindent megmagyaráz: adva egy csendélet, világos zöld (meleg) háttér, sárga vázában piros muskátli, valamennyi csupa meleg szín; lerajzolandó fehér lapra ceruzával. Hogy rajzunk tónusban helyes legyen, meg kell állapítanunk, hogy melyik színfoltot fogom a legsötétebb tonusban felrakni: a zöldet, a sárgát, vagy a pirosat? Igen könnyű volna a dolog, ha valami módon ki tudnánk küszöbölni a testek színességét. Próbáljuk meg! Vegyünk egy kékszínű (hideg) üveglapot s azon keresztül nézzük a csendéletet. A lokál színek eltűnnek s mindent a kék különféle árnyalatában látunk; a *tonus differenciák* élesen érvényesülnek s pontosan megállapíthatjuk, hol vannak a legsötétebb s hol a legvilágosabb *tonusok*.

Az egyszínű ábrázolásnál tonus alatt értjük tehát a feketének, vagy más egy színnek oly fokú nüanszirozását, mellyel a tárgyak természetes, vagy látszólagos színének illusióját kelthetjük.

Röviden összefoglalva tonus alatt értjük:

1. a több színű képeknél:

a) az egy helyen alkalmazott egy, vagy több színű foltoknak egymáshoz való viszonyát árnyalatban és színben tekintettel a megvilágítás minőségére,

b) azt az összefogó színt, mely a kép valamennyi színét befolyásolja;

2. az egyszínű képeknél:

a színes megjelenéseknek helyes áttételét egy színre.

A „Képzőművészet" nem egy művészcsoport lapja, hanem az egész magyar művészeté. Ezért kötelessége minden művésznek és minden műbarátnak, hogy propagálja!

Képzőművészet
1927. 4. sz. 18. l. kép

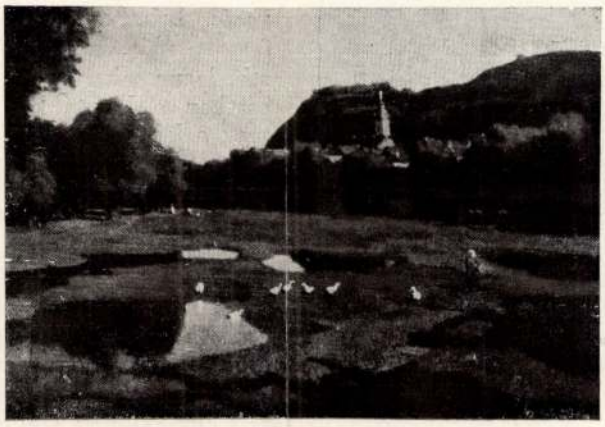

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: *Naplemente*

FRIED PÁL: *Néger táncosnő*

CSILLAG ISTVÁN: *Rákosi Jenő*

A Műcsarnok őszi tárlatáról.

ÉPITŐMŰVÉSZET

A Tabán

A régi Budának egyik kedves városrészétől akarok ebben a pár sorban elbúcsúzni. Lehet, hogy kissé korai ez a szándék, lehetséges, hogy hosszú idő telik még majd el odáig, amíg a Tabán városrendezésének ősrégi terve elérkezik megvalósításához. E pillanatban mégis úgy látom, — illetékes és szakkörök készülődéséből következtetve, mintha egy lépéssel közelebb jutottunk volna ahoz az időponthoz, amikor a tervezgetést és jószándékot a cselekvés mozgolódása váltja fel. Épen ezért szokatlan talán, ha búcsúzni készülök ott, ahol egy város újjászületését kellene üdvözölnöm és különösen időszerűtlen talán máma, a fejlődést és haladást — munkát és kenyeret igérő örömteljes várakozás közepette.

De ebben az esetben, a Tabán újjászületésének küszöbén úgy tűnik, mintha az alkotás megnyilvánulásában az enyészet rombolásának is része volna. Ugy látszik, mintha a bontócsákány szerepe ezúttal nem merülne ki a romok eltakarításában, de részt kívánna a mult emlékeinek lerombolásában is. Az a régi városrész, amely eltűnik, hogy utat nyisson egy modern metropolis fejlődésének, a maga százesztendős kunyhóival, kisvárosi csendjével, primitiv romantikájával a multat képviseli és értéket jelent azok számára,

Fried, Théodore

Peintre hongrois. Né à Budapest. Expose à Vienne, Würzburg, au Salon d'Automne (1925 et 1926), aux Indépendants, à Stuttgart, Jena.

Ed. Dict II. 83. l.

GYAR

PÍTÉSZ-EGYLET

ÖNYE

SZTŐ :

ADÁR

Fried Pál

cred

Erdélyi Árpád: A Mü-
serem kiállitásai:
Müvészet.
1938. 47. l. 48. l..

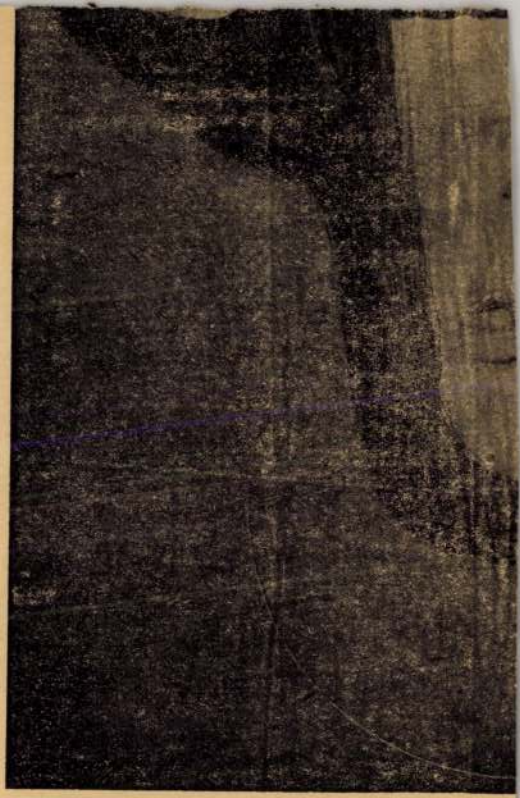

FRIED *Pál*, festő, * Budapest 1893 júl 16. Poll Hugónál tanult festeni. A világháború kitörésekor Franciaországban fogságba került, ahonnan öt év multán szabadult. Ekkor Budapesten telepedett le, hol főleg arcképfestéssel foglalkozott. Utóbb a Műcsarnokban rendkívül színgazdag keleti tárgyú pasztelljeivel tűnt fel. 1932. gyüjt. kiállítást rendezett az Ernst-múz.-ban.

E. G. I. 355 l

Pasztagyöngy, római VIII. 134

Fried Pál

pesti Dálnoki Miklós
Béla miniszterelnök
arcképei -

Demokrácia

1945. sept. 30.

Fried Pál

életrajz

írod.

Csókássy 82. l.

Kanizsa.

A középtért elfoglaló Newe
és a háttérből, a hol égő épüle
kal ostromolják. Felirata fölül

Belägerung der Türckische
In Nider Hungarn durch d
den H.
H.H. Grafen Niclas von S
Strozzi angefangen den 2
23 Maÿ
und den 2 Junii 1664.
a jobb sarokban: 1179.

Rm., mér. a vk. 28

Fried Pál

P. Ö.

Két kiállítás

– A Műteremben *Fried* Pál, akinek a műkereskedésekben gyakran látjuk élénk színekkel festett aktjait, kiállította Párizsban, Észak-Afrikában, Szenegáliában és Zuluföldön festett képeit. Nemcsak az egzotikummal hat. Különösen paszteljein érzik a francia impresszionista művészet hatása. Nagy mesterségbeli készség, szorgalmasság, élénk érdeklődés és frisseség jellemzi művészetét. *(p. ö.)*

Az Est. 1938 január 16.

MAGYAR K

BUDAPEST, I

BUDAPE

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Nagys.

Dr. Nagy Zol

IX. Rákos-u. 10

Müemlékek Ors

Fried Pál

Fův. kápt

Kikötő (of
Kikötő apály kor)

Szépm. Muz.

Arab nők, of

Naplemente, kr. r.

Halász István

bútorkereskedő és lakberendező

Budapest,

VIII., Üllői-út 30.

(Mária-utca sarok)

Telefon: 134—187

Budapest, 19 40 XII 14.

701

Szállító-jegy.

Vgy Szentiványi Gyula úrnak / úrnőnek

Pest Lágymányosi 16.

.....ról kelt ..... fiatalok 1 ..... számú számlám

és ennek kiegészítő részét képező ..... keletü levelezésünk alapján, mely az adásvételre vonatkozólag létrejött szóbeli kikötéseket írásban is lerögzíti, leszállítok Önnek:

Fried Pál

Műcsarnok

1921. tav. kiáll. 208. arckép, pont

+ 1921. őszi kiáll. 245

+ 1922. jub. kiáll. 439.

1922. őszi kiáll. 335. dr. Klein Sztúdé pont

1924. tav. kiáll. 94 arckép, pont

1924. őszi kiáll. 62 arckép

1926. őszi kiáll. 83, 304, 431, 439, 451, 452, 453 megvan

1926. téli kiáll. kollektív kiáll. 309–321 megvan

+ 1927. tav. kiáll. 242

+ 1927. magyar. taj 247

1927. őszi kiáll. 484–495 megvan

+ 1927/28. téli kiáll. 337 ?

+ 1928/29. téli kiáll. 516, 518, 520, 522

Sip. n. 6

+ 1929. tav. kiáll. 215

+ 1930 tav. 106

1930–31 jub. 566 arckép

4

Szentpétery Sámuel, pelsőczi ref. lelkész

V. 298.

Fried Pál

Műcsarnok katalogusok:

~~U. 4192~~

1921 őszi (245) arakép, paszt

1922 jub. (439) B.Ö-né arch. paszt

1927 tav. (242) karaván, sz. rajz

1927-28 téli (337) —

1928-29 téli (516-22) Ballerina, paszt
kikötő részlet
arab lovasok
Fürdős

1929 tav (215) Táncosnő

1930 tav. (106) Fiatal cigány lány paszt

1938 őszi (92, 261)
Halászkikötő
Fátyolos nő

Szépművészeti Múzeum V. 311.

Fried Pál festő

Akadémia - utca 14. Műcsarnok

~~1930. tav. kiáll. 106.~~

~~1930/31. pib. kiáll. 566.~~

1934. nemz. képzm. kiáll. 370.

Régi kikötő, of

1934-35 pub.

Tunisi utca

Zsúlák harci tánca

1936 máj-jun pub

Vöröskabátos nő

+ 1938 ötri 92, 261

1939-40 Ferencvárosi [illegible]

KE Tengerpart

48. Ereklyemuz.

de ne mbe

Jobbról elválasztott haja, bajusza és le-
szeme sötétbarna. Mellénye magas, kabátja

8 cm.
arczi emlékek muzeumából 4(107/95.No 112).
8-iki 14985 sz. leirat alapján. (159/96).

(79)

432

Omkt

1940 Sav

Zöldkalapos } nő, pestell
Fátyolos

1941 febr.-ápr. 1 db
Éverősök a Nyíjer
folyón, parst

1941 nov. Arch Kiáll
F. Ö arch, parst

Taschenburgi Kastély, IV. 201
szász Kiáljy

Fried Pál

koll. kiadó

l.

Ernst Henz kiadó

130/4.

1932.

Fried Pál

1922. ápr. [illegible] Egy
kiáll. Nemzeti Szalon
Női arckép. pasztell.

Orv. Magy. Iskola - Egyesület

V. 310.

Fried Pál

91. Arab tevével,
pasztell.
Repr.

Nemzeti Szalon
1927 máj. – jún.
MAPE 13. kiáll.

Fried Pál

MEGHÍVÓ

FRIED PÁL

FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1938. ÉVI JANUÁR HÓ 16-ÁN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A „MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

TISZTELETTEL

FRIED PÁL
FESTŐMŰVÉSZ

A MEGNYITÁSSAL KAPCSOLATBAN
A TOBORZÓ ZENEMŰKIADÓ KIADVÁNYAINAK BEMUTATÁSA.

ÓMORAVICZAI SZALMÁSSY ZSIGMOND
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

KATÓ KÁLMÁN
FESTŐMŰVÉSZ, MŰVÉSZETI VEZETŐ

„MŰTEREM"

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.

BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS UTCA 12
FÉLEMELET

TELEFON: 189-554

A kiállítás megtekinthető január hó 16-tól január hó 27-ig, 9—6 óráig, vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

Katalógus ára: 30 fillér.

Küldi

A RADIO 34 BARÁT

NYOMTATVÁNY.

KÉSZPÉNZ ZEL BÉRMENTESÍTVE

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

v. dr. Nagy Zoltán ~~úrnőnek~~ úrnak

S/8

Budapest

ker., ~~Váczi~~ ~~út~~ utca ~~tér~~ 80 sz.

Fried Pál

16.

Erősen készülnek művészeink a Tavaszi Tárlatra. *Murádi* Lili uj portréját is a kiállitásra festi most *Fried* Pál.

Hétfői Reggel

1943. jan. 18.

Fried Pál

Esti Kurir 1938 jún. 3.

MEGALAKULT A „FEKETE KOLOSTOR" TAGJAINAK SZÖVETSÉGE

Különös látványban volt részük péntek este az egyik budai park sétálóinak. A térség szélén, kis távolságnyira a kertes kávéház fényes ívlámpáitól, kecskelábakon álló hosszu asztal mellett körülbelül *negyven férfi* táborozott apró gyertyacsonkok imbolygó világa mellett.

A világháboru francia internáltjai ültek össze az asztal mellett, hogy felelevenitsék emlékeiket, a *fogalommá lett Fekete kolostor* és a többi szörnyüséges internálótábor Franciaországban rekedt magyarjai. A megjelentek meghányták-vetették jelenlegi helyzetüket és végül arra az elhatározásra jutottak, hogy *szövetségbe tömörülnek, megvédeni érdekeiket.* Ennek a kezdeményezésére szervezőbizottságot alakitottak. Tagjai: *Aczél* Endre, *Berecz* Sándor dr., *Bock* Lajos, *Gulyás* Márton, *Molnár* Imre és *Rónay* Kornél. A szövetség ügyésze *Nagy* Dezső dr.

A társaság ugyanakkor elhatározta, hogy internált társukkal, *Fried* Pál festőművésszel *megfestetik Kuncz Aladárnak, a «Fekete kolostor» szerzőjének arcképét. Kuncz* Aladár életrajzának megirására a szövetség *Németh* Andort kérte fel, *Kuncz* Aladár barátját és sorstársát, aki egy fedél alatt szenvedte végig vele a világháboru számkivetettséget.

A szövetség ezuton is felkéri a világháboru magyar internáltjait, közöljék címüket *Gulyás* Mártonnal (Régiposta-utca 16), hogy a szövetség további összejöveteleire meghivót kaphassanak.

VASÁRNAP **26**	Kat. János, Pál Prot. János, Pál	N. k. 4 ó. 4 p. N. ny. 20 ó. 1 p.
HÉTFŐ **27**	Kat. László kir Prot. László	
KEDD **28**	Kat. Ireneus Prot. Arszlán	
SZERDA **29**	Kat. Péter, Pál Prot. Péter, Pál	Izr. 30. Ros Khodes
CSÜTÖRTÖK **30**	Kat. Pál eml. Prot. Pál	Izr. 1. Thamusz R. Kh.
PÉNTEK **1**	Kat. Jézus sz. v. Prot. Tibold	VII. HÓ JÚLIUS
SZOMBAT **2**	Kat. Sarl. B.-A. Prot. Ottokár	Izr. 3. S. Korakh 4. P.

27. hét — 1938 VII. HÓ JÚLIUS — 31 nap

7 Pengőt nem kaptam meg.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Fried Pál

festő

Alkotás Mház

Magyar mesterek
kiáll. 1943. aug.:
Lovasok, Ballerinák, of.
Lasszóvető, of.

U. a. 1943. okt.: Lo-
vasok, of.

Fried Pál

Mut. 1893.

185. A ballerina
pastek 43×38

1.) Almásy-Tolcki V. 1941

2.) 1942 máj. IX. a.

Tunisie résolut pasit.

MŰRKV 1948. IX. a.

Férfi képmás, kréte

men von Regierungsbaumeister O. Poetsch in Charlottenburg.

Verlag von J. Engelhorn in Stuttgart.

Fried Pál

festő

Budapesten 1893 jul. 16.
Poll Hugónál tanult festeni 1910, 11-ben képzőmüvészeti iskolába nem járt. Kizárolag festenek foglal ~~[illegible]~~ 5 évig francia fogságban a háború kitörésekor éppen Párisban levén jelenleg Budapesten él, főleg arcképeket fest

saját közlése

Vasárnap
16
Husvét vas.

Hétfő
17
Husvét hétfő

Kedd
18
Apollón vt.

Szerda
19

Tegy Klozet

Protestáns naptár
Április

V	16	Hus. v.
H	17	Hus. v.
K	18	Ilma
S	19	Kocs.
C	20	Tivad.
P	21	Anz.
S	22	Szótér

Uj-Görög n.
Április

V	16	Hus. v.
H	17	Hus. h.
K	18	Hus. k.
S	19	Pafnuc
C	20	Teod.
P	21	Január
S	22	S. T.

Fried Pál festőművész

Ankarába kapott meghivást Kemál pasa portréjának megfestésére. Itthon megfestette a török konzul feleségének arcképét. A török festészeti ügyek vezetésében is fontos szerepet szántak a magyar művésznek, -közli a lap.

Délibáb, Bp. 1936. febr. 22. 9. sz.
X. évf. 16. lap.

Fried Pál 1.

Már a háboru előtt jó nevet szerzett magának balerinák és aktok festésével, – 1947-ben vándorolt ki az egyesült Államokba, ahol nemsokára a portréfestést választotta profiljának. Egy nap, a Madison Avenue egyik üzletének kirakatában, egy szakember meglátta a festményét és jelentette az első lépést a karier felé vezető uton.

Hámori Tibor: Fried Pál hazatér?

Országs Világ 1970/40 19 old.

Fried Pál 2.

Nemzokára Greta Garbo, Rita Hayworth és még sok világsztár portréfestése következett. Jelenleg is New Yorkban él a 81. utcában lakik és mindig szívesen fogadja a hazai látogatót. Rengeteget dolgozik, mindennap néhány órát fest, valakinek a portréját három-négy órai munkával készíti el. Sokat utazik, Afrikában, a Karib szigeteken, Spanyolországban és Mexikóban fest és készít vázlatokat.

Hámori Tibor: Fried Pál hazatér?

Ország-Világ 1970/40 19 old.

Fried Pál 3

A festészeten kívül nagyon szereti a szobrászalot is, terrakottából kisplasztikát készít, majd mintha vászon lenne, befesti gyönyörű színekre, művészi alkotások, ám ő ezt a munkát csak hobbynak tekinti. Nem szereti az ugynevezett moderneskedő festőket, nem érti őket, hisz a jó ízlésben, a régi iskola híve, impresszionista festő.

Ilainori Tibor: Fried Pál hazatér?

Országh-Világ 1970/40 19 old.

Fried Pál 4

Nevét és festményeit - ügyaitlyen magyaros szignóval - ma már sokan ismerik Amerikában. Hosszú, nehéz utat tett meg amíg idáig jutott. És most - a legnyabb hírek szerint - ismét hosszú utat szeretne megtenni. A napokban levél jött tőle, amelyben közli: „Szívesen rendeznék egy kiállítást Budapesten, nyolcvan - száz képpel. És foglalkozom a végleges hazatérés gondolatával is..."

Hámori Tibor: Fried Pál hazatér?

Ország - Világ 1970/40 19 old

FRIED PÁL

Aukción:

Pal Fried: Kauernde Mädchen.
Pastell auf Papier, 34x39 cm. Sign.

Wien, Dorotheum,
455. Kunstversteigerung, Juni 1981.
Katalogus sz. 733., 93.odd.

FRIED PÁL

Pal Fried: Cowboys
Kreide auf Papier, 49x70 cm. - Sign.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
624. Kunstauktion
Juni 1979
Katalogus 250.sz. 39.old.
Kép: Taf. 167.

FRIED PÁL

Pal Fried: 2 Tänzerinnen
Öl auf Leinw., 80x60 cm. - Sign.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
624. Kunstauktion
Juni 1979
Katalogus 1102 sz. 118.old.

FRIED PÁL

Pal Fried: Die dunkle Schöne.
Öl auf Leinw., 80x59,5 cm. Sign.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
449. Kunstversteigerung
Mai, 1980.
Katalogus 1100.sz., 115.old.
Kép: Taf. 32.

FRIED PÁL

Pal Fried: Ruhende.
Öl auf Leinw., 70x120 cm. Sign.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
446. Kunstversteigerung
Jänner 1980.
Katalogus 981.sz., 103.old.

Fried Pál festőművész

Pataki Gábor: Konzervatívizmus - hagyományok nélkül
1950-es évek művészete

Művészet, 1982. március

FRIED PÁL

Külföldi aukción:
Pal Fried: Am Morgen.
Pastell auf Karton, 66x50 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
639. Kunstauktion, Marz 1983.
Katalogus 22.old. 46.sz. Taf. 160.

Fried Pál

Egy zápszakárto emelkedi

Magyar Nemzet 1985. 11. 23.

Fried Pál

Kunwald Czézár, Burghardt Rezső, Kunfy László, Kiss Rezső, Bodnár János, Kövér Gyula és Fried Pál müvészek arcképeikkel válnak ki a Mücsarnok tavaszi kiállitásán,-irja Kun Imre a Müvészet c. rovatban a tárlatról.
Feiks Jenő és Alfréd balettet ábrázoló képeit és portréit ugyancsak magasra értékeli.

A HÉT, Bp. 1921. juni. lo.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

Fried Pál

A fiatal festőművész most tért haza Párisból, s alkotásaiból kiállitást rendeztek az Ernst Muzeumban.
"Mielőtt mástól hallaná" c. rovat, mely a szinházi és más művészeti ágak tagjairól számol be.

Délibáb, Bp. 1932. ápr. 23. VI. évf. 17. sz. 33. lap.

Fried Pál

P.N.932.V.8.
M.H.932.V.8.
M.O.932.V.8.
N.U.932.V.10.
Est,932.V.8.
E.K.932.V.10.

Az Ernszt-Muzeum csoportkiállitása

Az Ernszt-Muzeum szezónzáró csoportkiállitásának vasárnapi vernisszázsa nemcsak művészkörökben keltett érthető érdeklődést, hanem joggal számitott a hagyományos májusi szezón egyik finom társadalmi eseményének is. A kiállitó csoport élén ugyanis *Batthyány* Gyula gróf és a két *Feiks-fivér*, Alfréd és Jenő, olyan ismert és rokonszenves résztvevői a fővá ros művészi és társadalmi életének, hogy kiállitásuk megnyitásán természetesen mindenki megjelent. Szokatlanul nagy számban az arisztokrácia és szokatlanul nagy számban azok, akik mindenütt jelen vannak. Az érdeklődés mindjárt az első napon erős képvásárló-kedvben is megnyilvánult s ez mindenesetre örvendetes jelenség. Viszont az is bizonyos, hogy a kiállitó művészek kollekciói megérdemlik ugy az érdeklődést, mint az anyagi sikert.

A nagytermet kizárólag *Batthyány* Gyula gróf művei foglalják le, érdekes, izgató és izgatott festmények, amelyek egészen ujszerüek és a művész fejlődésében is külön ujdonságot jelentenek. Némelyik ugy hat, mintha álmot látna az ember, vagy vizió vibrálna előtte ópiumködben, de rajzban, szinezésben és sokszor egy-egy apró részletben a legkomolyabb művész fölényes tehetsége tündököl fel hideg biztossággal. Sok kultura és sok szellemesség kiséri ezt a tehetséget, csupa elmésség például *Odescalchi* hercegné portraitja s a fantasztikus tájakba beállitott kompoziciók is. Érdekes és nyugtalanitó a Batthyány-galéria s éppigy sok ujat talál a szemlélő *Feiks* Jenő termében is, aki hagyományos lóversenytéri képein kivül néhány egészen friss, egyénien érdekes és meglepően eredeti portraitval szerepel. Az édeskés és hizelgő hölgyarcképek után különösen kellemesek ezek a képek jellemző erejükkel, egyszerüségükkel, technikájuk puritán közvetlenségével. *Feiks* Alfréd, a szinpad, a nézőtér, a zöld gyep és a tribün régi piktora most is ismerős vidékein kalandozik, sok levegő, szin, mozgalmasság és derü kiséretében. De egy svájci falu sziklás utcáját ő is uj szemmel látja, eredeti darabossággal vetitve vászonra és a két versenyló mérkőzésén tomboló ezrek tömege egyik képén nemcsak brilliáns festészet, hanem pompás szatira is

A háro
komoly
folytat
Anna,
figyele
rációna
korativ
dag ha
és pikä
lid hu
mese f
kező p
tulzott
faktur
témake
tok ri
csillan
néha
Mikus
legutó
tőségé
A ki
siker,
a tájo

N.U. 932 V/10

szerű közgyülését (nagykaptalanát) az 1930—31. akadémiai évről vasárnap tartotta meg a Gellért-szálló hangversenytermében. A közgyülésen lényeges alapszabálymódositásokat fogadtak el, melyekkel tulajdonképpen azokat a tapasztalatokat és kezdeményezéseket kodifikálták, amelyeket a tiz esztendő megérlelt. Az Americana ugyanis eredetien katolikus diákszövetségnek indult, az évek során azonban részben természetszerüen részben felkérésre, a tagok között többségbe kerültek a végzettek, az öregurak, akik a katolikus családot képviselő nagyasszonyokkal és kisasszonyokkal, továbbá a 2500 főnyi egyetemi hallgatósággal együtt 15.000-es szövetségi létszámot adnak.

A vasárnapi közgyülésen *Bitter* Illés clairvauxi apát, commendator elnökölt. *Bernolák* Nándor v. miniszter, preceptor, beszámolt a tiz esztendő munkájáról, hangoztatván, hogy az Americanának oroszlánrésze volt abban, hogy az ifjuság nem esett a felforgatók karjaiba. *Schwartz* Elemér egyetemi magántanár főtitkári jelentése szerint az elmult évben a belső öntudat fokozását müvelte az Americana. *Strommer* Viktorin bencés házfőnök, az

43. **FRIED PÁL**
(Budapest, 1893 - ?)
Kalapos hölgy képmása
Pasztell 70x48. Jelezve lent jobbra:
Fried Pál 40.000,-

85. Müvészeti Képaukció. Bp., 1991. aug.
BÁV

Fried Pál

A Munkacsy-céh ötödik kiállitása

A kiállitás az Ernst-muzeum nyolc termében közel háromszáz képet és szobrot hoz. Az első kép, az első benyomás szinte döntő s *Fried* Pál Táncosnője büszkén viselheti a siker jegyének nemes szimbólumát. Lépésről lépésre kell menni. *Orbán* Dezső Regensburg cimü képe, *Kernstok* Károly egy rézkarca, Sz. *Gyenes* Lajos, *Pécsi Pilch* Dezső, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv ragyogó, ifjui hevületü, *Gimes* Lajos, *Iványi-Grünwald* Béla, *Orbán* Dezső, *Hermann* Lipót, *Kernstok* Károly müvei. *Márk* Lajos (a 94. sz. csendélete vezető darab), *Kemény* Nándor (a 71. sz. «Zivatar» költői szépség), *Zádor* István, *Balányi* Viktor, *Honti Páriss* Elza és *Vass* Elemér, *Bánovszky* Miklós, *Pólya* Iván, *Fenyő* György és *Basilidesz* Sándor; a hatodik teremben *Gimes* Lajos (138 sz. acélos kék szinü tája mesteri munka), vitéz *Darvassy* István, *Bánd* Viktória, *Boldizsár* István, *Vydal Brenner* Nándor, *Körmendy Frimm* Ervin, *Pohárnok* Zoltán, *Porter* Paula, *Jándi* Dávid képei ragadják meg a figyelmet. *Reiter* László, *Komjáti* Gyula, *Weil* Erzsébet, *Barcsay* Jenő, *Cselényi Walleshausen* Zsigmond, *Ujházy* Ferenc („Havas erdő", 257. sz. levegős, hangulatos, értékes mü), *Kern* Andor, *Istokovics* Kálmán, *Perlrott Csaba* Vilmos, *Kézdi Kovács* Elemér és *Gombos* Lilly (a fehér szinben megoldott igen bravuros képe), valamint a szoboranyagból *Petri* Lajos, *Lányi* Dezső, *Forgács Hann* Erzsébet jelentik a kiállitás abszolut értékét. **(b. m.)**

Est. Kurir

1933 III. 23

40 7
3

M. Kir. Postatakarékpénztár
LXV. általános
aukciója.

1933 - II. 26 - III 1 + II. 2 - 17.

katalogus: tiszteletpéldány.
(1-50 P.)

FRIED PÁL: ULED NAIL TÁNCOSNŐ.

Éva Kut. 1928.

Fried Pál

(1891), a «Vigasztaló» (1892) azonban már Amerikába kerül, míg a «Gyáva» (1894) c. művét egy német milliomos Hamburgban fogja le.

Az amerikai dollárok viszik el «Alchimista» (1895) és «Faust» (1895) műveit is és a szerény igényű, takarékos művész irigyelt vagyonos emberré lesz. A sors könyvében azonban meg van írva, hogy minden embernek el kell követnie egy botlást és ez a fátum Kéméndyn is beteljesedett. Az öt nyelven tökéletesen beszélő művészt a Mindenható sokoldalú tehetséggel is megáldotta és már Déván, a csendes szülői házban elárulta ezermester

Vad ló. Fried Pál szénrajza.

Ballerinák az öltözőben. Fried Pál szénrajza.

Fried Pál

FRIED PÁL: ARCKÉP

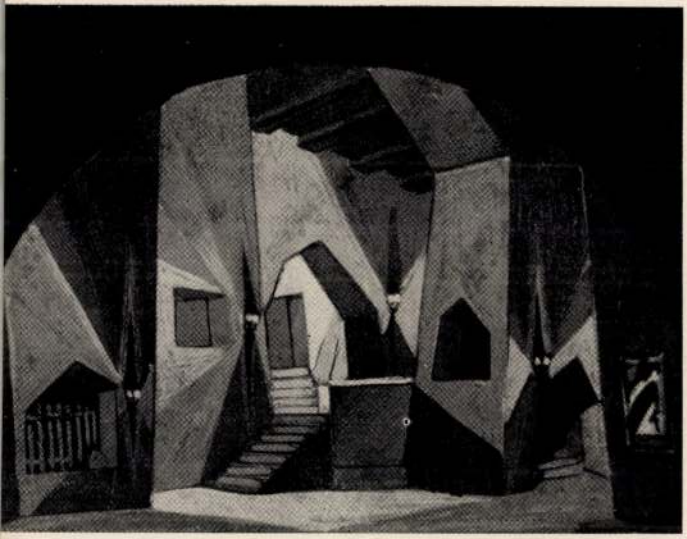

SINKOVICH REZSŐ (Temesvár): CARMEN-DÍSZLET

Fried Pál

FRIED PÁL: KELET

Képzőművészet

1932. 115. l.

Az Ernst-

GALLAS NÁNDOR (Temesvár): KUBIKOS

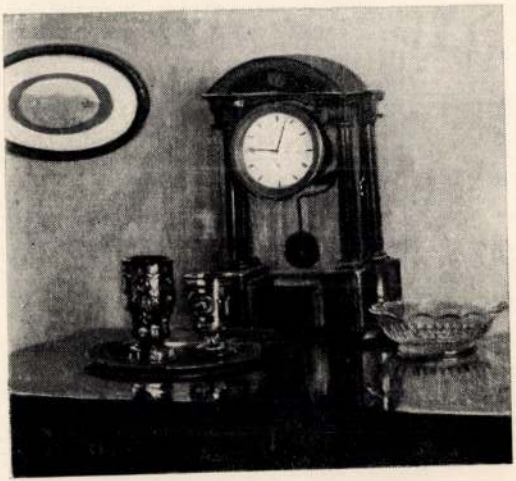

MIKES ÖDÖN (Nagyvárad): CSENDÉLET

zek.

Fried Pál

A Műteremben Fried Pál képeit látjuk. Sok erénye mellett sok hibáját is megemlítjük. Fried még mindig a háború utáni években bizonyos pesti körökre jellemző világnézetét hirdeti: Párizs-imádat, túlhajtott szexualitás, dekadencia. Kétségkívül művészi készségű ember, tanult, sokat látott, de neki a szeme csak arra szolgál, hogy színekkel, formákkal táplálja buja fantáziáját.

Dr. Fekete Lajos

Két kiállítás.

Református Élet.

1942. febr. 21.

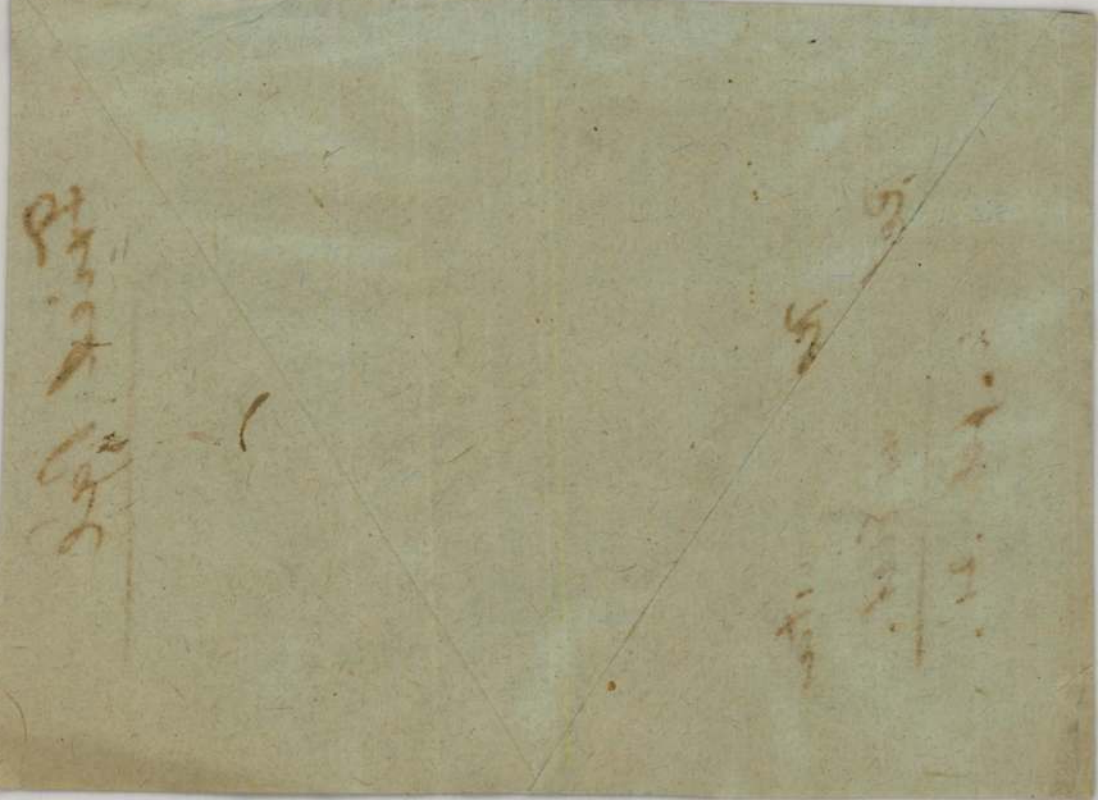

Fried Pál

idvarára. (Az illatok

ezik az első éjszaka.
k a varázsigét, mond-
ogy „*Légy oly Sehere-*
s már meg is indul a

avirág

a *Tiszavirág* sohasem
e *Bolváry* nem engedett.
nondanunk még azt is,
avirág nemcsak magya-
németül is elkészült.
ger, Simó Margit és a
színész is mind ott élt
t a Tisza mellett, amely
teljesen magyarrá for-
Hódmezővásárhelyi
k második hónapjában
rték a magyar nyelvet,
pedig, amelyet eleinte
golni sem mertek, ugy
erősebben paprikázva,
i látásuktól is könny
iber szemébe.)

elkalandoztunk a mi
ezeregyéjszakánktól
irni okvetlen, hogy

szon

zletét festi Fried Pál

Est Kurir 1938 dec. 25

S KORMÁNYZÓ UR ŐFŐMÉLTÓSÁGA
E ALATT ÁLLÓ
EGYEK ÉS HADIÁRVÁK
I SZÖVETSÉGE
leti csoportja
rpeléti ut 3.
uteai oldalon/

---

yek és Hadiárvák Országos Nemzeti
i Csoportja azon tiszteletteljes kére-
hogy a Szent István év karácsonya al-
jaink felsegélyezéséhez segitő jobbot

ben teljesitett legszentebb kötelessé-
tak és azok több mint ezer tagot szám-
se nemcsak emberbaráti, hanem nemzeti

inylődő hadigondozottaink nagy része
ogatására.

t csekk felhasználásával kérjük hoz-

hadigondozott bajtársainkat fogjuk

t sziveskedjék Biró Sándor csoport-
Zrínyi utca 15. I.em. küldeni.

Hazafias tisztelettel

Kentléleki Hajdó Lajos
csoportelnök.

	Adópengő ezrekben
1. Dr. Balogh István államtitkár arcképe	m. t.
2. Karády Katalin művésznő arcképe	„ „
3. Orosz Julia „ „	„ „
5. Őszi hangulat	14.500
7. Halászhajók viharban	17.500
11. Amalfi	14.500
12. Kubikusok	17.500
13. Igáslovak	23.000
14. Táncosnők	17.500
15. Hálókötők	23.000
16. Genovai részlet	17.500
17. Induló halászok	23.000
18. Dokk	17.500
21. Hering halászok	29.000
22. Holdfény	23.000
23. Tevék a sivatagban	17.500
25. Breton halászok	29.000
29. Bárkák	23.000
34. Opera	35.000
36. Zulu harcosok	29.000
38. Evezősök	29.000
39. Can-can	29.000
40. Terelés	35.000
42. Francia halászfalu	35.000
44. Beduin tábor	46 000
45. Kikötőben	46.000
46. Négerek tánca	46.000
47. Magyar csikósok	58.000
48. Szaharai városrész	46.000
49. Kikötő apálykor	58.000
50. Néger anya	35.000
51. Műteremben	23.000
53. Rakodó halászok	35.000
54. Tuniszi udvar	26.000
55. Árbócos	29.000
56. Rodeo	32.000
57. Pihenő halászok	26.000
59. Halászhajók	26.000
60. Vad ló	23.000
61. Francia parasztlovak	23.000
62. Fried Pálné arcképe	m. t.
63. Dakari leány	17.500
64. Délalgiri asszonyok	29.000
65. Breton halászkikötő	23.000

A NÖVÉNY- ÉS VIRÁGDÍSZÍTÉST

Éliás

virágüzlet

IV., VERES PÁLNÉ UTCA 10.

RENDEZI.

Felelős kiadó: Szalmássy Zsigmond.

Dr. Berkes és Gerő Merkur nyomda,
Budapest, IV., Prohászka Ottokár u. 6.

FRIED PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

A kiállítás megtekinthető:

SZALMÁSSY GALÉRIÁBAN

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 12. félemelet.

Telefon: 189-554.

1946 május 29-ig, naponta 10—5-ig, szombat, vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

Pasztellek:	Pengő
25. Beduin vizhordólány	1800.—
26. Lassóvető	1200.—
27. Primaballerina	1800.—
28. Bölényvadászok	1600.—
29. Lovasok	1600.—
30. Pihenő zulu lány	1500 —
31. Revü táncosnők	1300.—
32. Ballerinák	1800.—
33. Szántás alkonyatban	1800.—
34. Dakari lányok	1700.—
35. Rozgonyi Klári arcképe	m. t.
36. Ottrubay Melinda művésznő arcképe	„
37. Fokker és Ibi apacstáncparódia	800.—
38. „ „ „ „	800.—
39. „ „ „ „	800.—
40. Dr. vitéz Ajtay Jenőné arcképe	m. t.

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

festőművész

a „MŰTEREM" művészeti vezetője.

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ: 1943. ÉVI FEBRUÁR 14-TŐL 25-IG 9—½6 ÓRÁIG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10—2 ÓRÁIG.

Ha kiállításaink érdeklik, kérjük nevét a pontos cimmel olvashatóan a látogató könyvbe beirni, hogy a jövőben állandóan küldhessük meghivóinkat nb. cimére.

„MŰTEREM" TELEFON: 189-554

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI (KUNSTAUSSTELLUNGEN)

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. (FÉLEMELET)

FRIED PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

UJABB FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

Műterem 1943 febr

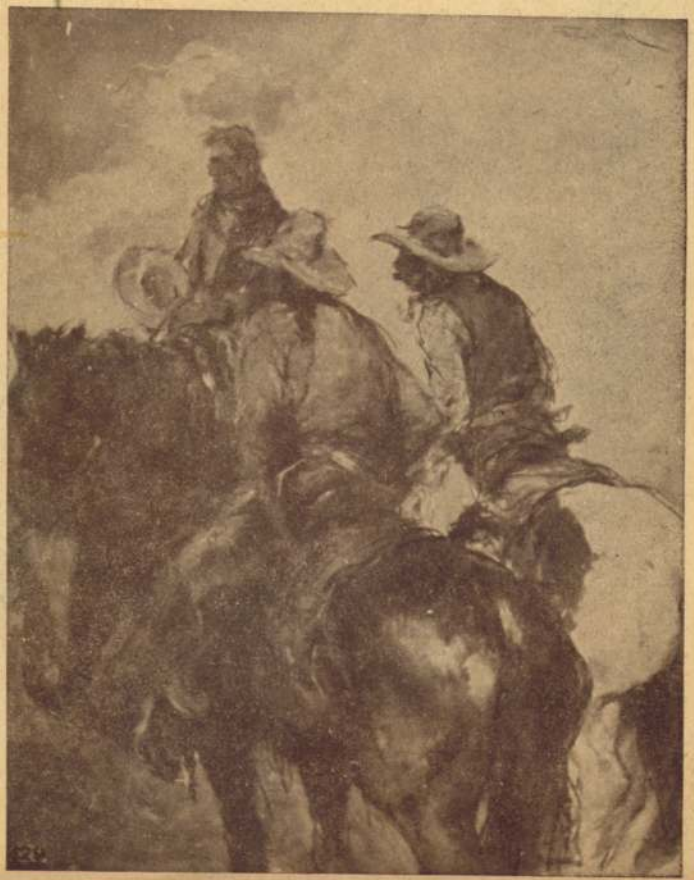

Pasztellek:	Pengő
1. Önarckép	m. t.
2. Olasz vitorlások	1000.—
3. Muráti Lili művésznő arcképe	m. t.
4. Spanyol halászbárka	800.—
5. Pihenő karaván	1000.—
6. F. P.-né arcképe	m. t.
7. Francia halászbárkák	1000.—
8. Bikaviadal	600.—
9. Éva	1000.—
10. Vitorlások	800.—
11. Can-can	800.—
12. Szép Ilonka művésznő arcképe	m. t.

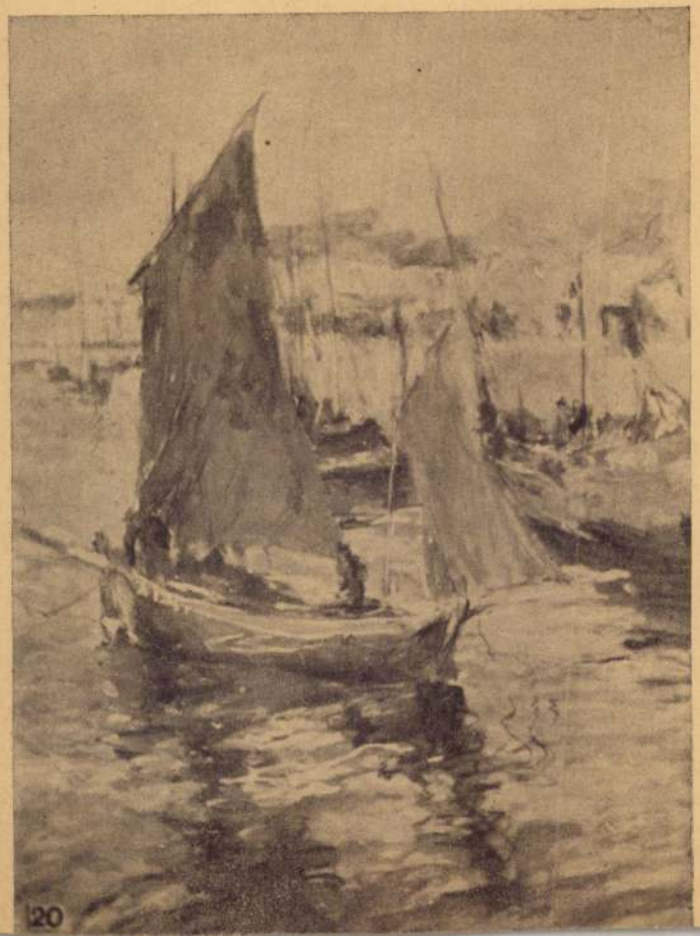

Pasztellek:	Pengő
13. Breton halászok	1200.—
14. Táncosnők	1200.—
15. Vad ló betörése	1300.—
16. Fehér kalapos nő	1000.—
17. Szénás szekér	1200.—
18. Vásár Algirban	800.—
19. Halászok	1100.—
20. Francia kikötő	1200.—
21. Beduin asszonyok	1100.—
22. Zsuzsi	1000.—
23. Lovasok	1500.—
24. Zulu leány	1600.—

Magyar ügyet támogat, ha terjeszti a magyar zenét.

Hivja fel rokonai és barátai figyelmét előnyös előfizetési feltételeinkre és hasson rájuk, hogy

LÉPJENEK BE A

„MAGYAR MUZSIKABARÁTOK TÁBORÁBA"

és fizessenek sürgősen elő a kiadásunkban megjelenő

ZONGORA vagy HARMONIKA

kottákra, melyeket a példányonkénti 2.–, 4.– pengő helyett ***féláron*** kap, mert

20 példány zongora
vagy
12 füzet harmonika

legujabb sláger és dal

(film, operett, tánczene és magyarnóta)

előfizetési ára évi 24.— pengő,

mely havi 2.— pengős részletekben is törleszthető. Az előfizetés egy évre kötelez.

ZONGORA

kiadványainkat negyedévenként (március, junius, szeptember, december)

HARMONIKA

kiadványainkat pedig havonta a befizetés arányában küldjük költségmentesen. A kiadásra kerülő művek ifj. Jáhn Antal zeneszerző, harmonikaművész könnyen játszható átiratai. A basszushangok és akkordok hangjegyábrázolásain kivül még betűkkel is jelezve vannak, tehát a művek lejátszásához a basszuskulcs ismerete sem feltétlenül szükséges. Az átiratok kisharmonikán is előadhatók.

Ha a „MAGYAR MUZSIKABARÁTOK" táborába belépni óhajt, ugy fizessen be 4.— pengőt (az első és utolsó havi részlet fedezésére) a 49.455 számu postacsekkszámlánkra, hivatkozzon ezen felhivásra, közölje pontos cimét és azt, hogy milyen kottákra (zongora vagy harmonika) vonatkozik előfizetése.

BUDAPEST,
IV. KOSSUTH LAJOS-U. 12.
FÉLEMELET
TELEFON: 189-554

Felelős kiadó: Kató Kálman

Dr. Berkes és Gerő (Merkur) nyomda

Műterem Q 42

FRIED PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ: 1942. ÉVI FEBRUÁR HÓ 15-TŐL 26-IG 9—6 ÓRÁIG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10—2 ÓRÁIG

KATALÓGUS ÁRA 50 FILL.

		Pengő
1. Félvérlány	olajfestmény	400.—
2. Vándorcirkusz	„	700.—
3. Tükör előtt	„	700.—
4. Can-Can táncosnők	„	1000.—
5. Lovak a pusztán	„	600.—
6. Marseille-i kikötő részlet	„	750.—
7. Amalfi	„	500.—
8. Műlovarnő	„	1000.—
9. Halász kikötő	„	750.—
10. Kirakodó halászok	„	1000.—
11. Kovácsműhelyben	„	500.—
12. Árbocok	pasztell	250.—
13. Naplemente	olajfestmény	600.—
14. Olasz tengerpart	„	400.—
15. Nyeregbetörés	pasztell	300.—
16. Lasszóvető	„	300.—
17. Bak-ugrás	„	300.—
18. Vad ló	„	350.—
19. Hosszu vágta	„	400.—
20. Terelés	„	400.—
21. Lóidomitók	„	300.—
22. Senegali piac	pasztell	500.—
23. Dakari lányok	olajfestmény	900.—
24. Ülő nő	„	900.—
25. Can-Can	akvarel	250.—
26. Dakari piac	pasztell	300.—
27. Balette iskolában	akvarel	250.—
28. Balette	„	250.—
29. Can-can táncosnő	pasztell	500.—
30. Öltözőben	„	300.—
31. Spanyol táncosnő	akvarel	350.—
32. Piruette	„	250.—
33. Balette	„	250.—
34. Halászhajók érkezése	olajfestmény	500.—
35. Tuniszi lányok	pasztell	500.—
36. Fehérkesztyüs nő	olajfestmény	500.—
37. Fátyolos nő	pasztell	500.—
38. Éva	„	500.—
39. Afrikai piac	„	900.—
40. Nyár	olajfestmény	600.—
41. Dr. B. I. plébános úr arcképe	„	m. t.
42. Dr. B. L. úr arcképe	pasztell	„
43. D. N. úrnő arcképe	„	„
44. Dr. R. Ö.-né úrnő arcképe	pasztell	m. t.
45. Dr. H. M.-né úrnő arcképe	„	„
46. Vagneró	„	250.—
47. M. T.-né úrnő arcképe	„	m. t.
48. Pipacsok	„	400.—

Szobrok:

49. Vagneró	300.—
50. Indiánok	500.—
51. Cirkusz	500.—
52. Beduin lányok	400.—
53. Arab lovasok	300.—
54. Vad ló	300.—

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

festőművész

a „MŰTEREM" művészeti vezetője

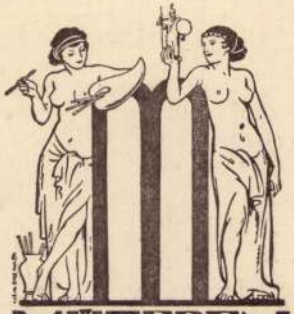

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI

KUNSTAUSSTELLUNGEN

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 12.

FÉLEMELET • TELEFON: 189-554.

*** Fried Pál képkiállítása a Müteremben.** Csak negyvenhét mü, levegősen elhelyezve, kitünően rendezve, de egy kivételesen hatásos tehetség méltó népszerüséget érdemlő munkássága látszik meg benne. Fried Pál fölényes erőkkel rendelkezik, érzék és mesterségi tudás a legkedvezőbb összhangban vannak munkásságában. Éles szem a témák meglátásában a lelemény koncepcióban és a megfogalmazásban egyaránt, tökéletes rutinnal és hibátlanul beszéli a szinek és formák nyelvét olajban, vagy vizfestékben, tenperában, rajzban meg szinezett rajzban egyaránt. Mesterségbeli tudásában ugyancsak virtuóz. Témáit minden tekintetben nagy területről gyüjti: a párisi mütermek könnyed lebegésü világából, a spanyol, beduin, marokkói meg zulu földről, ahol páriákat, majd fejedelmi személyeket, táncosnőket meg méltóságokat fest, de vannak lirai tájképei is a kikötők vizének könnyü és forró táncáról; fest nyugovókat és szilaj mozdulatokat nagy változatosságban. Mindig erővel, életvidámsággal, erélyes szinskálával teli, párisi és egyéni könnyedséggel, gyorsan és biztosan rögziti meg a kifejező mozdulatot, pillanatot. Csupa élet és elevenség. A realizmus és impresszionizmus minden izét felszivta, a háboru utáni forradalmakon biztos egészséggel átvészelt s a maga hasznára feldolgozta mindazt, amit érdemes volt felhasználnia, a maga egyéniségének megtartása mellett. Gyönyörködik a fehér és szines emberbőr tapintható érzékeltetésében, a gyors és könnyed szinfutamokban, a viztükrökben, az arckifejezés tolmácsolásában. Ez egyetlen művésztől hozott tárlat változatosságában felér egy csoportkiállitással és az egészen egy biztos és szines egyéniség megnyilatkozása uralkodik, egységbe foglalja az egész tárlatot. **B. A.**

MŰVÉSZET

Fried Pál festő

Színháki Magazin -
1943. aug. 78. (Kell-e Mű-
vész-
ka-
mara?)
arch

Fried Pál:

Először fel kell találni azt a mérték-egységet, amely alapján ki lehet számítani: ki lehet tagja a kamarának s kit kell abból kirekeszteni. A művészet szabad pálya, ahol nincs munkáltató, nincs kötöttség, valaki vagy tehetséges, vagy nem, vagy nagytehetségű zseni, vagy kis művész, de ez a kis tehetsége éppen elég ahhoz, hogy megéljen munkáiból. Már most ki vállal felelősséget az ilyen emberek kirekesztéséért. A kamarai rendszerek általában jól beválnak, amikor valóban a tagok érdekeit szolgálják, egységes fellépést biztosítanak a kamarában tömörültek számára. De éppen a képzettséghez való kötés jelenti a kamara keretét, az előírt végzettségek határozzák meg a tagfelvételt, viszont a képzőművészet világában lehetetlen ilyen előképzettségi követelményt felállítani.

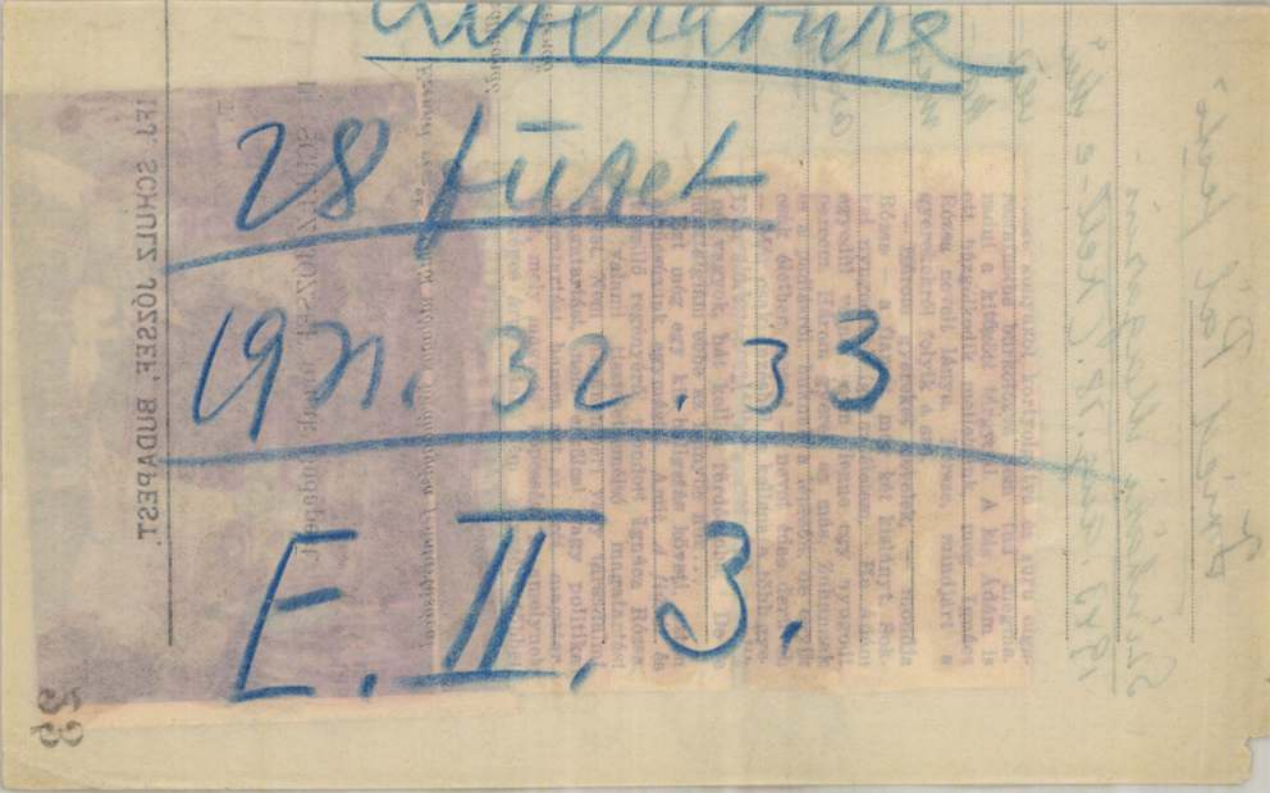
28 füzet
1931. 32. 33
E. II. 3.

Fried Pál

koll. kiáll. Műterem
1943. febr.

Új Magyarság
1943. febr. 17.
(Kiállítások.)

*

Fried Pál, a népszerű női arcképfestő több oldalról mutatkozik a Műteremben. Hozzánk legközelebb állnak tájképei, amelyeket szép, levegős színekkel, bravurosan könnyed ecsetkezeléssel fest. (Olasz és francia halászbárkák.) Bikaviadala, erőteljes breton halászai, tiszta napsütésben álló Szénásszekere mutatják, hogy komoly értékek keresésére, elmélyedésre is képes és kár tehetségét a ma múló sikereinek feláldoznia a tetszetős, édeskés portrék és a sikamlós orfeumjelenetek termelésével.

— **Fried Pál gyűjteményes kiállítása.** Fried Pál nem ismeretlen művész a közönség előtt. Műkereskedésekben gyakran találkoztunk kedvenc témájával, az enyhe színekkel megfestett ballerinával, aki szendén lehajolva tánccipője pántját igazítja meg. A Műterem Kossuth Lajos-utcai helyiségében most kiállított gyűjtemény azonban egy egészen más vérmérsékletű és más technikáju művészt mutat be, akinek az élet tarkaságában jelentkező mozgás gyors megrögzítése a becsvágya. A művészre e fejlődésében nyilvánvalóan hatással voltak a Földközi-tenger vidékén és Amerikában tett utazásai. E vidékekről hozott emlékei mind színben és mozgásban jutnak kifejezésre; tuniszi és szenegáli részletek, az Uled-Nail törzs leányai Afrikában, lovakat betörő és lasszóvető cowboyok az ujvilágban, mind-mind pazar és vibráló színekben jelennek meg előttünk. Fried gyors és biztos megfigyelő s amit vászonra vagy papirra szán, különböző technikákkal könnyedén örökiti meg. A táncosnő motivumhoz természetesen nem lett hűtlen. Látunk ballet-figurákat, spanyol táncosnőt, kánkánjárót, valamennyit a mozdulat oly finom megrögzítésével, hogy azt a táncfestés atyamestere, Degas is megdicsérte volna. Fried arcképei közül azokat szeretjük, amelyekbe nem kivánt a lelkéből fakadó könnyedségen tulmenő mügondot fektetni. A művész sokoldalusságát jellemzi, hogy kerámiával is foglalkozik; amerikai tárgyu apró szobrai igen érdekesek. A kiállitás február hó 26-ig tekinthető meg.

Fried Pál

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Györ
Megrendelés esetén az összeg MNB 149
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület építészeti állagának a tör

Mü

MEGHÍVÓ

FRIED PÁL

FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1938. ÉVI JANUÁR HÓ 16-ÁN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A „MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

TISZTELETTEL

FRIED PÁL
FESTŐMŰVÉSZ

A MEGNYITÁSSAL KAPCSOLATBAN
A TOBORZÓ ZENEMŰKIADÓ KIADVÁNYAINAK BEMUTATÁSA.

ÓMORAVICZAI SZALMÁSSY ZSIGMOND
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

KATÓ KÁLMÁN
FESTŐMŰVÉSZ, MŰVÉSZETI VEZETŐ.

„MŰTEREM"

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.

BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS UTCA 12
FÉLEMELET

TELEFON: 189-554

A kiállítás megtekinthető január hó 16-tól január hó 27-ig, 9—6 óráig, vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

Katalógus ára: 30 fillér.

Küldi

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán ~~úrnőnek~~ úrnak

Budapest

ker., Andrássy ~~utca~~ ~~tér~~ út 73. sz.

Fried Pál
festő

Kis Újság
1946. máj. 26.

Fried Pál kiállítása

A *Szalmássy Galérában* állította ki legújabb képeit *Fried* Pál, ez a nagytehetségű és kivételes képességű művész. Több mint negyven olajfestmény és pasztell sorakozik fel: egy termékeny és öntudatos művész termésének legjava. Ezúttal nem is legtöbb erősségei: a portré és a játékos mozdulatok s rózsaszínfelhős ballerinái dominálnak, hanem erőteljesebb kompozíciókat is bemutat, mintha csak igazolni akarná, amit amúgy is tudtunk róla: az ecsetnek és a pasztellkrétának bravúros mestere, akinek tulajdonképpen nincs kedvenc „festői témája". Különösen tetszik a legnagyobb francia festők szintjét megközelítő *„Opera"* című képe, a *„Tengeri táj"* és a *„Könyöklők"* napfényes nyugalmat árasztó pasztellje. A kiállítás az újjáéledő művészetünk egyik komoly eseménye. (K)

ŐSZI KIÁLLÍTÁS

KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1930. OKTÓBER 18—NOVEMBER 16-IG

NYITVA NAPONTA: 10—2 ÓRÁIG

SZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

Fried Pál újabb képei a „Műterem"-ben

Ezelőtt egy évvel látogattuk meg legutóbb Fried Pál képeit a Műteremben, termékeny ecsete azóta festett képeivel újra megtölti ugyane falakat Virtuóz tudás, derülátó kedély, a mesterségiekben való biztonság, a közönség tetszésének fölényes ismerete most is megteszi a magáét. Még bőven és gyakran felrévednek emlékezetében a vadnyugaton, az exotikus délen és távol-délkeleten (felejtsük el itt e szavak hadijelentésbeli recsegését) eltöltött éveinek témái, zulu leányaktjai, dakari leányai, vadnyugati lasszóvetői, gauchói, bőlénykvadászai. Szétválasztottan is együvé rendeződik majdnem triptichonná különösen hatásos „Fokker és Ibi" apacs-táncparódiája. Kedélyének bő áradását mutatják a színek zuhatagában fürdő cirkuszi táncosnőképek, egy-egy olasz vagy spanyol kikötő vitorláinak harsány szín-hangversenye.

Fried Pál másik, szintén érezhetőleg kedvelt tevékenységi köre: az arcképfestés. Azt kell hinnünk, hogy csak hatásosan szép nők arcképének megfestését vállalja el — vagy talán úgy tudja boszorkányosan alkalmazni bizonyos újjáteremtő festőkozmetikáját, hogy a legakadékosabb színésznő is hízelgően kielégítve érzi magát a jellemzően élethű és mégis hízelgő megfestés által. Valamennyi arcképének fölébe emelkedik azonban kitűnő *Önarcképe*, amely tekintet nélkül a megfestettnek tetszésére, bravúros és művészi teljesítmény, az egész kiállítás legfőbb értéke. Biztosra vesszük a kiállítás általános közönségsikerét.

B. A.

Magyar Nemzet
1943. febr. 16.

MAGYA

BUD

Magya

dr. Sz

Fried Pál

festő-

Fried Pál festőművész, az ismert magyar portrétista, napnap után újabb megrendeléseket kap a francia társadalom minden rétegéből. Szinte máról holnapra a legismertebb arcképfestők egyike lett a francia fővárosban.

Magyar Nemzet

1947. márc. 5.

Fried Pál

Fried Pál képei. A körúti képkereskedések kirakatából ismert *Fried* Pál most a Kossuth Lajos uccai *Műteremben* szerepel nagyobb kollekcióval. Sokat utazott egzotikus vidékeken és az utazásairól készített rajzok, képek kaleti jeleneteket, beduin, arab lányokat, kikötőket, tevéket, táncosnőket, néger asszonyokat ábrázolnak. Ezek az utazási emlékek plasztikus naturalizmussal, fülledt erotikával és

főleg a női hús túlzott anyagszerűségével, bravúros technikával vannak megfestve. Fried Pál túlságosan keresi a nagyközönség kegyeit; annak a széles rétegnek fest, akik tetszetős színeket és teltkeblű,. multszázadian erotikus női aktokat szeretnek szobájukban látni.

Impresszionista technikával csinált vízfestményei és pasztelljei, táncosnői, balerinái már ízlésesebbek és finomabbak, ezek előtt azonban az a gyanú ébred fel bennünk, hogy Fried túlságosan megnézte a francia impresszionisták képeit. *(D)*

Magyarország, 1938. január 16

MAGYARSÁG
1938 január 16, vasárnap

*** Fried Pál képkiállítása a Müteremben.** Csak negyvenhét mü, levegősen elhelyezve, kitünően rendezve, de egy kivételesen hatásos tehetség méltó népszerüséget érdemlő munkássága látszik meg benne. Fried Pál fölényes erőkkel rendelkezik, érzék és mesterségi tudás a legkedvezőbb összhangban vannak munkásságában. Éles szem a témák meglátásában a leleményes koncepcióban és a megfogalmazásban egyaránt, tökéletes rutinnal és hibátlanul beszéli a szinek és formák nyelvét olajban, vagy vizfestékben, tenperában, rajzban meg szinezett rajzban egyaránt. Mesterségbeli tudásában ugyancsak virtuóz. Témáit minden tekintetben nagy területről gyüjti: a párisi mütermek könnyed lebegésü világából, a spanyol, beduin, marokkói meg zulu földről, ahol páriákat, majd fejedelmi személyeket, táncosnőket meg méltóságokat fest, de vannak lirai tájképei is a kikötők vizének könnyü és forró táncáról; fest nyugovókat és szilaj mozdulatokat nagy változatosságban. Mindig erővel, életvidámsággal, erélyes szinskálával teli, párisi és egyéni könnyedséggel, gyorsan és biztosan rögziti meg a kifejező mozdulatot, pillanatot. Csupa élet és elevenség. A realizmus és impresszionizmus minden izét felszivta, a háboru utáni forradalmakon biztos egészséggel átvészelt s a maga hasznára feldolgozta mindazt, amit érdemes volt felhasználnia, a maga egyéniségének megtartása mellett. Gyönyörködik a fehér és szines emberbőr tapintható érzékeltetésében, a gyors és könnyed szinfutamokban, a viztükrökben, az arckifejezés tolmácsolásában. Ez egyetlen művésztől hozott tárlat változatosságában felér egy csoportkiállítással és az egészen egy biztos és szines egyéniség megnyilatkozása uralkodik, egységbe foglalja az egész tárlatot. *B. Á.*

ŰVÉSZET

ELSEJÉN — FŐSZERKESZTŐ MARIAY ÖDÖN
TÁN — SZERKESZTŐSÉG BUDAPEST IV., GRÓF
HIVATAL KIR. MAGYAR EGYETEMI NYOMDA,
N 146—145. — LAPZÁRTA MINDEN HÓ 15-ÉN —
ELŐFIZETÉSI DÍJ ÉVI 20 P. SZÁMONKÉNT 2 P.
MLA SZÁM: KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA
MAGY. EGYETEMI NYOMDA, BUDAPEST.

. — A mellékleteknél a fényképész nevét nem közöljük.

BELLE ARTI

RIVISTA D'ARTE — DIRETTA DA
ÖDÖN MARIAY E ZOLTÁN VITÉZ NAGY

AMMINISTRAZIONE: R. TIPOGRAFIA UNIVERSITARIA UNGHERESE DI BUDAPEST.
BUDAPEST VIII, MÚZEUM-KRT. 6.

ABBONAMENTO ANNUO Lit. 120.

Fried Pál

Kell. kiáll. 1943. febr. a Műteremben.

A „Műterem"-ben **Fried Pál** képeiben volt módunkban gyönyörködni. Elfoglaltságunk nem engedvén, hogy lokálokba járjunk, az ő kiállításán megismerkedtünk egy rakás *lokálattrakcióval*, apacstáncossal, néger lányokkal és hasonlókkal. Egy rakás női arcképe ugyanebbe a hangulatkörbe vezeti a nézőt, úgy, hogy szinte hiányzik a kiállítási helységből a magas pult a felemelkedő ülésekkel és a cocktail keverőkkel. Egyéb „felemelkedés"-ben úgy sincs részünk. A kiállításon vannak még vad indiánok bizonokkal Buffaló Bill módra és cowboy-ok Tom Mix módra, színes vitorlák a kék vizeken és egyéb attrakciók a — *sekélyesség vizein.*

K. J.

Kiállítások.

Magyarság 1943. febr. 18.

Fried Pál

Pesti Hirlap
1938. január
18.

lyes Te Deummal ért véget.

— **Fried Pál festményei.** Fried Pál festőművész azoknak a tulajdonságainak köszönheti művészi népszerüségét, amelyekből — őszintén szólva — kevesebb... több volna, hogy tehetségéhez méltó munkát végezzen. Elképesztően virtuóz festő, olyan könnyedségével a rajznak, szinnek, hogy ez már-már az érték rovására megy. Ha ez a ritka technikai tudás és könnyedség együttjárna bizonyos tartalmi mélységgel és a tetszetősség helyett a komoly festőiséget szolgálná, mi jobban, a vásárlóközönség azonban bizonyára kevésbé értékelné Fried Pál művészetét. Minden csak azon mulik: kinek mi a fontos, — ... Manet, például, évekig nem tudott tuladni egyetlen képén sem, ma mégis Manet. Pedig, hogy Fried Pálnak is lehetnének magasabb becsvágyai, azt néhány Degas-finomságu táncosnő-rajza és az *Arab lány*, vagy a *Zulu harcosok* cimü festményei igazolják. *(—y)*

— **Megalakult** [illegible]

Apostol, aranyozott réz, négykarélyos vézett lemezen. Könyvtábláról. Mag. 7·5 cm. ~~XIV. sz.~~ eleje. 1420 kü.

Radisich: A Szimor-Múzeum. Művészi Ipar II – 1887, 222 l (repr. 223 l.)

Fried Pál

Kollektív kiállítás a Műteremben 1943. febr.

A *Műteremben Fried Pál* folytatja tavaly ilyenkor rendezett kollektiv kiállitását. A művész akkor kezdett kibontakozni a tömegmunka béklyóiból. Most bemutatott művei már kiforrott termékei egy művészléleknek, amely a színház és variété felfokozott illuzió világitásában találja meg az alkotás örömét. Láttunk még Friedtől gondosan festett exotikus tájképeket is, a táncmotivum azonban tulharsogja ezeket. S ez jól van igy: Budapest művészetének ez a legcsillogóbb, de legtünékenyebb része megérdemel egy művészt, aki becsvágyón örökiti meg a pillanatok varázsát. Friednek szép portréi is becsületére válnak. *(s. l.)*

Pesti Hirlap
1943 febr. 20.
(Két kiállitás.)

KOLOZSVÁR
UTCA A SZÁM

A pendli-portré

Az esztétika a portrék különböző fajtáját ismeri: van ceruza-portré, szénrajz, akvarell- és olajfestmény. Most Fried Pál festőművész új műfajt talált fel: a pendli-portrét. Megfestette ugyanis a Nemzeti Színház két fiatal tagjának: Perczel Zitának és Szörényi Évának arcképét, de nem két különböző vásznon, hanem közös portrét csinált róluk. Ez a skót-rendszer különös jogesetet teremtett. Tekintve, hogy mind a két fiatal művésznő igényt emelt a képre, a festőművész kikötötte, hogy a közös portré félévenként lakást cseréljen. Hat hónapig Perczel Zita lakásán fog lógni, hat hónapig Szörényi Évánál. Színészportrékról lévén szó, a dolog egészen stílszerű. Pendliznek. Akárcsak az életben.

Készül a pendli-portré. Szörényi Éva, Perczel Zita, Fried Pál

Szörényi rúzsozza a portréját

A vándorkép

(Paál fotók)

Színházi Élet
1935. 13. sz.
47 képpel és arcl.

Zene és Ének hangjaival

Irja: Szomory Dezső

A Budapesti Hangversenyzenekar, az igazi fiatalságot reprezentálja zenei életünkben. Bátran, sőt gyakran hősiesen fordul hangszerei tömegével, a magasabbrendű alkotások felé s mindig tudja mit zenél! Nem pályázik olcsó babérokra, jól teszi! Csak nemes, finom lelkekhez kíván szólani, — ezért minden elismerést megérdemel. Épp a napokban beszélt nekem Hubay Jenő, a legmelegebb rokonszenv hangján erről a fiatal zenekarról, küzdelmeiről s vágyairól... Hogy mennyire igaza van világhírű mesterünknek, azt csak most értettem meg igazán, ezen a Magyar Est-én, mely valósággal ünnepszámba ment.

A magyar zenének egész pazar világa nyilt meg előttünk ezen az estén a Városi Színházban. A legigazibb, a legművészibb magyar zene Bartók, Liszt, Hubay, Kodály, Dohnányi és Weiner gyönyörű műveiben. Öröm volt ezt hallgatni, ritka, mondhatnám esztényi öröm, mai sivár életünkben. Ferencsik vezényelt, szokása szerint igen bravúrosan. E fiatal zenekar elé álmodni se lehetne mást, mint ezt a fiatal, tehetséges Ferencsiket. Az ünnepi estéhez méltó ünnepi közönség kísérte lelkes tapsaival ezeket a vigasztaló s f lemelő, büszke magyar zenéket. Azt lehetett érezni bennök, — s ez volt a legvigasztalóbb — hogy messze világgá elhangzanak...

Kitűnő Operaházunkban, a Wagner-ciklus során, a Parsifal-t és a Bolygó holland-i-t hallottuk.

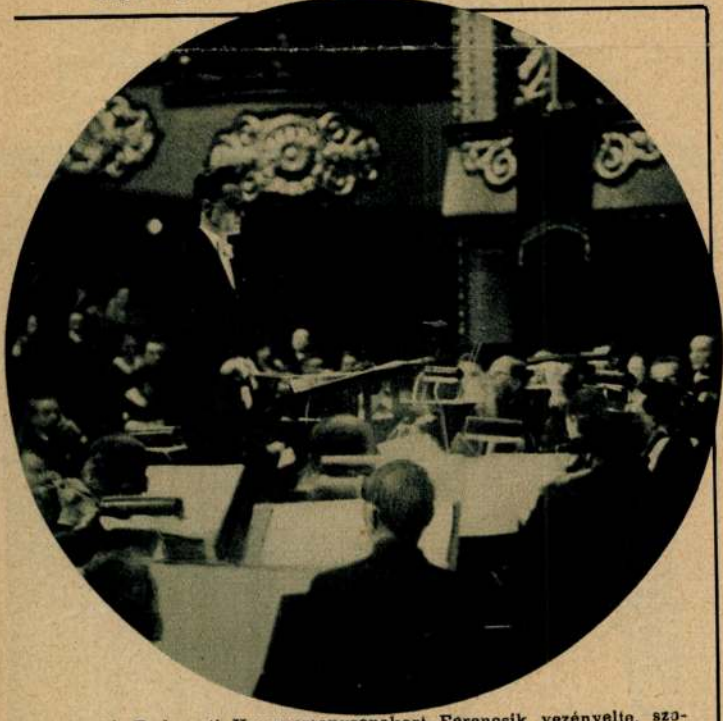

A Budapesti Hangversenyzenekart Ferencsik vezényelte, szokása szerint igen bravurosan...
(Punka felv.)

Még mielőtt szétnyilt a függöny a Parsifalra, eszünkbe jutott amit Nietzsche írt erről a Parsifalról, hogy tudniillik, mindenkit megvet, aki ezt a Parsifalt nem úgy érzi, mint az erkölcsösség ellen való merényletet. Hát csak vessen meg bennünket, gondoltam, ha ugyan képes erre a túlvilágon, én inkább azzal a szegény, tragikusvégű Louis Barthou francia miniszterrel értek egyet, aki a Parsifalt »chef-d'oeuvre surhumaine«-nek, emberfölötti remekműnek mondta. Es lelki szemeink elé idéztük azokat a tündéri olasz kerteket Ravello körül, ahol Wagner egy nap, a Klingsor s a virágleányok varázs-

FRIED PÁL

17.

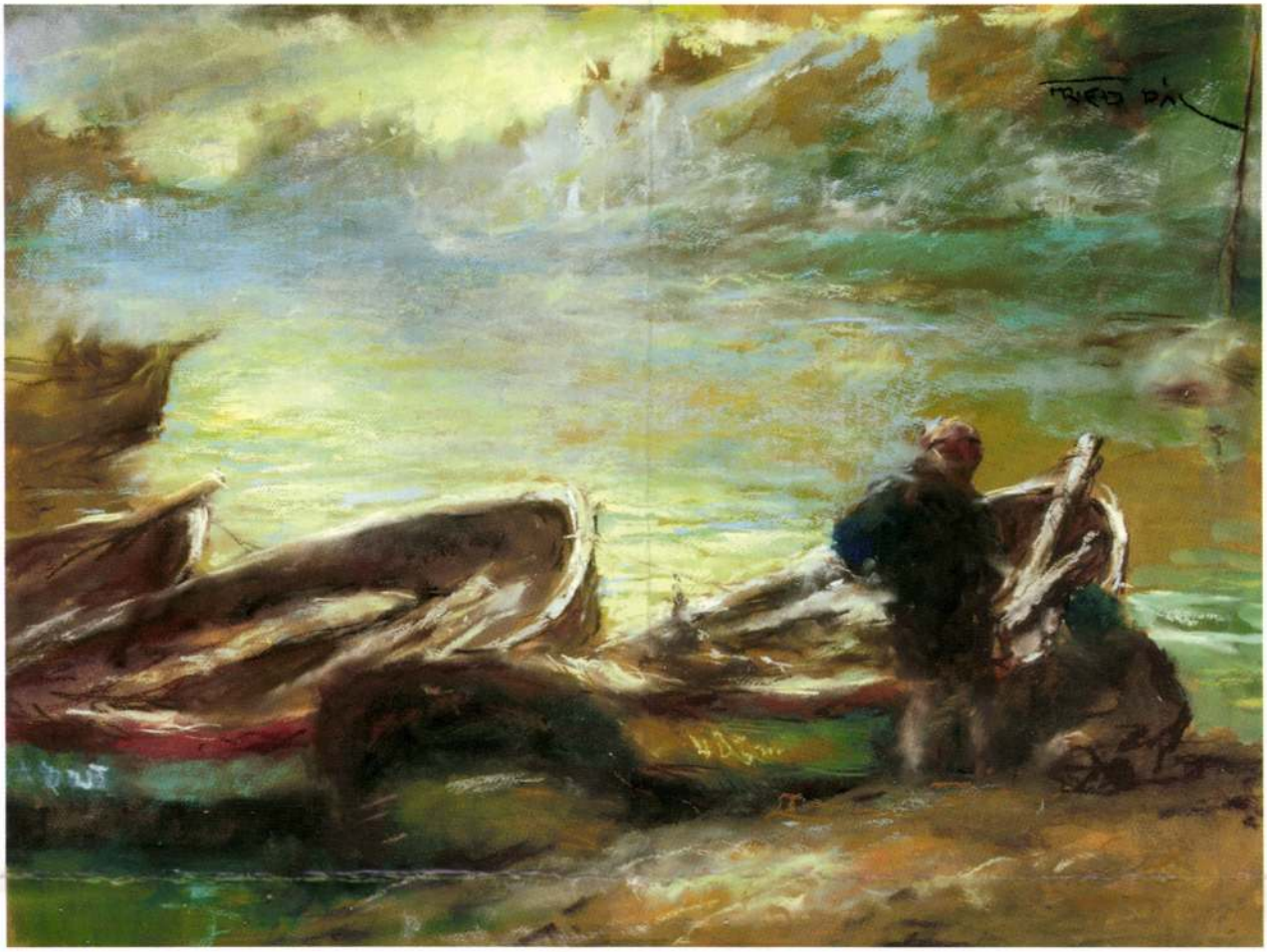

17. ▲
Fried Pál (1893-1955)

Vízparti ladikok
Pasztell, karton 60x80 cm
Jelezve jobbra fent: Fried Pál
Kikiáltási ár: 180.000 Ft

15. ▶
Mihalik Dániel (1869-1910)

Kisvárosi tere-fere
Olaj, vászon 52x67 cm
Jelezve balra lent: Mihalik Dániel
Kikiáltási ár: 120.000 Ft

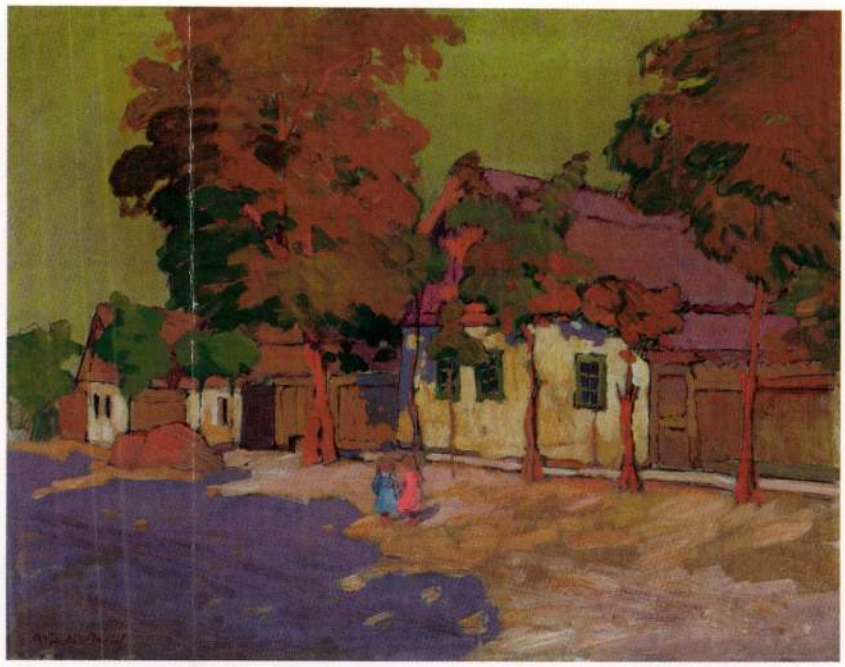

15.

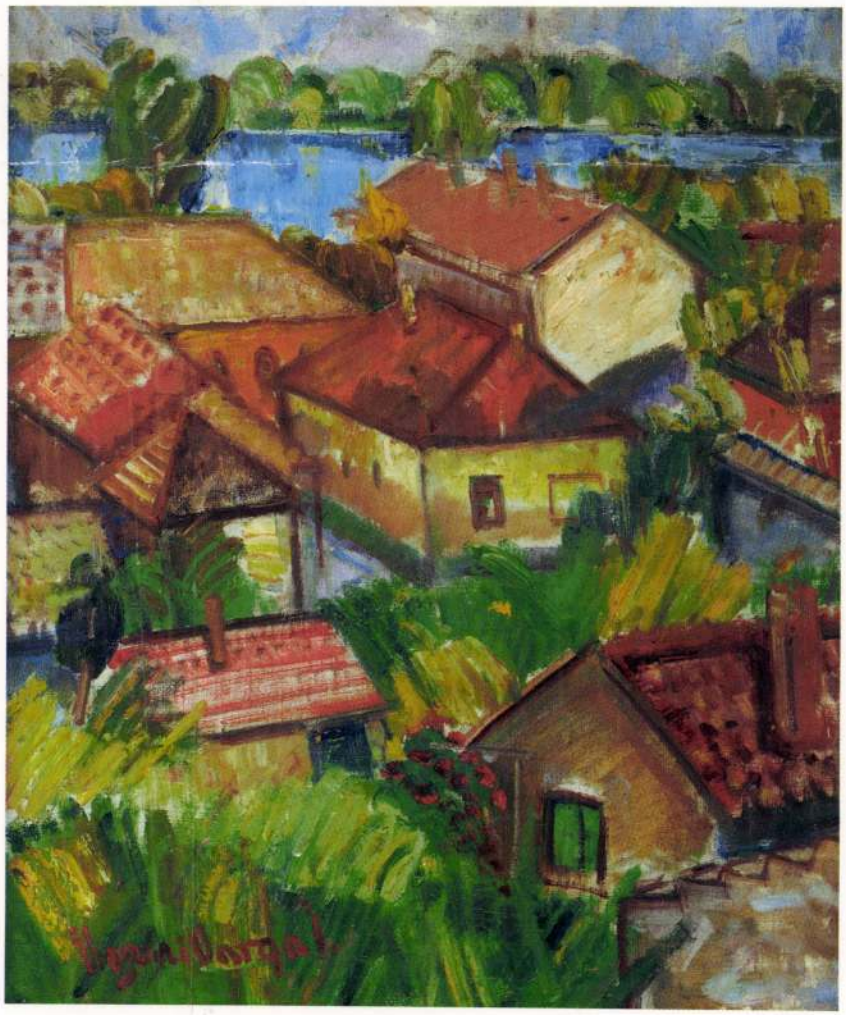

16.

16. ▶
Ilosvai Varga István (1895-1978)

Kilátás a Dunára
Olaj, vászon 70x60 cm
Jelezve balra lent: Ilosvai Varga I.
Kikiáltási ár: 180.000 Ft

FRIED Pál

BOJÁR Iván: Erotikus művészet. = Műkincs Figyelő, 1992.3. 1, 12.p. ill.

számottartó minden, ami Európának ebből a térségéből való" – válaszolta kérdésünkre a helyi művészéletben jártas, nyitott szellemű igazgató.

Böröcz András meghívása kézenfekvő volt, *Nosek László* jó választás, *Kosbor Istváné* viszont szakmai melléfogás. Senkinek sem válik előnyére a magas szintű professzionalizmus és az artikulálatlan dilettantizmus összeeresztése. Mert amazok ketten sokat tudnak szakmáról és művészetről. Még azt is megtehetik, hogy konvencióit megtagadják, határait feszegetik, mert tudásuk, tehetségük hitelesíti lépésüket. Tévedés ugyanis azt gondolni, hogy ez tyúk-tojás dilemma. Először volt a tudás! És csak azután a mindent lehet akarnoksága.

Böröcz András kenyér- és ceruzaszobrokat állított ki. Meghökkentő, lélegzetelállító szobrokat. A kenyér, ez a rendhagyó szobrászi anyag, engedelmesen formálódik a boszorkányos ujjak között: a formátlan vekni emberi karakterekké lényegül. A kenyérbél likacsossága az emberi arc porózusságává,

Fried

építész

Az Architecteur d' Aujordhui folyóirat rendezésében meg nyilt Párisban a II.modern nemzetközi építészeti kiállitás.Általános elismerést és tetszést arattak a magyar kiállitók,akiknek csoportjában külön-külön,vagy pedig együttes tervekkel szerepelt.-

Nemzeti Ujság
1934.IV.4.

Fried Tivadar

festő

szül. Budapest 1902 máj 19.
~~[illegible]~~ Egy évés korában került szegedre.
8 gimnazium vegzett, érettsé-
gizett a szegedi piarista gim-
nazium ban. Képrőművészeti
főtkolában Budapesten folytatta
tanulmyait mint művészünven-
dek Ballo Edinél, artán Feigel
Adolfnál, Zádor Istvánál Baron
Gyulánál tanult 1½ évig. Amtán
Csók István és Rudnay Gyulánál
pécsi művésztelepen. Gyöngyösi
művésztelepen. ~~[illegible]~~ 1924-ben
Becsben folytatott tanulmyokat.
1925: Párisi Salon d'Automne
1929: Lyat bemondása.

MAGYAR KIR. KÜLÜGYMINISZTERIUM

3013/1a.
1923.

Méltóságos

P e t r o v i

az Országos Magyar Szépmű

Fried Tivadar

cród

Esti Kurir

1929 jan. 23.

(Magyar művészek a párizsi szalonban.)

Részvett a Salon des Independants kiállításán.

Pesti Napló, 1929. jan. 23.

(Magyar művészek a párizsi Salon des Indépendants kiállításán.)

Pester Lloyd 1929 jan. 22.

áros po nestere

ságos Bizottságának

5. sz. mintája — 7674

Fried Tivadar

festő Páris, 1929.

vrd Gyomai J: [illegible]

Literatura

1929. 162. l.

ma-

.

a

o-

vé-

zi,

ntból

bbára

sé-

érnetünk

a. Kőmetszésről

kőkarcról.

Fried Tivadar

festő

Született 1902-ben Magyarországon, Budapesten végezte tanulmanyait, majd Bécsben folytatta azokat. 1925 óta Párisban él

lásd okr.

Forum 1933

19–21. l.

Képekkel.

Fried Theodor

Laird

Forum

1935, 58. L.

Fried Tivadar

1922/23

Ferképzőmfoiskévk

83. l.

támlával látja el, a lábak egyenesek és egyetlen emlék kivételével nincsenek állatlábakká alakítva, hanem oszlopszerűek vagy esztergályozottak. Az oszloplábú Á.-ak igen magasak, úgyhogy a fellépés csak lépcső segítségével lehetséges. A támlák ritkán folytatásai a lábaknak, azzal vagy tompaszöget képeznek, vagy hajlítottak. Díszül a famegmunkálás minden fajátfurnérozást, faragást, berakást és vereteket alkalmazták. A római Á.-nak a göröggel ellentétben egyik keskeny oldalán hátfala van, különben a formák megegyezők, csakhogy a rómainál a lábak gyakran bronzból készülnek, de az esztergályozott formákat megtartják. A Kr. u.-i I. sz.-tól kezdve az Á.-at csak fekvőhelyül használják, s ezért a hálószobában foglal helyet. Formája különböző, nagyjában a görög-római alapformát követi, de a fej oldalánál magas fallal van ellátva. A XII. sz.-tól kezdve gyakran oly nagy méretekben készül, hogy két személy kényelmesen elfér benne. Ugyanebben a korban, a kereszteshadjáratok folyományaként, keleti hatások alatt születik meg a *mennyezetes ágy*. Ekkor az Á.-at a fejrészével a falhoz állítják, a keret oldalrészeit, hogy könnyebben lehessen hozzáférni, vagy egészen elhagyják, vagy középütt szélesen kivágják. A XV. sz.-ban keletkeznek a legnagyobb, párnákkal és terítőkkel gazdagon felszerelt Á.-ak, ugyanekkor jönnek divatba a dísz-Á.-k *(Paradebetten)*. Ezek a fejedelmek számára készültek, igen gazdagon díszített nagy Á.-ak egész a XVII. századig voltak használatban. A mennyezetet a XVI. századig vagy egy felülről függő keretben alkalmazták, vagy a falból kinyúló karokra fektették, csak a XVI. században kezdődnek a tulajdonképeni baldachinok

Fried Tivadar

Erod
2

Gyomai Imre:
A párisi magyar festők munkássága.
Erdélyi Helikon
1930. 250. l.

semmi adat

FOTOTIPIÁK

AUTOTIPIÁK

ROTÁCIÓS AUTOTIPIÁK

KÉT, HÁROM ÉS NÉGY SZINBEN

KOBLINGER és TÁRSAI

KLISÉGYÁRTÓK

BUDAPEST, VI.,
CSENGERY UCCA 22

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 91-66

ÁDIÓ AMATŐR

HAVONTA MEGJELENŐ

RÜEN TUDOMÁNYOS MAGYAR RÁDIÓ SZAKLA

MDK

Fried Tivadar
Tájkép hiddal, rézk.
Ady-hangulat, "

Magy. művészek rézk.kiáll. katalógus. Aurora.
1922.

Fried Tivadar, sz. 1902 máj. 19. Bpest
Rudnay

Képzőműv. főisk.
anyak.
Rónai M.

Fried Tivadar
Anya, rézk.

Magy. művészek rézk. kiáll. Katalógus. Aurora. 1922.

MDK

Fried Tivadar

Utca, rézk.

Magy. művészek rézk. kiáll. Katalógus. Aurora. 1922.

Fried Ivadar
festőművész

„Függetlenek társasága" kiállítása - Párisban -
Grand Palais-ben - képével szerepel -

Pesti Hirlap
1929 I. 23

Fried Tivadar
Festőművész

Salon des Indépendants kiállítása - Párisban -
képével szerepel -

Ujság

1929 I. 27

FRIED Tivadar festő

LŐRINC László: Egy hajdani szivárvány színei : Blattner Géza párizsi bábszínháza. = Művtört. Ért,1991.1-3. 19.p. skk. ill.

rosban egysegédes kézműveskent írják össze, az adókönyvek még 1834—45 között említik. 1843-ban Plank Ferenc Pyrker érsek ódáinak bekötéséért 20 forintot kapott. (EÁL Eger v. ir. 1843/1340. sz.) Az Alkotmány u. 8. sz. ház (hrsz. 327) tulajdonosa 1840—51 között.

PLECHL (PLEKL, PLAKL, BLACHL) Gáspár egri arany- és ezüstműves. Budai származású és 1821-ben az egri tanácshoz beadott kérelmében a polgárok közé való felvételét kéri. (EÁL Eger v. ir. 1821. 734. sz.) 1823—37 között mint vagyontalan zsellért adóztatják. 1823-ban → Hauser Ignác egri rézművessel együtt tiltakozik → Videmann ezüstműves letelepedése ellen. (EÁL Eger v. ir. 1823. 959. sz.) 1831-ben készíti a mezőszemerei r. k. templom kelyhét. (EÁL ÉrsEgyh L plebir.)

PLESZNIK (PLESZNYIK) János egri kőműves. 1775—95 közötti adóösszeírásokban szerepel, de 1800-ban is felveszik az adózók névjegyzékébe.

PLICZNER János demjéni, illetve egri kőfaragómester. 1776 januárjában nyert Egerben — mint erdélyi származású — polgárjogot. Felesége Hagen Borbála (EÁL Eger v. prot. 27. köt. 3. old. — prot. 27. köt. 16. old. 1777.) egri kőfaragómester leánya. 1780—1805 között szerepel az egri városi adóösszeírásokban, amelyekből kitűnik, hogy utóbb a város IV. negyedének 4. fertályában saját házában lakik és szőlője van. Háza ma is áll, s azonos az Almagyar u. 15. sz., szép Louis XVI. stílű faragványokkal ékes házzal. (Hrsz. 455, 456.) Mint 3 segéddel dolgozó kőfaragót tartják nyilván. Meghalt 1807. február 17-én, 61 éves korában, örökös nélkül, 3 házat hagyva maga után. (EÁL Eger v. ir. 1819. 415. sz.)

Pliczner 1776-ban tűnik fel az egri líceum építkezésénél, ahol → Miller kőfaragóval együtt vállalja a líceum kőfaragványainak nagyrészét (EÁL ÉrsGazd L 1776/473, 474. szdm.), részben még → Gerl József tervei alapján. (EÁL uo. 1777/365. szdm. és 1767/475. szdm.)

1777-ből már a líceum oldalrizalitjának elkészül-

MDK

Tried Tódor festőművész

(Közreműködött Blattner Géza 1929-ben Párizsban bemutatott bábjáték-műsorában.)

Módy György: Debrecentől Párizsig és vissza.

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 97. l.

Fried Tivadar M.D.K.

Budapesti születésü. A szegedi piaristáknál érettségizett, majd a Képzőmüvészeti Főiskolát végezte el. A második világháboru alatt New Yorkban telepedik le. Folytatja müvészetét és a Modern Festők és Szobrászok Szövetségének az alelnöke lesz. Jelentős helyet foglal el New York müvészeti életében.

Magyar album. Szerk.Incze Sándor. Elmhurst 1956, American Hungarian Studies Foundation. 6o.p.

Fried Ivadar
testőrművés

„Függetlenek társasága" kiállítása – Párisban a Grand Palais-ban – képekkel szerepel

Nemzeti újság

1929 I. 23

Fried. Tivadar.

8 órai Ujság.
1929. I. 23., 7.
(: Hír. :)

Fried Theodor
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR H
1965 ÁPR 15
1021

gozóinak száma 1960. és 1963. között is emelkedett és 1963-ban elérte a mezőgazdasági keresők 20 százalékát.

THEODOR FRIED magyar származású festőművész az elmúlt évtizedekben nagy sikerrel szerepelt műveivel a nyugat-európai és amerikai tárlatokon. A New Yorkban élő művész alkotásaiból mutatunk be néhányat olvasóinknak

Az sose rab,
Az akkor is,
Gazdag, hata
Ez nem ján
Hol áldozat
Ott van csup
Meghalni tud

De nem azér
Hogy azt csinálja, amit akarsz,
S mindazt, miért más robotolt,
Magad javára letarold,
Mert szabadabb szeretnél lenni másnál.
A szabadság nem perzsavásár.
Nem a te árud. Milliók kincse az,
Mint a reménység, napsugár, tavasz,
Mint a virág mely a dús kelyhét kitárva
Ráönti illatát a szomjazó világra,
Hogy abból jótestvéri jusson
Minden szegénynek ugyanannyi jusson.
Míg több jut egynek, másnak kevesebb,
Nincs még szabadság, éget még a seb
Amíg te is csak másnál szabadabb vagy,
Te sem vagy még szabad, te is csak
gyáva rab vagy.

1945. május 1.

OR:

Artisták

Ó, ha így tudnánk összefogni,
egymásra bízott szeretők,
mintha folyton fönn-szállva, mintha
folytonos zuhanás előtt!

Ó, ha közös dolgok tevői,
így tartanánk egymást, ilyen
végzetes bizalommal egymás
fogában s idegeiben!

Ezrekbe fogódzók, ha hittel
mondanánk, mint ők odafönt
élik, hogy: a másik ügyéhez
egész létemmel van közöm!...

Forog, forog a nő a férfi
foga közt — tompul a zene,
csak dob kopog. — Valami gyors vég,
bármi föloldás kellene!

most!?... Földet ér a mutatvány.
Fönt már a taps függönye leng.
ik ketten egyetlen groteszk bók
szobrában állnak idelent.